

BIBLIOTHECA ASCETICA

EDITA A

FRANCISCO BREHM

SACERDOTE

X

SCINTILLÆ IGNATIANÆ

AUCTORE

P. GABRIELE HEVENESI S. J.

RATISBONÆ, ROMÆ ET VINDOBONÆ

SUMPTIBUS ET TYPIS FRIDERICI PUSTET

S. SEDIS APOST. ET S. RIT. CONGR. TYPOGR.

NEO EBORACI ET CINCINNATI: APUD FR. PUSTET & Co

Ignatius

SCINTILLÆ IGNATIANÆ

AUCTORE

P. GABRIELE HEVENESI S. J.

SCINTILLÆ IGNATIANÆ

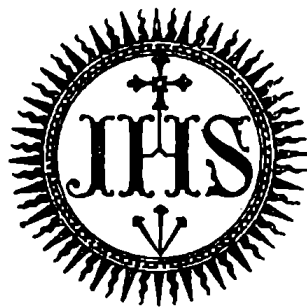
SIVE

S. IGNATII DE LOYOLA
SENTENTIÆ ET EFFATA SACRA
QUÆ

PER SINGULOS ANNI DIES DISTRIBUIT
P. GABRIEL HEVENESI S. J.

CUM APPENDICE
CONTINENTE SENTENTIAS S. PHILIPPI NERII

RATISBONÆ, ROMÆ ET VINDOBONÆ
SUMPTIBUS ET TYPIS FRIDERICI PUSTET
S. SEDIS APOST. ET S. RIT. CONGR. TYPOGR.
NEO EBORACI ET CINCINNATI: APUD FR. PUSTET & Co
MCMXIX

Imprimatur.

Ratisbonæ, die 21 Januarii 1919.

Dr. Scheglmann Vic. Gen.

PRÆFATIO EDITORIS

En, lector devotissime, offero tibi atque propono libellum vere aureum et multorum sane iudicio dignissimum, qui, ut antehac pluries editus est, de novo typis evulgetur.

Inter viros sanctos sæculi sexcentesimali et magistros vitæ spiritualis peritissimos totius generatim recentioris ætatis sine dubio eminet S. Ignatius de Loyola¹⁾, inclytæ Societatis Jesu fundator. Testis est admirabilis ille Exercitiorum spiritualium libellus²⁾, „mole quidem exiguus, at meditationibus succosis, monitis et consiliis ad consummatam vitæ spiritualis sanctitatem et perfectionem assequendam refertus, Sedis Apostolicæ iudicio et omnium utilitate comprobatus. Dicitur nequit, quot conversionibus præbuerit occasionem a vita peccatis dedita ad sinceram pœnitentiam, a tepore ad fervorem, a vita mundana ad religiosam, apostolicam, heroicam. Novas aperuit vias vel sal-

¹⁾ Natus anno 1491 in Cantabriæ arce Loyola die 24/25 Decembris, vita functus Romæ die 31 Julii 1556.

²⁾ Vide hujus Collectionis tom. II.

tem monstravit inculcavitque praxes atque methodum fructuose meditandi, fortiter vincendi tollendique a se omnes affectiones inordinatas, ad securius quærendam et inveniendam voluntatem divinam in vitæ propriæ dispositione ad salutem animæ: unde quasi nova asceseos epocha ab his Exercitiis cœpit.“¹⁾ — Testes sunt ejus Constitutiones Societatis Jesu, „quæ summam produnt in animarum regimine prudentiam, suntque opus in suo genere vere classicum.“²⁾ — Testes sunt innumeræ ejus Epistolæ ad filios suos per universum mundum sparsos, ad principes aliosque viros sæculares et ecclesiasticos datæ. — Testes sunt denique præclara ejus dicta, a vitæ ejus scriptoribus contemporaneis commemorata, quæ ingenium produnt a natura jam judicio intuitive practico donatum et a gratia consilii mire illustratum, necnon singularem quamdam facilitatem atque dexteritatem varios dignoscendi spiritus et res quasque difficillimas dilucidandi, ut ducem in vita spirituali fidiozem ac fideliozem vix inveneris.

E tanti magistri variis scriptis dictisque P. Gabriel Hevenesi S. J. sententias præclarissimas collegit singulasque brevi explicatione auctas in unum libellum coëgit, cui

¹⁾ Hurter, Nomenclator litterarius ³ II. 1569.

²⁾ Idem, loc. cit.

titulum imposuit: „Scintillæ Ignatianæ sive apophthegmata S. Ignatii per singulos anni dies distributa.“ Editus est pius utilisque libellus primo 1712 Brunsbergæ. Auctor vero natus est in Hungariæ oppidulo, cui nomen Miczke, die 24 Martii 1656. Die 23 Octobris 1671 Societatem Jesu ingressus, emenso studiorum curriculo in variis Societatis collegiis grammaticam, rhetoricam, philosophiam, theologiam moralem et apologeticam docebat. Magisterii munere non contentus, variis præterea scriptis multum contulit ad juventutem religiose instituendam. Postea magister noviciorum factus, dein rector collegii Vindobonensis, superior collegii Pazmanei, provincialis provinciæ Austriacæ, demum superior domus professæ Vindobonensis supremum diem obiit 11 Martii 1715.

Appendicis instar addidi nonnullas sententias S. Philippi Nerii necnon indicem rerum in libello contentarum copiosissimum.

Faxit vero Deus, ut hæ scintillæ intellectum nostrum illuminent et voluntatem inflamment, ut omnia nostra cedant ad majorem Dei gloriam. Vale!

Ratisbonæ, in Festo sanctissimi Nominis
Jesu, die 5 Januarii 1919.

Editor.

Spiritus Sancti gratia illuminet
sensus et corda nostra. Amen.
Brev. Rom.

JANUARIUS

1.

Omnia ad maiorem Dei gloriam!

Hæc et his æquivalentia verba trecentis septuaginta sex vicibus repetit in suis constitutionibus S. P. Ignatius. Suarez de religione.

Novi anni et totius vitæ felicitas in eo consistit, ut omnia temporis et actionumstrarum momenta ad Dei solius gloriam dirigantur. Hoc Deus jure supremi dominii exigit, hoc nos essentiali servitutis titulo debemus.

Qui suam, non Dei gloriam quærit, fur est et latro; nam soli Deo gloria, nobis autem confusio debetur et opprobrium. Illa debiti nostri et calcar est et tessera.

Nemo sibi pejus consulit eo, qui suam divinæ gloriæ anteponit; hic enim temporalem simul perdit et æternam; semper miser: hic, quia vera, illic, quia omni destituitur.

Quod ipsi, sed nimium sero, fatebuntur: Per totam noctem laborantes nihil cepimus (Lc 5, 5). Nihilum hoc est humana gloria: ut flos fæni caput attollit et brevi conculcabitur, ut fumus exaltatur et perit. Si gloriam æstimas, veram quære.

2.

Hæc prima sit agendorum regula: Sic Deo fide, quasi rerum successus omnis a te, nihil a Deo penderet; ita tamen iis operam omnem admove, quasi tu nihil, Deus omnia solus sit factururus.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Infirma spes imbecilli stat pede, quæ manibus destituitur. Qui te, cum necdum esses, creavit sine te, nunc nec salvabit nec juvabit te sine te.

Præbe tu scintillam, Deus animabit incendium; jace sementem, ille dabit incrementum. Sic e voto crescent omnia, secus omnia sterilescent.

Tu nihil potes, licet velis, sine Deo. Ille nihil vult, esto possit, sine te. Fœderatus Deo poteris omnia.

Gratia Dei, quæ tanta in aliis potuit, in te uno non amittet vires, modo tu in eum fiduciam non amittas. Ubi sunt spes tuæ?

3.

Oleum perdit et operam, qui aliorum mores emendaturus non incipit a se ipso. S. Ignatius ap. Bart.

Præpostera plane res! Alios volumus bonos, cum ipsi non simus; ex ore nostro condemnandi, cum bona præcipimus et mala agimus.

Nulla lex satis est efficax, nisi viva, quam legislator gestu promulgat. Efficacior quippe vox est operis quam oris. Illa tot foederatos habet ad persuadendum oratores, quot actiones; hæc sola cum sit, auctoritate destituitur.

Quis ibi fructus, dum ædificamus simul et destruimus, illud verbo, istud opere? Qui male affectis vult mederi, non subsit affectibus. Prius est sibi cavisse quam aliis.

Miseri mortales: domi talpæ, foris linceæ! Non videmus, quid a tergo sit manticæ. Sensum omnem amisimus: non sentimus trabem in oculo, dum in alieno festucam scrupulose scrutamur. Medice, cura te ipsum!

4.

Non mutat mores cæli mutatio; nisi se imperfectus deserat, vix erit alibi quam isthic melior. S. Ignatius ap. Bart.

Nullum vidi, qui melior ex peregrinatione redierit. Multum illa curiositatis, parum habet utilitatis.

Qui male agit, nullam agit bonam fugam; ubi tutum se crediderit, erit in se, quod timeat.

Corporis morbos perquam raro, animi numquam emendat clima. Intra te si malum est, hoc fuge vel in exsilium mitte; tuum, et non loci, vitium est, quod fatigat. Non hujus, sed tui mutatione curari debet.

Illud appetendum esset iter, quo vel dæmon sequi vel passio tua venire non posset; quod frustra alibi quæres, nisi a vitio ad virtutem iveris. Hæc una est malo tuo medicina.

Locus nullum fecit sanctum. Non Jerosolymis fuisse, verum Jerosolymis bene vixisse laudabile est. Certum instabilis sui que victoriam fugientis animi signum est, de loco ad locum petere mutationem.

5.

Juvenum virtuti periculosa negotia perperam creduntur. S. Ignatius ap. Bart.

Novicia virtus instar florum est in arboribus, qui ad primos veris calores se celeres protrudunt, sed fluxi adeo, ut pene contactu vel etiam solo rigidioris auræ afflatu exarescant.

Teneri humeri sub gravi pondere facile fatiscunt et turpi ruina produnt inconsultos conatus. Vigor sanguinis audaces facit, sed audacia, nisi rationis freno contineatur, abit in temeritatem.

Præcox fervor vires atterit; unde fit, ut asinus lassus tandem quærat diverticula, qui, si adfuisset moderatio, diu bonas operas præstitisset; sic prima spes perit in herba.

Inconstantia et mutabilitas cognatum est homini malum, sed juventuti proprium. Si quid hæc amat, desiderat vehementer, sed non diu.

Festina lente; rara est celeritatis una et constantiæ prærogativa. Errat facile, qui nimium properat. Procul iturus ita principio passum temperet, ut durare possit.

6.

Rarum aliquod et eximium facinus sexcentis vulgaribus longissime antecellit. S. Ignatius ap. Bart.

Ut res obviæ, quæ ad manum sunt et facile passim occurrunt, nec sui desiderium, ut obtineantur, nec, obtentæ, solacium creant: ita opera vulgaria numerum, non pretium faciunt.

In arduo virtus coronam constituit. Eo frustra segnis aspirat, quo nullus eluctabitur, nisi quem insignis rei gerendæ difficultas manuduxerit. Aude aliquid. Nihil invium est animo forti.

Ponderat Deus, non numerat opera; rem, non censum attendit. Vide, quid ei offeras, et memento: tuo ut supremo rerum omnium domino rara, exquisita et plane insignia esse debere, quæ offerri mereantur.

Nec vilitatem aut paupertatem tuam causare: locuples est Dei gratia, cujus auxilio mira potes, modo adsit conatus et fervor non deficiat.

7.

Unusquisque persuasum habeat, tantum se in spiritualibus profecturum, quantum ab amore sui et commodi proprii affectione sese subtraxerit. S. Ignatius ap. Bart.

Nemo potest duobus dominis servire: aut enim unum odio habebit et alterum diliget, aut unum sustinebit et alterum contemnet (Mt 6, 24). Cor divisum esse non potest. Partem Deus non accipit, si eam terrena gravent et inficiant.

Hoc unica torporis nostri causa est, quod ita diligamus Deum, ut nosmetipsos non omnino aspernemur, hoc est: partem in utramque claudicamus (3 Rg 18, 21) et ideo tam lento tamque incerto pede ad æternorum amorem assurgimus.

Ut ovum a sole non attrahitur in sublime nisi vacuum, nec lignum flammam concipit, quamdiu est madidum: ita quo minus anima corporalibus adhæret, eo rationis divinorumque capacior et magis sua est.

Irrationalis brutusque appetitus quamdiu penitus extinctus non est, semper adversus rationem et sanctiores affectus insurgit et nativo pondere ad ima retrahit. Resolutione opus est, ut ex toto in spiritualement convertatur.

8.

Non potest fieri quid dignum Deo, quin vel mundus tumultuetur vel infernus turbas cieat. S. Ignatius ap. Nolarc.

Semper infestæ luci sunt tenebræ, nec bonos inter et malos firma coalescit amicitia. Ut vermis fructus magis maturos, ita malitia eos plerumque arrodit acerbius, qui meliores.

Certum bonitatis indicium est malis displicuisse; vituperium foret a talibus amari et commendari. Nihil pensi habe, si de te ii loquantur male, qui nihil faciunt bene.

Nec censeri debet malum, unde meliores fimus. Cos ista virtutis est. Non parum juvant mali probos, dum persequuntur; augent patientiam, merita cumulant.

Quid times? Nec mundus nec infernus totus quidquam in te possunt. Ubi plura sunt obstacula, ibi abundantior est Dei gratia. Tu contra audentior ito. Victoriæ occasionem arripe, triumphus materia est. Hic fortitudo tua campum nacta est, quæ sine hoste ingloria latuisset.

9.

Multo ardentius insistendum homini interiori domando quam corpori, et frangendis animi motibus quam ossibus.
S. Ignatius ap. Bart.

Ineruditum vulgus, quod ultra corticem nihil videt nec medullam attendit, ab externo, qui sub oculos cadit, rigore metitur sanctitatem, quasi vero sub fune, sub tegete arrogans mens latere non possit. Quid juvat abstinere a carnibus et famam alienam arrodere?

Quod Deo placet, internum est: externa nisi vim ab interno accipiant, Deum non movent. Illa plus arrogantiae habent, ista plus meriti. Cædes boum vel corporis laniena quid meretur, si passio vivat?

Satis corpori provides, si animo bene sit consultum. Non ex corpore bono bonus animus, sed ex bono animo bonum corpus redditur. Plurimum in corpus animus potest.

Illud bonum tibi cupio, quod mihi, nempe internum. Hoc sane non vulgi opinio, non rigor apparens, sed animi ad rectæ rationis regulam compositi tranquillitas facit. Intus bonum habitat, frustra foris quæritur. Qui solidæ sunt virtutis, plus habent saburræ quam veli.

10.

Liberalis est Deus: e manibus illius accipio, quæ non invenio in manibus hominum; si nihil hi dederint, accepturus sum a Deo omnia. S. Ignatius in vita.

Angusta est hominum liberalitas; modicum est omne, quod habent, quod ipsum, si largiendo diviserint, minus remanebit. Unicus Dei thesaurus inexhaustus est: plurima dando nihil imminuitur. Huc ergo spes.

Spes nostras Deus vincit beneficiis. Solemus sperare plus, quam possideamus, optare vero amplius, quam speremus. Tot autem nobis beneficia pollicetur Deus, ut nemo minus sperare possit quam optare.

Tot syngraphas divinæ liberalitatis, quot spes, quot vota habemus: Quidquid petitis, credite, quia accipietis (1 Io 3, 22). Vide, quam facile sit divitem fieri.

Nec minus dat, quam promiserit. Verba enim amantis opera sunt, lingua beneficiæ manus. Facilius liberali est dare, quam negare. Cur pauca petimus?

11.

Proprium divinæ bonitati est ea solertius defendere, quæ a diabolo acrius oppugnantur. S. Ignatius in hist. Soc. Jesu.

Deus totus oculus est, in nostra com-
moda semper vigil, et sicut dux
magni exercitus eo suppetias mittit, ubi
validior instat inimicus.

Felix pugna, ubi de succursu dubitare
non licet, quam nec nervi nec annonæ
nec ullus mediorum defectus moratur.
Quid diffidat, qui Omnipotentem habet
fœderatum?

Causam Deus suam non destituet. Si
nos ab orco premimur, illa a nobis im-
petitur; ideo tam prona in nostri defen-
sionem mittit subsidia, modo nos iis uti
non negligamus.

Fortis et mille fraudum artifex hostis
est, qui te oppugnat; cave solus cum eo
congrederi. Si tibi fidis, jam victus es; si
Deum in suppetias voces, omnes ejus
artes securus ridebis.

12.

Nisi caritati et humanitati comes eat veritas, jam nec caritas nec humanitas fuerit, sed fraus et vanitas. S. Ignatius ap. Bart.

Hostis apertus minus nocet quam fictus amicus: illum mediocri diligentia facile quis cavebit, hunc nulla satis. Qui suavi quadam eloquentia cordis tui intima subiit, quam certa, tam grandia tibi vulnera infligere potest.

Oculata debet esse conversatio, sed magis amicitia. Diu delige, priusquam diligas. Sæpe sub læto gramine serpens latet. Fide; sed cui, vide.

Nemo sæpius decipitur, quam qui verbis credit. Sæpe cor felle plenum mellea verba eructat; scypho nempe aureo venenum propinari potest, ut avidius hauriatur. Sic dulci fistula volucrem auceps decipit.

Nullus Deo sincerior est amicus: verba vitæ et veritatis æternæ habet (Io 6, 69); huic soli te, tua tute confides.

13.

Quanto arctius se quis Deo astrinxerit et liberaliorem erga summam maiestatem præstiterit, tanto eum in se liberaliorem experietur. S. Ignatius in Constit.

Non perit, quod Deo datur; quo liberalius terra vapores ad cælum mittit, tanto uberiores inde imbres recipit, quibus fecundetur; immo, si terra bona centesimo fructu reddit sementem, quam accepit, numquid aut sterilior aut illiberalior erit Creator sua creatura?

Liberalitas hæc quæstuosissima est: quo plus largiris, tanto plus habes. Sic sane perdere lucrum est; servare avaritia est sordidissima.

Accipit Deus modica, reddit plurima, pro momentaneis æterna, pro perituris semper duratura, divina pro creatis refundit. Quid adhuc moramur nos et nostra Deo dare?

Illud attende: parte contentus non est; totum quod habes, immo quod es, exigit Deus. Da, tua non das; qui dedit omnia, repetit omnia. Cur ex alieno illiberales simus?

14.

Ille religiosi nomen implere se credat, qui integre non solum a sæculo liber fuerit, sed etiam a se ipso. S. Ignatius in vita.

O magnum religiosi nomen, grandis prærogativa, cui tot privilegia principes, tot præmia Deus præparavit! Sed ut nomen hoc impleatur, multa eaque minime vulgaria exigit.

Ingens religiosorum est copia, si numerentur, forte non ita grandis, si ponderentur. Si testimonium et fidem vestis faciat, innumeri, si sola facta, ut decet, vocem inveniant, utinam plures!

Magnum quidem est et sua laude dignum Christi amore res et spes generoso pede conculcasse: verum, nisi se ipsum cum omnibus concupiscentiis suis reliquerit, mundum in religione quærit.

Quid juvat Christum sequi, si non detur consequi? qui vult venire post illum, abneget semetipsum (Mt 16, 24). Omni affectu vacuum te vult Deus; si vel modico teneris, actum est. Partem in utramque claudicabis (3 Reg 18, 21): veste religiosus, mente sæcularis.

15.

O mi Deus, si te nosset homines!
S. Ignatius in vita.

Omnis homo naturaliter scire desiderat; hinc tanta in multis studiorum aviditas, ut præ rerum cognitione opes contempserint et honores. Sed o vana mortalium studia! Ut quid diligitis vanitatem et quæritis mendacium (Ps 4, 3)? Sapientia huius mundi stultitia est apud Deum (1 Cor 3, 19), si ea non ad unius Dei cognitionem dirigatur.

Frustra fatigamur, ætatem terimus: quantum discimus, tantum et amplius ignoramus, tenebras, non lucem adepturi, donec in Dei cognitione et, qui inde sequitur, amore vere solideque docti esse conemur.

Nec ingenti hic acumine nec subtili magistro nec grandi opus est bibliotheca; sine verborum strepitu, in humili silentio et solitudine cordis hæc Dei cognitio discitur; abscondit hanc a sapientibus Deus ac revelat parvulis (Mt 11, 25; Lc 10, 21).

Quid beatos in cælo facit nisi Dei cognitio? Vide, quam facile beati esse possimus! Disce modum! Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt (Mt 5, 8).

16.

Vanitatis et inanis gloriæ vitium ex ignorantia et cæco sui amore nascitur.
S. Ignatius in vita.

Commune mundi malum ambitio, a primis parentibus divinitatem ambientibus ad nos usque traducta. Hæc, si assentatoris alicujus elogio velut brachio fulciatur, quam alte, Deum bonum, assurgit!

Sui æstimatio credula facile est; non tantum quæ sunt, sed et quæ non sunt, credit, modo in sui commendationem dicta sint.

Infelices vanitatis aucupes; dici et haberi avent, quod non sunt. Amant nempe decipi et in erroribus exsultant. Quanta hæc cæcitas, a fumo gloriæ causata!

Profundius te inspice, quis sis. Quod ut scias, Deum cogita; tantum siquidem decrescet ambitio, quantum increverit Dei cognitio. O Domine, noverim me et noverim te! (S. Augustinus.)

17.

Relinquere Deum propter Deum magnum lucris spiritualis compendium est, nullum dispendium: S. Ignatius ap. Bart.

Ad propria commoda, lucra etiam spiritualia cæcus esse debet verus amor; irretorto hic oculo amati unius placitum respicit; alias nos, non Deum, amaremus; non donaremus, sed commutaremus, mercenarii, non filii.

Solacia etiam spiritualia si nostra sunt, suspecta sint. Tanto plus opus aliquod securitatis, quanto minus propriæ voluntatis habet. Hanc etiam sanctam si deseras propter Deum, sanctiorem implebis.

Non sola nos oratio Deo conjungit; nec illud semper optimum, quod maximum. Illud sanctissimum, quod voluntati Dei magis vicinum.

Si pro domo ex Dei amore deserta hic centuplum et ibi vitam æternam pollicetur Deus (Mt 19, 29; Mc 10, 29), quid ei daturus est, qui Deum deserit propter Deum? Qui plura dat, plura recipiet.

18.

Ad quem virtutis gradum piger per multos annos non potest pervenire, eo modica temporis intercapedine diligens mirabiliter volat. S. Ignatius in ep. de perfect.

Una dies ferventium plus facit quam tepidorum longissima ætas, immo una hora bene acta etiam immortalitati otiosorum præferenda. Frustra vivit, qui bene non vivit.

Desidia in spiritu est mors superstes, vigil sopor; nam vacua est vita, quam non implet cura bene vivendi. Tales cum dormierint somnum suum, nihil inveniunt in manibus suis.

Sacra res tempus est: tantum valet, quantum æternitas; hanc ut beatam obtineat, agendum est, ne sine fructu vita, sine bonorum operum fervore dies elabatur.

Ab arbore fructus, ab agro segetem exspectas; cur fructum tui contemnis? Esto tui usufructuarius; tu tuimet pretiosus fundus es, ferax prædium, et qui desideras a tuis fructus, prius a te ipso exige.

19.

Intolerabilis tum mihi vita foret, si quid in anima mea humanum et non omni ex parte divinum latere comperirem. S. Ignatius in vita.

Bonum ex integra causa, malum ex „quovis defectu.“ Felix non eris, nisi aut omnia contempseris, aut omnia habueris. Delicata felicitas est: miser es, si aliquid desit. Nulla hoc arte facilius obtinebis, quam Deum solum amando.

Qui semel gustavit, quid sit Deus, facile fastidit alia omnia; torrente illo voluptatis satur nauseat super cibo omni levissimo, quod creatum est.

Ceu plumula vel una guttula gravis assurgere non potest et, licet impetu in sublime attollatur, nativo tamen pondere in terram relabetur: sic anima vel modico affectu terreno affixa ad cælum volare nequit.

Totus, quantus es, Dei et a Deo es. Si non totum reddis Deo, injuriosus es; dividi non potest amor tuus totus Deo debitus et, si totum des, in multis debitor manes. Quid si partem alio derivares?

20.

Non tantum Dei habenda est ratio, sed etiam hominum propter Deum. S. Ignatius in vita.

Qui sic amavit hominem Deus, ut se pro ejus amore immolaret, sic vult se amari ab homine, ut homo non negligatur. Nihil amoris divino detrahit, qui proximum propter Deum diligit.

Nemo tam vilis est, qui non, quod amari et æstimari possit, habeat; et si hæc deficerent, quia res Dei, pretium sanguinis Christi et imago divinitatis est, amor ei sine scelere negari non potest.

Si tuos et nullius præterea mores attendas, erit sane, ut omnes te meliores credas et uberem odii tui et amoris proximi causam nanciscaris.

Non hominum malitia facit, ut minus proximum amemus: nostra passio et antipathia est. Hanc vario colore vestimus, quia nostra nos dedecora manifestare pudet.

21.

Si fieri posset, ut amans Deum absque sua culpa damnaretur, facilius pœnas omnes inferni toleraret, quam blasphemias, quibus damnati Deum exsecrantur, audiret. S. Ignatius ap. Bart.

Pœna sensus mala non est, utpote quam decernit Deus, immo bona, quia peccati pœna divinæ justitiæ instrumentum est; blasphemiam autem non potest non odisse Deus et qui Dei amator est, homo.

Amato injuriam irrogari vulnus amanti tanto est magis intolerabile, quanto vehementius amat; cum nec illam tueri possit nec vindicare, bis infelix: et in se patitur et in amato.

Qui se, ut debet, odit, illi pati durum non est; dum enim plectitur inimicus, qui hostis ægre ferat? Ast eum affligi, quem amat, est pati sine remedio.

Innocentem pati videre difficile est, difficilior benefactorem, et quid esset nisi difficillimum audire Deum, id est omne bonum, bonum infinitum et immensum, pati?

22.

Ita homo quandoque patitur a diabolo, ut de mentis exiisse potestate videatur; inde fit interdum naturæ adscribi, morbo nonnumquam, quod tentationi esset adscribendum. S. Ignatius in reg. de discret spir.

Subtilior dæmon est, quam ut artes ejus ab obviis nosci possint. Princeps tenebrarum cum sit, ut securius lateat, in abdito cudit technas; altiori hic opus lumine quam humano.

Ut arcem oppugnaturus externa prius opera demolitur, sic strategus infernalis, dum animam quærit, corpus aggreditur. Time cuniculos: nimia securitas maximum hic periculum est.

Corpus impetit, ut animæ noceat: maniam simulat, ut bonorum operum interruptionem impetret. Ita sollers in damna nostra, ut, si maxima nequeat, aliqua tamen inferre gaudeat. O si nos in lucra spiritus tam avidi viveremus!

Permittit animæ hosti hanc potestatem Deus, vel ut humilitati nostræ consulat, vel ut suum in nos dominium exerceat; ita, dum dæmon tyrannum agit, Deus manet pater.

23.

Plus plerumque latet periculi in minimis peccatis contemnendis quam in maximis. S. Ignatius ap. Ribad.

Nihil parvum est, seu bona seu mala attendas, cum utraque sint æterna. Semper quippe verum manebit: hoc bene aut perperam factum fuisse; ita nihil non ad æternitatem facit felicem vel infelicem.

Qui vitia temnit, eo quod modica sint, quid viatorem tenuis etiam scrupulus morari possit, expertus non est. Tenue filum sat est, ne, quod vellet, nubibus se avis inferat.

Mala grandia facile patent et vel ipsa mole sua terrent, ut quæeratur malo medicina; minuta latent et contempta crescunt, donec evadant incurabilia.

Non quid, sed cui agamus, attendendum. Magnus est Deus; nihil est parvum tanto displicuisse. Nulla est actio tam pusilla bene vel male facta, quæ non excedat gravissima reipublicæ, immo orbis universi vel condendi vel evertendi negotia. Vide, quam magnus error parva neglexisse!

24.

Nihil diu præponderat veritati; oppugnari quidem potest, expugnari non potest. S. Ignatius ap. Nolarc.

Optimus colorum candor est. Fraus et dolus nulli patrocinator; ut nive solis radiis decocta sordium acervus, qui diu latuerat, apparet, sic a veritate pulsus fraudibus doli deteguntur.

Ut sol nebulis tectus latet quidem, ast has tandem decoquit et puriori luce serenior aspicitur: ita pressa, licet aliquamdiu abscondatur, veritas erumpit tandem.

Optima politica sinceritas est. Alba mens numquam erubescit, ubi vice versa in ruborem cogitur deprehensa falsitas. Nihil foedius fraude detecta.

Versipellis se prius fallit quam alios; dum enim alteri parat foveam, ipse prior in eam incidit. Justa pœna talionis est, ut iisdem machinis obruatur iniquitas, quas aliis evertendis destinavit. Qui ambulat simpliciter, ambulat confidenter.

25.

Diabolus cum adoriri quempiam ex-agitareque infestius cupit, nocturnum tempus maxime observat. S. Ignatius in exercit.

Illud vigiliam inter et somnum quasi crepusculum ut dubiæ lucis, ita dubiæ voluntatis tempus opus habet custodia: ibi velut ex insidiis aggreditur hostis e somno excitatum, ut ex improvise figat aculeum.

Miser diabolus! aperto Marte congregi veritus latebras quærit, ut fur, noctem observat. Quid ages? Sola contra hunc furem opus est vigilantia: fugit, si se sciat observari.

Diei primitias occupat: ut enim dimidium facti, qui bene cœpit, habet, sic a malo, quod absit, diei principio ægre melior exitus posset expectari. Prima debentur primo.

Quam sollicitus in nostri ruinam est dæmon! Dies illi non sufficit, noctes addit, præoccupat vigilias. Væ segni et in aurem utramque sine sui cura, sine superiorum præsidiis dormienti.

26.

Abstinere a litibus non solum liberale est et christiana pace dignum, sed et fructuosum. S. Ignatius in vita.

Si quam rerum temporalium jacturam virtutis amore feceris, solet eam Dominus abunde compensare. Melior est pugillus in pace quam thesauri cum jurgio. Quid juvat augere censum et imminuere caritatem?

Difficile est litem movere nec violare caritatem. Ut aliena ametur iniquitas, non præcipio: solum dico, numquam ita odio habendam esse injuriam, ut illum, qui fecit, odisse liceat. Cave, ne indignaturus factis simul et homini indigneris.

Minima caritatis jactura peior est quavis temporali: hæc enim præterit, illa manet; pro qua vitanda totius etiam mundi amissio toleranda foret.

Punctum est, pro quo tantopere certamus. Si lucra petimus, æterna quæramus. Quid litigamus pro re, cui opinio nostra pretium fingit melius, quam facit?

27.

Periculi plenum est una omnes via cogere ad profectum; pejus alios ex se metiri. S. Ignatius in vita.

Quot homines, tot sententiæ, tot diversi vultus, tam variæ voces, ita ut prodigium sit, unum in his cum alio convenire: major in anima rebusque hanc spectantibus diversitas. Non sinunt se ad unam omnes modelam cogi.

Si suus pedi cuilibet aptatur calceus, nec unum cuique patellæ servit operculum: qui fieri possit, ut una singuli animarum morbi curentur medicina? Hoc non esset sanare, sed perdere.

Ars artium est regimen animarum; ut quæstuosissima omnium, ita longe difficillima. Ut corpus, ita et animam non cuilibet medico fidas. Quæras optimum.

Dum Spiritus Sanctus animarum magister venit, in varias se partitus est linguas, et variis linguis loquebantur Apostoli: omnibus nempe omnia fieri debet, qui audire vult apostolus.

28.

Si, quæ a Deo creata sunt, bona omnia in una et in altera lance carcer, catenæ, probra locarentur, illa præ istis momentum habere deberent nullum.
S. Ignatius ap. Ribad.

Bona, quæ mundus ita nominat, mala potius sunt quam bona, quia sunt animæ detrimenta, peccatorum illicia, perfectionis impedimenta, divini amoris obices. Et hæc tu bona credas, credas optabilia?

Et licet mala non essent, bona non forent nec amorem mererentur. Quid enim sunt? Si originem inspicias: nihilum; si naturam examinas: fluxa; si durationem attendas: brevia. Et hæc tam stulte deperimus!

Quæ mala mundus judicat, optima sunt: a perituris mentem abstrahunt, cogunt ad Deum, peccati occasionem adimunt. Cum enim tædet vivere, quí peccare delectet?

Cum bona fortunæ largitur Deus, dona miserit an pœnas, jure ambigas; ast cum premit adversis, nullum certius divini amoris argumentum.

29.

Perpetuæ felicitati non fidendum, tumque metuendum maxime, cum ad nutum fluunt omnia. S. Ignatius in hist. Soc.

Ut mare, dum maxime placidum ridet, tempestates coquit, et numquam certius periclitantur arces, quam dum pacatis foris omnibus hostis cuniculos agit: ita plane periculi plenum est animæ non timere.

Non sunt tantæ amicæ sortis vires, ut copulet tranquillitatem cum perpetuitate; eo brevior esse solet, quo grandior. Quies hæc lassitudini potius quam fidei tribuenda: fugiet, evolabit. Vide, quantum ei fidere possis.

Quidquid amitti potest, in censum bonorum referri non meretur. Si quis mutabili fundamento spes suas inædificet, non diu stabunt. Vir fortunæ omnis contemptor se contentus solo ad felicitatem Dei accedit proxime, quia uterque sufficit sibi, uterque sine alienis felix.

Quidquid felicitatis habes, intra te est, immo ipse es: nulli tibi thesauri sunt, esto arcæ turgeant auro; omnia bona tecum circumfers: tam felix, tam dives, quam bonus.

30.

Certis in causis silere quam loqui præstat, nec vindice opus est stylo, ubi sui ipsius vindex est veritas. S. Ignatius.

Nullum certius vindictæ genus est, quam tacere ad calumniam nec dignum agnoscere maledicum, ex quo vindicta sumatur. Verbum fuit, non fulmen: non est, quod commovearis.

Si hostis arma hebetes, pariter vincis, ac si eadem fregisses. Utere prudenti silentio: clypeus erit, rejiciet ictum, ne vulneret. Tutius est clypeo quam gladio vincere.

Dolebit, quia contemni se credet convicians, si ad calumnias nihil reposueris. Tace, ictum, quasi non senseris, dissimula. Sic æmulus expectatione delusus gravius sentiet et dolorem, quem alteri intentavit, ipse feret, bis miser: in se afflicto ac in altero non afflicto.

Tum magnum probabis animum, si his verbis major fuerit nec ad quoslibet invidi motus commoveatur. Ranarum coactio lunæ splendori nihil detrahit: nec tibi oberunt calumniæ, si eas non tam verbis quam factis diluas.

31.

Si quid rogeris, quod noxium credis, illud cura, ut et, quod postulatur, neges et eum, qui postulat, amicum serves.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Concedere, quod nocere potest, nocentissimum inimicitiae genus, non beneficium est. Mater est, quæ cultrum subtrahit, ne filius vulneretur: tum amat efficacius, dum negat nocitura. Nescimus, quid petamus (Mt 20, 22; Mc 10, 38).

Si quid negandum est, ita fiat, ut benevolentia suppleat rem petitam; sic enim fiet, ut petens plus accipiat, quam roga-verit, reique inferioris carentiam melioris obtentu non sentiat.

Ut munus datum cum malevolentia pretium amittit, sic negatio cum suavitate repulsam non sentit. Hoc est amaras positiones benevolentia condire.

Et repulsam et contumaciam pati duplex vulnus est, quod simul ægre ferri potest. Ut gratiora sunt amantis vulnera quam fastidiosi oscula, ita benevola negatio morosis præponderat beneficiis.

FEBRUARIUS

1.

Aeger valentium conatus tuto remittat, æquitate animi et patientia compensare contentus, laborans corpusculum non frangat. S. Ignatius ap. Nolarc.

Ingentia sunt ægrorum desideria, ingentia designant opera, si morbus absit; fallimur nempe: zelum putamus, et sensualitas est; enimvero non tam laborare quam morbi molestias effugere cupimus.

Quid Indias designas? Lectus tibi arena et campus est uberrimæ messis. Martyria sitire necesse non est: habes ad manum carnifices morbos, habes in lecto carcerem. Si scias uti, omnium tibi meritorum campum ægritudo pandit.

Si tuis Deus laboribus egeret, vires iis pares non negaret. Patientiam petit, non victimam; non corporis sudores, sed animi æquitatem expectat.

Grandia illa, quæ optas, opera plus tuæ voluntatis, divini beneplaciti minus

habent. Quanto Dei voluntas tuis desideriis sanctior, tanto et morbus ægro præ apostolatu utilior est.

2.

Qui aliis utilis esse cupit, sibi multum prius vacare debet: ardeat prior domi caritate, qui amat alios inflammare.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Non efficacius præcipitur pietas quam agendo; nulla siquidem melior legum glossa quam exempla. Omnes, qui ea viderint, imbuentur nec ullo egebunt commentario. Vidisse didicisse est.

In arena prius se exerceat miles, qui certum cupit ictum intentare; male discitur inter pericula, et nimia sui fiducia sero nimis damnatur.

Animæ pericula et plura et graviora sunt corporeis. Alios salvaturus se ne perdat, præsiidiis eget validioribus. Inter malos non fieri malum nec trahere a lue infectis contagionem artis est nec obviæ nec vulgaris.

Ordinata, si vera, est caritas; sua prius quam aliorum lucra respicit nec ullum præ se cupit esse sanctiorem; nam si nemo dat, quod non habet, qui spiritu vacuus hoc alios replebit?

3.

Quibus in domibus suda semper et immota dominatur tranquillitas, ibi multum fit, nisi vitia nidulentur. S. Ignatius ap. Bart.

Nihil infelicius constanti felicitate. Ut terra nullo concisa vomere aut ligonibus agitata nihil nisi lolia, sic longa prosperitas vitia nutrit. Continua namque prosperitas emollit animum, virtutis studium labefactat.

Plures deliciis quam adversis, abundantia quam fame, blandienti fortuna quam adversa perierunt. Aerumnis alitur felicitas. Nemo censendus est miser, qui miseria sua contentus vivit.

Quid, si prospero, quem constanter experiris, rerum successu hic merita tua solvat cælum, ne sit, quod accipias in futuro? Hæc sane, si ulla, infelicitas est maxima: æternæ felicitatis spe privari.

Si duplex cælum sperare præsumptuosum est, quis hic appetat rosis coronari, si spinas in æternitate timere debeat? Hic ure, hic seca. Qui nihil patitur, patietur.

4.

Male ponitur in precum assiduitate studium, quod in domandis affectibus collocandum. S. Ignatius in vita.

Affectibus vis et vigor tollendus est, ne nocere possint. Ut non satis est tondere senticeta, nisi eradicentur; inobservata germinabunt: ita vitia, nisi valida virtutis manu stirpitus evellantur, semper creabunt periculum.

Nec partem secare cupiditatis est satis, omnino exstinguenda. Ut fera vulnerata ferocior fit, sic interdum mutila cupiditas violentius trahit. Ignis si modico solum rore impetatur, vehementiores in flammassurgit. Bonum ex integra causa.

Nec uno domito affectu pacem meditare; vivunt alii, qui te male perdant. Quid interest unum alterumve cecidisse, cum plures supersint? Unus sat est miseriae. Nihil securitatis est pauciores inter hostes versari. Unus sufficit, ut vincaris.

Orare ut longe facilius est, quam se impugnare, ita hoc praeter illo laudabilius; quamquam nemo vir erit magnae orationis, nisi paris fuerit mortificationis.

5.

Absit vel nocte una sub eodem tecto cum illo commorari, cujus animam gravi peccato noxiam noveris. S. Ignatius in vita.

Quo momento anima peccato consentit, elongatur a Deo, majusque Deum inter et peccatorem quam cælum et terram intercedit intervallum. Quem ita odit, ita fugit Deus, quî tu amare et cum eo agere possis?

Quanto vehementior Dei amor pectus occupat, tanto acerbior odisse debet ejus inhonoratorem, immo parricidam. Amicus Dei hujus inimicorum amicus esse non potest. Qui peccatorem non odit, Deum non amat.

Trahuntur ex conversatione mores, et mali etiam nolentibus vitia sua affricant. Longe pronius est, ut a malo bonus, quam a bono malus sua in consilia et mores inducatur.

Ut cum peste afflato nemo prudens habitaverit, sic amicitia et mora omnis dissolvenda est cum eo, qui per peccatum factus est Deo, Angelis bonisque omnibus abominatio.

6.

Curas in mensem vel annum imminentem mittis? Heu me! unde tibi tam diuturnæ vitæ fiducia? S. Ignatius in vita.

Quotidiana sunt humanæ caducitatis testimonia, et super tam fragili fundamento improvidi nescio quas machinas machinamur! Nemo sibi tuto crastinum polliceri cum possit, ita vivendum, tamquam hodie morituris.

Nihil in salutis negotio differendum; avolat vita, cum qua clausa est janua merendi. Vela contrahe, hodie vive: crastina quid ferat dies, incertus nunc salutem tuam operare.

Quæ cito fiunt, duplicem laudem habent, et gesti operis et celeritatis; utramque amittunt dilata. Nulla in re magni nomen obtinebit, nisi cum Alexandro statuat: nihil differre in crastinum, quod hodie dari possit executioni.

Nec flos magis caducus nec vitrum fragilius est, quam sit spes longioris vitæ: illum flatus decutit, istud ictus comminuit, sed hanc mille die uno casus adimere possunt.

7.

Cum quis impugnatur, semper habeat, a quo sustentetur. S. Ignatius ap. Ribad.

Prima belligerantium cura est, habere fœderatos. Væ soli! quia, cum ceciderit, non habet sublevantem se (Eccl 4, 10). Tuo consilio aut viribus fidere certum audaciæ argumentum, sed et ruinæ initium est, quod tot tristes casus ostendunt.

Quo validior et astutior hostis, cum quo congrediendum, tanto decet suis viribus minus fidere; accersendæ sunt suppetiæ. Hostis noster dæmon est, et fortissimus; quis solus cum solo congredi præsumat?

Candor ille animi se et sua dejectioni alienæ submittentis novum e cælo robur accersit, quo munitus præsidio vafri hostis fraudes non timebit.

Odit lucem princeps tenebrarum; fugit, dum sua propalari videt consilia, et ut cuniculi, sic omnes ejus technæ vim amittunt, si pateant.

8.

Si vis scire, quid a te velit Deus, omni te primum affectu et in alterutram partem propensione exuas necesse est.
S. Ignatius in exercit.

In sibilo auræ tenuis loqui Deus consuevit: non auditur in tumultibus; ubi pugnat passio, aut partem in unam impellit natura, non percipitur locutio Dei.

Invitat Deus animam ad solitudinem, dum ei vult ad cor loqui. Solitudo hæc nec loci nec corporis, sed affectus est. Tum auditur vox dilecti, ubi solus cum sola conversatur.

Qui deliberat, Deum solum attendat: huic consilia sua inædificet; reliqua omnia caduca sunt: delectant, sed ad tempus; prosunt, sed non perpetuo.

Omnis electio cauta esse debet, illa vero cautissima, ex qua pendet æternitas. Nec affectus hic nec sanguis et caro nec sensus locum habere debet. Opus est superno lumine et prona in te voluntate.

9.

Numquam agas vel loquaris, nisi prius, an id placeat Deo, prosit tibi ædificationique futurum sit proximo, cogitaveris. S. Ignatius ap. Lyr.

Ut humanæ, ita et divinæ prudentiæ amussis lingua est. Hac qui rite uti novit, ne, ille in utraque magister sit. Nulla hac artium difficilior. Qui in lingua non offendit, hic perfectus est vir (Iac 3, 2).

Ars nulla sine regula discitur; illa pro arte bene loquendi securissima, si ter verbum revocetur ad limam, priusquam semel erumpat ad linguam, scilicet ne Deo, ne sibi, ne proximo noceat. Hæc si in usu esset omnibus, multo minus, sed melius loqueremur.

Mira res: tacere facilius est quam loqui. Raro tacuisse nocet, nocet frequentissime esse locutum. Et tamen paucissimi, qui tacere sciant, nempe natura semper inclinatur ad pejus.

Prævidere, quid sibi, quid proximo, quid honori divino expediat, hominem distinguit a bruto; ideo nobis mens et ratio indita, ut hæc morum et linguæ magistra facem præferat, ne abeamus in devia.

10.

Grandia in Dei obsequio præstare qui desiderat, ante omnia caveat, ne nimium sapiat. S. Ignatius in vita.

Animi demissio ut proprii, sic et alieni in virtute profectus fundamentum est, sine quo, quidquid ædificatur, ruinæ præparatur.

Altissima rerum omnium virtus odit alta: libentius amplectitur medium, amat modum. Deus altissimus quidem est, ad eum tamen nisi per humilia non pervenitur.

Nec enim bonum in magno, sed in bono magnum collocandum. Aestimat illum plus Deus, qui se minus; illum favore suo replet, quem sui æstimatione plus exinanitum reperit.

Cum humilibus ut sermocinatio (Pr 3, 22), ita cooperatio ejus. Depressione nostri exaltatur Deus; qui gloriam suam alteri non dat (Is 42, 8; 48, 11), in hoc glorificatur maxime, si nos ejus amore maxime deprimamur.

11.

Prudentia non parentis esse debet, sed imperantis. S. Ignatius.

Nulla major est prudentia, quam quæ extra erroris periculum hominem constituit; ultra hanc nec facultas humana ire nec desideria possunt assurgere, quam sine difficultate discit, qui obœdit.

Nulla scientia tantam habet infallibilitatem, quantam præstat obœdientia; principiis primis prius et clarius est: obœdientum esse.

Humanæ rationes postponendæ sunt divinis. Si locus illis detur et via semel excusationi pandatur, vis omnis et vigor obœdientiæ interibit.

Prudentia carnis est, quæ cuniculos agit obœdientiæ subvertendæ; mille suppeditat illa rationes, ut vel unum a commodis suis alienum opus subterfugiat.

12.

In domo rite ordinata senes juventutem, juvenes vivere debent senectutem, ut ex illis juvenum alacritas, ex his senum maturitas exigatur. S. Ignatius in vita.

Senex ut venerationem jure poscit a juvene, sic huic multum debet: vitæ nempe probioris exempla, ut, quem præcedit annis, non sequatur pietate. Senectus est norma gregis, speculum morum.

Gravius peccat senex quam juvenis; hujus culpam vel ignorantia excusat vel naturæ ardor imminuit. Senem accusant omnia: ætas, experientia, mortis propinquititas, exempli ratio.

Vix umquam soli peccant senes: trahunt in sequelam juvenes; quis etenim culpare possit in juvene, quod toleratur in sene? Quot in communitate senes, tot morum sunt magistri; vox facta, præcepta sunt exempla.

Multum a sene discit juvenis, si mercurium solidare, id est motus frangere, coërcere impetus et levitatem maturitate didicerit temperare.

13.

Plus exquisita prudentia cum mediocri sanctitate, quam cum minori prudentia major sanctitas. S. Ignatius in vita.

Tanto minus ignorandum, quanto amplius est, quod curandum assumpsisti. Melius regit sagacitas quam potestas, plusque industria efficit, quam vires potuissent. Ut bene imperes aliis, ratio imperet tibi.

Male tamen prudentia dicitur, quæ astutia est: hæc corrumpit, non promovet imperium. Fraudes detectæ contemptum referunt, quæ subjectionem venabantur.

Infirimum regiminis fulcrum est simulatio, mima prudentiæ; quem de sinceritate suspectum habet subditus, paribus occurrere armis avet tutaque omnia suspecta credit. Dissimulandum sæpe, simulandum numquam.

Nemo prudens nisi bonus; sola illa laudem habet prudentia, quæ ad æternæ sapientiæ leges disponit omnia. Humanæ prudentiæ consilia sunt caduca. Quis tuto nitatur arundini?

14.

Vineæ Domini operarii altero tantum pede terræ insistere, altero ad iter urgendum sublevato esse debent. S. Ignatius in epist.

Differre nolentis est. Morosus oboediens parum distat a contumaci; contra ut, qui cito dat, bis dat: ita, qui cito paret, duplici se oboedientiæ præmio dignum facit.

Quid non mora sæpius obfuit? Frequenter salus a momento pendet. Ubi damna sunt exigua, mora forte veniam mereri posset, sed ubi anima, ubi æternitas periculum subit, nulla satis poena expiatur.

Parendi promptitudo excoctæ virtutis characteristicam est; cor enim omni affectu vacuum solique Dei nutui intentum, id est, virum secundum cor Dei signat.

Nescit tarda molimina Spiritus Sancti gratia; nulla certior aut celerior ad virtutem obtinendam semita, quam ut cum iubentis nutu parentis certet promptitudo.

15.

Possidenti Deum, etiamsi nihil habeat, nihil deest. S. Ignatius ap. Bart.

Lucrum plane mirabile, compendiosissima ditectendi via: non multum appetere. Unum si quærimus, omnia possidemus. Compendium singulare, sed quod non invenimus, nisi alia omnia perdamus.

Facile est divitem fieri: ipsi nobis paupertatem imponimus, dum nostræ nobis imponunt cupiditates; has si excutiamus, facile paupertatem sustinebimus. Quamdiu toleramus cupiditates, tamdiu sumus nobis intolerabiles.

Beata commutatio: modicum, immo nihilum dare et infinitum accipere. Si aurum habeo, quid habeo et quamdiu? Si Deum possideo, quid non habeo et hoc quamdiu?

Insanus sit, qui guttam sitit ex lacuna, cui mare immensum præsto est purissimæ voluptatis. Cui difficile accidat siliquas præ manna nauseare?

16.

Etiam si nullo superaddito laus Deo par foret, ad maiorem tamen Christi imitationem eligenda potius cum eo foret pauperies, contemptus et insipientiæ titulus quam opes, honores et doctrinæ existimatio. S. Ignatius in vita.

Ut magnus discendi stimulus est nobilitas magistri, sic in hujus verba jurare ingenui officium est discipuli. Cujus tu doctrinam audis, mundi, an Christi?

Ut docti simus, doctissimorum sententiis adhæremus ac oppositas mordicus refellimus. Cur minus apud nos ponderis Christus quam in naturalibus Aristoteles, Aquinas in theologicis inveniat?

Quid profuit epuloni affluentia, Herodi arrogantia? Profuit autem plurimum Lazaro paupertas, demissio publicano. Exitus acta probat.

Similitudo morum mater est amorum; hos a Christo peculiare non merebitur, nisi ejus se moribus et consiliis quam proxime conformare studuerit. Amor enim vel pares invenit vel facit.

17.

Quidquid in secreto loqueris, ita profer, ac si toti hominum communitati loquereris. S. Ignatius ap. Nolarc.

Infida hominum fides est: promittit, non servat fidem; quantamcumque secreti custodiam juret, incuria prodet tantoque facilius, quanto severius adstrinxeris ad silentium.

Vis tua manere in abdito? Prior serva nec exemplo doceas, quid alter facturus sit. Frustra verbis legem imponis silentii, si exemplo veniam præbes manifestandi: ut tu, ita et alter suum habet amicum, cui fidere aliquid possit.

Minima præ reliquis fides feminis et pueris habenda: curiosum et garrulum utrumque hoc est animal; ubi minus prudentiæ, plus ibi garrulitatis est.

Secreti tenacem esse non modo prudentiæ, sæpe etiam conscientiæ est. Nul- lum majus depositum quam arcanum; quod si custoditum vis, prior ipse ne propala.

18.

Qui religiosi ordinis homines ad procurationem divini obsequii adhibent cum detrimento eorum regulæ, arborem destruunt, ut fructum inde carpant. S. Ignatius ap. Bart.

Ita se impendere aliorum saluti debet asceta, ut suæ nihil officiat. Sic namque medicus sibi prius consulit, ne contagionem curaturus in aliis ipse trahat.

Qui sua sponte, qui celerius, quam ferat ætas, qui præter officium se proximo curando ingerit, minus plerumque damni quam fructus colligit; se perdit et alium non lucratur.

Regula est religiosi anima: quantum ab illa recedit, tantum perdit spiritus; sicque accidet, ut vivum cadaver alia omnia et aliter agat, quam deberet, sibi noxius, suis gravis, aliis inutilis.

In illis, quæ tuæ vocationis sunt, Dei aderit benedictio: hanc in aliis non spera. Si alia a te fieri voluisset, huc non vocasset. Recedere ab instituto est accedere ad errorem omnium gravissimum.

19.

Quisquis amat felicem rei a se agendæ finem imponere, se ipsum negotio, non negotium sibi accommodet est necesse. S. Ignatius ap. Ribad.

Qui cuncta suo conformari arbitrio contendunt, et arrogantiae multum ostendunt et ignorantiae: illa sibi, hac aliis nocent; nam et secundo rerum agenda-
rum successu destituuntur et turpi se ipsos labe prostituunt.

Prudens medicus prius arteriam tentat, naturam attendit, deinde de medicina praescribenda sollicitus; quæ cum prodest uni, officit alteri etiam pari morbo laboranti. Nec minor in animæ cura desideratur discretio.

Omnibus omnia fieri debuit Apostolus, qui doctor gentium audire voluit. Ut crepidam pedi, non pedem illi accommodat artifex, ita se hominibus aptet magister.

Media non quam pretiosa quamque sibi in amoribus, sed quam apta fini, attendendum: secus onerabunt amplius, quam juvabunt.

20.

Experimento didici, ultra modum longis contemplationibus addictos plus patere dæmonum præstigiis ac reddi intractabiles. S. Ignatius ap. Bart.

Infallibile erroris argumentum est suo ductu regi velle. Nemo sanctus simul et intractabilis, quia nemo intractabilis est humilis. Cum tamen non contemplatio, sed humilitas certus virtutis index sit.

Contemplatio, quæ te facit in sensu tuo abundare, tibi placet, non Deo; parum proficua, nisi ad arrogantiam; otio vicinior quam negotio.

Complacentia illa ex contemplationis sublimitate orta satis ostendit, cujus magisterio doceatur, ejus nempe, qui parens est superbiæ.

Seraphinum se mentitur vafer diabolus, sublimes ingerit affectus, sanctissima proponit mysteria et ad altissima invitat, sed ut lapsu graviore ruas eorumque numerum augeas, qui prius, quam ambulare nossent, volare conati turpiter ceciderunt. Tutius in humili.

21.

Valentior numquam contra nos evadit hostis tartareus, quam cum secreto ac clanculum operatur. S. Ignatius in exerc.

Quid magis pronum, quam in tenebris errare? Qui sibi in rebus animæ facem præfert, ignem sequitur fatuum et, dum maxime egeret lumine, hoc se destitutum ac in præcipiti positum videbit.

Non est præsidium ita validum, quod cuniculis everti non possit, nec umquam plus habet periculi, quam dum sui securum pericula non timet; momento namque corruit et tristi ruina docet, quam timendus sit hostis, qui latet.

Quem vel sui præfidentia vel ab aliis, a quibus juvari posset, animi aversione inflammavit orcus, jam tenet ita constrictum, ut ægre sit ruinam evasurus.

Pacem simulat hostis, ut tutius feriat; nullæ quippe insidiæ periculosiores sunt, quam quæ plus obtendunt securitatis.

22.

Vel unicum impedivisse peccatum pro omnibus totius etiam vitæ laboribus et curis satis magnum impensæ operæ pretium est. S. Ignatius ap. Biderm.

Caligat plurimum, qui in vili etiam mendicabulo non videt ingens pretium; nempe ultra corticem ille non aspicit: lacernam cernit, sed latent pretiosissima, sub rudi concha inæstimabilis margarita, pro qua emenda decet omnes sumptus postponere.

Qui cogitat, quid Deus, quid creatura sit, facile intelliget, quam illius ab hac offensa sit enormis. Hanc impedire est infinitum malum impedivisse.

Animæ pretium tanti Christo constitit, ut eam suo sanguine, hoc est infinito pretio redemptam voluerit; quanto minoris nos eam emimus, licet pro ea totius vitæ curas expendamus!

Una peccati labes æternis ignibus non satis expiatur. Cogita ignem, quid acerbius? æternum cogita, quid longius? Huius periculo animam totius vitæ laboribus eruere est æternitatem momentis brevibus emere.

23.

Pete a Deo gratiam, ut multum patiaris; nam cui hoc tribuit, multum tribuit: in hoc uno plurima ejus beneficia continentur. S. Ignatius ap. Bart.

Quanto magis homo exterior patitur, tanto magis interior viget; illius molestiæ hujus augent merita. Rerum temporalium jactura lucrum facit æternum.

Satellitium vitæ patientia est; qui misérias odit, mundo exeat: quamdiu vivit, eas dulcorare potest, vitare non potest. Velut quoddam numen tutelare miseriis patientia est, non quod tollat, sed quod levet mala.

Ini tecum rationes et, si absque palpo verum fateri velis, quantarum quotidianis erroribus pœnarum te reum ages? Solvenda sunt hæc debita: numquid beneficium est hic ea potius quam purgantibus ignibus expiare?

Quamquam esto angelus et impecabilis fores, optandæ tibi cruces forent, si credas æternæ veritati, leve tribulationis æternæ gloriæ pondus operaturum (2 Cor 4, 17).

24.

Debet sana communitas se tueri et totius integritatem matura partium corruptarum amputatione conservare, priusquam ex iis vitium trahat, quod sanum est. S. Ignatius in vita.

Mira res: nemo solus vult esse malus. Pars in affecto corpore, quidquid ubique est vitiosi humoris, ad se trahit; sic quasi aucto foedere in corporis totius perniciem crescit.

Contagio pestis est communitatum. In ea dissimulanda benignum esse crudelitatis est maximæ. Amputandum est membrum putridum, ne vicinum afficiat sicque sensim sine sensu cor pervadat et totum corpus periculo exponat.

Etiam nolenti sequiora nocent exempla; nihil metuentes tenui halitu pestem bibimus, non evitaturi malum, nisi separatione longissima.

Et cælum malis angelis et collegium apostolicum pseudoapostolo se liberavit, nec illis est dedecori, quod indignos loco moverint. Malo perduto duplex accrescit bonum, semel ex imminutione mali, dein ex substitutione boni. Matthias Judæ lapsum abunde compensat.

25.

Pluris facienda est propriæ voluntatis abnegatio quam mortuorum suscitatio. S. Ignatius ap. Nolarc.

Mortuorum ad vitam revocatio nec meriti prærogativam nec virtutis characterem significat. Gratia est gratis data, bonis et malis Domino communicante communis.

Quid prodest suscitasse mortuos, si domestica vivant vitia, si pravi affectus vigeant? Quibus mori vita debet esse veri obœdientis et virtutis characteristicæ.

Deo in superiore subjici est optima vitiis exstirpandis medela. Si tu obœdis Deo, obœdiet tibi caro: tu majori, tibi minor obtemperabit. Si tu contempseris obœdire Deo, numquam efficies, ut passio tua obtemperet rationi.

Te præstat cadaver fieri, quam cadaveri vitam reddere; cadaver ad locum, situm et vestitum omnem indifferens insigni obœdientibus documento nihil optat, nihil refugit.

26.

Si a Deo expetenda sunt signa, et plura et clariora expetenda sunt de solis præceptis servandis quam de servandis consiliis. S. Ignatius ap. Guartem.

Animalis homo non percipit ea, quæ sunt Spiritus (1 Cor 2, 14); consilia Christi si audit, non penetrat: onus videt, unctionem non attendit. Corticem nempe aspicit, non medullam, quo hebetudo oculorum non penetrat; ideo pauci consiliis moventur.

Magni erga homines amoris indicium in Deo est, quos suis dignatur consiliis. Quanto est filiorum præ servis conditio nobilior, tanto major optimi numinis dignatio erga eos est, quos in sortem filiorum invitat.

Semper facta propositis minora sunt. Si soli præceptorum iugo te submittas, in proximo est, ut tentatione victus etiam hoc excutias.

Optima, dum licet, eligere nemo prudens dubitaverit; tutiora præponimus in securis, et cur minor animæ ac inferior cura salutis habeatur?

27.

Difficilior ad virtutem genius si seipsum fortiter expugnet, duplo meritis auctior evadet præ illis, quibus lene ac lentum ingenium nihil facessit negotii.
S. Ignatius ap. Bart.

Male judicat, qui ex morum placiditate de virtute fert sententiam; non quî se gerat in externis, verum quî se interius vincat, inspiciendum, ut vera virtutis decempeda statuatur.

Magnum naturæ beneficium est velle conari; cui si labor accedat, id brevi insequetur, ut, quod negavit natura, conatus efficiat.

Nec ita obstinatus est ullus genius, quem conatus non emolliat. Proxenetæ naturæ consuetudo est: ita seu celare seu formare novit indolem, ut agnos e leonibus fecerit. Aude aliquid!

Si consuetudo altera natura est, beatus es, quia pro gustu tuo naturam potes eligere. Muta mores et naturam commutasti ex naturali in artificialem. Facillimum est passionum remedium nova consuetudo.

28.

Quisquis inter homines agere versarique tutus desiderat, summi plane momenti id esse ducat, ut æquus sit omnibus, obnoxius nemini. S. Ignatius ap. Orland.

Partiales affectus periculosi sunt: a natura, non virtute nascuntur; a passione, non ratione nutriuntur; se, non Deum attendunt; quem si respicerent, quam sit Pater omnibus æquus, viderent.

Punctum circuli decet imitari: ex eo pares in omnem partem ducuntur lineæ; hæ quantum in unam plus partem inclinent, tantum recederent ab altera. In medio virtus.

Ut sol eodem omnes vultu aspicit, futurus his injurius, si solus aliis luceret: ita sine plurium injuria uni addici non potest affectus. Omnibus esto amicus, nulli familiaris.

Ut caritas, non carnalitas audiat, affectus debet exseri propter Deum, vel quod hujus imago, vel quod sanguinis ejus pretium sit; quæ cum omnibus æque congruant, par in omnes affectus motivum afferunt.

29.

Si te Deus faciat multa pati, signum habe, quod te velit facere magnum sanctum. S. Ignatius ap. Bart.

Patientia cæli clavis est: adversa nos ad Deum compellunt, a quo abstrahunt prospera. Plures salvarentur, si plures plura paterentur. Ut vites, sic et virtutes non nisi putatæ fructificant.

Si quæ in Angelos cadere posset invidia, ista foret, quod homo pro Deo pati possit, Angelus non possit. Gloria non voluptati, sed adversitati stat venalis.

Hæc est virtutis regula: mala pati, bona facere; utrumque juvat patientia, cum qua malum non est, sine qua bonum non est.

Ut medicus ægro jam desperato indulget, quem secat, urit, disponit ad sanitatem: ita æternus Pater filium, quem amat, castigat; cui parcit, non curat. Absit a me, Domine, prosperitas, absit indulgentia!

MARTIUS

1.

Qui se suasque rationes Dei obsequio postponit, huic Deus multo consulit melius, quam potuisset ipse consulere sibi, si Dei obsequium suis rationibus postponere voluisset. S. Ignatius ap. Bart.

ui prima est de Deo cura, omnia illi fluent secunda; cum enim ea, quæ Dei sunt, curamus, ille curat nostra eaque longe felicius, quam ipsi non solum præstare, sed et optare potuissemus.

Desideria propria suspecta nobis esse debent, cum, quid nobis expediat, ipsi nesciamus. Periculosa est nostra electio; id solum est reliquum consilii, ut Deum amemus et illum sinamus de nobis agere, quod illi visum fuerit.

Conatus nostri sæpe sunt detrimenta nostra, quæque appetebamus vehementius, quoties experti sumus maxime nocuisse! Quæramus regnum Dei, cetera adjicientur nobis.

Cum quis sui videtur oblitus, tum Deus ejus maxime recordatur. Et quidem ejus

est providentia, ut cura illi sit de omnibus, tenerior tamen et paterna de illis, qui sui minorem habent. *Jacta spem tuam in Dominum.*

2.

Longe ad infima ei est descendendum, quisquis eniti ad sublimia velit. S. Ignatius ap. Ribad.

Ad favores divinos alia non reperitur semita quam per demissionem. Hac ivere, quotquot ad virtutis apicem sunt eluctati.

Altiores obices, quos ob arduitatem transilire non vales, profunde inclinatus poteris superare. Ventus excelsas cedros frangit, parcit myricis, quæ se ad omnem ejus nutum submittere noverunt. Periculosa sublimitas.

Si recumbas invitatus in novissimo loco, sperare poteris te auditurum: Amice, ascende superius (Lc 14, 10)! Sic aquæ sublimius ascendunt, dum prius profundius descenderunt.

Humilitate velle honores mercari duplex arrogantia est; mereri altiora laudem habet, non quærere; laudabilia agere, non laudem affectare labor est, qui suum ab æquo judice præmium expectare potest. O quam parum sæpe humilitatis in humilitate! Aliud est esse, aliud videri humilem.

3.

Si vel ex gradus, in quo stat, auctoritate vel ex officio, quod gerit, debito mundum reformare quis vellet, is a se incipiat est necesse. S. Ignatius ap. Bart.

Quanto altiore te loco sors constituit, tanto maiorem imposuit obligationem recte agendi. Tibi velamen vitii nullum est; patet omnibus, sed et omnibus officit, magis exemplo quam culpa noxius.

Frustra est doctrina, quam facta non confirmant; levissima erit, ad nullius animum penetrabit, nisi ei pondus accedat ab exemplo. Oleum et operam perdit, qui docet bona, cum agat mala.

Ut optima etiam instrumenta nullum eximium artis opus per se dabunt, nisi artifex, qui eis utitur, eximius fuerit: sic plane consilia etiam saluberrima vim amittunt, nisi, qui ea suggererit, etiam usu approbaverit.

Deformis est mundus; reformationis — quis dubitat? — indigus est; sed primam in se quisque curam acuat, ubi non deerit labori materia. Qui sibi nequam, cui bonus?

4.

Si quando calumnias ab improbis vel ignaris in te congeri observaveris, Deum ora, ut avertat, ne quando mala de te dicantur et vera dicantur. S. Ignatius apud Bart.

Tota felicitas intra nos est, et hæc est beatitudo; miserrimi quippe essemus, si probitas alieno pendere deberet ab arbitrio. Talis et tantus es, quantus intra te et Deo teste es.

Si nescio quam tumida panegyri te inter sanctos fama collocet, malum non tollet, si malus es; ita vicissim si tua te non arguat conscientia, satyras tutus ride: nihil de bono tollent.

Id solum interest, nocens an innocens vituperia patiaris; nulla nobis nocebit adversitas, si nulla dominetur iniquitas. Non est, quod metuat innocentia.

Mens conscia recti securior mendacia famæ, quam fluctus rupes excipit: tumultuetur hic, illa non commovebitur. Confunde famam; aliter, ac illa vulgat, age.

5.

Prudentiæ tuæ statuendum relinquo, præstetne terrenis omnibus nunc illud opponere: „Quid prodest homini?“ (Mt 16, 26) an vero postea brevi frustra ejulare: „Quid profuit?“ S. Ignatius in vita.

Amantur flores, dum vernant; sed quam breve tempus est: ubi exarescunt, abjiciuntur. Sic omnia terræ bona, dum sunt — quam breve hoc momentum! — delectant: illico transeunt et usu ipso fastidiuntur.

Dum opibus aut deliciis frueris, te crede somniare, discusso somno nihil inventurus in manu; et quid hoc somnium et quamdiu prodest?

Omnis gradus felicitatis, ad quem aspirare potes, fugacia secum trahit gaudia; splendide levaris cum pyrobolo, sed momentum exspecta, nihil supererit nisi fumus; et hunc captare quid prodest?

Nihil prodesse crede, nisi quod æternum prodest, quod ad beatam æternitatem comparandam conducit; obest autem gravissime, quod huic impedimentum ponit.

6.

Qui mundum contempsit, statuæ similem esse oportet, quæ nec lacerna indui recusat nec purpura, qua prius ornabatur, detrectat spoliari. S. Ignatius ap. Lancic.

Locupletibus feliciorem esse præstat quam locupletem; nec id admodum difficile, si sciamus nihil desiderare: nam sola pauperem faciunt desideria.

Miseros nos facimus superfluarum rerum sollicitudinibus et tenuioris fortunæ impatientia; quam si ferre vellemus, miseriæ omnes evanescerent. Non censu constat felicitas.

Præstat dominum esse fortunæ quam servum. Dominatur, qui novit ejus dona contemnere; servit, qui expetit. Morbus apud multos incurabilis, quibus per affluentiam omnium non desunt vota; scilicet hydropici sitis numquam satiatur.

Usus rerum necessitas definiat, non cupiditas. Modicum est, quo egemus; quid ad superflua curas extendimus? Beatior est Irus sorte sua contentus quam Cræsus plura desiderans.

7.

Minus de scientia, plus de virtute.
S. Ignatius ap. Bart.

Non qui multa, sed qui utilia scit, doctorum syllabo est inserendus. Quantum est in rebus inane! Scire, quod non prodest, proximum est ignorantiae.

Nocet scire, quod non prodest, immo sæpe etiam quod prodest. Scientia enim inflat, nutrit arrogantiam. Sicut non est inde beatior voluntas, quod plura cupiverit, ita nec mens est sanior, quod plurima noverit. Sciendi appetitus prima peccandi occasio fuit.

Infelix homo, qui scit creata omnia et nec se nec Deum noscit; beatus autem, qui hæc scit, etiamsi illa nesciat. Ea, quæ supra nos sunt, diligere præstat quam intelligere. Affectus plus instruendus quam intellectus.

Discamus non opinioni, sed vitæ, non oblectamento animi, sed utilitati. Discamus vivere, non loqui, operari virtutem, non speculari, hoc est, medullam præ cortice diligamus.

8.

Universum mel, quod colligi potest ex floribus hujus mundi, tantam non habet dulcedinem, quantam habet Domini Jesu fel et acetum. S. Ignatius ap. Bart.

Felicitatis titulum injuste occuparunt oblectamenta mundi, eo magis ab his alienum, quo nihil infelicius est, quam videri felicem et non esse; nisi tu æternæ perditionis causas in felicitate numeres.

Voluptas irritat appetitum, non satiat, non implet animum, sed inquietat; dulcedinis guttam immenso amaritudinis mari obruit et momento blandiori æternam mercatur infelicitatem.

Ut ex amaris herbis mel conficere noverunt apiculæ, sic amara Christi patientis memoria dulcedinem propinat, modo sint, qui eam velint degustare. Hæc sanctæ hujus alchimix virtus est.

Amarescit, quidquid dulce mundus offert, et dulcescit, quidquid amarum accidit, dum Christi passio menti obversatur.

9.

Si mihi totius mundi aurum suppetet, non adjuvarem vel obulo illum, qui sua culpa se religione indignum reddidit. S. Ignatius ap. Bart.

Si perdatur thesaurus, quæ non funduntur lacrimæ? si periclitetur sanitas, quæ non curæ fatigant? et tantum bonum, quantum est beatitudinis æternæ pignus, arrha divinæ gratiæ, inter levia censeatur?

Deplorata sanitas est, dum æger mala gravissima non sentit, immo credit optime secum agi, dum magnis passibus ad mortem properat. Perire nec sentire magna Dei pœna est.

Seu favores talibus cælum mittat seu dolores, semper timoris materiam præbet: dum favet, bona, quæ gesserunt, compensare, si premat, etiamnum vindicare credi potest.

Illiberalior in eos plerumque Deus est, qui habendi spe aut cupiditate se Deo subtraxerunt, digni minus accipere, qui centuplum jurejurando promissum contempserunt. Leviora forent hæc, gravius illud iræ divinæ argumentum. Nemo mitens manum suam ad aratrum et respiciens retro aptus est regno Dei (Lc 9, 62).

10.

Id tibi principium esto, ut sermonis quidem ingressum facile concedas aliis terrena sapientibus, exitum vero tibi reserves, ut acceptum qualecumque sermonis metallum auro tingere coneris.
S. Ignatius ap. Bart.

Si cum doctore gentium Apostolo cupias sancto alios capere dolo, aucupis ingenio uti debes: eandem hic cum ave, cui insidias struit, vocem simulat, ut suavius alliciat; pari tu communione sermonis hominum benevolentiam aucupare.

Animalis homo non illico percipit ea, quæ sunt Spiritus (1 Cor 2, 14); erigendus est sensim sine sensu animus et a terrenis non per saltum, sed quasi per gradus ad superna evehendus. Violenta terrent.

Amica hæc sermonis alternatio thau-maturga est; prodigia faciet: obstinatum pectus, quod violenta nequivit oratio movere, suavior hæc familiaritas in ceram emolliet, formam, ut voles, in omnem ducendum.

Primum benevolentia obtineri debet, qua semel habita captivum tenes animum nec difficile a terrenis ad æterna sponte secuturum deduces.

11.

Propter nostram in spiritualibus rebus acediam consolatione divina merito privamur. S. Ignatius de discr. spirit.

Sæpe innocenter vapulat dæmon, cui desolationem spiritus adscribimus, quæ fructus est acediæ nostræ, quæ plus nobis sæpe quam dæmon nocet.

Quomodo sperare Dei liberalitatem potest, qui adeo avaro in eum est animo, ut vel pusillum temporis ei pigeat immolare? Sic ille nos visitat, ut nos illum colimus. Echo nempe est: æqua fervori nostro mensura respondet.

Heu me, quam noxius animæ nostræ hostis est acedia! Quot Dei favores impedit; quot merita dissipat; quot consolationibus privat! Hæc est malorum omnium, quæ in spiritu patimur, scaturigo; vince hanc, et hostes tuos enervasti.

Quanto liberalius terra vapores in cælum mittit, tanto fecundiores inde imbres recipit. Nostra in cælum liberalitas ejus in nos meretur beneficia. Qui plena manu seminat, huic læta sub falcem messis veniet. Qualem volumus, talem se nobis Deus exhibebit.

12.

Plus una hora Manresæ Deo magistro discitur, quam quidquid ubique doctorum est tradere potuissent. S. Ignatius in vita.

Divinæ scientiæ schola suorum profectum non ex discentis ingenio, sed ex docentis voluntate metitur. Facile est ibi evadere doctum, ubi ille spiritus magister est, in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ (Col 2, 3).

Ut lumen rapta repente nube fulgurans momento abstergit tenebras et multa detegit: sic divinæ illustrationis radius cælo affusus pulsa caligine tantum lumen affundit, ad quod omnis sapientum turba cæcutiat est necesse.

Frustra nos et ingenium evisceramus cum araneis: tota nocte laborantes nihil capiemus ex hac Sanctorum scientia, nisi nos ille doceat, qui sine verborum strepitu ad cor loqui consuevit.

Nec speret profectum, qui nescit secum habitare. Manresana specus aperit virtutis academiam, ubi magister Crucifixus, cælum et terra liber, studium est meditatio. Hic qui doctus est, vere sapiens est.

13.

Nullum lignum aptius est excitando foco amoris Dei quam lignum sanctæ Crucis. S. Ignatius ap. Bart.

Mirabilis artifex amor est, qui amati memoria velut foco usus adversa vel mitigat vel plane tollit, immo, quod maximum ejus magisterium est, in dulcedinem commutat.

Ama, nec dura ulla senties: illi gemunt sub onere, qui nolentes ferunt; hi enim succutiunt onus nec excutiunt. Totum pondus impatientia est.

Non vi cum adversa fortuna agendum, sed amore; majores huic quam fortunæ sævienti sunt vires. Ubi amatur, ibi non laboratur. Facile crucem bajulat, qui bajulat, quod amat. Humerus et robur patientiæ amor est.

Amor nostri Crucem Christo levem fecit: Dei amor Christi crucem nobis tolerabilem faciet. Facilis est animi duris in casibus fortitudo, non machina, non lacerato, immo nec voto eget. In nobis sunt omnia; robur virtutis amor est.

14.

Servitutis aut, quæ mihi ante oculos ponitur, mortis timorem in minimis pono; unus Numinis offendendi timor me coërcet. S. Ignatius in vita.

Nihil est sub sole malum, nisi peccatum, quia nihil est, quod non velit Deus esse, præter peccatum, quod ita odit, ut, si amare posset, Deus non esset. Odit illud necessario et odit æternum.

Mors, vincula, egestas adeo mala non sunt, ut optabilia sint tamquam optima; sunt Dei nos amantis dona, peccati remedia, gratiæ divinæ lucra et, quod caput est rei, divini amoris fomenta.

Quem absolvit conscientia, non est in orbe, quod timeat. Nemo miser esse potest nisi suo facto: solum infortunium, quod nobis accidere potest, nostrum opus est. Nulla in caput nostrum cudi tela in aliena officina possunt.

Magnorum nulla non injuria atrox est; quid igitur erit, si regum omnium Dominus offendatur? Nimirum tam atrox hoc facinus est, ut, si cælo, terræ, hominibus, Angelis pernicies immineret, hæc minus timenda forent quam Dei offensa.

15.

Nulla est tranquillitate ipsa pejor tempestas nec ullum adversariorum genus periculosius, quam adversariis carere.
S. Ignatius ap. Bart.

Perpetua tranquillitas sub larva securitatis gravissima minatur animæ pericula. Mater est otii, nutrix acediæ, fomentum sensualitatis. Quanta hæc in spiritu damna!

Adversitas nos admonet officii, compellit ad Deum. Dormiunt etiam Apostoli, dum placidum dormit mare; tempestas eos clamare cogit: Domine, salva nos, perimus (Mt 8, 25).

Pati mala non est malum; pati a malis etiam bonum; pati propter bonum adhuc melius; pati ob mala pariter bonum est, quia sic ea expiare bonum est.

In tempestate nascitur margarita, in ignibus excoquitur aurum, inter malleorum ictus corona cuditur, nec aliter quam adversis nutritur virtus. Hostis nempe facit fortem, ut tempestas nautam commendat.

16.

Nihil suavius est, quam amare Deum, sed ita, ut ex amore illius multa patiaris. S. Ignatius in vita.

Omnis felicitas hominis amor est. Tantus es et tantum vales, quanti est, quod amas. Provide proinde, quem ames: si rem perituram, tibi ruinam præparasti; si Deum, felicitatis apicem attigisti.

Amare nec pati velle est otiari. Cupiditas est, non caritas; hujus enim lydius durus est, qui verum a spurio amore distinguit. Se, non Deum amat, qui hujus amore pati recusat.

Deum amare inter prospera virtutis nomen non meretur; hoc etiam sensualitas potest. Sed ubi cruces cælum depluit, amplius Deum et has propter illum amare veræ virtutis est experimentum.

Ut collisio e silice flammam elicit et agitatione flamma crescit: sic fortunæ adversitate vere Deum amantium corda amplius accenduntur. Cur tu friges?

17.

Tanto plus sperandum in Deo, quanto res magis videntur desperatæ: ubi deficiunt humana, ibi præsto sunt auxilia divina. S. Ignatius in vita.

Ubi plena opibus turget arca et minora frugibus sunt horrea, ibi non est spes. Ubi omnia ultra votum suppetunt, ibi non Deo fiditur, sed creaturæ.

Maledictus, qui carneo innititur brachio. Quis fragili se confidat arundini, cum columnæ possit immobili spes suas inædificare? Et nomen et robur spes amittit, dum mediis nitimur, quæ videmus.

Gaudet Deus nos periculis jactari et ope humana destitui patitur; quia spe nostra delectatur scirique gaudet suo nostra stare auxilio. Differt opem, ut spem exacuat.

Si opes amisisti, si patronis destitueris, tum maxime confide; patronus tibi sufficit unus, sine quo nihil possunt omnes.

18.

Quem labor tenet alienæ salutis occupatum, efficacius eum semper modestia humilis quam auctoritas juverit vincetque cedendo citius quam pugnando.
S. Ignatius in vita.

Quæ in arcibus, eadem etiam in animis expugnandis plurimum facit industria; ut subigantur illæ et isti depri- mantur, oppugnaturus se infra oppugnandi pedes abjiciat, absconditus cuniculos agat; sic evertuntur, quæ vi apertæ restitissent.

Paucas in retia sua volucres auceps cogeret, si fulminaret; terreret minis, non alliceret; suavi canendum est fistula. Quod vis non potest, hæc efficiet.

Homo capitur humanitate; nullus adeo ferus est, qui submissione non provocetur ad amorem, ubi contra odium parit arrogantia et fastus contemptum trahit.

Alia asceticæ, alia politicæ militiæ media sunt; hæc vim apertam opponendo, illa se submittendo viam invenit ad victoriam.

19.

Pluris tibi sit cujusvis hominis salus quam thesauri omnes universi mundi.
S. Ignatius ap. Ribad.

Quod in nobis pretiosissimum est, fere minimi habemus. Anima, quæ rei infinitæ pretio constitit, vilis esse non potest nisi illis, quibus nihil est se vilius.

Salutem hominis cælo Christus præposuit; ut eam obtineret, divinitatem suam quasi prodegit, certe vitam et sanguinem dedit. Quam sapientissimus hic institor tanti fecit, cur nos inter ultima curamus?

Falsa nempe statera res metimur. Res nihili, quales sunt opes, eruditio, totius vitæ sudoribus quærimus; pro hominis salute labor omnis gravis nimium et intolerabilis accidit.

Dei judicium attende: quanti Deus omnem mundi potentiam facit? Quanti nos pilum et nucem cassam: salutem autem hominis etiamnum sitit. Præter se hac nihil habet amabilius, nihil in votis magis.

20.

Tantum valet res, quantum illam Deus fecit valere. S. Ignatius ap. Bart.

Vehementer sæpe fallitur, qui secundum colorem de rebus iudicat. Trapezita peritus distinguit adamantem a vitro. Ille remotissimus est ab errore, qui ad divinæ mentis balancem omnia ponderat. Si omne, quod splendet, aurum credat mens tua, heu, quoties decipietur!

Nihil est bonum, nisi quod ducit ad summum bonum. Deus finis noster est, ad quem tendimus, in quo æternum quiescemus; viam, quæ ad illum ducit, bonam crede, ama, elige; quæ abducit, esto rosis strata sit, quam longissime fuge.

Aurea clavis parum facit ad intentum, si clausa non reseret; tali præferenda est ferrea, cui seræ patent. Rei nempe pretium non color nec opinio, sed ad intentum aptitudo facit.

Proh, quantum erramus! Omnia electioni hominis subiecit Deus, sed ut media sint ad Deum. Væ, qui his contra Deum utuntur! Tanto res quævis peior, quanto certius abducit a Deo.

21.

Bonos bene, malos male valere gaudeo: illi ut integris ad Dei gloriam utantur viribus; isti ut multiplicatis infirmitatibus ad Deum compellantur. S. Ignatius ap. Ribad.

Nescimus, quid boni lateat in morbis. Inter hispidos cortices dulcis latet medulla, modo noverimus hanc e spinis eruere dulcedinem, mel e thymo, e morbo sanitatem elicere. Genus quoddam sanitatis est hominem non esse sanum.

Dum languet corpus, vegetatur spiritus. Multos meliores fecit ægritudo, quos sanitas perdidisset. Ut tenebræ juvant ad splendorem, sic morbi ad vitam meliorem. Deseruntur a vitiis, qui ea deserere noluerunt.

Usus rei rem bonam facit. Dissipiat, modo prosit; etiam medicina ingrata est palato, sed quia profutura speratur, amatur, avide sumitur. Quod potest desiderium valetudinis corporalis, cur non possit spiritualis?

Es infirmus? gaude: peccare non potes. Lecto affigeris? tempus tibi suppetit, ut ad cor redeas. Langues? miseriam humanam cogita, cogita præ foribus æternitatem. Quanta hinc bona!

22.

Si vel catulum tibi Deus præfecerit, tu non recusa: libenter illum ducem vitæque magistrum Deo auctore sequere.
S. Ignatius ap. Nigron.

Si baculum absque metu sequitur, qui scit eum a vidente regi, cur difficile sit catulum sequi, si hunc in nostri regimine Deus, totus oculus, regat: nisi minor apud nos Dei, quam pueri apud cæcum auctoritas sit, cui se prompte confidit?

Oboedientia magna virtus est, sed tanta non foret, nisi pretiosissimam sui partem, iudicium, homo per illam Deo immolaret, immo suum pro divino commutaret.

Ex imperantis vilitate oboedientiæ accrescit pretium, tantumque huic additur, quantum minor eum commendat auctoritas, cui paretur. Hic enim et intentio purior et fides esse solidior convincitur.

Illud obtinet oboediens, quod soli Deo est singulare: non posse errare. Vicaria divinæ sapientiæ oboedientia est, par utriusque infallibilitas.

23.

Expedit nihil differre in crastinum, quod hodie præstare possis. S. Ignatius ap. Bart.

Qua Philippo arte magni nomen accrevit, nihil in crastinum differendo, quod hodie agi poterat, ea lex debet esse christiano, cui nemo crastinum pollicetur.

Non amat tarda molimina Spiritus Sancti gratia, in iis maxime, quæ laudari non possunt nisi confecta. Geminat operis pretium, qui executioni addit celeritatem.

Quoties nocuit distulisse! Quæ in aliam diem rejecta penitus emanserunt! Turpis vecordia, luenda multis tota æternitate nec satis eluenda.

Opus bonum dilatione corrumpitur: differre quippe ut nolentis, ita nauseantis est. Virtutis exercitio quantum accedit moræ, tantum decedit laudis. Nullum proposita sanctum effecerunt.

24.

Longe melius est obtinere unicum granum alicujus boni cum securitate, quam centum cum periculo salutis. S. Ignatius ap. Bart.

Nemo prudens se perdit, ut alium lucratur; sicut nec medicus infirmatur, ut alium curet. Omnia infra salutem propriam habenda.

Quanto thesaurus est pretiosior, tanto majori cura servandus; et quam dabit homo commutationem pro anima sua (Mt 16, 26)? Quam qui periculo facit obnoxiam, eam non æstimat.

Inter lucra, quæ tam avide quæris, te primum computa; dum alios ad pietatem animas, te non negliges, nec sinas alios tua institutione te fieri sanctiores. Cur te ipsum inter vilia habes?

Pessima diligentia, quæ semper ad alios. Cura tui omnibus curis est præponenda. De te a te ratio exigitur. Martha, Martha, sollicita es et turbaris erga plurima; porro unum est necessarium (Lc 10, 41): salutem tuam in tuto collocare.

25.

Incredibilis est solacii, quoties divinis epulis accumbimus, toties non Christi tantum, sed et Matris ejus sanctissima carne nos pasci. S. Ignatius ap. Lyr.

Quæ Bernardi olim, hæc communis omnibus est lætandi materia, quod pasci a vulnere simul et ab ubere lactari nobis concedatur. Caro quippe Christi caro est Mariæ.

Quanta dignatio bonitatis in Matre, quanta bonitas majestatis in Filio! Lacte illa, hic sanguine nutrit, se uterque dat, ut nos recipiat. Qualis commutatio! Vecordes nos et salutis immemores, nisi pacto stamus.

Aestima, o homo, conditionem tuam! Toties Christi sanguine et Mariæ lacte pascus, consanguineus tantorum es effectus; cave degeneri ad quisquilias affectu cognitionem tam sanctam maculare!

Habent, quod invideant Angeli, quibus hæc gratia numquam accidit. Humanæ calamitatis hic asylum est: quem terret majestas Judicis, hunc erigit pietas Matris; quem arcet justitia, misericordia invitat.

26.

Amorem tui solum, Deus, cum gratia tua mihi dones, et dives sum satis nec quidquam ultra posco. S. Ignatius in orat.

Quæstuosissimus ille amor est, qui sine lucro, cujus omnis fructus est amare. Alii amores mercatus sunt, ubi tantum recipitur, quantum datur: vilis et abjecta hæc avaritia est; gratis amet, qui vere amat.

Etiam beluæ amant beneficia, et vultures eo advolant, ubi bolum sperant. Amor Dei assurgere debet altius: lucrum non quærat, omne quod assequi lucrum possit, amor sit.

Infinitem damnum incurrimus, si aliam præter Deum mercedem quærimus. Si alia omnia obtineas, sine illo miser es. Cælum ipsum sine Dei amore infernus esset, et infernus cum Dei fruitione in cælum transiret.

Omnis creaturæ amor inutilis, immo noxius est. Solus Dei amor fecundus est, e quo pleno alveo promanant omnia dona gratiæ et gloriæ. Ama Deum — quid facilius? — et beatus es.

27.

*Nulla res creata potest talem lætiti-
am in anima creare, quæ possit æquare
gaudium Spiritus Sancti. S. Ignatius
ap. Ribad.*

Gaudio, quod offert mundus, dixi: quid
vane deciperis? Illud sincerum est
gaudium, quod nemo tollet a nobis.

Esse sine delectatione anima non so-
let; vel infimis delectatur vel summis.
Illæ irritant palatum, non satiant: istæ
sunt, quæ solæ animam, cum sit immor-
talis, explere possunt.

Magna ars est scire gaudere. Lætari
in rebus pessimis res est et materia lacri-
marum. Ut ignis et aqua non cohærent,
ita nemo carnales una et spirituales de-
licias gustare speret.

Vis numquam esse tristis? semper bene
vive. Ex hoc fonte pura promanant so-
lacia, nullæ te jure affligent miseræ, si
vel unus gratiæ divinæ gradus conso-
letur.

28.

Heu, quam sordet mihi terra, dum cælum aspicio! S. Ignatius ap. Bart.

Ad altiora nati sumus, quam ut infimis delectemur. Naturæ beneficio licet ad altiora aspirare, quæ os homini sublime dedit cælumque tueri jussit et erectos ad sidera tollere vultus, magis autem corda.

Cælum patria est, terra exsilium, illud beatitudinis, hæc calamitatis ferax. Sursum proinde vota, sursum desideria! Hanc despice et illud suspice.

Sordeat nobis terra, sordeant omnia ejus dona, quæ bona apparent, non sunt; immo mala sunt, quia malos efficiunt, cælum impediunt.

Terræ solacia etiam pecoribus communia sunt, cæli gaudia nos Angelis æquant: illa sordida, hæc pura; brevia illa, hæc æterna. Hæc proinde appetenda, illa generoso pede calcanda.

29.

Qui multum metuit homines, grande aliquid pro Deo numquam conficiet.
S. Ignatius in vita.

Qui homines respicit, facile Deum despicit; illud idolum: „quid dicent homines?“ a sincero veri Dei cultu nimis quam multos avertit. Si hominibus placerem, Christi servus non essem (Gal 1, 10).

Cum timor ille inauspicatus aditum semel vitio aperuerit, nihil est quod non persuadeat. O perversa erga homines reverentia, quorum intuitu pudet non esse impudentem!

Quid times homines? Miseri sunt, nec sibi nec tibi aut prodesse possunt aut obesse, invito Deo. Hunc time, qui, postquam occiderit, potest animam perdere in gehennam (Mt 10, 28).

In Dei causa nihil timendum, sed ut acus polaris, seu arrideant zephyri seu tumultuentur boreæ, semper in polum intenta hæret: ita immotus age, quæ Dei sunt, neque ad dexteram declivis neque ad sinistram.

30.

Ut rudis atque informis stipes non suspicatur fingi se posse in statuam, quæ pro artis miraculo celebretur, sed statuarius videt, quid ex illo fieri valeat: sic multi, qui vix aliquid de christiano sapere videntur, non intelligunt se posse Dei manu in Sanctos efformari, nisi manui hujus artificis se opponant. S. Ignatius in vita.

Deus solus ita peritus artifex est, ut quidlibet possit ex quolibet, quia is unus, quod deest dare, quod superest demere potest. Tu te ab eo fingi sine.

Nemo contemnendus. Esto stipes appareat, forte fingetur in statuam, evadet artis prodigium, populorum admiratio, forte aræ imponendus, coram qua tu genua aliquando curvabis.

Male judicat, qui secundum faciem judicat. Ut ex optimis pessimi, sic ex pessimis optimi fieri possunt. Tu tibi, non aliis attende.

Ut argilla figuli manum prompta subit, quamvis formam recipere facilis, quam artificis manus impresserit: ita tu Deo te tractabilem offer. Sine illum agere.

31.

*Qui obliviscitur sui et suorum commo-
dorum propter obsequium Dei, habet vigi-
lem pro se Deum. S. Ignatius ap. Bart.*

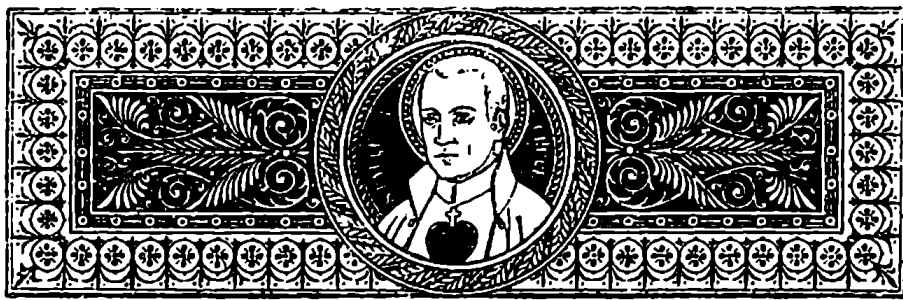
Fac pro Deo, quaecumque potes, et ille pro te faciet, quæ tu non potes; nec enim illi difficile est tibi succurrere, nec potestas illi deest nec voluntas. Promptior ille est ad dandas, quam tu accipiendas gratias. Nemo meliorem sui curam habet, quam qui sic negligit.

Male tibi consulis, dum tempus divinis obsequiis addictum ad alia derivas. Quem potes rei sperare successum? Si Deo displices, unde tibi erit benedictio?

Quærite primum regnum Dei, et cetera adjicientur vobis (Mt 6, 33; Lc 12, 31). Non perit tempus, quod pietati tribuitur. Plus proficies orando quam studendo.

Frustra fatigamini. Non estis vos, qui loquimini (Mt 10, 20). Pater cælestis dabit vobis in illa hora, quid loquamini; sine quo nihil, cum quo potestis omnia facere. In illos liberalior, qui se et sua parum, Deum super omnia curant.

APRILIS

1.

In splendidis et bene cultis sui contemptus omnisque excellentiæ et existimationis conculcatio corporis maceratione et prior et potior esse debet. S. Ignatius ap. Bart.

Et rara, ita magna virtus est humilitas honorata. Quod se myricæ demittant, quod in humili reptent vermiculi, magnum non est; sed quod cedrus exaltata caput inclinet ac quam alte fertur in sublime, tam profundas in terram mittat radices, hoc vulgare non est.

Honorem et vitam pari passu tueri ambitionis tessera est; quam remotum ab hoc Christi axioma, qui elegit esse opprobrium hominum et abjectio plebis (Ps 21, 7)!

Qui magnus esse vult, id media sui depressione obtinebit. Si enim nihil honore sublimius orbis habet, hunc contempsisse parum esse non potest; sic enim major fit eo, quod maximum orbis æstimat.

Verbis se contemnere vulgare jam est: etiam arrogantes id agunt; sed ut con-

temptus ipse contemnatur, huc si virtus assurrexerit, apicem perfectionis attigit.

2.

Ut in salutem animarum efficaces sint naturæ dotes, interiori virtutis impulsu eas agi oportet indeque vires ad rem bene gerendam ducere. S. Ignatius ap. Bart.

Non semper ille metit amplius, qui amplius seminavit. Semen inutile nullum reddit fructum, nisi incrementum det Deus. Ubi deest spiritus, ibi semen est effetus.

Cassus est organædi labor, nisi fistulas impleverit spiritus: melos non edent. Nec Apostoli docendæ plebi se prius accinxerunt, quam repleti essent Spiritu ex alto.

Vox hominis mortua est: auditur, non penetrat, nisi voci huic vox Dei societur. Frustra fatigantur latera: nisi Deus tecum loquatur, nihil proficies. Non jungit vocem Deus nisi secum conjunctis, et hinc tam dispar tot apostolorum fructus.

Si pulchris mentem sensis et egregiis veritatibus illustres, animus tamen turpi languore iners et ignavus torpeat, si indoctus eorum, quæ doces, impellere alios ad honesta contendas: fructum a raucedine alium non exspecta.

3.

Cum omnibus quidem, sed cum inferioribus præcipue oportet esse in loquendo parcos, patientes in audiendo. Patulæ dandæ sunt aures, dum ille sensus animi sui omnes expressisse videatur. S. Ignatius in hist. Soc.

Amari animi querelas potuisse in fidas aures exonerare sæpe remedium fuit morbi, qui credebatur incurabilis. Ita sæpe levasse stomachum bile est sanitatem recepisse.

Aeger audiri debet, si errare nolit medicus; nemo patiente novit melius, quia nemo sentit acerbius, quid patiatur. Felix medicus, qui audiendo si non curare, certe levare potest morbos; crudelis, qui tam facili remedio juvare nolit.

Egeritur querelis dolor et minuitur, dum cum audiente dividitur, maxime si afflictus non benignas modo aures, sed et amicum pectus inveniat, e quo natum molle verbum mitiget sensum doloris.

Novisse morbum curationis est fundamentum. Facilius corporis quam animi symptomata nosces, nisi æger prodatur. Nec apta corpori medicus nec animo superior pharmaca porriget, nisi patienter uterque audiat patientem.

4.

Hæc sola ambitio justa est: Deum diligere et in ejus amoris pretium in amando crescere. S. Ignatius ap. Bart.

Amor est hominis felicitas, non ille cæcus animi motus, qui falsum pro vero bono apprehendit: hic deceptor est, promittit voluptatem et gustatus dat amaritudinem; sed rationalis ille, quo verum, æternum et incommutabile bonum amatur.

Vel atomus amoris Dei dulcior est quam omne, quod orbis mentitur esse amabile: hoc qui gustat, fastidit; illum nemo satis æstimat, nisi qui possidet, et plus fruendo plus appetit.

Amare est de amati felicitate gaudere, non secus ac si amans eam possideret. O quæ mea felicitas: si amo Deum, omnia divinitatis bona participo! Utinam nihil cogitem, nihil agam, quam ut amem te, Domine!

Amare Deum est in universi centro quiescere, extra quod nulla quies; in universi circulo moventur omnia. Non aliter nec alibi quietus eris, nisi in Dei amore conquiescas.

5.

Ad hominum benevolentiam divini obsequii causa colligendam omnibus omnia fieri est necesse; nulla enim re æque ac morum studiorumque similitudine animi capiuntur. S. Ignatius ap. Nolarc.

Difficilius est hominum animos quam arces expugnare: hæ ferro et machinis, illi nec integris exercitibus subiguntur; ad quos captivandos nullus potentior affabilitate archistrategus.

Quas aperto Marte frustra tentasses animas, has stratagemate feliciter capies, si, antequam sanctiora illis documenta instilles, benevolentiam lucreris; hac enim obtenta non aures modo, sed et corda ultro præbebunt; quæ duces, quo voles.

Si suaviter canentem audient Orpheum, non audient tantum, sed et sequentur surdæ alias et pigræ in divina cautes. Hæc innocens est magia, qua homines incantantur.

Nemo tam ferox, qui non capiatur humanitate; sermo amœnior et oculus serenior etiam ex dura rupe benevolentiam, velut reciprocum echo, provocat. En, quam facili impendio animas capis!

6.

Non reputare se debet Christi amicum, qui animas non fovet, quas ille fuso sanguine redemit. S. Ignatius ap. Nolarc.

Si una in amantibus anima, par etiam debet esse affectus, ut, quod unus, idem et alter diligat. Jam, si Deum amas, mensuram habes, quantus in te animarum amor ardere debeat.

Ex creatis omnibus anima sola est, quam suo Deus amore dignatur: hanc affectu, reliqua imperio regit. Vide, quid a te anima mereatur.

Anima est imago Dei; hunc si amas, quî ejus imaginem in sterquilinio hærere sines, cum eruere queas? Tanto pulchrior hæc imago, quanto Deo accedit propior. Detergere sordes amici munus et testimonium est.

Quanti Christo animæ constitere! Sunt merces infiniti pretii; tanti laboris, quanta ejus passio, fructus sunt; has qui non curat ab interitu, Redemptorem non amat. Cura ore, cura calamo, cura opere.

7.

Imperium magis impatiens quam disciplinæ cupidum arguit castigatio justo frequentior. S. Ignatius in vita.

Qui singula singulorum errata vindicare vult, omnes tollere debet homines, cum nemo sine crimine vivat. Vitia namque erunt, quamdiu homines.

Sæpe malum curatur prudenti dissimulatione, quod immodica cura exasperatum fuisset. Multis medetur tempus, alia sponte veniunt ad maturitatem: ulcera et pus mali fontem ipsa effundunt.

Quoties pœna frequentior auxit malum! augebitque semper, quoties pudorem pœna frequentior excusserit; quo semel pulso, audet semper pejora irritata voluntas.

Major persæpe defectus est punientis quam puniendi: hic fragilitatis, ille passionis fructus est. Ex te documentum cape, quid cum aliis fieri expediat; si pro quolibet errore tibi censor incumberet, qui ferres?

8.

Fallendi temporis causa ad te venientibus, de morte, de judicio similibusque austeris, quæ istiusmodi hominum, quamvis insurduerint, mordaciter aures radunt, occurre; ita tibi et illis consulles: vel enim redibunt meliores, vel suffurando tibi tempori deinceps abstinebunt. S. Ignatius in vita.

Nihil pretiosius tempore, et hujus fures sunt amici, malo sane damnosissimo, si absque fructu, si in frivola consumatur.

Avarum hic esse oportet: nihil temporis indulgendum sine fænore; si te, si aures, si linguam commodas, exige animum, recipe compunctionem census loco, fructum collige spiritualement.

Esto peritus alchimista: ex re qualibet aurum elice. De bellis, de negotiis ille materiam suggerit: tu de pace cum Deo, de uno necessario repone; sic e luto margaritam, e scoria aurum collegisti.

Lingua ursus informem massam debitam in formam elaborat; hæc tibi pro penicillo serviat, qua vel animal in hominem, vel hominem animale in angelum efformes.

9.

Mira mundo pax mecum est, dum linguæ ignarus patriæ bellum mundo tantisper non moveo; sine, possim in campum prodire, videbis in me totam urbem illico surgere, me vero undique pugnantem. S. Ignatius in vita.

Invidus dæmon est: non sinit inultus sibi animas eripi; pro his se opponit, bellum movet, cumque ipse in aciem prodire publicam nolit, mittit satellites, qui ejus causam vario prætextu bellissime tueantur. Scit nempe animæ pretium dæmon.

Quos e religiosis pluribus peti calumniis et plurium odio expositos vides, hos animarum zelotes esse scito, contra quos orcus se vindicat; parcit hic otiosis; pacem iis non difficilem concedit, a quibus et ipse pacem habet.

Nec idcirco cessandum a bono, quod orco displiceat, quod mundus tumultuetur, quod contradictores audias; immo fortius insistendum.

Aderit causæ suæ Deus; quæ mera insuperabilia putas obstacula, momento subsident, si tu bene cœptis insistas. Potentior est orco gratia Dei: huic fide et eluctaberis.

10.

Nequaquam detractum crede pietatis studio, quod naturæ necessitati conceditur. S. Ignatius in hist. Soc.

Magna hominis dignitas: ad imaginem Dei creatus, cæli heres, gratiæ divinæ particeps, virtutis capax, ne se extolleret, præter animam corpore constat, quod suos patitur manes.

Nec perit tempus, quod curæ corporis datur. Dum pascitur asinus, dum quiescit, Domino servit; sic indulgeri quies debet corpori, ut fortius deinde labori insistat.

Misera mentis humanæ conditio: pietati absque cessatione, licet velit, addici non potest; ut arcus intensus rumpitur, ita suum mens æque ac corpus a laboribus interstitium requirit.

Nimum qui facit, nihil facit; nam lassitudine fractus nihil poterit. Moderandus est fervor, ne penitus exstinguatur. Nimum olei si lampadi affundatur, non promovetur lumen, sed exstinguitur. Moderata durant.

11.

Ad vineam Domini suis laboribus excolendam iturus humilitate suique contemptu viam sibi ad ardua atque excelsa disponat; tum enim reliquum ædificium tuto surget, si humilitatis fundamento sit innixum. S. Ignatius ap. Bart.

Qui aurum quærit uti et qui margaritas piscatur, se demittit, hic in maris, ille in terræ viscera; nec animas alias certius quam demissione invenies.

Nec Christus, animarum nostrarum zelator maximus, alia eas via quæsivit, quam sui abiectione. Quantum ab hujus exemplo, tantum ab animarum lucro recedit.

Posse Deo cooperari in salutem animarum gratiarum est maxima: hanc arrogans sui æstimator sperare non potest; nec enim dat nisi humilibus gratiam.

Nulla vox ad persuadendum aptior sui demissione; plus hæc adjumenti quam integra bibliotheca dabit. Vide, quid talentis, quid annis, quid experientiæ tribuendum.

12.

Non ideo pane Angelorum abstinendum, quod molliores non experiamur sensus; foret enim hoc perinde, ac qui vellet inedia perire, quod pane mellito careat. S. Ignatius in vita.

Sicut in cibis corporalibus non semper illi magis conducunt valetudini, qui palatum suavius afficiunt: ita nec illa communio censenda est animæ utilior, quæ sumpta maiorem habet teneritudinem.

Panis solidus auget vires; saccharites gustui prodest, non stomacho. Solida devotio fide viva, spe firma, caritate non ficta absolvitur; teneris lacrimis et molli affectu carere tuto potest.

Illa devotionis teneritudo corporalis est gustus, non spiritualis: illam qui appetit, se, non Deum quærit. Puerorum deliciæ dulcia sunt. Cordis et animæ, non gustus et palati cibus est Eucharistia.

Qui vulnus habet, medicinam quærit, nec sollicitus, an suavis, modo utilis illa sit. Insipiens, qui medelam non admitteret nisi dulcem.

13.

Ille beate vivit, qui, quoad fieri potest, et in Deo mentem et Deum in mente versat assiduo. S. Ignatius in vita.

Quid habet homo ex omni labore suo? Ut trochus inutili motu continuo volvitur, donec concidat: ita sine fructu humanæ agitantur curæ, nisi in eo quiescant, ad quem conditi sunt.

Difficile est curis distrahi et mente immobiliter in Deo hærere: sed quod potest in acu polari natura, cur in te non possit gratia? Quocumque volvatur illa, seu sudum arrideat cælum, seu minetur turbidum, a polo non dimovetur. Sic mobile fit fixum.

Beata mens, quæ Olympi montis æmula tempestatibus quidem obnoxia est, sed vertice super has altior perpetuam alit serenitatem. Hæc mentis in Deo fixæ felicitas est.

Ut soli soli oculos indulget aquila, ita unum cor hominis uni debetur Deo. In hoc habet omnia, extra quem nihil est omne, quod esse putatur: umbra boni, nec tam umbra quam deceptio.

14.

Quos robusto pectore et virtute mascula solidos comperimus, ut habemus cariores, ita exilibus etiam de nævis severius veniunt castigandi. S. Ignatius in vita.

Aegro facilius aliquid indulgetur; qui ad modicum etiam vulneris attactum gemit, molli manu tractandus; ast in sanis supervacanea est ista sollicitudo: duris utiliter exercetur, ne ad quemlibet casum langueat.

Quos majori affectu, hos pari etiam cura prosequimur. Amare est bonum vel; non amat, qui errata dissimulat, qui morborum vitia non succidit; doleat licet amato, modo prosit.

In pretiosioribus minus tolerantur labe. Quodvis vitium demit margaritæ pretium. Quem amas, ita cura, ita excole, ut nævo omni careat.

Etiam parva multum nocent: spina res exilis est, leonem tamen, ne designatam currat ad metam, multum moratur. Quanto magis aliquem diligis, tanto vigili magis censura maculam in eo singulam persequere.

15.

Nec sordidum atque incompositum in te quidquam patere, sed et affectatam diligentiam, quæ mollius aliquid et arrogantius sapit, procul habe. S. Ignatius ap. Bart.

Ut suam mundities laudem, ita risum meretur superstitiosa vanitas, quæ crines in aciem locat, tingit fingitque, et curas Deo ac æternitati debitas his crepundiis impendit.

Etiam in cilicio exosæ debent esse tibi sordes, ne horrore arceas, quos allicere debuisses. Sui usque ad pædorem et sordes neglectus ejus virtus sit, qui sibi soli vivit et spontaneo abditus sepulchro vivus putrescere incipit.

Quidquid sordium est, detestatur animus, qui aspirat ad cælestem illam civitatem, cujus plateæ omnes aurum mundum, et sequi parat Agnum sine macula.

Adi licet squalorem carcerum, nosocomiorum pædorem accede; sed ita in his, sicut solis radii in cæno versare: invisit ille lutum nec inficitur. Si quid tibi sordium adhæsit, mature expia.

16.

Operarius non ad aurum tractandum, sed lutum venisse se cogitet acuatque in sui custodia curam, ne in se admittat scabiem, quam ex aliis satagit defricare.
S. Ignatius in vita.

Non opus est valentibus medicus, sed male habentibus (Mt 9, 12); ubi corruptio major, pestis urget acerbior, eo primum advolet tam corporum quam animarum archiater, præmunitus tamen, ne et ipse vitium trahat.

Si piscator se mergat, ut unionem inveniatur, si se medicus occidat, ut æger sanetur, non piscatio, non curatio hæc, sed insania fit. Idem est, qui animæ suæ labem aspergeret, dum abluit alienam.

Non obviæ virtutis esse debet, qui peccatorum conversioni operam suam vult addicere. Magnum est, quod aggreditur, nec satis tutum; nisi quasi inpeccabilis sit, alias, dum minuere vult, numerum facile augebit scelestorum.

Nisi passiones in freno habeas, cave præcipitium, quo malorum, inter quos agis, exemplum invitat, quo natura impellit. Facilis est descensus averni.

17.

Cave cujusquam factum criminis damnare; spectanda mens est proximi, quæ sæpe proba est et innocens, licet exterior facti species deterior videatur. S. Ignatius ap. Bart.

Noli a sensibus mutuare sententiam, si nolis errare. Testimonium horum falsum est. Cautè pariter fide cogitatui tuo, cautius relationi alienæ. Sed ut in nocte, ne impingamus, auxiliari lumine cavemus: ita in alienis quod certum non vides, non judica.

Male de aliis judicare est malitiam suam prodere. Araneus est, qui venenum haurit e flore, unde apes mel suxisset. Stomachus corruptus omnia in bilem convertit.

Dominus est, qui judicat. Cur te mices ejus officio? Ille scrutator est renum et ponderator cogitationum: nos vix ultra spithamam nec nisi rerum corticem videmus, et tamen orbis judices fimus. Inde tot errores.

Magna illa dies aperiet, quam frivola fuerint nostra de aliis judicia. Multi sunt sancti occulti, qui nihil eximium produnt foris, tanto majores coram Deo, quanto studiosius bene gesta coram hominibus celare studuerunt.

18.

Non cuique utilius est, quod per se est optimum; sed quid præsentibus rerum concurrentium momentis cuique maxime conducat, observandum. S. Ignatius in vita.

Nec cibus licet optimus omni stomacho nec medicina esto pretiosissima cuique ægritudini apte convenit: sic etiam in bonis vigili opus est indagine, ut error evitetur.

Si semper bona voluntas comitem haberet perspicacem et ad omnes circumstantias vigilem intellectum, rarius in bonorum electione occurreret error, qui nunc frequentissimus est. Nulla virtus est virtus sine prudentia.

Etiam in rebus optimis alieno utendum est consilio, nisi malo tuo capere velis experientiam. Caro emitur, quæ per proprios errores obtinetur scientia. Satiùs est interrogare quam errare.

Non omnes humeri ferendis iisdem oneribus sunt apti. Obruuntur facile, nisi exploratæ sint vires, priusquam iis onus imponatur. Aliud est de rei bonitate, aliud de illius pro te utilitate iudicium.

19.

Nec quantavis in pecuniæ difficultate sumptui ulli parcendum, ne quid decumbentium cura desideret. S. Ignatius ap. Nolarc.

Non debet timeri defectus facultatum, quæ in ægros impenduntur: redibunt cum fænore; dum pascitur æger, pascitur Dominus: quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis (Mt 25, 40). Hîc qui parce seminat, parce et metet (2 Cor 9, 6).

Viva Spiritus Sancti templa ruinæ proxima fulcire, ne corruant, majoris est meriti, quam aras instaurare. Hæ si ruant, erigi poterunt, ægri vita semel perdita non revocabitur.

Non facile dici potest, quantum inter corporis languores animi crescat infirmitas, dum æger spe destitutum se videt; duplici sic premitur malo, morbi uno, inclementiæ tuæ altero, qui eum, quem potes, immo debes, non consolaris.

Nec est immisericordia major, quam eum deserere, qui se juvare non potest. Qui se suaque Deo dedit, meretur ibi non egere, ubi summa est necessitas.

20.

Non tantum e cæli siderumque aspectu, sed etiam tenuis herbulæ reique cujuslibet tenuissimæ conspectu confestim in Dei amorem novit evolare, qui Deum novit. S. Ignatius ap. Maff.

Ut ignis nativo impetu sursum fertur, ita monitore nullo nec duce nec scalis cor eget, quod Deum amat, ut eo eluctetur; tacitis eo vinculis ita potenter trahitur, ut anima plus illic se esse, quam ubi animat, omnino experiatur.

Perspicaces sunt amoris oculi: nec corticem tantum extimum nec colorem attendit; rimatur acutius, medullam intrat et e re creata ducitur ad Creatorem. Ubi amor, ibi oculi seu corporis seu mentis.

Sol oculis eripi potest, sed non Deus: amanti ubique videtur. Etiam cum dormit amans, ejus cor vigilat et illic assistit præsens, ubi amat; nulla intervalla spatii, tenebræ nullæ aut obices iter hoc possunt impedire. Ubi thesaurus tuus, ibi et cor tuum (Mt 6, 21).

Cujus oculi colore aliquo suffusi sunt, idem color semper oculis obversatur, quidquid demum aspiciat: ita qui Deum solum amat, solum novit, ille solum ubique invenit, ubique videt.

21.

Ama etiam perditissimos: ama residuam in iis Christi fidem, si et hac carent, ama virtutes, quibus destituuntur, ama sanctam, quam gerunt, imaginem, ama Christi sanguinem, quo redemptos credis. S. Ignatius ap. Bart.

Omnes quidem, scelerati tamen maxime, tenera sunt fovendi caritate; hæc enim unica restat via, qua meliorem ad vitam revocentur. Non resipiscunt nisi amati.

Facilior animi quam corporis morborum est medicina; illi amore trahuntur et manum medicam, si amica sit, admittunt. Quam beati forent medici, si amando ægros curare possent.

Mira, vera tamen res: ad aliorum odium et nostri amorem pronissimi, ad aliorum vero amorem et odium nostri difficillimi sumus; naturam nempe cæci sequimur: non expendimus rationes.

Inhumani prorsus in homines sumus; subito odium subit animum, importune manet, lente aut vix exit, magna vi evelli est opus, fortissimas radices agit. Absit a te maligna pestis caritatis.

22.

Mundi contemptum Christi causa professus patriam in mundo habet nullam, quam agnoscat pro sua. S. Ignatius in vita.

Mens nata cælo libera est, nulli affigitur patriæ. Vel totus illi orbis patria est, vel totus exsilium. Particulari affectu velut vinculis non sustinet alligari. Omnibus altior.

Trunci adeo tenaciter terræ, in qua nati sunt, adhærent, ut avelli nisi vi non possint. Sed et tunc non sine terræ hiato quasi ore operto in querelas effunditur; cum tamen transplantati uberiores fructum ferant.

Quæcumque patria tua sit, lacrimarum vallis est, est mille miseriarum theatrum. Ridiculum, quod ita pertinaci affectu ei adhæreamus! Nullum patria bonum, nullum facit malum.

Propheta non est acceptus in patria (Lc 4, 24). Quid si extra patriam facilior sit ad cælum via? Vel enim desunt obstacula parentum aut cognatorum favores, vel deficiente in suis spe virtus crescit, ut Marte quis suo evadere possit. Nos patriam, quo tendimus, amemus!

23.

Si contingat te pati, quidquid Deus velle aut hujus permissu dæmon inferre possit, speranda tamen in Deo victoria.
S. Ignatius ap. Quart.

Premi te sinit Deus, non sinet opprimi: premit, quia te diligit; tibi providet, ut longe mitiori pœna hic expies, quod in altera deberes longe graviori.

Premi te sinit Deus, tamen amat. Exercet in te jus, quod habet Dominus; premit, favorem tamen non exuit; manet Pater, plus de te, quam ulla mater de filio suo sollicita.

Premi te sinit et multum et diu, quia multum amat. Premit, ut meritorum cumulum augeat et præmium, quod otioso non posset, bene merenti conferat.

Premi te sinit, ut tuum amorem acuat et spem experiatur. Vide, ne sua Deum fraudes exspectatione! Spera, multum spera! Spei quippe magnitudo est obtinendarum mensura gratiarum.

24.

Nolo in iis, qui præsunt, animi motus, iræ potissimum extinctos planeque mortuos, sed probe domitos. S. Ignatius in vita.

Etiam venena prosunt rite attemperata. Usus rem bonam vel malam facit. Ira recte adhibita nihil laudabilius; ea carere non est virtus, sed languor et segnities.

Ira est reipublicæ et omnis communitatis fulcrum, sine qua disciplinæ solutio, laxitas morum, libertas, scelerum impunitas, audacia oriuntur.

Affectibus uti debemus, prout domini servis; subesse debent rationis imperio, non præesse; officio suo fungi vel defungi debent, non prout volunt, sed prout jubentur. Ubi dominatur ratio, servit ira; hæc dum servit, bona est.

Qui malis irasci nescit, cum deberet, præcipuam regiminis partem negligit; qui parcit scelestis, crudelissime sævit: uni blanditur, omnibus nocet; rei pater, communitatis tyrannus.

25.

Quidquid aliunde, quam a Deo et ratione instituti tui dictatur, tentatio est, suspecta res esto. S. Ignatius ap. Nolarc.

Quantum fabrica declinat a regula, tantum inclinatur ad interitum. Regula est, cui accommodari debent omnia; ceterum non erigitur ædificium, sed cumulus paratur ad ruinam. Idem esto de spirituali vitæ fabrica iudicium.

Regula sit norma vitæ, sit singularum actionum amussis. Ut enim errat et nobilis etiam structuræ decorem tollit, quisquis a regula exerrat lapis: ita quævis actio regulæ difformis ordinem impedit; dedecori est, non utilitati.

Nec a vulgi opinione patrociniū quære: peccat facile multitudo; ponderanda potius quam numeranda veniunt iudicia. Indignus censetur ratione, qui mavult credere quam iudicare.

Deus benedictionem instituti tui regulæ alligavit; hac ad unguem servata, succedent omnia, rejecta nihil. Nec revelationi danda foret fides, si aliquid a regula tua alienum suaderet.

26.

Non minus miraculum est videre mæstum religiosum, qui aliud non quærit quam Deum, quam videre lætum, qui omnia alia quærit præter Deum. S. Ignatius ap. Trinkel.

Ibi solidum potest esse gaudium, ubi possidetur summum bonum: in hoc uno est flamma sine fumo; aliæ rosæ spinis horrent, et gaudia mærore confunduntur. Virtutis nempe pedisequa est constans mentis lætitia.

Ludi, musica, spectaculorum varietas infirma sunt gaudiorum artificia. Obstacles dolori esse possunt, sed ad tempus. Suspendunt potius, quam tollunt animi mærorem, qui facile recrudescet, nisi repererit in bono immutabili medelam.

Illi tristentur, qui spem cæli non habent, qui sese fumis passionum jactandos permiserunt; nos, quibus cælum stipulato promissum est, sinceræ lætitiæ fontem gustamus, quam nemo tollet a nobis, quamdiu corde Deum non sustulerit.

Non contristabit justum, quidquid ei acciderit, quia scit Deum diligenti omnia in bonum cooperari (Rom 8, 28). Sic tenebræ serviunt luci et umbra colorem magis spectabilem facit.

27.

Hominem usu rationis præditum non solum ita frenare convenit passiones, ne verbo factove erumpant in publicum, sed etiam ita regere, ut nihil ex impetu, omnia ex ratione operetur. S. Ignatius ap. Maff.

Insipiens plane navarchus, qui navim suam ventis et fluctibus permittit, quoquo his libuerit, impellendam. Quem sic raptata portum tenebit? Fluctus hi sunt cupiditates tuæ.

Hoc unum hominis a pecude discrimen est: ratione agi et agere; hoc si desit, nescio, quid hac ille melior sit. Ratio norma sit, secundum quam prudens architectus vitæ tuæ structuram ducas.

Impetus dux cæcus est, cæca pariter voluntas; væ, si cæcus cæco ducatum præstet! Impetus est equus sine freno, navis absque remo; quorsum ista, nisi in præcipitia, nisi in naufragia?

Quo certior regula, eo felicius surgit ædificium. Ratio, quæ te ac tua dirigat, æterna sit, ab hac nec latum unguem recede. Si te ducant aliæ, seducent.

28.

Cavete, ne filii hujus sæculi majori cura et sollicitudine in caducarum rerum, quam vos æternarum assecutionem incumbant. S. Ignatius in epist. de perf.

Misera mortalium conditio: in ea, quæ nocent, semper pronior. Cum ægris nihil avidius expetimus, quam quæ gravissime officiunt; nec horremus amplius aliquid, quam quod foret utilissimum.

Labor omnis gratus est præter illum, qui virtuti assequendæ impendendus esset. Fatigia mercatorum, militum pericula, studentium vigiliæ inertiae nos convincunt, qua lucra terrena æternis, id est umbram rei præhabemus.

Facilius sæpe foret cælum obtinere quam perdere. Minori virtus quam vitium labore nobis constat. Jugum Christi suavius et onus levius est quam nostrarum cupiditatum, et tamen — o vesani- am! — sudores et pericula nostra deperimus.

Si decima pars conatus et temporis, quam avarus temporalibus lucris impendit, æternis daretur, quam grandibus in virtute passibus procederemus, quam facile sancti essemus!

29.

Melius est parum bene fundatum et durable quam multum incertum et male securum. S. Ignatius in epist. de perf.

Quæ amitti possunt, bona vix dici possunt; possessa cruciant, curas pariunt; rosam unam plantant et spinas plurimas alunt. Cælum nos non satiare, si perpetuum non esset.

O spes et res hominum inanes! Qui fortunam sibi pollicebantur stabilem et adamantino nexu obligatam, momento intentionibus desideriisque suis inimicam experiuntur. Misera felicitas, quæ metu futurorum amaram reddit omnem, quæ haberi potest, voluptatem.

Aeternitas sola est, quæ finem nescit, cujus gaudia nemo tollet a nobis. Quæ amorem nostrum merentur, æterna sint; nullum reliqua operæ pretium faciunt.

Quidquid deliciarum mundus habet, minima sui parte nos afficiunt: vel enim transiverunt, et hæc non recreant, vel ventura sunt, sed hæc incerta. Ita plus mæroris quam voluptatis habet omnis voluptas.

30.

Quidquid sine voluntate aut consensu animæ moderatoris fit, vanæ gloriæ deputabitur, non mercedi. S. Ignatius in epist. de obœd.

Nemo sibi satis sapit; ut oculus etiam perspicax alios, non seipsum videt: ita prudentia etiam insignis aliis, non sibi sufficit. Qui alios novit regere, sui regimen committat aliis est necesse.

Voluntas propria fermentum est, quod operi etiam bono admixtum totum inficit. Tanto plus valoris accedit actioni, quanto hæc magis recedit a propria voluntate. Quidquid hæc suaserit, suspectum habe.

Subtilis est amor proprius; excidium virtuti per cuniculos parat, te iudice tamen reus non agetur, evadet supplicium; ad aliud deferendus est tribunal.

Tu de aliis, alii de te judicent; tunc remotior futurus a periculo, si de te sine te statuant. Nemo sibi medetur ipsi. Aegritudo animæ difficilior est quam corporis.

MAJUS

1.

*In ferendo de legendis rebus judicio
hærendum non est in fuco, quem præfe-
runt, sed prospiciendum, quo desinant.
S. Ignatius ap. Nolarc.*

Errant, qui non a fine incipiunt. Ex-
itium citius quam exitum allatura
sunt negotia, quæ sine matura de-
liberatione ex impetu sunt inchoata. Hæc
quidem ubique, in salutis tamen negotio,
ubi æternus error est, maxime necessaria.

Qui timet pericula, non peribit in illis.
Præstat etiam tuta timere, quam de in-
certis præsumere. Audacia infelix est con-
siliaria. Melior est dubius eventus cum ma-
turo consilio quam felix cum temeritate.

Prævisa minus feriunt; esto enim præ-
ter voluntatem, non tamen præter opi-
nionem eveniunt. Si eximere te calami-
tatibus non potes, potes erroribus. Mala
enervat cautela prævidendi.

Oculum sceptro præfixum tuto sequun-
tur populi; nos in manibus et pedibus ocu-

los habere convenit, ut, quid agamus quave tendamus, videre liceat. Non satis oculatus est, qui videt, ubi sistit, nisi alio, quo tendendum sit, examinet.

2.

Duplici nos via instituit Deus, una per se, quæ quia occulta ideo ignota, altera instrui per hominem sinit. S. Ignatius ap. Bart.

Ut spinis, ita difficultatibus plena est ad cælum via; felix, qui hic peritum nactus est ducem; sine hoc facilis descensus averni, pronum est præcipitium.

Ignota Deus voluit nobis consilia sua, ut sollicitudinem acuat. Docere ipse renuit, ut fidei præberet exercitium, immo ut augeret meritum, homini nos, non sibi obœdire voluit.

Loquitur sæpe in corde Spiritus, sed non omnes capiunt verbum istud (Mt 19, 11). Delicatas requirit aures, in sibilo auræ tenuis (3 Rg 19, 12) sua sensa revelat; vox tenuis a passionum tumultu facile discutitur, ideo egemus interprete.

Cum simplicibus sermocinatio ejus (Pr 3, 32). Qui ambulant in mirabilibus supra se, non sperent ejus alloquium. Revelat ea parvulis, quæ occultit arrogantibus.

3.

Præstat beatitudinis incertum vivere et Deo interim ac proximorum saluti servire, quam certum ejusdem gloriæ statim mori. S. Ignatius ap. Biderm.

Hactenus Dei fruitione melius nescivit ascesis; nunc hac ipsa sublimius didicit aliquid: Deo et proximo servire. Amare quidem Deum eoque frui nobis dulcius, propter illum laborare illi gratius est.

Qui sic amat periculum, procul fit a periculo; periculum enim non temere, sed Dei causa qui subit, majus a Deo auxilium geminatamque gratiam refert, qua protectus, quod metuat, non habet.

Hoc est sincerissime Deum amare, qui amare solus renuit, nisi a pluribus ametur. Ut ignis sociatus ignibus urit intimius et spectabilius lucet: sic amantium multitudo auget amorem et meritum multiplicat.

Omne bonum communicativum est sui, maxime vero æternum; hoc sibi cum aliis commune facere est sua in cælo gaudia multiplicare. Quanta solacii æterni seges, plurimos conatu suo cælo intulisse!

4.

In rebus humanis minus accurate versari jure forsā ignoverit quispiam, at immortalī Deo servire negligenter, id vero nullo pacto ferendum est. S. Ignatius ap. Maff.

Bonum nisi bene fiat, boni nomen amittit et pretium. Majestatis immensæ non tam cultorem quam irrisorem se ostendit, qui opera ei propria vel ejus causa suscepta obiter facit. Principes sæculi quam reverenter sibi serviri exigunt?

Maximus rerum etiam optimarum hostis et corruptor est longus usus. Quod sæpe fit, abit in consuetudinem; hæc sociam trahit negligentiam. Præstat rem sanctam intermittere, quam non sancte tractare.

Quantum perdimus negligentia! Quam ingens ex hac lucrum cessans, immo quam grande damnum emergens! Qui mollis est et dissolutus, frater est opera sua dissipantis.

Seminamus multum et metimus parum, quia multa, sed oscitanter agimus. Gratius Deo est modicum bene, quam multum ignave factum. Non verba Deus curat, sed adverbia.

5.

Deus perspicax trapezita magis ab operibus quam a verbis amorem æstimat.
S. Ignatius in contempl. de amore Dei.

Amor sine opere arbor foliis plena est, sed sine fructu: jactantiam habet, non emolumentum. Opera loquuntur amorem, non verba; habent illa linguam suam, habent, etiam hac tacente, facundiam.

Una lingua, duæ manus nobis a natura obtigere: plus nempe agere quam loqui nos voluit. Mortua vox sine opere. Universa sine amore nihil valent. Amor sedem non in ore, sed in corde fixit.

Sæpe amori ficto et vero idem est color, paria verba, ita ut fucatum a sincero ægre discernas. Sic homo potest homini illudere, nullus Deo. Hic perspicit intima, qui novit omnia.

Nucleus donorum animus est; illud solum cælo acceptum, quod ille, non quod manus dant; a minus habente, sed plus amante majoris fit donum minus, quam majus a minus amante.

6.

Tria sunt indubia religiosæ domus rite institutæ indicia: si clausura, si munditia, si lex silentii exacte observetur. S. Ignatius ap. Lancic.

Quo promiscue omnibus patet accessus, turbas illic cieri, sordes inferri, sanctæ quietis otia perturbari est in propatulo. Urbs sine custodia hostium est suorum ludibrium.

Munditia, virtus angelica, odit inquinamentum, nec id solum in anima, sed et in iis, quæ sub manus et sub oculos cadunt. Exterior hæc interioris nota est et animi ad ingenuitatem educati character.

Lex silentii legum omnium est compendium; ubi severior illius observantia, solidior illic virtus, major ædificatio. Ubi minus verborum, ibi plus prudentiæ tam sanctæ quam profanæ.

7.

Contra id vitium capessenda sunt arma, quo te præcipue urgeri sentis, nec ante canendum receptui, quam illud, Deo duce, debellaveris. S. Ignatius ap. Maff.

Ut longus, ita inanis labor est folia carpere vel minutatim noxiæ arboris ramos præcidere; etiam putata revirescet, nisi ea penitus evellatur. Securis applicanda radici, unde malum omne progerminat.

Implacabile debet bellum intercedere te inter et vitium illud, quod tamdiu calcaneo tuo insidiabitur, quamdiu vita supererit. Non morietur hostis ille nisi te mortuo. Ut ille semper in armis, ita tu semper esto in vigilia.

Contra multa simul vitia decertare est omnibus indulgere. Nec Hercules contra duos. Unum designandum est, quod in singulare certamen deligas, alias nulum vinces.

Ut, capite succiso, membra omnia concidunt, sublato duce, dissipatur exercitus: ita, causa morbi sublata, facile tolerantur symptomata. Si princeps passio debilitata sit, innumeri defectus emanabunt.

8.

Quisquis occulte improbus eos inter vitam degit, qui probitate delectantur, multo illic tempore durare non potest. S. Ignatius ap. Bart.

Væ sepulcris dealbatis, quæ candidum foris colorem mentiuntur, intus plena putredine! Hypocritam nemo diligit: non homo, quia societatem humanam tollit, non Deus, quia Veritas est.

Minus semper malitia palam nocuit. Dum ignis in publicum erumpit, concurritur undique, media, ut sopiatur, offeruntur; at quamdiu latet, impunis nocet.

Qui fallere vult omnes, justo Dei iudicio fit, ut ipse fallatur maxime. Fidem, quam non invenit, nemo prudens reddit. Astus astu luditur, et larva personato, nihil simile cogitanti, detrahitur.

Deus non fallitur: rimatur intima. Frustra sunt tenebræ et latibula, oculus ille omniscius ubique penetrat. Cave, personam pone: alias percutiet te Deus, paries dealbate. Esto, quod appares, aut appare, quod es.

9.

Quem iræ vexat intemperies, male se aliorum consuetudini subtrahit; hæc enim vitia non fugiendo, sed resistendo vincuntur. S. Ignatius in exerc.

Differtur malum, non aufertur, quamdiu iræ jura non dictat ratio; sub hujus illa jugum mitti debet, secus te subjugabit. Quamdiu vel scintilla gliscit, pronum est incendium timere.

Modico opus est pyrio pulvere, ut flamma nascatur e scintilla; sic occasio quævis iræ tuæ vires dabit. Licet unam occasionem fugias, aderit alia; omni si carere velis, extra orbem eundum erit.

Nec in illa occasione nec in illo, quem fugis, socio, sed in te malum latet; in pectore foves beluam: quocumque iveris, tecum ambulat. Non locum proinde nec socium, sed te et mores muta.

Quamdiu vivet hydra hæc domestica, tutus non vives a vulnere; adimendæ sunt ei vires, capistrum ori inserendum; sic securus cum quovis conversaberis.

10.

Mulierum, etiam earum, quæ spirituales sunt, vitanda familiaritas, quarum e consuetudine vel fumus sequitur vel flamma. S. Ignatius ap. Bart.

Qui calefieri renuit, ignem non accedat; hic enim etiam in nolentem diffundit calorem. Cur appetis ibi agere et versari, ubi vel perire debes vel vincere?

Ut cum hostibus, ita cum mulieribus conversandum. Illi cervicem, hæ cor petunt; apertis illi armis, hæ occultis pugnant. Major ab his quam illis metus, quia certius exitium.

Si fructus, qui sperari, et damna, quæ metui possunt, æqua lance pensentur, hæc illis longe præponderant. Cedros Libani dejecit hæc pestis, de quorum casu tam parum timendum erat quam de casu Antonii.

Quantos leones domuit una infirmitas delicata! Affectus, qui spiritualis est, facile degenerat in sensualem; nihil citius putrescit quam caro et sanguis. Hic sibi qui fidit, consistit in lubrico.

11.

Angelos in juvandis proximis oportet imitari, qui in procuranda hominum salute nullum prætermittunt genus industriæ, ex successu autem, quicumque sit, nihil beatæ suæ æternæque pacis amittunt. S. Ignatius ap. Ribad.

Si nunc irritus videtur cecidisse conatus, forte dabit fructum in tempore. De nullius etiam pessimi salute desperandum; quamdiu vivit et spirat, viator manet. Quod unus vel alter non potuit conatus, tertius efficiet. Curam Deus præcipit, non curationem proximi. Seminare nostrum est: Deus est, qui dat incrementum (1 Cor 3, 6-7).

Si infra desiderium cadat eventus, cadendum non est animo; præmium non deerit, quod Deus voluntati, non operi, conatui, non successui præparavit.

Si fructus longo labore partus et in spem egregiam largo sudore educatus repentino forte turbine convulsus momento pereat, te non perdas. Adora fines Dei tibi ignotos, tuis tamen meliores.

Si centesimus operæ fructus respondeat, et hic partem mercedis accipis: solacium laboris; hoc ut laborem, ita et meritum imminuit.

12.

Malo Dei servos virtute præstare quam numero, et re magis ipsa quam nomine cultuque distingui. S. Ignatius in hist. Soc.

Magni exercitus magnis cladibus sunt obnoxii. Virtus non in censu, sed in fortitudine, hæc non in numero, sed animo consistit. Ut sol unus mille stellis amplius lucet, ita fortis unus præ mille fungis robur alit.

Ipsa copia res vilescunt, et facile satietatem, immo contemptum parit, quod obvium et semper est ad manum. Raritas pretium facit.

Multitudo sibimet gravis, prona est ad confusionem; facile unus officit alteri, et qui auxilio esse debebat, fit impedimento.

Non semper melius fit, quod a pluribus; quod in commune curatur, in communi negligitur. Plures medici pejus curant: eunt in diversa, sæpe contraria consilia, perplexum citius faciunt quam sanum. Tu talis esse conare, ut sis unus pro mille.

13.

Eamus alacriter securi, crucem, quæcumque ferenda sit, sine Christo minime futuram, ejusque præsidium adfore semper nobis hostium omnium conjuratione potentius. S. Ignatius ap. Bart.

Rudis et indoctus patiendi patitur; qui didicit pati, sine vulnere, immo sine sensu vivit; quibus commovetur ille, lætatur iste; sub quo onere alter gemit, exultat iste. Tantum interest inter volentem et nolentem pati.

Præparandus ad dura animus. Sæpius in die, quid dolere, quid sustinere possis, occurrat. Prævisa minus, volita nihil ferient. In manu nostra est parum aut nihil pati.

Sua crux habet solacia; his uti si sciamus, nulla nos adversitas faciet infelices. Postquam Christus cum gaudio sustinuit crucem, omnem huic sustulit amaritudinem.

Filius Dei non fuit sine cruce. Crux non erit sine Christo, si hanc velut ex ejus manu dono submissam accipias, si ejus imitatione feras. Quisque suæ vel crucis vel fortunæ faber.

14.

Vestis tua, ut quadret, sit honesta, sit ad usum loci, in quo vivis, accommodata, sit status tui professioni congrua.
S. Ignatius in vita.

Qui ex veste quærit æstimationem, alio se carere pretio satis docet. Tu vestem, non te vestis ornet. Parum interest, glabra an scabra sit concha, quæ tegit margaritam; huic pretium illa non detrahet.

Quam miser, qui a manu sartoris aut argentarii arte mercatur famam! Quid illa vestis pretiosa, quam appetis? Quid sericum et purpura? Sunt vermium excrementa: nobilis scilicet gloriandi materia.

Vestis perpetuus est ignominiae character. Adamo in poenam peccati data, per quem cum traduce peccato ad filios vestis necessitas descendit, confusionis potius quam gloriæ argumentum.

Ut tegat, ut a frigore ac reliquis cæli injuriis corpus tueatur, non ut ornet, ut superbiæ serviat, vestis data est; cur hanc detorques ad vanitatem?

15.

Si pulsu pravorum affectuum insolenti animum ad scelus cacodæmon proritet, remediis quoque insolitis spontaneæ afflictionis præter consuetas occurrendum.
S. Ignatius ap. Bart.

Ut clavus clavo, sic insoliti morbi non solitis pellendi sunt medicinis; ubi discrimen certius, potentiora illic apponenda sunt subsidia. Contraria contrariis eliduntur.

Nec in numero nec in viribus tentationum succumbendum. Semper cælum orco, gratia dæmone potentior est. Nec sinet te Deus tentari super id, quod potes.

Pejor est bello timor ipse belli; nihil periculosum magis, quam hostem formidare. Si times, jam meliore tui parte victus es. Animositate nostra exarmanantur hostes; dum nos assurgimus, tum illi cadunt animo.

Si multi, si frequentes te hostes impetant, crede tibi suggeri materiam victoriæ. Coronare te vult Deus, quod ille non posset, nisi hostes tu sentires.

16.

Caveant qui regunt, ne suos asperitate a se faciant alienos; vel suspicio severitatis nocet. S. Ignatius apud Bart.

Qui duris asperantur, illi mollioribus cedunt remediis. Adamas immobilis perstat sub ictibus, ad tepidi sanguinis contactum duritiem oblitus in omnes, quas volueris, partes secedit.

Nobilior indoles tam parum asperis tractari, quam parum leo catenis vinciri se sinit: rumpet has, qui tenui filo duci se sinet.

Homines tractamus, non beluas; quando hæ humanitate regi volunt, quanto magis illi abituri in feras, nisi pro naturæ ratione gubernentur.

Non longus morum præses metus est, nec diu nec feliciter illos moderatur; ut ignis violente compressus ruinas agit, qui mollius habitus in fumum sine damno abivisset. Qui timetur, timeat sibi ac disciplinæ.

17.

Religionem ingressurus sciat, non fore sibi perpetuam et quietam illic sedem, nisi pede conjunctim utroque, voluntate nimirum et iudicio, limen transiliat.
S. Ignatius ap. Bart.

Acephalum esse oportet religiosum. Christus, religiosorum alpha, in capite libri de se scribi voluit: „ut faceret voluntatem Patris“ (Ps 39, 8; Hbr 10, 5); hoc nempe caput et summa vitæ arctioris est caput posse subicere.

Nec gravis esse potest hæc parendi promptitudo nisi renuenti. In cujusque manu situm est, ut jugum sibi reddat suave et onus leve. Si velit, quod superior, facilia fient omnia.

Nullum intolerabilius inoboedientis jugo: quod vult, non potest; debet, quod non vult. Perpetuum martyrium idque sine merito; bis patitur, et a se et a præside.

Ceræ instar mollis facilique manu tractabilis semper lætus; formas in omnes fingi se sinit, digiti nutum sequitur nec lacertum exspectat.

18.

*Fovendo infirmo quidquid peculii ad-
est, impendatur; nos, qui recte valemus,
si alia non suppetant, duro pane facile
vivemus. S. Ignatius ap. Bart.*

Liberalitas suis semper digna encomiis
re ipsa major fit, si in ægros dif-
fundatur; hæc debitorem facit Deum, nec
est quod timeat paupertatis angustias, qui
in ægros liberalis exstitit.

Magna pars mali tollitur, si liberalem
æger affectum experiatur; nec leviter
mitigatur dolor, si eum cum compatiante
divisum advertat.

Geminum malum est, si corporis infir-
mitas animi secum trahat ægritudinem,
quam turpis creat parsimonia; sic enim
afflicto additur afflictio.

Si, quod pronum est, erroris aliquid
æger committat, non ægro, sed ægritu-
dini adscribendum; corporis namque in-
dispositio facile transit ad animum, et
physicum nimis quam sæpe agit in mo-
rale.

19.

Tanta in Deum niti oportet fiducia, ut mare ipsum, si navis deesset, nuda se in tabula superaturum credat. S. Ignatius ap. Maff.

Tanta est Dei potentia, immensa liberalitas, ut humana spe, quantacumque sit, minus exauriri quam mare tenui cochleari possit.

Minus accipimus, quia minus speramus, accepturi multa, immo plurima, si tantumdem sperare didicissemus. Non Deus, sed pusillæ spes nostræ nos pauperes faciunt.

Tentandus quidem non est Deus, nec exspectanda miracula, ubi nulla urget necessitas; sed ubi divinæ voluntatis arcana nobis patent, quod a nobis, est agendum strenue; reliqua ita firma spe committenda Deo, quasi media omnia præsentia videremus.

In causa Dei necessaria numquam derunt subsidia vel, si desint hæc, aderunt prodigia; prodigiis omnibus majus et hactenus inauditum foret spem ope divina destitui.

20.

Cum superior aliquid tibi præcipit, non vetat te prudentia uti. S. Ignatius in vita.

Non adeo stupida virtus est, ut in iis ratiocinationem excludat, quæ, cum non definiverit oboedientia, exsequentis industriæ circumspectionique permisisse censi debet.

Ut jussa prompte, ut sine causarum indagine cæce impleas, urget oboedientia; sed ut in circumstantiis ab ea nec imperatis nec prævisis tibi noxiis, proximo gravis sis, illa non jubet, sed tua indiscretio.

Imprudencia grande malum, ubique cum bruchis impingit. Ejus emendatio vel omnino sine spe vel raro nimis, id est multis emenda erroribus.

Discretio ubique, in via virtutis tamen maxime necessaria; quanto res intenta pretiosior, tanto damna sequi possunt graviora. Quod corpus absque oculo, hoc opus est absque prudentia.

21.

Miraculum sane fuerit maximum, si desit Deus sua ope iis, qui sua ejus amore reliquerunt. S. Ignatius ap. Bart.

Qui electione, non turpi necessitate pauper est, non egebit. Fertilis ager Dei manus est: quidquid in eam reponis, fructum reddet centuplum.

Plus dat voluntaria paupertas, quam fortunæ prodigalitas dare, immo quam avaritia nostra desiderare possit; dat enim nihil appetere; quo habito, plus possides, quam haberi possit.

Aliud est beatum, aliud divitem esse: felix est, qui nihil cupit; qui multa habet, dives est et fortunatus. Majus autem quid felicitas est quam fortuna. Deus felix est, non tamen fortunatus, sed felix non tam ideo, quod habeat omnia, quam quod nihil cupiat. Vide, quam divina res paupertas sit.

Quidquid natura deberet aut fortuna dare posset, utrumque superat paupertas; utraque ditior: plus quippe illis quam huic deest.

22.

In eum dives gradum enitatur, ut possessor sit eorum, quæ possidet, nec ab iis possideri se sinat. S. Ignatius ap. Nolarc.

Irritis votis fatigantur mortales. Consequi opum dominium non valent: ab ipsis possidentur rebus; hæ dominantur voce vulgi dominis; ita subsunt, qui præesse debuissent.

Quisquis amat, servit; quanto plus amantur opes, tanto gravior eorum servitus. Ita qui heri futuri erant, mancipia fiunt. Parum interest, ferreis an aureis catenis vinciaris, si libertas amissa est.

Illa in opibus peior servitus: dum concervamus bona fortunæ, obnoxii fimus malis gratiæ; temporalia quærimus, id est gradus ipsi struimus, per quos in animæ damna — utinam non æterna! — præcipitemur.

Si opes propter Deum relinquere durum esse non debet, secus divitiis, ut affine cum vitiis nomen, ita par ab utrisque timendum foret exitium.

23.

Precandi studio deditis par periculum faciunt successus et ariditas: illo proclive est, ut animus intumescat; hac facile ad tædium provocatur. S. Ignatius ap. Bart.

Nulla re magis quam oratione egemus; hæc vitæ melioris anima est; nec ulla tamen in re sæpius bonis mentibus dæmon illudit. Sic optima maximis periculis sunt obnoxia.

Quæ sublimia, quæ præter ordinem rara sunt, non pete; plus habent periculi quam emolumenti. Quidquid recedit a vulgo, accedit ad fastum. Medio tutissimus.

Quanti hostes orationis! Distractio minuit, exsiccat ariditas, curæ morantur, impedit dæmon et, quod mirandum magis, ipse successus corrumpit et gustus enervat.

Tunc oratio Deo grata, tibi utilis erit, si humilis, si a communi modo non degener alienum potius ductum quam tuum sequatur appetitum. Non semper prod-est, quod sapit.

24.

Non sumus domini corporis, sed Deus; ideo ejus afflictiones una singulis mensura dividi non possunt. S. Ignatius ap. Bart.

Ut domini non sumus corporis, ita servi esse non debemus, nec ejus parendum cupiditatibus nec necessitatibus aliquid subtrahendum.

Nobilis jumenti curam nobis impositam credamus; foveri debet non ultra modum, ne recalcitret, nec infra, ne oneribus impar succumbat; sentiat calcaria, ne otio torpescat, sed et freno revocetur a præcipiti cursu ad quietem.

Facilius est flagris verberare corpus, quam ferocem flectere voluntatem; cingi hispido cultu tam durum non est, quam si cingat te alius et ducat, quo tu non vis. Multa sunt, quæ corporis macerationi præstant.

Omnis et hæc potissimum virtus consistit in medio, ut nec omittatur necessaria nec cum valeamus periculo accumuletur nimia corporis castigatio. Forte plures in defectu quam ejus excessu deficiunt.

25.

Usitatum est dæmoni foris quam domi res potius gerere; contra Deus interius magis quam exterius hominem elaborat et excolit. S. Ignatius ap. Bart.

Sincera virtus Deo innotescere gestit, non homini; latebras potius quærit quam publicum; Dei, qui videt in abscondito, non hominum oculos requirit, teste contenta conscientia.

Qui vult decipi, statuatur ab externis iudicium. Heu quoties ludimus et ludimur! Hypocrisi ludimus alios; externa pietatis specie contenti quod vivamus, ludimur ipsi.

Cortice delectamur, medullam negligimus. O præposteras hominum curas! Quæ in exterioris culturam impenduntur omnes, vix ulla extenditur ad interiora. Nemo amentius delinquit, quam qui, se neglecto, curat opinionem sui.

Omne hominis pretium anima, omnis huius decor virtus est; hanc qui non excolit, turpis est, licet Adonidem forma superet; quæ latent, pretiosiora sunt iis, quæ patent.

26.

Impugnaturus hominem dæmon primum circumspicit, qua parte debilior quave neglectior sit; eo machinas ad-movet, illic impressionem facit. S. Ignatius ap. Bart.

Maximum ad vitam bonam compendium est sui notitia. Sæpe hostem persequimur, qui parum nocet; interea capitalis, quia latet ignotus, in mala nostra tuto grassatur.

Andabatarum more cæcus pugnat, qui, quem ferire hostem debeat, non intelligit; ictum vibrat incertum certo sui periculo, nullo fructu.

Imbellis in nos dæmon esset, nisi fœdus cum cognatis vitiis iniret; his nos suppetiis expugnat. Huc igitur conatus, huc arma; si vitia nostra subigantur, non est, quod orcum metuamus.

Si nos in animæ nostræ lucra ita vigiles essemus, ubi hostis est in detrimenta, quam cito quæque facile sancti essemus! Primus huius gradus est passionum suarum principia et nosse et persequi.

27.

Quæ retro sunt, quæso, in gratiam Jesu Christi obliviscimini et quasi nunc primo tam longum iter susciperetis, virtutis viam indefesso progressu alacriter metimini. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Ut friget focus, quem non quotidianus ignis accendit, sic pronum est ad naturam redire vitia, nisi quotidiana iis domandis insudet diligentia. Sol quotidie cursum inchoat; virtutis quoque semita novo in dies passu est auspicanda.

Cur negemus animæ, quod tam sollerti cura præstamus corpori? Hujus imbecillitatem novo quotidie alimento confortamus; suum etiam illi debetur nutrimentum. Nisi oleum affundas, lumen et flamma deficient.

Quidquid spiritualis thesauri longior cura cumulavit, facile omnem dies unus dissipabit, nisi dies omnis foveat industriam. Quid prodesset vicisse toties, si semel succumbas?

Non bene finiet, qui non quotidie incipit. Quotidie potest male agi; vel ideo egregia animi ferventis decreta quotidie promulganda sunt cordi eique inclamandum: Vive hodie!

28.

Certum est pigros, quod se ipsos non vincant, nec ad animi pacem nec ad perfectam umquam virtutis possessionem venire, cum tamen diligentes utrumque paucis diebus facile consequantur.
S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Quidquid bellorum et molestiarum patimur, intra nos est. Frustra dissidiorum causas et perturbatæ pacis fontes alibi quærimus aut querimus: domi est scaturigo.

Quisque suæ fortunæ, quia quisque suæ pacis faber est. Externa bella domesticæ paci nihil officient, nisi tu ea velis admittere: numquam usque ad animam penetrabunt, minus cor ferient.

Mira res: verbum, quod te vulnerat acutissime, nullum alteri sensum movet. Idem qui te sternit casus, alium nihil commovet; nempe quidquid recipitur, per modum recipientis recipitur. Cur affligeris?

Tua, non aliorum culpa hæc acciderunt, quæcumque animæ tuæ pacem everterunt; de manibus tuis sortes tuæ.

29.

Si in bello generosius miles pugnât, ut futilem gloriam et exuvias colligat, quam vos, ut de vobis victoria strenue parta æternam gloriam in cœlesti regno consecuti triumphetis, Christi militum nec nomen nec animos impletis. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Non est monstrum turpius, quam nomen habere militis et animos feminae; galeatus nempe lepus risum meretur, non gloriam, colo dignior quam arena.

Quo generosior dux est, tanto minus tolerabile ignavum sub ejus labaro militem agere. Cui tu militas? Vide, nisi generositatem induis, aut nomen aut mores muta.

Si militia est vita hominis (Iob 7, 1), cur ignavus stertis, cur ad difficultatem et vel ad suspicionem vulneris impallescis? Non est hoc pugnare, sed otio et inertia diffluere.

Turpe est gaudere velle stipendiis et nolle vigilias obire; turpius æterna sperare et modici temporis labori se subducere.

30.

Illos in cælo pretiosissima corona manet, qui opera sua omni, qua possunt, agunt diligentia; nec enim sufficit opera per se bona facere, sed bene facere.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Aliud est bona facere, aliud bonum effici; nec enim quia bona feceris, continuo factus es bonus, nisi bene eadem feceris. Bona et non bene facere idem est ac characteres, quos formas, litura obliterare.

Opus commendat artificem. Vel linea plus valet Apellis quam mille imagines alterius, qui, tabulæ colores illinere contentus, quos, non quomodo pingat, observat. Tu pingis æternitati.

Ponderantur in schola virtutis actus, non numerantur. Forma dat esse rei, non materia. Non tam quid muneris, quam quomodo agas, te commendet.

Bene facere est rem ad legum amissim facere, suo rem, quamque tempore et modo facere, a latro vel latum unguem discedere. Sic colligit, multum facit, esto non multa.

31.

Præter omnia velim unumquemque vestrum cum zelo gloriæ Dei proximorumque salutis Jesu Christi Salvatoris nostri puro et sincero amore lucere.
S. Ignatius in ep. de perf.

Minus te est, quidquid amas; infra tuam descendis dignitatem, quoties aliquid præter Deum amas; omne enim illud terra est aut sub terra natum, quibus te præposuit natura; turpiter infra illa tua te abjicit concupiscentia.

Licet omne aurum, quod ars hactenus aut natura produxit, amore mercari posses, tanti emendum non esset; plus amor valet quam omnes thesauri.

Si creatis amorem tribuas, te perdis; quia das non recuperaturus, das non reddituris; qui horum semel amore illaqueatus hæret, egenus est maxime; quis enim egentior quam sui?

Sine corde sunt ista, quæ amas: non redamant. Ibi tuus figatur amor, unde reciprocum sperare possis eumque sincerum una et sempiternum; quem extra Deum non invenies.

JUNIUS

1.

Ad quem finem vocati estis, ad eum infractis animis enitimini, cum tot ejus causa vobis a Deo auxilia et instrumenta suppetant. S. Ignatius ap. Bart.

Innumeras habet gratias vocatio pedisequas; seriem illarum huic Deus alligavit. Ut anulum anulus in catena, sic gratiam gratia in vocatione excipit. Dum tamen augentur dona, rationes etiam augentur donorum.

Multis obæratum multum debet. Cave, ne multitudine obruaris et ipsa Dei liberalitas te miserum efficiat; quanto amplius accepisti, tanto arctius habes vinculum: es in ære alieno. Vide, qui solvas.

Sublimis est finis tibi a Deo constitutus, nec minora tamen ei assequendo præsidia; ita hæc ad illum dirigenda, ut magna sine magno conatu obtineri non posse memineris.

Nec pericula hic nec difficultates me-
tue; et has et illa gratia vocationis im-
minuet tibi que vires addet, ut, ubi nau-
fragium pateretur alius, te vocatio servet
incolumem.

2.

*Quanta illorum paucitas, qui sangui-
nis Jesu pretio ad salutem utantur!*
S. Ignatius ap. Bart.

Cadit asinus: est qui sublevet; et si ca-
dat anima, quis ei levandæ manum
admovet? Sic pretium sanguinis Christi,
sic infiniti valoris merces contemnitur!

Nummus perditus quanta cura quæri-
tur; et si gratia Dei pereat, quam rarus
ulla sollicitudine tangitur, cujus tamen
minimus etiam gradus omnes totius orbis
thesauros pretio longissime antecedit!

Christi sanguis in totius orbis pretium
datus est, et tamen — o quam vera, tam
lacrimalis cogitatio! — pauci sunt, qui-
bus prodest ad salutem. Multi vocati,
pauci electi (Mt 20, 16; 22, 14).

Christi plus quam Abel justi sanguis
clamat de terra vindictam. Sic, qui fusus
est in salutem, convertitur in ruinam et
redemptionis pretium fit perditionis ar-
gumentum.

3.

Nec dumtaxat invicem vos perpetuo diligere et amare debetis, sed amorem illum in omnes communicare. S. Ignatius ap. Bart.

Si vera caritas est, vel sol sit in universo vel punctum in circulo: ex hoc rectæ ad universa circuli puncta ducuntur lineæ; ille lucere et prodesse pari luce conatur omnibus.

Omnibus debitores sumus, ut omnibus omnia fiamus (1 Cor 9, 22), nec id quidem ad speciem solum; hoc enim non amare est, sed adulari, non prodesse, sed decipere velle; indignum humana societate vitium.

Magneticum hoc amoris arcanum est, ut, qui amat omnes, pariter ab omnibus redametur. Echo nempe caritas est: reddit, quem accipit affectum. Hæc sola justa est humanos favores aucupandi via.

Imitatores ejus sumus, qui, ut caritatem nos doceret, pro uno non magis quam pro omnibus mortuus. Partiales affectus sunt odiorum semina.

4.

Paucissimi sunt, qui intelligant, quid illis Deus faceret, si totos se ei permetterent. S. Ignatius ap. Bart.

Incertæ sunt providentiæ nostræ et myopes oculi: pauca cernunt, pauciora discernunt. Alius proinde oculus nos regere, alia de nobis providentia disponere debet, ea nempe, quam nihil latet.

Periculosæ plenum opus est aleæ divinæ se dispositioni subducere. Fugit Jonas et naufragium subit. Nemo periret, nisi Dei ductum aspernaretur.

Si cæcus cæcum ducat, ambo in foveam cadunt (Mt 15, 14); ubi cæca voluntas ab excæcatis passione affectibus raptatur, quid restat nisi præcipitium?

Ille alio felicior, qui Dei voluntatem certioribus novit indiciis; hanc dum sequitur, via regia graditur ad felicitatem, errare nescius, dum ab eo regitur, qui est via, veritas et vita (Io 14, 6).

5.

Qui inviti ac dissentientes, actu tamen jussa præsidium exsequuntur, inter vilissima mancipia sunt numerandi.
S. Ignatius ap. Maff.

Honesta et generosa indoles calcari-
bus non eget: facillimo ductu ad
virtutem omnem impellitur; dura contra
et illiberalis etiam mille verbis aut ver-
beribus vix compelli se sinit.

Tarditas et mora multum gratiæ demit
uti beneficiis, ita et obœdientiæ. Si enim
hilarem datorem diligit Deus (2 Cor 9, 7),
morosum utique aspernabitur. Age, quod
agendum est, sed age prompte.

Quæ coacta sunt, nec accepta nec du-
rabilia esse possunt. Dura non expec-
tat, humano nutu contentus, qui infra
homines abjectus non est.

Quantum onus imponit superiori mo-
rosus obœdiens! Facilius ipse opus per-
aget quam imponat, si videt lapidem se
citius quam subditum ad jussa moturum.

6.

Sicut viribus corporis et animi abusi sumus, ut contra Dei legem faceremus: ita, recuperata per pœnitentiam gratia, iisdem viribus ad vitæ emendationem utamur. S. Ignatius ap. Orland.

Par pari reddere lex est justitiæ; qui minus, quam debeat, dedit, legem non implevit. Heu me, in quanto debitores sumus et quam segnes in exsolvendo!

Unius peccati malitiæ vita, immo æternitas non sufficit expiandæ, et ubi injuriæ compensatio? ubi pro remissa culpa gratitudo? ubi pro pœna satisfactio? Non intres in judicium cum servo tuo, Deus (Ps 142, 2)!

Dignissimum est, ut, quæ fuerunt media ad iniquitatem, fiant ad sanitatem instrumenta et membra, quæ vitiis servierunt, virtutis exercitio addicantur.

Corpus magis reum sit an animus, frustra disceptas; par utrumque culpa complectitur, eadem manet pœna, nisi par utramque expiet pœnitentia.

7.

Ut omnes lucrifaciat sapiens hominum piscator, omnibus attemperare se debet, licet minor conatui fructus respondeat.
S. Ignatius in vita.

In magnis etiam voluisse laudem meretur, licet infra intentionem sit successus. Ex conatu, non ex eventu meritum nobis expectandum. Ille quippe solus in nostra, hic in unius Dei est potestate.

Illa Dei erga nos liberalitas est, ut inopiæ nostræ conscius nihil a nobis exigat præter bonam voluntatem; reliqua in se assumit. Unde qui fecit, quod potuit, legem implevit.

Etiam in rebus opinione nostra optimis si spes et labores nostri cadant irriti, credere debemus, esse melius aliquid, quod licet nobis incognitum sit; satis est esse illi in aperto, cui nihil absconditum.

Si tua intentio effectu careat, subtrahitur tibi non occasio meriti, sed vanitatis; hujus loco materia tibi offertur patientiæ, aperitur campus adorandi judicia Dei. Vide, quanta bona in bono non obtento. Fac, quod potes; Deus supplebit ea, quæ non potes.

8.

Ubi secundo cursu fluunt omnia, suspicio sit, an non illic parum felix sit divini obsequii cursus. S. Ignatius in vita.

Nimia maris tranquillitas navigantibus solet esse suspecta; diuturna quippe malacia graviorum prodroma est tempestatum. Non bene res agitur, ubi bene semper agi videtur.

Prosperitas nimia seducit ad vecordiam, tollit metum periculi, facit incautos, hostium exponit insidiis, sui creat fiduciam, et quid hac felicitate infelicius? Latet anguis in herba.

Navicula Petri luctatur cum fluctibus. Inter adversitates crescit Ecclesia; sanguis Martyrum semen esse debuit christianorum: ita bona non fiunt nisi renitentibus malis.

Ut sine vulnere non gemmant vites, sine vomere non speratur messis, nec ignis in flammam assurgit nisi flabris et ventis concussa: sic languet sine adversario virtus nec est meritum, ubi deest difficultas.

9.

Mos spontaneæ mortificationis palam extra ordinem susceptæ utiliter prohibetur, tum ut meminerint præstare victimis obœdientiam, tum ne se inaniter efferant. S. Ignatius in hist. Soc.

Si triumphus concedatur in minoribus, deest stimulus ad majora. Inter ea, quæ vincenda veniunt, principatum tenet voluntas. Capite mali sublato, reliqua facilius vincentur.

Mortificationes, quæ plus habent strepitus, minus ponderis, speciem habent æstimationis, sed sub iis intacta manent vitia gaudentque se præteritis in leviora conatus absumi. Radix malorum est castiganda.

Quæ præter ordinem assumuntur, suspecta sunt, maxime si leviori manu peragantur, quæ communia debent esse singulis; tum enim certum habet, sub extraordinariorum pallio vel hypocrisis vel vitium aliud latitare.

Nulla tutior ad virtutem via quam ordinaria; hanc trivere tot antecessores, monstrat regula, dictavit Spiritus Sanctus; ab hac qui recedit, accedit ad errores.

10.

Iisdem contra dæmonem utendum est armis ad salutem, quibus ille abutitur ad nostram perniciem. S. Ignatius in hist. Soc.

Talio reddendus est orco, ut confusum redire pudeat ad certamen; dolos, quos in nostri ruinam fabricat, ipse sentiat. Si arrogantia tentet, submissione occurrendum.

Si mille illi sint nocendi artes, totidem nobis resistendi nova sunt præsidia; nihil est, quod metuamus; iis ipsis, quæ contra nos acuit, telis vinci potest, modo iis uti sciamus.

Inclinationes nostras habet ille in sua consilia et nostra damna fœderatas; his agit adiutricibus, quidquid in nos proficit. Si vero eas nos sub jugum rationis missas virtuti servire cogamus, heu, quantum ingemit dæmon et exarmatur!

Adeo nempe imbellis est dæmon, ut, nisi nos arma illi ministremus, nihil adversum nos moliri possit. Vitia nostra servient nobis ad triumphos, si ea victoriæ nostræ materiam statuamus.

11.

Quos naturæ bonitas ad amplam fortunam in sæculo erat provectura, hi quoque in Dei gloria strenue proferenda successus habent uberiores. S. Ignatius ap. Bart.

Detestanda parentum avaritia, qui filios religioni divinoque cultui destinant, quos vel deformes vel stupidos suis natura donis destituit. Hoc nempe est cum Caino deteriora Deo offerre in holocaustum.

Optima debentur optimo. Non gratiam, sed indignationem relaturus, quisquis mancum aut cæcum immolaverit holocaustum. Maximus divinæ majestatis contemptus est vilibus coli.

Liberalis Deus est, sed in liberales. Nihil familiæ splendori recedet, licet natorem optimus numini consecratur. Sic perdere lucrum est; nec enim deerunt Deo media nec bonitas, ut acceptum cum fænore reddat.

Sacrilegi proventuum ecclesiasticorum depeculatores sunt, qui ministrari, non ministrare, saginari de altari optant, non sanctificari; lanam, non oves, se, non Deum quærunt. Et quod his præmium? immo quæ tales poena excipiet?

12.

Tempestas absque nostra culpa in nos sæviens est quædam futuri et secuturi brevi proventus significatio. S. Ignatius in hist. Soc.

Dum gravissima sævit tempestas, ibi proxima imminet serenitas; ubi supremas in nos vires exercuerit invidia, ibi fessa conquiescet. In spe sit fortitudo tua.

Omne momentum nostræ felicitatis patientia est, magnum domesticæ pacis sacramentum, asylum securitatis, præco et caduceus felicitatis. Feramus patienter, quæ mutare non possumus.

Quemadmodum nihil frequentius quam pati, nihil pariter magis necessarium patientia. Hæc commune malorum omnium medicamentum, qua velut dictamno cervi expellimus aciem ferrumque malorum.

Nec minimam artem puta patientiæ. Compendio quodam se a dolore et suppliciis tam vitæ quam hostium liberat, qui pati novit. Invulnerabilis animus sola fit patientia. Mefiora spera.

13.

Persecutio flabellum est, quo virtus nostra excitetur; si illa, quod absit, deficiat, marcescet inde nec rite munere suo perfungetur. S. Ignatius ap. Corn. a lap.

Persecutio quanto insistit gravior, tanto nos in virtute solidiores facit, non secus ac validiores venti urgent arborem, ut profundiores in terram radices mittat. Illa nempe sollicitos nos facit, ne in nobis inveniatur aliquid, quod jure persecutionem mereatur.

Continuus hominum favor et communis applausus facile animum inflat et immemorem facit officii. Bonum mihi, Domine, quia humiliasti me (Ps 118, 71).

Dum nos odit mundus, maxime benefacit; causam offert, ne ametur, ut despiciatur.

Si nulla nobis in hominibus spes, cogimur omnem in Deum transferre: illis dum nos displicere advertimus, monemur, ut Dei favores conemur promereri.

14.

Domine, ecquid ego volo, aut quid velle possum extra te? S. Ignatius ap. Ribad.

Cor hominis parvulum est, magna tamen desiderare potest: votis ejus mundus totus non sufficit; capacem quippe Dei animum, quidquid Deo minus est, non explebit.

Fluxa omnia et instabilia sunt; nisi cor immobili affixeris, continuo fluctuabis. Anchoram fige in Deo. Fige per fidem, fige per spem, fige per caritatem. Funiculus iste triplex numquam rumpetur.

Illā sola beata est voluntas, quæ habet, quidquid vult; quod in manu cordis nostri est, nemo potest eripere; alia omnia fortunæ subjecta sunt. Deum si amas, nemo tibi thesaurum eripere potest.

Si quærenti regnum Dei reliqua omnia adjicientur (Mt 6, 33; Lc 12, 31), quid deesse poterit Deum quærenti? Cum hoc nihil habendo satiari poteris, sine hoc omnia habendo adhuc egebis.

15.

Qui voluntate solum obœdiunt, repugnante ratione, uno tantum pede in religione versantur. S. Ignatius ap. Maff.

Periculosa statio uni tantum ibi pedi insistere, unde facilis ad ruinam impulsus. In edito stas, toto mundo superior: unus flatus sufficit, ut deserta statione infelix stylita concidas.

Ubi domestica vigent dissidia, diu non stabit respublica: ita, dum voluntas discedit a iudicio, nec constantia exspectari potest operis nec successus. Ratio et voluntas sorores sunt, mutui auxilii ita indigæ, ut neutra sine altera ad virtutem eluctari possit.

Dum ratio et voluntas mutuum bellum foveant, una subruit alteram a profectu: dum conatur una, revocat altera; ita fit, ut nec una nec altera obœdientiæ præmium obtineat.

Quod Deo in nobis placere potest, iudicii est promptitudo, sine qua mortua est obœdientia, et licet moveri ad imperata videatur, cadaver est, anima caret, a qua vitam et vigorem capere debuisset.

16.

Cum intimo maximoque dolore videte, in quanta ubique gentium ignoratione Deus versetur. S. Ignatius ap. Bart.

Heu, quanta in Dei agnitione caligo! Noctuæ vivimus, æternæ lucis ignaræ; tenebras nobis non tam mysterii sublimitas quam negligentiae nostræ veterum affundit.

Quot non anni rerum creatarum cognitioni tribuuntur! Atteruntur vires, ætas impenditur, ut sciamus nocitura, et in discenda Sanctorum scientia, in consequenda Dei cognitione nec tempus est nec labor.

O vana hominum studia! Ut opes, ut aliquis honoris gradus, ut hominum notitia obtineatur, quæ curæ, quanti conatus! et quis est, qui recogitet corde (Ir 12, 11), quid Deo debeat?

Sedent in tenebris et in umbra mortis (Ps 106, 10; Lc 1, 79) tot hominum millia, in tenebras æternas ruitura, nisi tu iis facem accendas, qua duce ad cognitionem Dei, ad veræ fidei lumen adducantur. Quid moraris?

17.

Omni contentione laborandum, ut id, quod sequimur, assequamur et perfectionis viam ingressi perveniamus ad id, quod perfectissimum est. S. Ignatius ap. Lantic.

Multi cum bene cœperint, male consummarunt, dedecore digniores quam elogio, quod vel majora viribus cœperint male providi, vel bene cœpta turpi defectione deseruerint.

In litore canitur celeusma. Quid juvat forti lacerto sulcare maria, fluctus scindere, charybdes arte omni vitare, si numquam detur designato litore frui?

Inconstantis animi est multa inchoare. Uni te præstat impendere, donec plene consequaris intentum. Assequitur nulla, qui sequitur plura. Porro unum est necessarium (Lc 10, 42). Quid juvat Christum sequi, si non consequaris?

18.

Nulla est bestia super terram dæmone efferatior, acrior et pertinacior in hominem, ut cum pernicie nostra malignæ obstinatæque mentis suæ desiderium adimpleat. S. Ignatius de spir. discret.

Si cecidit de cælo Angelus, ex apostolatu Judas, quis est, qui stare sine justo timore ausit? Nec Salomone doctior, nec Davide sanctior es, nec Petro melius instructus, et necdum times?

Nullus adeo sanctus aut in virtute probatus est, qui timoris expers vivere possit. Respice columnas cæli: contremiscunt illæ; suspice stellas: de cælo ceciderunt.

Vide naturæ tuæ in peccato conceptæ fragilitatem, hostis tui partes in omnes vigilis industriam attende. Numera, si potes, lapsuum occasiones tristes; te meliorem minus cogita; sic in timore et tremore salutem tuam operare (Phl 2, 12).

Initium sapientiæ timor Domini (Ps 110, 10), sine quo male tutos in via virtutis gressus figimus; vel enim in superbiam incidimus vel in socordiam.

19.

Cum nullo mortalium licet pessimo de rebus Dei sermo miscetur, quin plurimum inde lucri referatur. S. Ignatius ap. Nad.

Magna vis est gratiæ: momentum sufficit et e Saulo apostolum, e pessimo efficit sanctissimum. Sic nempe lux illata orbi momento tenebras omnes expellit.

Unica vox gladio ancipiti penetrabilior ita pervadit animum, ut totum immutet. Brevis sermo longa oratione multo fit efficacior, quando illius affulget radius, in cujus manu corda sunt omnium.

Si fructus non statim appareat, non despera: in fructum maturescet; semen nunc jecisse sufficiat; seges erit et optima messis, licet nunc alta nive sepulta rigere omnia videantur. Non omnia simul maturescunt.

Utinam plures ad nos venirent, ut fiant sanctiores, non ut redeant spebus suis ditiores. Nostrum est sequiora illorum consilia corrigere, ut meliora referant, quam quæsiverint.

20.

Numquam tantis aures ditandæ sunt promissis, quin facta valeant ipsis ex æquo respondere. S. Ignatius ap. Bart.

Non promittendum, quod nolis; minus, quod non possis explere. Fide semel remissa nihil superest, quod perdas. Vilescit auctoritas, immo humana societas cessat.

Unam tantum linguam natura, manus dedit binas, ut doceret liberaliores nos esse debere opere quam lingua.

Fides tua fidibus conveniat; hæ ut gratæ sint, manus facit. Dare quidem pollicita difficilius est, quam danda polliceri; præstat tamen spem non facere, quam implere nequeas, ne fraudium vel inconstantiae te reum agas.

Si quid negari debeat, ita blande fiat, ne bis animus vulneretur, negatione et ejus modo. Sæpe negatio beneficii loco accipietur, si animum quidem promptum, rem vero petitam ostendat noxiam fore.

21.

Nimum alienorum defectuum odium plus alienationis animi gignit quam emendationis, juvatque ad fugandos potius alios quam juvandos. S. Ignatius in comp. vitæ.

Sæpe defectus graviore defectu corrigimus, dum propriæ passioni nimium indulgemus; unde fit, ut non tam illos emendatos quam indignationi nostræ cupiamus satisfactum.

Quis medicum vocet, qui ægro indignetur et hunc potius quam ægritudinem persequatur? Gravior ægritudo majori digna est compassione, affectu magis tractanda quam odio.

Inconsideratus nos zelus eo persæpe adducit, ut, dum domesticæ consultum volumus disciplinæ, caritatis obliviscamur, id est curamus corticem et medullam prodigimus.

Fratri quantumvis reo nemo indignatur, nisi qui domi suæ talpa proprios errores non videt. In multis offendimus omnes (Iac 3, 2), et quî tua errata tractari velles? Satius est bonitate peccare quam severitate.

22.

In afflictionum genere præferendæ sunt illæ, quæ sensum inferunt acriorem, sed damnum levius; his enim corpus et molestius et durabilius affligitur. S. Ignatius ap. Maff.

Mortificationi mensuram prudentia statuatur, ne quid nimis neve quid justo minus fiat; hujus amor proprius, illius periculum impetus fervoris facit.

Afflictationum corporalium finis sensus est corporis, non detrimentum. Plus facit, qui diutius; excessus cum constantia conjungi nequit; qui se multum vult mortificare, moderate castiget; ista durant.

Satius est, sæpius et per intervalla, quam gravius et sine requie corpus macerare; si continua sit, sensum obtundit: ab assuetis enim non fit passio; si gravior, tum succumbit asinus sub onere.

Etiam culicum morsus martyrii palam mereri possunt; non semper opus est sanguinis profluvio aut membrorum laniena.

23.

Nihil agendum aut scribendum, unde rancor aut amaror aliquis nasci possit.
S. Ignatius ap. Maff.

Nemini danda est justa offensæ causa. Nemo tam pusillus aut vilis, qui obesse non possit. Et muscis sua bilis et culici aculeus est, qui sensum faciat et tumorem creet.

Quæ scribuntur, severiorem vocanda sunt sub censuram; per manus et oculos eunt, ætatem ferunt, plures et gravius feriunt. Littera scripta manet irrevocabilis. Sit sine felle, sine aculeo, quidquid scribis.

Etiam ubi correctione opus est, ea esse debet sine amarore, sed sicut medicinas auro vel saccharite condit medicus, sic ea temperanda est, ut non correptio, sed medela, non pœna, sed beneficium esse agnoscatur.

Neminem ad bonam frugem revocabimus, nisi animum prius quam vitia expugnemus; lucrabimur autem neminem, nisi crediderit se amari.

24.

Magnum dæmoni gaudium est anima inconsulto procedens, sine freno illius, a quo regi deberet; quanto enim talis altius enititur, tanto gravius ruet. S. Ignatius ap. Nolarc.

Nemo certius labitur, quam qui se credit esse securissimum; ignorantia periculi summum est periculum; incauta securitas via est ad præcipitium, quo quam facile est ruere, tam difficile inde redire.

Alieno ductu qui graditur, securius procedit. Plures oculi plura vident et prævident. Væ soli! quia, cum ceciderit, non habet sublevantem se (Sir 4, 10).

Nemo suo etiam in optimis nitatur arbitrio, cum sæpe ex optimis, si degenerant, fiant pessima. Qui suæ virtuti fidit, nullam habet.

Alta semper periculis obnoxia. Vertiginem time; qui de se submisce sentit, hanc facile cavet. Præfidentia temeritatis mater est, pedisequam trahens ruinam.

25.

Oportet parum loqui et multum audire
S. Ignatius ap. Bart.

Per verba effunditur animus; vox genium prodit; hac ministra, cordis patent intima, quæ tamen ita recondita volebat esse natura, ut nec Momo fenestrellam eo indulserit.

Multiloquio prodigitur auctoritas; qui tacens philosophus mansisset, loquens omnem sui opinionem diluit; majora quippe animo volvi quisque credidisset, si prudenti silentio velut sipario involuta mansissent, quæ inconsulta lingua profudit.

Ubi verborum est flumen, ibi vix gutta mentis. Prudens multa loqui non potest, quia prævidet, quam grandes vox levicula ciere possit tempestates.

Nec aliquid est honorificum magis quam verborum parsimonia. Etiam fatuus quam diu tacet, sapientem simulat. Naturam æmulemur: duas homini aures easque semper apertas, linguam unicam eamque tot absconditam repagulis dedit.

26.

Qui Deum secum fert in corde, circumfert secum paradisum. S. Ignatius in comp. vitæ.

Solus Dei amor sinceræ fons est lætitiæ, sine ullius admixtione fuci limpidissimus, absque ullius cessationis periculo perpetuus. Quid fodimus nobis cisternas dissipatas (Ir 2, 13)?

Si dilectionis pactum cum Deo ineas, non est, quod de felicitatis constantia dubites; cujus nec amor perire, nec ipse potest. Nequit leviter voluntatem mutare nec mutari. Nulla subit illum amantes amandi pænitentia.

Alius amor semper inconstans est; potest enim amatus vel invitus cessare ab amore tui; potest ipse perire, licet amor in vivente periturus non fuisset. Felicitas non est, quæ perpetua non est.

Pacta dissolvi alia possunt, quoniam eadem voluntate, qua fiunt, rescindi possunt; in amoris autem contractu cum eadem voluntas materia sit contractus, voluntas alienatur; jam non sui domina jus pænitudinis amittit.

27.

Compendiosissima et fere sola ad sanctitatem via est abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat et amplectitur. S. Ignatius in exam.

Quæ vetus Romani sapientis querela fuit, eadem hodie est virtutis: maiorum causas esse, quod exemplis, non ratione componamur. Vivimus, ut passim vivitur.

Non qua itur, sed qua eundum sit, attendit, qui tendit ad perfectionem; ille peritum se nauclerum probat, qui etiam contra torrentem niti novit.

Noli sapere cum vulgo nec continuo imitandum credas, quod popularis æstimatio suadet, quasi vero vitium non sit, quidquid multorum exempla excusant. Aestimanda sunt judicia, non numeranda.

Documento aliena vitia sint ad cautelam, non incitamento ad sequelam. Qui malis dissimilis esse veretur, evadit malus. Pauci sunt, immo unus Dei Filius, cujus exempla pro regula morum assumantur.

28.

Mensura profectus ex vultu, gestibus, naturæ facilitate aut amore solitudinis male sumitur, cum a vi, quam sibi quisque infert, sit desumenda. S. Ignatius ap. Maff.

Ignava sanctitas est, quævis laudem cap-
tat ex iis, quæ plus stupor quidam na-
turæ quam virtus operatur; nisi tu etiam
lignum sanctum esse dicas, quod nec ira
umquam nec libidine commovetur.

An et quam actio quævis laudem me-
reatur, illud sit argumento, quantum sibi
quisque operans vim quamque e sin-
cero motivo inferat. Arduitas hic pretium
facit.

Quosdam non malos esse pura felici-
tas, immo casus est, quod in mala vel
exempla vel occasiones non venerint; has
experti evasissent pessimi. Qui non ten-
tatur, quid scit (Sir 34, 9)?

Nulla speretur sine certamine corona.
Solitudinis et silentii natus amor, ho-
minum fuga usque adeo ad virtutem non
assurgit, ut inter morositatis vitia potius
censenda veniat.

29.

Quanto utilior est ferventis conversatio cum externis, si bona sit, tanto damnosior est, si dissoluta sit. S. Ignatius ap. Nolarc.

Solis maculæ aut lunæ deliquia palam sunt omnibus: sic late diffunditur scandalum, quod venit ab eo, quem vocationis altitudo terris altiore evexit in sublime.

Væ homini illi, per quem venit scandalum (Mt 18, 7)! Plurium conatus vix restituit, quod pravum unius exemplum corrumpit. In oculis, lingua et manibus quisque totius ordinis honorem circumfert vel dissipat.

Ab uno vulgus ducit ad omnes argumentum, mala quidem dialectica, interim tamen perfrequenti. Judicia hominum quanto in malum proniora, tanto majorem suadent cautelam iis, quos populus omnis observat.

Sal, quo condiendus erat populus, si corrumpatur, ad quid valet, nisi ut mittatur foras (Mt 5, 13)? Præstat, ut unus homo quam tota gens pereat (Io 11, 50).

30.

Magna in proficiendo utilitas est amicū habuisse, cui defectuum tuorum te monere sit indultum. S. Ignatius in comp. vitæ.

Ut vultum, sic suum quisque cultum et mores non cernit vel non satis sincere discernit; alio hic opus est oculo, qui te, qui tua in censuram vocet.

Velle semper laudari aut credere, nihil in se nota vel censura dignum reperiri grandis est arrogantia. Qui dicit, se sine peccato esse, mendax est (cfr. 1 Io 1, 8. 10). Quanto pauciores advertis, tanto plures alis defectus.

Si de macula in vultu, de plica minus ordinata in veste monitus inter gratias reponis, cur ægre feras in iis admoneri, quæ plus officiunt, latius nocent?

Plus amat, qui quod sequius est monet, quam qui laudat; hic adulator, ille amator est. Bonum te vult, vult laudem te et amorem omnium promereri. Inter benefactores computa, qui tui sic curam gerunt.

JULIUS

1.

Boni religiosi munus est ad Dei, non principis obsequium homines promovere, ut ostendat, se optime fecisse talem eligendo Dominum. S. Ignatius ap. Maff.

Quam multi dum tolluntur in altum, promoventur ad ruinam, forsam æternam, lapsuri numquam, nisi tam alte ascendissent. Vertigine aguntur, dum stant in sublimi, qui securi stetissent in humili. Vide, ne, cui paras gratiam, afferas exitium.

Et quid, si e manibus tuis ejus anima repetatur, quem favor principis, sublimior locus, blandior fortuna egit in transversum? Cooperari malo malum, quia causa causæ causa est causati.

Unum promotes: quot offendis? Computum ini damna inter et lucellum. Forte nec promotus agnoscet beneficium; educto ædificio pegmata, quibus crevit, non curantur. Immo sæpe calcatur scala, quæ promovit.

Servire Deo regnare est. Hoc honore nullus potior, utilior nullus. Servitus hæc æternam spondet libertatem; ad hujus famulatum promovere præstat, quam regnum.

2.

Bonus animarum venator multa debet dissimulare, quasi nesciat; factus post dominus voluntatis flectere virtutis tiro-nem poterit, quo libuerit. S. Ignatius ap. Bart.

Blandius agendum cum teneris. Duriore aura pereunt plantulæ, quas blandior ad maturitatem educasset. Patientia habenda principio.

Licet tardius marmori quam ceræ virtutis imago inducatur, moram compensabit constantia. Cera, quæ facile virtutis imaginem sumit, pari facilitate ponit; marmor, quod multis ictibus monitum eam recepit, nec per sæculum amittet.

Si non suus culturæ tuæ fructus respondeat, non continuo exstirpanda est arbuscula; quod hodiernus negavit, crastinus dabit dies. Expecta, irriga: crescet, longanimitatem ac diligentiam fructuum solacio liberaliter solvet.

3.

Heu, quantum decipiuntur, qui se spiritu plenos rati animarum gubernationem ambiunt! S. Ignatius ap. Bart.

Nemo fabrilis, nemo mechanicæ se magistrum profitetur, nisi plures in ea discenda annos insumpserit; et sola animarum regendarum scientia ita prompta cuilibet veniat, ut hodie initiatus jam magisterium profiteatur?

Ars artium est regimen animarum, quam qui maxime callere se credit, callet minime. Dei hoc, non hominum opus est, cujus est movere corda.

Cogi homines possunt ad servitutem, artes instrui possunt et scientiæ, sed ad ea, quæ humanam industriam superant et supernaturalia sunt, humana arte inflecti non possunt. Spiritus Dei hic operari debet.

Rei pretiosissimæ custodia credita est animarum curatoribus, sanguinis Christi pretium. Væ, si cujus incuria perire aliquam contigerit: e manibus ejus repetetur.

4.

Res plena periculi est uno omnes calle velle cogere ad perfectionem; quam varia quamque multiplicia sint Spiritus Sancti dona, talis non intelligit. S. Ignatius ap. Quart.

Non solum quot capita, tot sententiæ, sed etiam quot homines, totidem sunt formæ. Hoc Omnipotentis artificium est, ut plus quisque differat in anima, quam discrepet vultu.

Si ullibi, in animarum directione maxima opus est discretione. In medicinis non omnes prosunt omnibus; quæ hunc sanavit, occidet illum, nisi qualitate et quantitate subjecto attemperetur.

Una velle omnes methodo regere perinde est, ac uno capita omnia pileo, uno omnes pedes calceo metiri. Quid interest alia alium via procedere, modo ad præfixum securus terminum perveniat?

In dispertitis linguis Apostolorum vertici divinus incidit magister Spiritus. Duodecim sunt portæ cæli: non omnes cogendi per eandem.

5.

Nulla res mundo magis despicabiles facit religiosos, quam si varias secti per partes inter se dividantur. S. Ignatius ap. Bart.

Aestimationem ut non quærit, ita meretur virtutis studiosus, quamdiu eam sectatur; a qua si recedat, merito contemptum recipit pro mercede.

Quos una vocatio, par institutum, idem scopus arctius conjunxit, nisi eosdem sincera jungat caritas, non ordo est, sed confusio. Ibi virtutis non studium, sed exterminium.

Solis radii nisi unum colligantur in centrum, non accendunt: divisi fiunt inefficaces. Et quid ibi spiritualis emolumenti expectandum, ubi, quod unus ædificat, alter destruit?

Quos eminentiori in gradu locavit vocatio, iisdem melioris exempli necessitatem imposuit. Male suadebunt virtutem, qui ejus parum sunt tenaces: meliora factis prædicando magis vilescent.

6.

Magnum, rarum tamen artificium est agere multa, agere cum multis et tamen nec a se nec a Deo umquam recedere.
S. Ignatius ap. Quart.

Negotiorum multitudo multum officit pietati: exhaurit fervorem, exsiccatur devotionis gustum, speciebus implet sensus et caput distractionibus occupat. Si plura, quam debes, velis, certe plura, quam possis, noli.

Tu ut alia omnia uniformiter difformiter age; plus et prius in proprio quam extraneo subjecto producit ignis, tuo documento, ut te prius quam alios perficias. Quid prodest calefacere alios, te frigente?

Male alios quæris, te perdendo; te primum in salutis et perfectionis tuæ securitate immobilem fige, tum ad alios curas tuas extendere poteris.

Acus nautica ita tenaci affectu polo affigitur, ut, quacumque navim ventus impellat, ab eo non deflectat. Si cor inter negotia sic Deo sit affixum, felices sumus operarii.

7.

Virtus et vitæ sanctitas non tantum apud Deum, sed et apud homines vel omnia possunt vel multum. S. Ignatius ap. Quart.

Ut panthera feras odore, ferrum sympathia magnes, sic pietas exemplo affectus trahit; nec elogio nec commendatione res eget, ubi virtus invitat; prona in sequelam rapiuntur corda.

Numquam spectatur virtus nisi cum fructu. Nempe sol non aspicitur, quin illuminet, nec ignis aditur, quin calefaciat. Muta quidem, efficacissima tamen sanctitas est contio. Basiliscus visu nocet, vir perfectus prodest.

Modesta oris affabilitas, amabilis oculorum quies, elegans gestuum omnium temperies clavis est cordium, qua pectus etiam aëneum certius quam ulla machina reseratur.

Efficacior vox est operis quam oris. Longa nempe via per præcepta, brevis per exempla. Certius finem obtinet, qui apte ad persuadendum facit, quam qui dicit.

8.

Conatus conatu, consuetudine consuetudo quasi clavus clavo retundatur.
S. Ignatius ap. Maff.

Dura servitus consuetudinis, quæ non ferro, sed ferrea vitii necessitate suos catenat; nec quidquam in humanis solet esse difficilius quam inolitæ consuetudinis tyrannis. Cave hujus funibus ligari.

Est tamen aliquid, quod longam duramque consuetudinis catenam rumpat, nempe contraria consuetudo. Magnum gratiæ beneficium velle emendari; hæc ubi affulserit, bene sperandum.

Licet in naturam malum abierit usitatum, aliam tibi pro rationis et divinæ legis dictamine legere naturam poteris consuetudinis novæ beneficio, adeo similem naturæ, ut tempore solum dignoscatur.

Famuli cum non placent dominis, e familia mittuntur, substituuntur alii: ita et vitium, si tibi sincere displiceat, mitte; mos illi melior substitui potest; hic emendabit, quidquid consuetudo peccavit.

9.

Propter remotam spem multa in obsequium Dei faciendi inconsulte negligitur præsens occasio; fiet enim, ut hæc omittatur et altera non obtineatur.
S. Ignatius ap. Maff.

Ut pollicitis, ita propositis divitem fieri artis non est, nec labore hæc nec ingenio egent. Sed quam facilia, tam inutilia sunt ad intentum seu profanæ seu sacræ œconomiae proventum.

Quid futura disponis? Otiosorum hic labor est. Hic Rhodus, hic saltus. In præsentī, quod præ manibus est, negotio exsere, quid virium pares in futurum. Neminem spes impinguat.

Si quælibet actio, quæ ad manum est, perfecta exeat, si, quod hodie boni agere potes, in crastinum non differas: brevi compendio ingentia tibi merita cumulabis et regia ad perfectionem via non tam ibis, quam volabis.

Magna illa et heroica, ad quæ tu aspiras, rara sunt, forte nulla erunt. In minori cape experimentum, quid facturus esses in magno. Sic miles exercetur in umbra, quid agere debeat in arena.

10.

Dum pusillanimes dæmon animo cogitationes affundit, hic acceptorum jam a Deo beneficiorum memoria est erigendus. S. Ignatius ap. Maff.

Beneficiorum recordatio et gratitudinis materia et novæ spei stimulus est. Qui dedit hæc, dedit tot nec illiberalior factus est nec pauperior. Infinitum exhauriri nescit nec immensum absorberi.

Ini, si potes, gratiarum a Deo tibi collatarum syllabum. Si vitam anteactam, si diem hunc, si præsens momentum in examen voces, parem iis numerum non invenies; totidem crede rationes, quibus ad novarum spem impellaris.

Plura possemus, si auderemus plura. Qui auxiliator est, Deus est; nec facultas illi deesse potest nec voluntas. Tanta non potes audere, quin majora et possit omnipotentia et velit infinita bonitas dare.

Pejor est bello timor ipse belli. Sæpe nos metus revocat, ubi spes impellere deberet. Scilicet umbris terremur ab eo, qui, princeps tenebrarum cum sit, diffidentiae caliginem nobis offundit.

11.

Si te dæmon ad peccandum impellere nequeat, gaudet fecisse molestiam et animi serenitatem minuisse. S. Ignatius de discr. spir.

Etiam in minutis lucris exsultat orcus, apud quem maximum vectigal est parsimonia, ut nihil negligat, quod lucrificare potest. Si nequit ad majora impellere, sollicitat ad minora delicta; si nec ista sperat, turbat cordis malaciam, ut devotionem imminuat.

Suspecta tibi sit frequens mentis intemperies; continua illa nubes majorem, quam passim credatur, coquit tempestatem; facit dæmon sollicitudinem in minimis maximam, ut ad maximos sub specie boni errores inducat.

Nimia etiam in sanctis sollicitudo sanctitas non est. Illi continui dubiæ mentis fluctus, hæitationes in obviis carnificina sunt conscientiæ; martyrii genus quoddam est, sed diaboli, quia sine fructu, quia cum domesticæ pacis detrimento.

Conturbatus animus non est aptus ad exsequendum munus suum. In turbido isto piscatur dæmon, malum intendit, licet sub optimo colore, securitatis animæ, damna jaciat. Tuo hic sensu si nitaris, non evades.

12.

Tanti Deus rem quamlibet æstimare solet, quantum se aliquid tamquam instrumentum ad bene operandum Deo conjungit. S. Ignatius ap. Bart.

Non obviæ artis est adamantem a vitro, aurum obrizum a spurio, ignem fatuum a vero discernere. Longi usus, non voluntatis hoc magisterium est; luce hoc non obvia eget, sed divina.

Appetis alta et nescis te ruinam appetere; quia tuam, qua laboras, vertiginem ignoras, cades. Sublimior ille gradus pro te tutior non est; nec enim te Deo, sed vanitati conjungeret.

Judicia Dei abyssus multa (Ps 35, 7); hanc scrutari si didiceris, invenies, quam tibi securius sit officio, quod tam calide appetis, carere, gradum, quem tam avide quæris, non obtinere. Sine te Deo.

Quid auro pretiosius? Ditat, oculos recreat, sed ventrem non satiat; utilior ad manducandum est panis crusta quam auri pondo. Ex aptitudine ad finem medii crescit utilitas. Quid te Deo magis conjungat, quî discernes? Cæcus es in rebus tuis. Deus totus oculus est.

13.

Orationi deditus, nec ariditate dejiciatur nec extollatur in consolatione; aridus recordetur gratiarum, quibus fructus est, devotus reputet hanc esse a Deo eleemosynam gratis datam. S. Ignatius ap. Bart.

Non eadem semper serenitate gaudet cælum, quia atris persæpe nubibus obvolvatur; ita cum orantibus agit Deus; alternat vices: jam ubertate solaciorum perfundit animam, jam siccitate facit exarescere. Utrumque e cælo est.

Adest Deus, ut ad amandum alliciat; abest, ut nostras ipsi vires agnoscamus. Adest, ut conatum nostrum remuneretur; abest, ut, an sine mercede ametur, exploret. Adest, ut cæli prægustum faciat; abest, ut, quam amarum sit sine Deo vivere, ostendat. In utroque Deus.

Orationi pretium nec ariditas nec consolatio facit. Nec illa melior, quæ uberior, nec, quæ siccior, continuo deterior. Voluntas nostra qualitatis distributrix est.

Ut in humanis, sic et in divinis læta succedunt tristibus, vel quia Deum varietas hæc delectat, vel ne par semper rerum facies nobis pariat fastidium.

14.

Animarum saluti addictos ita oportet laborare, ut non tantum Deo, sed et hominibus propter Deum se gratos faciant et divini honoris zelum ex proximi profectu moderentur. S. Ignatius ap. Bart.

Sorores sunt virtutes: non colliduntur ad invicem, pacifice in eodem corde hospitantur. Dilectio Dei nihil officit in proximum caritati; una adjuvatur ab altera, et velut circuli in catena inseparabili nexu sociantur.

Ubi cum justa plurium offensa Dei honor quæritur, zelus non est, sed passio, sed jactantia; tanto despicabilior coram Deo, quanto major est abusus vitia virtute palliare.

Si hominibus placeret, Christi servus non esset apostolus (Gal 1, 10), scilicet si hominum gratiam spectaret ut finem, si commodo suo aut voluptate id faceret.

Favor hominum quæri cum virtute potest, immo debet, ut, hoc semel occupato, cor ejus possideamus eique Dei amorem implantemus. Non te audiet, qui odit.

15.

Erga sceleratos eo pacto te gere, quo pia mater jacentis filii miseratione se macerat, blanditurque illi sedulitate haud paulo delicatiori quam sano et valenti.
S. Ignatius ap. Bart.

Ut difficilius animi quam corporis ægri-
tudines curantur: ita plures in illius
quam hujus cura irrepunt errores, utrique
medicorum imperitia.

In animarum cura illud habe fundamen-
tum: nullam fore efficacem malo medici-
nam, nisi hæc a tali afferatur, quem pa-
tiens amet. Animus primum occupandus
est, ut ejus vitia expugnentur.

Unguis in ulcere auget, non tollit ma-
lum. Continuus stimulus ut dolorem, ita
odia suscitatur. Molli manu levissimeque
attingenda sunt apostemata, secus erit
intolerabilis curatio.

Vides afflictum vacillare sub onere. Si
impellis, cogis ad ruinam, quem erexis-
ses, si propitiam debili manum obtulisses.
Tempori aliquid, aliquid ætati nec parum
indulgendum fragilitati.

16.

Ne in rerum propriarum deliberatione nos amor proprius in transversum agat, considerandæ illæ sunt tamquam ad alios, non ad nos spectantes, ut sic veritas, non affectus judicium ferat. S. Ignatius ap. Bart.

Corporis oculos ita natura instituit, ut licet alia omnia, se tamen minime videre possint. Par mentis oculo sit officium, cui de aliis judicium committi potest, de se ipso nequaquam.

Cuique sua præ alienis placent; nemo non afficitur erga ea, quæ efficit. Quæ viciniora sunt, apparent majora, quæ remota, decrescunt. Ut tibi nemo te vicinior, ita nullus carior.

Malus in dubiis judex est affectus; eo libram flectit, quo ipse propendet; quantum deficit meriti, tantum addit de favore; quid mirum, quod præponderet?

Tanto se quisque sincerius amat, quanto plus a sui amore recedit. Sic quod bonum est, non quod bonum apparet, tibi voles. Si tuam secteris voluntatem, quo cæca te ducet?

17.

Nec discursu nec rationibus ullis tantum erudimur, quantum humili ad Deum recursum. S. Ignatius ap. Nolarc.

Non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis (1 Cor 2, 4) vel auxiliis litterariis ponenda est spes scientiæ; hujus fons investigandus est alibi, ubi nempe thesaurus est sapientiæ et scientiæ Dei absconditus.

Bonaventuræ bibliotheca Crucifixus est; plus inde is affectu didicit, quam e mille libris alii sperare possint. Nihil demitur scientiis, quod tribuitur pietati.

Scientia, quæ robur non accipit a pietate, parum proficit; sicut non omne semen frugiferum, ita non omnis scientia fecunda est; hæret inutilis sicut thesaurus absconditus, cujus non est usus.

Multi docti parvum doctrinæ fructum referunt; post tot annos studiis addictos sterile semper solum arant et, cum seminaverint multum, parum metunt illudque plus lolii quam frugis; quia sine benedictione Dei medulla deest.

18.

Pusillanimitas tua dæmonem audaciorē facit, sicut feminae tunc solum sunt audaces, cum æmulos viderint effeminatos. S. Ignatius in exerc.

Talem erga nos experimur dæmonem, qualem ipsum volumus. Cadit ille animo, si nos assurgimus; vicissim tantum ei accrescit, quantum nos animi perdimus. Nostra pusillanimitate robustior et robore fit infirmior.

Imprudentes sumus nobisque maxime inimici, si non hebetemus hosti potius, quam acuamus arma, si non eripiamus citius, quam ministremus nobis nocendi media. Nihil contra nos ille posset, si nos nollemus.

Qui timet, jam media et meliore sui parte victus est, non hostis fortitudine, sed ignavia propria prostratus. Et quis tam inertis pugili compatiatur?

Ferox et implacabilis hostis est, sed in timentem; si cedis, insistit; resiste, non nocebit, forte nec tentabit. Vinci enim eum pudet mavultque non tentare pugnam quam perdere.

19.

Ut correctio locum habeat, debet esse vel auctoritas in corrigente vel amor cognitus in corrigendo. S. Ignatius ap. Bart.

Tot in republica pœnæ, tot passim sunt carceres, et pauci emendantur; pauciores futuri rei, si rariora forent supplicia. Metus non emendat; torquere, occidere sic scelus finire potest, non emendare; hoc non facit nisi amor corrigentis.

Flabrum ignem non exstinguit, sed in flammam evocat; aqua stillatim igni aspersa hunc auget potius, quam imminuit; correctio pariter magna auctoritate destituta exacerbat animum potius, quam componit.

Ut alium tute corrigas, auctoritatem tibi non persuasio tua, non nuda ætas nec fastus, sed virtus tribuat. Male corrigit ipse corrigendus; culpa vacet, qui culpas vult diluere.

Si tantus tibi corrigendi pruritus, ecce consilium: non procul eundum est, temet inspice, tuos ad censuram mores voca; et quam uberem correctionis materiam reperies? In hanc prius quam alienam messem mittenda falx est.

20.

Qui sua propter Deum deserere non movetur, cuncta tamen ad eum referat ac licet multa, minoris semper sint uno, quod necessarium esse Christus pronuntiat. S. Ignatius ap. Bart.

Ut ut difficile, impossibile tamen non est cum divitiis cælum reperire. Impedimenta illæ sunt, non naufragium salutis; malæ illæ non sunt, nisi tales aut usus faciat aut affectus.

Habent et opes sua bona. Quis egeno succurreret? quis templa et aras erigeret, si pauperes forent omnes? Nisi forent divites, non viverent pauperes, quia non esset, unde inopiæ suæ levamen acciperent.

Nec omnes ad eundem perfectionis gradum vocavit Deus. Qui optimus esse desiderat, curet, ut in suo, quem Deus illi destinavit, gradu bonus sit; nec enim continuo malus, qui non optimus.

Nec tam census aspiciendus quam affectus. Minorem sæpe dives ad gemmas et aurum quam ad cultellum habet pauper, tanto contemptibilior, quanto vilius est, quod deperivit.

21.

Par Deo reddenda est ratio, si deliciis in culpam aliquam emolliatur corpus et si illud severitate nimia enervetur, licet hæc divini honoris et meriti causa suscepta videatur. S. Ignatius ap. Bart.

Asperitatibus an voluptatibus celerius atteratur corpus, ægre dixerim; problema esto: ibi severius, hic dulcius perit, perit tamen utroque modo; et usu nempe et rubigine ferrum atteritur, via impari, damno pari.

Plures occidit gula quam gladius. Venus innumeris venenum propinat dulce quidem, fatale tamen; mulcet illa corpus et corrumpit; vires attenuat, morbos accelerat, vitam abbreviat.

Corpus nostrum res est magni Dei et fidei nostræ commissum, quo nec pro arbitrato nostro uti nec illud periculo exponere sine crimine possumus. Veniet Dominus rationem exacturus de illo.

Domine, ut jumentum factus sum apud te (Ps 72, 23). Domini obsequio servari debeo; quod asino, hoc corpori debetur obsequium; pascatur, ut oneri par maneat ferendo.

22.

Quanto quis oculatiores est in scrutandis aliorum defectibus, tanto est in suis agnoscendis negligentior. S. Ignatius ap. Bart.

Quid juvat omnes noscere, si tibi vivas ignotus? Alios desideras nævi omnis expertes, tuos negligis. Hoc est scrutari festucam in vicino et trabem in tuo oculo non sentire (Mt 7, 3).

Scarabæorum — sordidum genus — naturam alunt, qui aliorum rejectamenta scrutantur et toti vivunt in carpendis aliorum moribus.

Nemo est ita vitiis deditus, qui non plurima habeat multa laude digna. Cur pronior es ad ejus defectus præ virtutibus videndos, nisi quia oculus tuus nequam est (Mt 6, 23)?

Qui optimus est, optime de aliis sentit; nec ullus ad rodendos alienos errores pronior, quam qui domi et in sinu suo plurimos nutrit. A se quisque ad alios ducit argumentum.

23.

Multos famæ et virtutis commendatio a viro gravi profecta plus quam virtus ipsa ad sui amorem invitat. S. Ignatius ap. Bart.

Honestæ indolis est famæ cura; prima etiam præ vita magnæ mentis est sollicitudo, ut nullo eam dedecore vitiata transmittat ad ætates posteras.

Vita bona necessaria est nobis pro nobis, fama bona pro aliis; sine qua parum efficiet, etiamsi in sublimi sit gradu sanctitatis. Fama plus quam armis geruntur et bella et negotia.

Fama bona emi non potest nisi vita bona; interna, quæ soli Deo innotescunt, pretium, externa opinionem faciunt; ex iis, quæ sub sensum cadunt, iudicat vulgus. Cave tibi, cave tuis officere.

Mala fama tam parum quam ignis occultari potest: volat et vix centum elogiis revocabilis. Delicata res est fama, super omnes fortunas curanda.

24.

*Parvuli etiam donis et bellariis, tamquam tenera animalcula iis, quæ arri-
dent, possunt ad officia virtutis animari.*
S. Ignatius ap. Bart.

Ateneris virtuti assuevisse maximum est vitæ probæ magisterium. Aegre annis senioribus ponuntur mores, qui juvenilibus erant assumpti; sic lana colorem, quem prima bibit, ægrius mutat.

Qui juventutem cura destituit, ætatem perdidit; tenera illa duriores horret censuram; silentium, serietas, morum compositio tormenta ejus sunt. Hic opus est arte, qua hæc fiant cariora.

Ut aves capiuntur esca, quam diligunt: ita juvenus per ludicra est ad seria inducenda. Hoc suos dolo cepit, qui omnibus omnia factus est Apostolus (cfr. 1 Cor 9, 22).

Blanditiis ægrum delinit medicus, ut congruam sanitati medelam admittat. Quid interest, joco an serio, minis an muneribus in tua vota parvulum pertrahas, modo ille discat profutura?

25.

*Præstat prece vel pretio quam litibus
obtinere, quod intendis. S. Ignatius ap.
Ribad.*

Lites plus post se fastidii quam utilitatis
trahunt, et si quid iudicibus et ad-
vocatis non litigantibus prosunt, obsunt
sane plurimum, si animorum aversiones
in censum veniant.

Incertus semper litis eventus; certa
sunt incommoda, commoda prorsus du-
bia, et quis tam fragili rati se et sua
committat? Inter jurgia vivere calamitas
est, non vita.

Pax optima rerum, quas homini natura
dedit; hanc pro spe tenui convellere pes-
sima est œconomia; hoc enim est plus
perdere quam lucrari.

Duplex damnum nulla lis effugit, luci-
cessantis unum, damni emergentis alte-
rum: illud imminutio caritatis, istud tem-
poris, si non etiam æris jactura creat.

26.

Mortificationi danda quidem utrique est opera, eo tamen discrimine, ut interiori præcipue, perpetuo atque ab omnibus, exteriori, quantum et rerum et personæ et temporis conditio exigit. S. Ignatius ap. Bart.

Affectuum impotentia omnium est malorum, quæ hactenus orbis sensit, fundamentum, quorum proinde per mortificationem institutio non tantum privatum bonum est, sed publicum.

Unicus male domiti cordis impetus in quæ non mala effunditur! Una cupido imperandi quantis orbem bellis affecit! Nec minus in microcosmo periculum.

Qui vult pacem, legem dicat affectibus, ultra quam progredi non sinantur. Nemo novit, quantum afferant adjumenti, cum in freno sunt affectus, nisi expertus, quantæ sint pestes, si effrenes maneant.

Cor nostrum aula Dei; tot facimus ferarum caulam, quot ineruditos sinu affectus fovemus. Beluini sunt et his peiores, quia jugum rationis, quo beluæ carent, excutiunt.

27.

Quod in principio facile aboleri potuisset, diuturnitate temporis et operis iteratione redditur irremediabile. S. Ignatius ap. Bart.

Quam levi manu in tuos nutus flexilem duxisses arbusculam, ubi creverit, vix securibus et multis ictibus ad demissionem illa flectetur; ita grandescunt vitia et a tempore robur accipiunt.

Noxia celerius agunt radices, quas ubi fixerint, omnem olitoris industriam ludunt; qua cœperunt, non qua deberent, via diffusæ melioribus umbram faciunt.

Ubi mala invaluerunt, sera est omnis diligentia; quæ digito suppressi scintilla potuisset, neglecta vires accipit et remedii omnis impatiens late dominatur; noxia hæc negligentia.

Maxima negotia confecit feliciter celeritas; a mora quid boni expectes? Differre nolentis est. Sero medicina paratur veneno, postquam venas omnes infecit; semper crastino magis propitius habendus est hodiernus dies.

28.

Attendamus tantum divinis obsequiis: Deus nobis ultro, quæ opportuna fuerint, providebit. S. Ignatius ap. Bart.

Justo major temporalium cura diffidentiae vel appetentiae argumentum est. Qui pascit volatilia cæli, suorum minus obliviscetur. Inanis nos sollicitudo tangit.

Si magis delectaremur internis, rarius memoriam subirent temporalia; quibus si occupetur animus, non potest sine pugna levare se ad cælestia. Pessima commutatio horum damno illa promovere.

Quid labore fatigaris? Incassum seminas, frustra rigas, nisi Deus det incrementum. In ejus manibus multiplicantur panes, ut millibus sufficiant. Liberalibus in Deum non est timenda inopia.

Qui quærit abundantiam, per spiritualia quærat; non veniet illa, nisi largiente illo, a quo omnia. Si quis in temporalibus defectus appareat, vide, an non præcesserit in spiritualibus.

29.

Qui domitos habet affectus, plus unius quadrantis meditatione fructus assequetur, quam crudus aliquis plurium.
S. Ignatius ap. Ribad.

Anima orationis mentis est recollectio, quam non speret, ubi perpes non domitorum affectuum strepit intemperies; dividit illa animum, non colligit; dissipat spiritum, non excitat.

Ideo rarus tot orationum fructus, quia rara eam comitatur mortificatio. Lignum probe siccatum absque negotio flammam concipit, ubi recens diu cum igne et nativo humore colluctatur.

Imminutio cupiditatis augmentum est caritatis; ubi nulla cupiditas, ibi perfecta caritas; tot gradibus cor ad Deum elevatur, quot ab innatis recedit affectibus.

Ut ignis remotis, quæ cursum morantur, impedimentis illico ad centrum abripitur: ita cor appetitibus depuratum alis non eget aliis, ut celerius ad Deum perveniat.

30.

Maledicorum ora graviorum virorum testimoniis sunt diluenda et benefactis os loquentium iniqua obstruendum.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Qui declinare ictus maledicentiæ non potest, pectus opponat æneum, id est recti conscientia munitum; hic hebescit omne, quod timeri potuisset, telum: animum non subibit, minus lædet.

Si verba verbis æqua dosi remetiri velis, flammæ augebis, quæ tanto excre-scent altius, quanto vehementius contentionem mutua velut vento collisæ concitabuntur.

Tutius contemnuntur calumniæ; citius, si non excusentur, conticescunt; te tacente, echo quoque conticescet. Concer-tatione mutua ad plures transit notitia, sicut agitata in luculentum incendium evadit flamma, quæ intacta vix ultra focum spectabilis subsidisset.

Si vindicare cogitas, hosti palmam por-rigis, quia vulnus, quod intentabat, te accepisse gemitu doces. Major est calumniis, qui has non curare didicit. Non tu, sed vita tua eas retundat.

31.

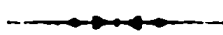
Nec optatum nec jucundum magis quidquam accidere potest, quam pro Christo proximique salute mori. S. Ignatius ap. Nard.

Quamdiu vivis, agis inter mille calamitates; parum, immo et bonum hoc foret; sed inter salutis versaris pericula, quæ non prius effugies, quam hinc beata morte discedas. Non erit securitas extra sepulcrum.

Cum moriendum sit, præstat in acie pugnans pro Deo et proximo cadere. Ignava mors ætate confici, febricula decoqui, tolli casu. Pro Christo vitam dare mors est omni vita dulcior.

Inter summa Dei beneficia numerandum posse pro ipso mori; tenerioris hoc ejus in nos amoris foret indicium, adeo proinde non formidandum, ut summis jure votis sit expetendum.

Si vitam pro te Christus posuit, magnum sit tuam pro illo ponere? Quis pro quo? Quid Deus, quid vita sit, ignorat, qui rem adeo vilem, tot periculis obnoxiam, tanto ac tali Domino reddere non optat. Quid te retinet?

AUGUSTUS

1.

In bonis vestris sanctisque exercitiis ab omni tepore ac pigritia tamquam ab hoste capitali abhorrete. S. Ignatius in ep. de perf.

Gravissimus hostis, qui non opes aufert, sed meritum; vitam petit non corporis, sed operis; optima quæque corrumpit et, quod pessimum, adeo tacite nocet, ut mala sua vix sentiantur et citius ad animæ ruinam quam notitiam perveniat.

Hostis est acedia gravissimo peior. Peccatum vel ipso nomine horrorem creat. Amatur acedia; quo fit, ut citius illud quam hanc sequatur emendatio. Plures e cœno peccatorum quam e teporis vetero ad insignem sanctitatis gradum surrexerunt.

Fervor et affectus pretium ponunt operibus. Sancta sunt, si sancte tractentur; eadem si levi manu, si oscitante corde agantur, mala fiunt; et iisdem, quibus præmium poteramus, factis pœnam meremur.

Quantum addis ad diligentiam, tantum

Deo places. Væ tepidis! Ut aqua nec frigida satis neque calida bilem, sic opus ignavum displicentiam cælo movet.

2.

Qui vel nobilitate generis aut doctrinæ ingeniive commendatione excellunt, ii præ ceteris in sui abnegatione exercitati esse debent, alias gravius nocituri quam ignobiles et ineruditi. S. Ignatius ap. Bart.

Magna ingenia magna minantur pericula, nisi virtutis imperio dirigantur. Gladius magis acutus magis vulnerat et in plures desævit.

A grandibus ingeniis nihil mediocre expectandum: vel virtuti addicta sunt ex integro vel insigniter insolescunt. Nec ab ullis respublica plus accepit detrimenti quam ab insignibus ingeniis male disciplinatis.

Nec in generis nec in ingenii nobilitate quidquam est gloriæ, si virtute destituta se ad ignobilium sortem abjiciant. Plus utraque ad contumeliam quam sui commendationem momenti affert.

Ubi grande ingenium, nulla sæpe ibi prudentia; quæ si desit, ut corpus oculo, currus auriga destitutus, quo nisi ad præcipitium properat? Mediocritas ingenii ut plus habet judicii, sic plus spondet utilitatis.

3.

Ut bonum, quod fit, omittatur, sæpius dæmon invitat ad majus; quod tamen deinde novis difficultatibus objectis impedit, ne fiat. S. Ignatius de discr. spir.

Præsentia spe futurorum dæmon impedit; hæc ubi præsentia fuerint, iterum impediturus, ut sic omnia differendo nihil fiat cælo, nihil Deo dignum. Dilatione lucri ut nemo ditior, ita nemo factus est sanctior.

Qui tibi hodie boni operis præmium promisit, crastinum non est pollicitus; volat vita et inopinato avolat. Quis tunc propositorum fructus? Hodierna neglexisti, crastina emanserunt, nudis tu manibus hæres in vado.

Quomodo cras grandia faciet, quem minimæ hodie tædet difficultatis? Qui non cum Milone hodie bajulare potest vitulum, cras bovem minus bajulabit; et minorum nempe exercitio spes legenda est ad majora.

Majora pars hominis exspectando moritur: differunt sancte vivere, donec eo veniant, ubi, etiam cum vellent, non amplius possint, dum medios eorum conatus mors occupat tanto difficilior, quanto imparatior.

4.

Ita subditos tractet superior, ut sine gemitibus vivant alacres et Deo serena mente serviant. S. Ignatius ap. Nolarc.

Assuescunt flagris, qui continuo verberantur, et quem habuerunt sensum, verberis assiduitate perdunt; nec alium continuata hæc sævitia facit fructum, quam ut et pœna spernatur et puniens.

Metui occalescens animus pejor fit pudoreque semel excusso audacior in nefas abit, nec bonis deinde nec malis facile revocabilis ad imperium.

Intempestiva reprehensio idem facit, quod violenta medicina: plus nocet sæpe quam morbus; pejus malo remedium, quod vitam celerius eripit quam ægritudo, quam tempus et mollior manus emendasset.

Correctionis legem a Deo superior discat. Quoties ille dissimulat, quam raros e multis punit et nullum nisi infra demeritum! Ubi essemus, singula si Nemesis errata vocaret ad censuram?

5.

Ita vetus homo mortificandus est in virtutis tirocinio, ne novus moriatur.
S. Ignatius ap. Bart.

Quæ cito crescunt, cito pereunt. Juvenum hoc vitium est uno passu totam velle perfectionis viam emetiri; nempe rerum omnium magister usus eos destituit; adeo tarde nec nisi damno suo moderationem discunt.

Primus fervor si inconsultus sit, plus virtuti officit, quam prosit. Si equi primum quadrigæ juncti toto, quo valent, impetu currere sinantur, evertent citius, quam in termino, quem optabant, currum sistant.

Intensa nimium durare non possunt. Ubi sol supremum zodiaci apicem subiit, descendit; par eorum fatum, quorum virtus principio gigantis instar esse videbatur: quotidie decrescit. Nolo hîc multis: experientiam consule.

Stabilior futura est ædificii moles, quæ sensim et quasi per gradus eluctatur, quam quæ repentino conatu evehitur in sublime. Fructus omnes natura sensim provehit ad maturitatem. Multum errat, qui errat in principio.

6.

Res potissimum publicæ ut plurimum oculos et judicia subituræ non inchoentur, nisi media ad finem deducendi sint prævisa. S. Ignatius ap. Martin.

Fortunæ rei successum committere paratus est imprudentiæ; si e voto cadet, non tibi, sed casui adscribendus. Temerarius est, qui ad terminum tendit, cuius viam ignorat.

Sero sapiunt Phryges, quia sine futuri sollicitudine hodierni sunt, futurorum immemores. Nulla magis metuenda mala, quam quæ nullum sui metum præmiserunt. Ut prævisa minus, ita subita tela magis feriunt.

Nimum sero medicina paratur morbo, qui cum ad extrema deduxerit ægrum, tum hic primum noscit, quo quave negligentia invaluerit malum; cui præservativa levis medela impediendo profuisset.

Quid mirum, quod corruat, qui cæcus, fovea an solidum, quo pedem figit, non attendit? Oculi sapientis in capite (Ecl 2, 14), stulti vero in pedibus sunt. Ille in principio designat media, istum in fine pænitet errasse. Pænitentia sera!

7.

Errores si, ut humanum est, in aliis occurrunt, speculum tibi sint, e quibus videas, quid in te deformitatis tollere debeas. S. Ignatius ap. Ribad.

Omnis proximi actio tua sit institutio; nulla est, ex qua vitæ præcepta legere non possis. Quæ laudem merentur, stimulus tibi sint ad virtutem; quæ displicent, cautela sint, ne sequaris.

Etiam e veneno medicinam parare norunt pharmacopœi; pari tu arte, certiore fructu aliorum delicta in tuæ fragilitatis medelam converte. Ubi alium cecidisse vides, illic tu in glacie cautius pedem fige.

Scientia per propria pericula caro venit; felix, quem aliena docent. Sero perfectionem assequetur, qui viam per suos errores velit discere. Iter per pericula non potest esse sine periculo. Faciant te aliena pericula cautum.

Nemo virtuti, minus prudentiæ suæ fidere debet: exempla videat; brevior hæc tutiorque semita; quam qui negligit, extra orbitam raptus temeritatis suæ pœnas formidet.

8.

Quisque seipsum prius approbet, tum facile in aliorum mentibus sui approbationem ingeret. S. Ignatius ap. Ribad.

Optimus censor conscientia tua; hæc videt, quæ aliorum oculis abscondita sunt; si hæc te crimine omni absolvat, si laude dignum pronuntiet, facile reliquos approbatores invenies: illi suam omnes transcribent sententiam.

Ut non facile latet ignis, quin aliquo se prodat indicio, licet abditus lateat in penetralibus, vel calore vel fumo sui notitiam facit: sic frustra domestica occultantur vitia.

Habet conscientia proditores. Quæ in corde arcanissime credimus esse recondita, vultus prodit et oculus; in hoc theatro se sistunt omnibus, etiam te prohibente, quæ sipario tegi maluisses.

Quisque domi habet omnem seu laudis seu censuræ apparatus, ex se vel beatus vel infelix. Una proinde princeps tibi cura sit, ne tua te accuset conscientia. Hujus quotidie sensum explora.

9.

Ita agenda sunt omnia, ut quæsitæ laus ab actione procul absit; ejusmodi tamen sint, quæ justo reprehendi non possint. S. Ignatius ap. Ribad.

Laudem quærere vanitatis, obtinere felicitatis, sed mereri virtutis est; illa cum in manu sit aliena, fatuus labor sit aucupari, hoc qui quærit, semper invenit. Huc conatus!

Ut aurea sint opera tua, non inaurata, curæ tibi sit; id est sint et non appareant tantum bona; pretium mereantur, non emant; quod nec ab oculo nec judicio alieno poteris obtinere. Omnia tua tecum portas.

Nihil adamanti decedit pretii, licet ab ignaro minus æstimetur; tantum valet, quantum in se ponderat, domestica satis virtute dives. Illum laude dignum censeo, qui in se uno ponit omnia.

Censuram oculorum vitare non possumus; arrogant hi super omnes judicium. Ita proinde agendum in publico, ut nihil oculos subeat nisi comptum et numeris omnibus absolutum. Gravius peccat, qui coram aliis.

10.

Integra prius personæ habenda cognitio, quam te in ejus immittas amicitiam. S. Ignatius ap. Ribad.

Qui mergi non vult, prius vadum tentat, quam se vel sua flumini committat; bolide sibi viam parare præstat, ne, qua optabat effugium, inveniat sepulcrum. Quot non sub placidis aquis latent charybdes!

Nullum est flumen humano corde profundius; latent hic plurima, nec ullus tam perspicax oculus, qui ea discernat; frustra hic fenestram quæsit Momus. Optare poterat, non sperare. Inscrutabile est cor hominis (Ir 17, 9).

Ars tamen artem superat; est etiam ad cordis arcana via, si non patula, per rimas tamen eo penetratur. Produnt nempe se affectus etiam inviti, et ex actibus prospicit animus ut vulpes e fovea, dum se non putat observari.

Pretiosa res amicus; caute tamen selige, donec eligas, ne, dum adamantem cupis, vitrum accipias; idem utrique color, sed quanto major in eo raritas, tanto major pretii diversitas. Nemo tibi sit amicus nisi optimus.

11.

Heu, quantum non de libertate tantum, sed et auctoritate nominisque ex-istimatione amittit, qui munera accipit!

S. Ignatius ap. Ribad.

Dum capit escam piscis, capitur et commutatione damnosa plus perdit, quam obtinuerit, verme potius se amittit. Nihil melior avari conditio: munus accipit et meliorem sui partem, libertatem, vendidit.

Vilis genii est muneribus inhiare. Mercennarium hominum genus nihil agit absque lucro; mens, quæ supra vulgus se extulit, non ita terrenis affigitur, ut honestum utili anteponat.

Illud sane turpissimum, si ex spiritualibus quæstus fieret eaque in avaritiæ fomentum verterentur, quæ deberent esse ejus exstirpandæ instrumenta. Fit tamen, ut auri fulgor ita excæcet, ut etiam æterna perituris servire cogantur.

Si hîc laboris tui mercedem accipis, non est, quam exspectes in futuro. Pro modico perdis immensum. Non est hoc lucrari, sed perdere, pro re umbra venari.

12.

Nec in affectu nec in dejectione animi vehementi quidquam statuendum, sed ubi recesserit fervor, quod matura ratio, non quæ impetus suaserit. S. Ignatius de elect.

Deliberatio tantum in agendis rebus momentum habere debet, ut, quidquid sine hac suscipiatur, laude careat, dum successus casui, non consilio venit adscribendus. Hæc sola hominem ab irrationali discernit.

Properare et errare prorsus affinia sunt; cæcos canis parit catulos, quia festinato. Repentina resolutio ut facilis, ita parum utilis. Mala consiliaria est festinatio, nihil suadet moderatum.

Si deliberandum est diu, quod statuendum semel est in negotiis, quanto magis in illis locum habere debet consilium, quæ animam, quæ æternitatem spectant: ubi error facilius, difficilior, si ulla, emendatio.

Multa docet vel ipsum tempus. Expecta; sæpe mora consilium dabit, quod a sapientissimo vix sperari potuisset. Dilata fieri, facta revocari non possunt.

13.

Ita componendus est homo interior, ut ex illo compositio promanet in exteriorem. S. Ignatius ap. Nolarc.

Exterior hominis compositio nisi ab interna velut radice progerminet, fictioni propior est quam modestiæ; quæ nec virtutis meretur elogium nec habitura est constantiam.

Ut rotæ horologii, qui cursum teneant, exteriori se produnt indice, et ex hujus motu illarum noscitur constitutio: similem noscendi homines viam nobis indulsit natura.

Interior animi quies sibi, exterior aliis prodest; non ex integro dicendus bonus, nisi utraque societur; ex tali quippe consortio præter recti conscientiam publica etiam ædificatio promanat.

Thesaurus, quamdiu reconditur, parum est utilis; interior compositio quamdiu sola est, tibi, non aliis, exterior aliis, non tibi prodest; si vero hæc illius sit filia, et hæc et illa tibi et aliis æque prodest.

14.

Mundum reformaturus a seipso incipiat, secus oleum ac operam perditurus.
S. Ignatius ap. Bart.

Sic fuit, sic semper erit: curabuntur superflua, semper necessaria negliguntur. Nævis alios omnibus liberare satagis: te fac ideam, ex qua, ubi perfecta fuerit, ad universi reformationem tuto transibis.

Si decimam curæ partem, quam impendimus aliis, nobis applicuissemus, quam alii essemus! Nunc quia potior ad alios cura, minor domi profectus, foris nullus; nec enim plus ulli perfectionis causa tribuit, quam ipsa possideat.

Vis docere alios? Exemplis age: his doce, quid fieri velis; tu primus docilem tibi te præbe discipulum, tum spera plures. In aliena tantum falcem mittere est multum metere, sed nihil in horrea inferre. Labor est, non utilitas.

Immo si a dictis recedant facta, non tantum non prodes auditoribus, sed nocet gravissime, quia rem tantis exaggeratam encomiis dum ipse panegyrista negligis, ostendis factu impossibilem.

15.

Si scelus proximi nimium evidens bonæ mentis excusationem non admittit, non delinquentem, sed tentationis violentiam damna, cui aut pejus aut pariter cessurus fuisses. S. Ignatius ap. Bart.

Compatiendum est ægro, non insultandum, cum nescias, quod te fatum exspectet; quem hodie intactum præteriiit, cras ferire poterit casus; huic obnoxii manemus, quamdiu viatores sumus.

Quoties hominis fragilitatem vides, tuæ totidem vicibus te crede admoneri, ut cautelam discas, non ut lapsum despicias. Sæpe gravior lapsus alieni contemptus poena fuit.

Dum catulus forte ictus gemit, timet leo; tu nec innocentiae præteritæ nec tuo tantum fide proposito, ut omnem peccati metum ponas: præsumptio ista foret. Si stellæ de cælo cadunt, quid sperent titiones? Aliena vitia tua sint documenta.

Quis te alienorum dictorum factorumve censorem constituit? Qua tibi auctoritate iudicis munus arrogas? Plures nunc interpretes sunt quam auctores, plures iudices quam rei; nisi in horum numero iudices ipsi violatæ caritatis rei censeantur.

16.

In curanda proximi salute auctoritas necessaria est, sed ea, quæ de vana illa mundi auctoritate nihil participet.
S. Ignatius ap. Bart.

Aliud est fastus, aliud auctoritas: illum doctrina, nobilitas, honor aliaque naturæ dona, hanc inculpatæ vitæ norma creant; quantum hæc ad animarum curam utilis, tam noxius ille est.

Nec admirabili doctrina nec insigni gradu nec opibus ad auctoritatem opus est: sine hoc sumptu comparari potest. Omnes ejus opes virtus sunt et humilis animi demissio.

Grande supercilium plus terret quam alliciat; sui contemptum citius quam affectum persuadebit; sine hoc irritus est omnis conatus: non vincuntur animi, nisi se sponte dedant.

Cervix erecta, frons severa hostis argumenta sunt, non amici; opponet se his animus citius, quam submittat. Non est tutior ad corda hominum expugnanda methodus, quam rem agere cuniculis; affabili submissioni cedunt penetralia, quæ fastui mille seris occlusissent.

17.

Ab omni quidem pertinacia procul esto, rei bene cœptæ tamen ita insiste, ne turpi fuga aut quasi desperatione fatiscas.
S. Ignatius apud Bart.

Ut perseverantia laudatur in bonis, ita meliora cœpisse consilia vituperari non debet; nec enim a cognito errore recedere levitas est, sed in melius translati animi indicium.

Grandis arrogantiae, immo stultæ perseverantiae est ita pertinax consilii semel initi tenacitas, ut, quod dixit, qualecumque sit, fixum ratumque manere velit erroremque excusare malit quam mutare.

Quis ita perspicax umquam fuit, ut credat, nec sibi nec aliis meliora umquam incidere potuisse, quam quod semel statuit? Nullum se prudentiorem credere fastus est an malitia inaudita? Sapientis enim est cum re mutare consilium.

Cum duro adeo capite durissimum est agere, apud quem nec ratio ulla pondus nec consilium, quod domi suæ natum non sit, locum invenit. Quo sapientior quisque est, tanto est rationi obsequentior.

18.

Parum interest, si mundo negligenter servias; hoc vero intolerabile est Deo cum negligentia servire. S. Ignatius ap. Maff.

Neglectim servire principi contemptus est, non obsequium, poenam relatorum pro mercede, non præmium; quantum enim operi debito accedit negligentiae, tantum aestimationis erga dominum defecisse ostenditur.

Deo servire posse gratia censeri debet non obvia; iis hæc datur, quos beatæ destinavit æternitati Deus; cui si tam frigide respondeas, periculum tibi facis, ne amittas. Gratiam meretur perdere, qui non aestimat.

Suos mundus servos fumo, cælo Deus remuneratur; quam dispar præmium, tantum inter hujus illiusque obsequii executionem debet esse intervallum. Pudendum est, magis nos pro momentaneis sollicitos esse quam æternis.

Cui magis debita est sollicitudo quam virtuti? Cui magis cura obnoxia quam omnia curanti? Neglexisse omnia adeo vitium non est, ut laudabile esse possit; in virtutis vero studio negligentem existisse inexcusabile manet.

19.

Rarus foret, qui defectus suos undequaque agnosceret, nisi Deus ei specialiter revelaret. S. Ignatius ap. Martin.

Pessima infirmi constitutio est, dum ægritudinem, qua maxime laborat, minime sentit. Ut gratulandum illi est, qui se ægrum sentit, ita vitia sua videre felicitatis est. Uterque curam anhelat et spem habet emendationis.

Agnata nobis cæcitas est. Ut vultus ipse suos nemo videt, ita nec nævos; adeo subtilia nempe nunc vitia sunt, ut etiam melior oculus ea ægre discernat a virtute.

Parum habet ingenii, qui errata sua excusare non sciat; artem hanc sine magistro parvuli norunt. Si excusari facile non possint, possunt colorari; pulchra illis nomina, speciosa pallia præfigere operosum non est.

Amor proprius in orbe dominatum tenet ac tanto glaucomate oculos inficit, ut omnia, quæ propria sunt, sancta esse videantur. Facile corrigerentur vitia, sed, quia latent ignota, radices agunt.

20.

Animarum curatores nulla re magis quam spiritu egent, ne, dum aliorum salutem curant, de sua periclitentur.
S. Ignatius ap. Ribad.

Multi ovium pastores non harum com-
moda, sed lac earum et lanam
quærunt, non ut æternum illæ, sed tem-
poraliter ipsi vivant. Quid a negotiato-
ribus isti, quid a mercennariis differant,
discerne.

Qui servit altari, ut inde vivat, foret
tolerabile; sed ex altari fastum alere,
fovere vanitatem, nutrire scelera, hoc
est Christi patrimonium prodigere, hoc
est furari de altari.

Oves, non spiritum curare est se per-
dere et illas non lucrari. Paucae fiunt
conversiones, quia rari sunt boni pasto-
res; quod verbis ædificant, manibus de-
struunt; plus scandali his præbent quam
ædificationis.

Vocatio pro cura animarum vocari de-
bet ad censuram; si quærendi victus, ac-
cipiendi proventus, fugiendi laboris cau-
sa suscipitur, corpori providet, animam
prodigit. Sic cæci fiunt duces cæcorum,
et quo ambo (Mt 15, 14)?

21.

„Nolo“ et „volo“ non habitant in hac domo. S. Ignatius ap. Bart.

In templo pacis locum habere non possunt turbatores; quidquid quietem turbat, a voluntate venit; hæc ubi tenet imperium, perpes ibi bellum nec spes ulla pacis, donec illa in ordinem dirigatur.

Primum inter relinquenda voluntas est; si sequeris hanc, Christum non assequeris; nullus nobis, nullus cœtui religioso major hac hostis; hæc si exsulet, omnis superata est difficultas.

Nec velle quidquam nec nolle beatum facit; hoc assecutus curas omnes posuit. Supra metum est: nihil ei triste, durum nihil occurrere potest. Sic in cælo Beati vivunt, nihil appetunt, nihil refugiunt; en cælum ante cælum!

Non est certior ad cælum via quam sine voluntate; hanc si ponis, omnis tibi actio, motus omnis in meritum abit. Quot passus, tot facis ad cælum gradus. Non itur sic ad cælum, sed curritur.

22.

Si corpus valetudinis prætextu molestiam queritur, non est audiendum spe liberationis, sed mutatione æqualis molestiæ elidendum. S. Ignatius ap. Bart.

Astuta vulpes sensualitas: ut molestiam fugiat, simulat ægritudinem. Grave argumentum, si amor proprius ferat sententiam: exsulabit mortificatio, vivet sensualitas, sed et vitia cum ea vivent.

Qui propter Deum reliquit omnia, nec valetudini adeo scrupulose adhærebit, ut remota hujus pericula præ animæ damnis timeat, nisi virtutem emori, sensualitatem dominari velit.

Sanum te volo, non delicatum. Sunt tam innoxia mortificationum genera, ut nullum in iis valetudini sit periculum; a quibus nec molestiæ minus nec meriti expectare queas.

Qui cuticulam foveant, citius moriuntur; qui duris assuescunt, constantius durant; emollit artus indulgentia. Quot vitia, tot corporum sunt carnifices; quot virtutes, tot vitæ sunt custodes. Vis esse longævus? Virtuti stude.

23.

Cum sæcularibus præstat mane de rebus ad salutem pertinentibus, profana post meridiem tractare. S. Ignatius ap. Ribad.

Aurora non musis tantum, sed et spiritualibus amica; aurea hora, speciebus non distracta, non implexa negotiis et admittit facilius et retinet doctrinam tenacius. Prima primis jure tribuuntur.

Facilius mane contra naturam pugnatur: cum sola agendum est voluntate; post meridiem multiplicantur hostes: Bacchus et Ceres vitia evocant, acedia et concupiscentia classicum intonant. Quis Hercules contra tot?

Quanta matutinum inter et pomeridianum tempus hominis mutatio? Mane agnus, meridie leo; mane pietatem, nunc totus Martem spirat, scilicet passionibus robur a cibo venit; recalcitrat asinus opime saginatus.

Præparandus mane est animus et contra tela omnia muniendus; ne quæ per subsequum diem pestis afflet, præservativa impediat medicina. Si mane disponas aciem, non est, quod hostem timeas.

24.

Propter aliquem abusum nihil, quod ex se malum non sit, est abolendum; alias magnis divinæ gloriæ incrementis via præcluderetur. S. Ignatius ap. Gonzal.

Nihil tam sanctum, quo malus male uti non possit vel casu vel vitio; ut nec flos ullus tam innocens, ex quo araneus non sugat venenum; nec floris tamen araneus, nec rei pretium abusus tollit.

Innocuæ sunt creaturæ, quas reatus incusamus; non illæ, sed sequior earum usus nos in delicta præcipitat. Et vinum bonum est et gladius, licet hoc in alienam, illo tuam in perniciem abuti possis.

Si mali omnis occasionem tolli quis velit, tollenda erunt omnia, cum omnibus partem in utramque uti vel abuti possimus. Quid divinis Litteris magis sacrum, et quot ex illis male intellectis natæ sunt hæreses?

Nihil omni ex parte perfectum. Creatura omnia sunt nævis obnoxia; illa censenda sunt optima, quæ paucissimis. Etiam sol facit umbras, non ideo proscribendus a publico.

25.

Plus ad animarum curam facit uncia sanctitatis cum præclara sanitate corporis quam præclara sanctitas cum uncia sanitatis. S. Ignatius ap. Lyr.

Magnum ascetam inter et apostolum discrimen intercedit: ille licet ægrotus muneris sui partes explet omnes, iste nec attingit. Totum illius officium ad intra, hujus ad extra fertur.

Quod gladius sine capulo, hoc zelus est absque viribus: neuter, quod vult, efficit. Magnus animus sine corporis valetudine corpus est sine manu: pondus facit, munus non exercet.

Sanitas te conservat, sed aliis prodest; ut non sibi, sed aliis vivit: sic non sibi, sed aliis suam fovet sanitatem, sine qua magnus licet sanctus foret, nullus erit apostolus.

Ita tamen curanda sanitas, ne officiat sanctitati. Sæpe nihil magis officit sanctitati quam nimia cura sanitatis, cujus prætextu vivunt vitia, palliantur passionnes. Hæc sanitas non adjuvat zelum, sed pessumdat.

26.

Posuitne te Deus in mundo, ut hic viveres, quasi cælum et infernus non esset? vel salvari res est tam facilis, ut eam ne curare quidem sit opus? S. Ignatius in ep. ad eccl.

Heu, quam crassa æternorum incuria laborat orbis: vivitur, ut vivatur; quasi numquam morituri futurorum immemores vivimus, quasi nullus esset vel vindex scelerum vel meritorum remunerator.

Scelera nempe ita lumen rationis elidunt, et ita densa caligine passio intellectum obruit, ut de æternis cogitare vel tædeat maxime vel minime prosit, sensum omnem elidente acedia.

Catholicos nos dicimus nomine, moribus negamus, atheis, immo animalibus propiores; quia toti in sensu, cum os homini sublime natura dederit cælumque tueri jusserit, ut, quo quave tendendum sit, edoceret.

O quam sero sapient isti! Ergo erravimus (Sap 5, 6)! Sed pænitentia sera vix est vera; longioris votum est vitæ, non melioris. Ita vive, ne te pæniteat; sic age, ut nec mori timeas nec vivere erubescas.

27.

Si nunc moriendum foret, quid nobis fieret? Quam rationem opum, gratiarum tot et sociorum per te periturorum dabis? S. Ignatius in ep. ad eccl.

Infelix, qui tum primum inire rationes cogitat, cum abeundum est. Mors infestat ex insidiis, repente obruet; Deus, qui hodie veniam offert, crastinum non promisit.

Talis ducenda est vita, quæ perpetua sit ad mortem præparatio. Nihil eo differendum, ubi conatus nihil proficiunt. Ignota nobis suprema est vitæ hora, ut nulla non stemus accincti.

Mortem tamquam rem procul a nobis dissitam cogitamus, cum a tergo insistat et sine ætatis discrimine nihil minus opinantem tollat e medio.

Qui bene vult mori, nunc mori incipiat; omnia quotidie ad mortem disponat; ubi fata instant, vires, sensus, omnia deficiunt et nihil minus fit, quam quod eo distulisti. Justa Dei pœna, ut, qui noluit, dum posset, non possit, dum vellet.

28.

Jam metum omnem tollit dæmon, ne cadas; nunc auget, ut cedas, utrumque in perniciem tuam. S. Ignatius ap. Nolarc.

Versipellis artifex! Dum tentat, delicti magnitudinem auget, ut in desperationem inducat. Sic mille artium magister nobis illudit.

Innocentia hactenus acta solacii tibi materia sit, non præfidentiae; nullus non innocens fuit, qui nunc ardet in inferno; non esse, sed mansisse innocentem metu absolvit.

Novit tentator stygius animæ pretium, pro qua tam sollicitus est obtinenda. Nisi pretiosa foret, orexim illi non moveret. Pudeat nos socordiae nostræ, dum minus pro salvanda, quam ille perdenda anima solliciti sumus.

Quo thesaurus major, eo potior sit custodia. Aeterna est anima, pro qua cælum pugnat et infernus; timor ei ac præfidentia æquo gradu officiunt; media tenenda est via, ut nec spes metum excludat nec metus a spe discedat.

29.

*Numquam contradicere debes cuicumque
sive cum ratione sive contra, semper
vero complecti, quod aliis probatur.*
S. Ignatius ap. Lyr.

Flamma augetur irritata flabris tanto-
que consurgit altius, quanto hæc ve-
hementiora urserint, non sopienda, nisi
aura omnis vehementior arceatur. Taciturnitate tua os æmuli sigillabis.

Opinio tua te pungit, non dens alienus: nemo læditur nisi a se ipso; si vulnus non admittas, omnes omnium ictus elisisti. Ut in molli frangitur impetus, ita, si parato excipias animo, conatus omnes infregisti.

Imbellis animi est ad omnem sensum commoveri; fortior dissimulare novit aut in usum convertere; si enim lædatur, aut probationem virtutis credit aut pœnam delicti patitur.

Facillimum est a pessimis male audire; nemo illis credit, nisi tu multum exculpando umbram tibi facies. Tace, vicisti. Dissidiis nihil proficitur: caritas læditur et veritas non elucescit.

30.

Quod in libris infectum est veneno, longissime serpit, nisi principiis occurratur. S. Ignatius ap. Ribad.

Infelix calamus, tot calamitatum auctor! Illud inter mala tua pessimum, quod non sit medicabile. Littera scripta manet, transit per manus, sæcula integra inficit, omnibus et semper nocet.

Venena cetera vires tandem amittunt; illa, quæ libris committuntur, aconita semper durant, in distans agunt et ad locum, quo scripti auctor non potest, malum penetrat.

Tuo tu calamo legem statue, nihil ut umbris dignum inde promanet, quo innocens oculus offendi possit, vel ut infaustos calami alieni abortus partu meliori confundas. Scribe, quæ legentibus prosint.

Venena auro illita nihilominus nocent. Eruditio inter sordes veneno infectas quæsitâ doctiorem te facit, sed et scelestum. Non leguntur hæc impune; nolentibus pariter se affricat malum. Fugisse vicisse est.

31.

Commodis suis implicitos non convenit de animæ rebus statim adoriri, quod foret hamum sine esca et illiciis jactare.

S. Ignatius ap. Bart.

Lignum non illico flammam concipit: siccatur primum, suis dein calet gradibus; ita per intervalla disponitur, ut ignem ultro appetat, cui viribus prius omnibus restiterat. Ita blande inducendus ad ea animus, a quibus natura horret.

De nullius conversione dubitandum: quidlibet fieri potest e quolibet, modo aptas facere noveris dispositiones. Hæc summa rei est, ut animos tractandi modus te non destituat.

Repentinæ mutationes Dei opus sunt, non hominum; nos sensim et per gradus operari ars docet et natura. Tenta: suaviter, quasi per cuniculos, amice vaniculum aggredere, brevi a terrenis ad æternorum amorem trahes.

Si primus non succedat ictus, longanimitate opus erit; importunitatem cave; quem gutta sensim absque tumultu stillans cavabit, lapidem impetus fregisset.

SEPTEMBER

1.

Viri eximia virtute, licet tenui ad iuvandos proximos doctrina, suis eloquenter contionantur vel aspectu sui validius persuadent probitatem, quam possent dicendi peritia quam maxime instructi. S. Ignatius ap. Bart.

Alia verbositas est, alia animorum regina eloquentia. Sermocinatores innumeri, pauci animorum domini, quia multi, quæ dicenda sunt, curant, quæ agenda sint, minus solliciti.

Verba volant, cor non feriunt, nisi pondus sumant a virtute; hanc aliis suadere qui volet, sibi prius persuadeat, alias inefficax cadet oratio: murmur et strepitum ciebit, non animos.

Ludicra sunt vulgi iudicia. Optimos deprædicat contionatores, qui verbosissimi, quibus promptum semper affluit orationis flumen, quasi verius a plausu hominum, non animorum motu de illis statuendum foret iudicium.

Facilius est morum sanctitate deprava-

tos populi mores emendare, quam si e mille cathedris virtutem doceas. Pronius est errare naturam, quam populum a maiorum moribus discedere.

2.

Si parum domiti naturæ impetus verba factave a nobis frequenter excutiant ab eo, quod profitemur, aliena, tamdiu sunt durius castigandi, dum nobis obtemperant. S. Ignatius in vita.

Tamdiu catenis illigandæ sunt feræ, dum plene mitescant, ut nocere non amplius sciant; par animales appetitus compescat rigor, plura secus tibi et aliis damna inferent.

Quamdiu vivimus, hostes domi alimus; sopitus est, non extinctus ignis, qui latet sub cinere; modica opus est stupa et in flammam erumpens luculentum se ostendet.

Facile ad naturam redeunt, quæ cicures videbantur, feræ; plus tamen his, quam innatis affectibus fidei; citius hi, etiam ubi mortificati credebantur, furorem sumunt et certius nocent.

Qui tutus esse vult a vulnere, in armis vivat nec noctu his nec die careat, pugil perpetuus; nec enim hostes nobis infesti esse cessabunt, donec iis mors pacem indixerit in sepulcro.

3.

Ab omnibus opta cognosci tam intus quam foris. S. Ignatius ap. Lyr.

Homo publico natus, in publici utilitatem vocatus latere non debet; hoc enim esset lumen modio sepelire. Quid prodesset aurum, si montium cavernis abditum hæreret incognitum?

Ignis ubicumque est, luce et calore se prodit, prodesse petit omnibus, se ultro offert. Imago sit apostoli, ut, ubicumque agit, exempli primum luce, tum doctrinæ sanctioris calore innotescat.

Lucifugæ, qui oculos et notitiam fugiunt, plerumque sunt filii tenebrarum, raro tales optimi. Sol aspici non veretur, immo diem accendit, ut aspiciatur. Semper in publico se theatro spectabilem facit.

4.

Ne sis communis omnibus neque familiaris, sed consule Spiritum, ad quem te magis impellat. S. Ignatius ap. Lyr.

Notus cunctis esse potes, amicus paucioribus, familiaris esto nemini. Contemnitur ex facili et vilescit, quod obvium et quotidianum. Major a longinquo reverentia.

Liber lectione exhaustus seponitur. Semper aliquid reserva, quod alius a te sperare possit, nec totum te sinas exhausti. Sint semper aliqua post siparium, quæ sui desiderium excitare possint.

Oracula sumuntur ex abdito; major talibus fides. Quæ omnibus prostant semper ad manum, minus pretiosa censentur; frequentia minuit pretium, auget raritas.

Ita cum proximo, sicut cum igne versandum, nec nimium prope nec nimium remote consistendum; si proximus accedas, combureris, si procul recedas, frigebis.

5.

Desidera stultus haberi ab omnibus, ut sapiens habearis a Deo. S. Ignatius ap. Lyr.

Alia judicia Dei, alia hominum, et ea frequentissime prorsus opposita. Homines ex iis, quæ sub oculos cadunt, iudicant; Deus autem intuetur cor (1 Sm 16, 7) et, quæ stulta sunt mundi, præeligit (1 Cor 1, 27).

Parum interest, quid de te homines sentiant. Horum discursus et sensa perinde habenda ac stridores culicum, aut ut ranarum e suo cœno coaxationes cælum curat, ob quas cursum non mutat.

Quod lutum porco carius sit quam rosæ, quod sordes præ margaritis æstimet, nec harum pretio nec illarum decori quidpiam detrahit. Non quid, sed quis te iudicet, cura.

Talis es tantusque manebis, qualis et quantus coram Deo es. Hujus iudicio tua vel stabit vel cadet causa, cujus approbatione habita orbis universi sannas securus ride.

6.

Optimus parendi modus est, ut obœdiendi alacritate nec imperii summi necessitatem nec mandati denuntiationem expectes. S. Ignatius in testam.

Invitum parere pigrorum est animalium, quæ stimulis egent parum proficientibus, nisi post verba etiam verberibus urgeantur. Nobilior indoles facilius movetur.

Ut qui cito dat, bis dedisse, ita qui cito obœdit, bis obœdivisse censendus; geminum olim præmium expectet: unam obœdientia, promptitudo alteram ejus vertici coronam imponet.

Amor et mora litteris nihil, re plurimum differunt; ubi enim mora, ibi nec imperantis amor est nec imperati. Nescit amor moras; ubi amatur, sine difficultate paretur.

Nec sentitur onus, quod libenter fertur; pertinacia est, quæ sibi et aliis gravis tædium movet. Dura nempe severiores ictus expectant, ut statione vel sententia sua moveantur.

7.

Errores quam primum tollere debet superior, ne, si semel iterumve coniveat, mos in legem transeat. S. Ignatius ap. Bart.

Herbæ noxiæ nisi statim tollantur, illico se propagant; mala celerius multiplicantur. Impunitas licentiam parit; dum parcit reo, innocentibus nocet, sicut qui contagionem, cum potest, non tollit.

Vis exempli pessima est in malis. Natura hominum aliunde in malum proclivis non est quod his irritetur, sponte sua rapitur in omne nefas. Ubi deest rigor, quod libet, licere credit.

Nemo solus vult esse malus; socium quærit, quem ut inveniat non unum, nulla opus adhortatione; sufficit exemplum, quod, si fuerit impunitum, omni oratione potentius persuadet sequelam.

In extraneis facilius invenietur benefactor quam corrector; animadversio solum erga caros fit, liberalitas etiam ad inimicos se extendit, castigatio solum ad amicos; quos amas, nihil in iis vitii tolera.

8.

Vince te ipsum: si enim te viceris, splendidior in cælo quam alii, qui mitiori sunt ingenio, coronam adipisceris.
S. Ignatius ad Edm. Auger.

Aut vincendum aut succumbendum tibi est; potentior tibi hostis es quam Xerxis exercitus; tu difficilior es expugnatu quovis præsidio. Quot expugnatores urbium se vincere nesciverunt!

Quanto nobilior mens est saxo, eo hanc præ illo expugnare gloriosius; aliena victoria hostium domat corpora, non animos; victoria vero sui ipsum superat mundo cæloque superiorem animum.

Naturam non accusa: si alia est, quam optares, te ipsum argue; cur non meliorem efformas? Non poterat fieri, ut primum efficeres, potest nunc, ut reficias. Nulla est tam pervicax, quæ correctionem recuset.

Felicem te crederes, si naturam eligere potuisses; potes nunc longe securius. Nondum vitam expertus optione hac fortuito egisses; nunc post experientiam prudentior erit delectus, ubi te probasti; sagacius consilium est post periculum.

9.

Asperitas in eos, qui imbecillæ virtutis sunt, minime adhibenda, ne mali multo plus nascitura inde diffidentia pariat, quam exspectari possit de reprehensione acerba boni. S. Ignatius ap. Bart.

Correctionis finis emendatio sit; ultra hanc qui premit, non est pater. Quid correctio juvat, quæ obstinationi potius quam emendationi servit? Correctionis importunitas peiores facit.

Quæ imbecilla sunt nec firmam adhuc radicem egerunt, asperior aura facile evertit; seri dein solis calores, seræ tepidi zephyri blanditiæ non revocabunt ad virorem.

Quis adeo impudens, ut iudicis benignitate non moveatur, dum pœnæ, quam merebatur, loco clementiam experitur? Errori dolorem et ipse substituet; quid pluribus opus?

Mansuetudine correctionis rei amorem iudex promeretur; fiet proinde, ut errores vitet, ne amato displiceat. Hac nulla certior est vitiorum exstirpatio.

10.

Contra quotidianas dæmonis insidias par est quotidianas statis horis agere vigilias, in se descendere, dicta omnia, facta et cogitatus coram Deo diligentissime reputare. S. Ignatius ap. Lyr.

Quotidiana olitoris diligentia eget hortus, ut in suo decore conservetur; si non observentur indies areolæ, lolia brevi pro floribus, zizania pro fructibus alent.

Non satis est bonum semen seminare, nisi inutiles exstirpentur herbæ; prima spes omnis in herba interibit, suffocabitur a noxiis. Labor sine diligentia parum prodest.

Hostis noster semper vigilat in mala nostra indefessus, id maxime tempus observat, quo minime observatur. Clanculum sua spargit semina, ut non pateant nisi oculo valde perspicaci. Quas vigilias tanta vigilias petit?

Si dormis, male thesaurum tibi creditum custodis: innocentia tua gemma est, cui orcus insidiatur. Nullis parcendum est vigiliis, ut servetur; hac tu moneta cælum emes, quo nulla securior via lactea.

11.

Si quid in crastinum per te sponsum sit, id hodierno potius persolvatur, quam differatur. S. Ignatius ap. Orland.

Libertate nihil pretiosius; quamdiu debes, ligatus es; grave hoc vinculum et captivitate corporis nihil minus molestum. Non promitte proinde nisi ea, quæ celerrime præstare possis.

Facilis et justo liberalior promissio exiguæ prudentiæ partus est. Periculo fidem exponit, qui non considerat, quanta promissi executioni obstare possint, ne, si hæc deficiat, vacillet illa.

Celer executio geminat favorem, firmat fidem, liberat sollicitudine, danti melior et accipienti: huic, ut concepta spe, illi, ut contracta obligatione celerius absolvatur.

Si homini promissa cadunt in debitum, tanto amplius crescit obligatio, quanto dignior est, cui quidpiam spondisti. Displicet Deo tarda et inconsulta promissio: vel omitte vota vel imple.

12.

Si quis in populari commercio principes et magistratus particulatim reprehendit, plus damni et scandali generat, quam ponat remedii. S. Ignatius ap. Ribad.

Populus natura sua magistratibus parum est affectus, suspicionibus agitur; quibus si oleum affundas, quid nisi commune incendium timere possis? quod populari nullum periculosius, nec oritur ullum facilius nec ullum ægrius sopitur.

Sputum, quod in cælum jacitur, recidit in faciem jacentis. Inconsulta in eos mittitur censura, quorum ut longæ sunt ad audiendum aures, ita graves ad ferendum manus. Potentes ægre se tangi sinunt impune.

Quis te judicem constituit (Ex 2, 14; Act 7, 27. 35)? Sutor male ultra crepidam fert sententiam. Sæpe judicamus, quæ nescimus. In edito positi plura vident; si nos rerum causas cognosceremus, quantum judicia nostra damnaveremus!

Calumniari in nullum licet, minime in magistratus. Reverentia illis debetur et obsequium: Dei vices in terris agunt; statuta et leges non ut ab iis, sed ut a Deo latæ sunt habendæ.

13.

Agenda prævidere et acta in censuram vocare sunt fidissimæ recte agendi regulæ. S. Ignatius ap. Martin.

Bifrons Janus recte agendi ut symbolum tibi est, ita sit et regula, futura prævidere, præterita revidere ut consue-
scas; ex præteritis futura designentur et ex futuris præterita emendentur.

Fecisse non est satis; quomodo quid factum sit, revocandum ad examen. Nul-
lus certior est magister usu. Idea faci-
litat opus, quod præ manibus habes; il-
lam si respicis, ex amussi rem conficies.

Impetus nihil recte facit, et si quid apte videtur factum, casus est, non prudentia; properare et errare affinia sunt. Nemo tam sapiens, qui ante opus prævidere modum, media, finem non debeat.

Nec te sine censura sine vivere; vide vitam hactenus actam, diem vide præ-
teritum, videbis, unde melior fias; si bene actus est, adde plura bona, si secus, fu-
turis compensa.

14.

Qui se errasse comperit, non cadat animo: etiam errores prosunt ad sanitatem.
S. Ignatius ap. P. Lud. de Cam.

Non unus Antæus post lapsum surrexit a terra fortior; sæpe accidit, ut ossa fracta, si rite coalescant et solidentur, iis firmiora sint, quæ integra semper manserunt. Sic fit e veneno medicina.

Bonus et utilis magister est error: futuros dedocet. Semel qui nocuit, semper prodest: uno a multis malis præservat. Cautum reddit, ut semel in glacie lapsus firmiorem post hac pedem figat.

Si numquam errassemus, nesciremus, quid simus, quid possimus. Error fragilitatis est speculum; facit, ut, qui profundius ruituri fueramus, posthac simus oculati. Melior est humilis pænitens quam superbus innocens.

Conscientia delicti justificationem peperit publicano (Lc 18, 14), parit omnibus humilitatem, parit ad Deum refugium, facit, ut superabundet gratia, ubi abundavit delictum (Rom 5, 20).

15.

Nec corporis nec passionum mortificatio differenda est in senium, quod et incertum est et severitatem non patitur.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Quod juvenis negligit, desperet senex; nec artem nec virtutem capularis imbibet, quam vix tenui labro impubes mutavit. Lassæ vires, fracta valetudo, corpus exhaustum nec robur labori nec spiritus diligentiae suppeditabunt.

Si sponte sua subsidit incendium, serotina est aquarum affusio: primæ flammæ occurrendum erat. Quod in hieme seu corporis seu ætatis non caleas, laus tua non est, sed naturæ. Amurca flammam non alit, nisi pertenuem et obscuram.

Ubi te deseruerint vitia, ubi morbis confectum corpus petulantiam posuerit, minus est, quod castiges. Nolle peccare, cum non amplius possis, et velle bona præstare, quæ non amplius vales, cujus est meriti? Extrema vini fæces sunt.

Si longum passio tota vita tenuit imperium, non amplius idem ponet in senio; rumpetur citius, quam deserat homo, qui teneris ab annis vitio assuevit. Ut vixit juvenis, ita vivet senior, ita morietur.

16.

Esto et homines et rationes omnes suadeant, nulli negotio dandum est initium, nisi prius Deus per preces consulatur. S. Ignatius ap. Lyr.

Ab origine pendet finis; dimidium facti, qui bene cœpit, habet; bonum sperari principium non potest, nisi ab eo ducatur, qui rerum omnium principium est et finis.

Si incipis, perfecte incipe; affines enim suis initiis plerumque sunt fines; ab aurora reliquæ diei statum præagire quotidianum est. Sic initia futurorum sunt prognostica ut flores fructuum.

Ubi cæcus cæcum ducit, ambo eunt in ruinam (Mt 15, 14); humanæ rationes cæcæ sunt: quis sua iis tute confidat? Nemo sua basi stat firmior; qui humano consilio ducitur, nititur super arundine, cadet cum labili.

Si prima in suscipiendis negotiis cura Deus est, tum omnia ibunt secunda; ubi ab hac pharo navis deviat, naufragium expectet. Portum, quem designabat, non attinget.

17.

Meditatio et cum Deo communicatio liberæ naturæ vires stringit et impetus frenat. S. Ignatius ap. Lyr.

Domantur leones, mitescunt tigrides, ferrum flectitur; nulla vis est, quæ domare hominem possit; ars in hoc et natura deficit. Orationi hæc debetur gloria, quod sit animorum domina: sola hos, quo vult, inflectit.

Ut a rudi ac informi gleba fornaci injecta purissimum effluit aurum, ut e terrea mole ignis beneficio crystallus coquitur: sic terrenus et animalis homo per orationem depuratus in alium commutatur.

Si pauci sunt mortificati, pauci Dei Spiritu pleni, non divinæ adscribendum est illiberalitati, sed quia pauci sunt divinæ per orationem conjunctionis amantes.

Oratio schola est: inde hauritur Spiritus, corrigitur natura, inolita frangitur consuetudo, accenditur tepor, discitur virtus. Utinam multos numeret discipulos!

18.

Si vis in amore proficere, loquere de amore; ut enim flammam ventus, sic pia colloquia suscitant caritatem. S. Ignatius in epist.

De dilecto numquam satis cogitatur nec dicitur; qui tacet, non amat; de eo, qui diligitur, nec materia loquendi deest nec voluntas. Hæc eloquentia non arte docetur, sed natura.

Ex abundantia cordis os loquitur (Mt 12, 34; Lc 6, 45). Quam parum ignis in sinu abscondi aut odor cinnami celari, tam parum amor recondi potest. Ut ille calore, iste odore, sic affectus per os se exserit.

Amor omnium quidem artium magister est, maxime tamen eloquentiæ; mutus esse nescit, bene conscius, ut ignem sine folle facile in foco, sic absque mutua renovatione affectus in corde frigescere.

Loquere, juvenis, ut noscam te; quem vitrum liquorem contineat, odore prodit. Profanus et pius sermo statuunt de tuo, qualis sit, animo sententiam.

19.

Volenti nihil difficile, maxime ex iis, quæ fieri debent ex amore. S. Ignatius ad Garz.

Invenies in quolibet vitæ genere delicias, si velis; quidquid enim amaroris rebus inesse dicimus, nos facimus; innocentes illæ naturaque sua faciles forent, nisi fuga et aversio nostra faceret acerbis.

In laboris condimentum natura nobis amorem dedit. Quantum beneficium! Cum hoc nihil tam durum erit, in quo non amans animus solacium inveniat.

Ut nobilis artifex in omni materia suam artem exercere novit, ita, quamcumque fortunam accipiat amans, ea in sua comoda uti sciet. Nulla ei poterit minus grata esse, amando faciet gratissimam.

Discamus amare, nec supererit, quod formidemus. Hac arte animus ad difficilia se præparet. Sine suspitione magiæ invulnerabilis amando fies. Nec facilius ullum neque certius laboris et difficilium remedium.

20.

Qui Deum habet, cum hic sine sua voluntate perdi non possit, nihil ei triste accidere potest; quidquid enim doloris est, oritur ex amisso vel amittendo bono. S. Ignatius in epist.

Ut tenebras non metuit, qui solem habet ad nutum, ita nihil est mali, formidare quod possit, qui bonum illud habet, in quo sunt omnia bona, quod excludit omne malum.

Una cura sit thesauri hujus custodia, sine quo nihil sunt omnia nisi vel calamitas vel somnia. Hunc servando nihil est, quod perdere possimus, nihil, quod desiderare.

In hoc felicissimi, quod thesaurum hunc eripere nemo nobis possit nisi consciis, nisi volentibus; illius fœdera æterna sunt, perpetua possessio, nisi nos ultro eo velimus abdicare.

Stultus mercator, qui gemmam pro vitro, aurum commutat pro scoria, et qua dignus amentia, qui bonum infinitum pro voluptatis gutta, bonum omne pro nihilo prodigit? Heu quam multi sunt ita fatui!

21.

Dum illis servio, qui sunt servi Domini mei, censeo me Domino ipsi obsequium præstare. S. Ignatius ad Joan. Avila.

Ut contumelia, sic et gratia servo præstita redundat in dominum. Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis (Mt 25, 40). Nostri magnus ille Dominus non eget obsequii; bonitas illius facit, ut servo præstitum tamquam sibi factum acceptet.

Dei servorum persecutores raro diu felices; illos qui tangit, pupillam lædit Domini dicentis: Nolite tangere Christos meos (1 Par 16, 22; Ps 104, 15). Horum injuriam non diu sinit impunitam.

Amici Dei sunt; vel hoc nomine, quantum possint, ostendunt. Sedebunt futuri iudices, in eos laturi sententiam, a quibus nunc contemptum patiuntur. Fugerunt illi honores, quos forte ampliores consecuti fuissent, vel ideo majoribus digni.

Qui divino addictos servitio vilipendunt, in quo peccant, justo Dei iudicio punientur, ut eorum ope, dum ea egerent maxime, in agone destituantur.

22.

Plurimas nobis Deus gratias ultro largiretur, nisi perversa nostra voluntas liberalitati ejus obicem poneret. S. Ignatius ap. Bart.

Quem solis radii non illuminant, sibi imputet; cur lucem arcet repagulis? Liberalior creatura Creator est, prior in beneficia quam sol in luminis dispensatione. Incuria vel malitia nostra pauperes manemus.

Divinarum capax gratiarum non est animus, qui terrenis plenus est cupiditatibus. Ut vas aqua plenum alium liquorem non recipit, ita valedicendum est vanis, ut spiritualibus fruamur solaciis.

Quantum nobis officimus! Totius mundi contra nos conatus tantum obesse nequit, quantum ipsi nocemus; gratiis enim divinis nemo nos præter nos privare potest.

Paratior Deus est dare beneficia quam nos accipere. Bono summo summe sui communicativo injuriam et vim inferimus, dum promanantia ubertim ejus dona inhumani rejicimus. Cur nos sic odimus?

23.

Dei imaginis, quam pretioso sanguine unigeniti Filii sui redemit, utilitate emolumentoque gaudere communi omnes obligatione tenemur. S. Ignatius in epistola ad Hisp.

Male affecti oculi indicium est proximi splendore et aliena luce perstringi; noctuæ sideris lucem non ferunt, qua gaudent aquilæ. Qui boni sunt, aliorum bonis gratulantur.

Quid tibi decedit boni, dum alteri aliquid accedit? Infinita est Dei liberalitas, inexhaustus thesaurus: dum alteri largitur etiam liberaliter, non minus tibi dare poterit, si mereri scias.

Frater tuus est, qui abundat; ejusdem corporis membrum est, cui res ad votum fluunt. Nulli boni quidquam accedit, quin etiam in te redundet; ut particeps sis boni, sis etiam solacii.

Dominus est, qui dona largitur, quæ pro arbitrii sui, non placiti nostri nutu distribuit; nobis, qui servi inutiles sumus (Lc 17, 10), obsequii solius gloria et necessitas est relicta. Quid prætendis et quo jure?

24.

Ut rerum maximarum tractatio e voto fluat, vilissima præmittenda sunt opera, ut sic pro magnis ejus auxilium imploretur, qui humilibus dat gratiam.
S. Ignatius ap. Ribad.

Ut a parvis natura gressum promovet ad majora, sic etiam gratiæ a minimis ad sublimiores fit progressus. Ut nemo repente maximus, ita nec rebus gerendis aptissimus est.

Sæpe decipimur et in medio conatu successus nos destituit, quia majora viribus audemus. In parvis danda prius sunt experimenta virtutis, quam grandibus adjiciatur animus, ne hic imperfecti operis auctor audiatur.

Qui recusat vilibus occupari, frustra gradum molitur ad majora; licet enim his per trochleas seu per saltum admoveatur, desperet successum, solis humilibus a gratia præparatum.

Superbi omnium superborum patris tentatio est appetere magna, immo summa; ideo cum eodem labuntur ad infima justo Dei judicio, ut, qui volare voluerunt, etiam ambulare dediscant.

—

25.

Summa Dei bonitas, immensus amor caritasque paterna ad perfectionem nobis sponte largiendam quam nos ad eam vestigandam paratior est. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Fons perpetue vena ubertim manans Deus est; paupertatem nostram sollicitudinis debemus, quod ad fontem hunc non accedamus. Gaudet ille benefacere; cum enim munificus est, Deum se exhibet.

Parsimonia nostra magna Deo est injuria; vel enim pauperem credimus vel illiberalem: utrumque cogitare blasphemia sit. Nec voluntas illi deest nec facultas. Qui minus accipit, minus desiderat.

Beneficia Dei vincula sunt; qui hæc accipit, amittit libertatem. Felix captivitas, qua Deo adhæremus! Nos illi et illum nobis per imitationem jungimus, tanto perfectiores, quanto Christi moribus propiores.

Virtutis basis processus est; nemo in bono stare potest: vel progredi debet vel regreditur. Semper nitendum est adversus torrentem, ne undæ fluctuumque vi repulsi sorbeamur.

26.

Ex tepore pariter et fervore nimio morbi animi proficiscuntur. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Quæ humanæ vitæ, ut sana sit, eadem sanæ mentis, ut meritoria sit, debet esse constitutio; illam humorum, hanc affectuum temperies conservat. Seu calor seu frigus excedat, actum est de utraque.

Quid interest, quis tibi meritum suffu-
retur, fervor an tepor nimius? Aequilibrium est, quod a casu funambulæ præservat; magis ardua virtutis est semita: in hac absque æquipondio ruinam, non progressum meditaris.

Ut jaculator centrum, ita virtutis sectator medium semper respicere debet, ne a præmio aberret; a quo seu per excessum seu per defectum abeas, par vitium est; errasti.

Inter hostes consistit virtus, quorum quilibet satis est ad iter impediendum; et acedia et nimia sui fiducia sterni debet, ut per eorum cadavera tamquam per gradus ad virtutis apicem veniamus. Sic sol per monstra progreditur.

27.

Rarum est bonorum operariorum genus, qui quærant, non quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Nulla fiunt animarum lucra, dum ad propria vacatur assidue. Dei obsequium negligitur, dum domestica comoda quærantur. Negotiator et pastor, propola et ovium custos male cohærent.

Animas quærere plenum arduitatis est opus. Totum hominem requirit, qui, si dividatur in temporalia, et his male et illis pessime consulatur. Unus homo unius sit negotii.

Miracula facerent animarum curatores, mundum in maligno positum (1 Io 5, 19) everterent, si cum Archimede pedem extra mundum scirent figere. Sic oves, non se pascere, illas, non lac et lanam appetere.

Si animas Deus repetat e manibus curionum, heu quam durum his iudicium fiet! Quælibet plus appendit quam thesaurus totius mundi; quælibet pretium est sanguinis Christi.

28.

Sæpe usu venit aliorum operas nostri gratia impediri, cum nostras aliis præstare deberemus. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Nemo solus vult esse malus; suam vitia contagionem habent, afflant aliis venenum; quasi vero levaretur malo, qui alium impedit fieri bonum. Suæ quemque puderet malitiæ, nisi socios haberet.

Diabolicæ hoc invidiæ magisterium est illam, qua carent, aliis virtutem invidere. Duplex malum: bona, quæ agi per te possent, omittere et, quæ alii vellent, impedire; hoc est aliena infelicitate fieri velle felicem.

Innocentiora sunt illa vitia, quæ aliquam commodi speciem præferunt; istud prorsus exitiale, quod nec sibi vult esse bene nec alteri, neutri bonum, utrique pessimum.

Bona impedire semper est malum, in eo pessimum, cujus munus foret bona docere. Si hostis opes tollat, damnum videtur tolerabilius; at si eas debitor imminuat, duplex vulnus est: crumenæ unum, animi alterum.

29.

Unius casus ceteris est terrori et multorum fervori in via virtutis teporem aspergit. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Væ homini illi, per quem scandalum venit (Mt 18, 7)! Tot mortes subire dignus, quot ii sunt, quibus pravo exemplo spiritum minuit. Majorum peccata sunt plurium in minoribus irritamenta.

Potior mali quam boni exempli vis est; illud naturam habet adjutricem. Rarus Hercules contra hos duos. Plus una hora malleus destruere potest quam centum horis instaurare.

Virorum perfectionis studio addictorum exempla si prava sint, magis nocent; talia non solum docent malum, sed et erubescentiam adimunt peccandique fiduciam creant; bene secum agi credunt, dum eos sequuntur, qui dati sunt in normam gregis.

Si aquarum fontes, unde potant universi, veneno corrumpantur, quanta in populo strages! Par animarum timenda perniciēs, ubi corruptis moribus putruerunt illi, qui peccata prohibere debuissent.

30.

Sentio in corde musicam, sed sine voce; audio harmoniam, sed sine sono; tam jucundam tamen sentio, ut nihil ei in mundo comparari possit. S. Ignatius ap. Bart.

Animus tuus arbiter est felicitatis tuæ, immo conditor: tantam habes, quantum vis. Frustra incusamus fortunam, male infamamus naturam, quasi novercæ forent: utraque innocens est. Omnis felicitas in te solo est.

Miseria ac tristitia nostræ inertiae inventum est; quid enim facilius, quid magis sine apparatu, quam nihil appetere creatum? Quo facto placida, quieta, jucundissima sunt omnia.

Facile parabile calamitatis omnis remedium est; non quærendum peregre: in nobis est. Prout res accipimus, ita nos afficiunt: nullum telum profundius vulnerat, quam ipse admittas.

Vera voluptas pariter in nobis nascitur et pro mensura cognitionis adolescit, pro majori major. Nihil extra te quære, nihil desidera; illud cura, ut Deus cor tuum impleat; reliqua sine damno missa facies omnia.

OCTOBER

1.

Si rara vobis et inventu difficilis discretio videbitur, per obœdientiam, ad quam confugiendum, ejus defectum ad securitatem supplete. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Et dioptra jaculator, ita tu superioris judicio utere, nisi a scopo velis aberrare. Intricata perfectionis semita est; nisi Ariadne filo te ducat obœdientia, periculum certius quam exitum reperies.

In eminenti angustoque calle, qualis est, qui ad cælum ducit, ad dextram præcipitia patent et ad sinistram. Felices, quos obœdientia manuducit; hæc suos non extra casum tantum, sed et extra periculum ponit.

Qui sanctissimi esse volunt, gravissime frequenter errant; scilicet in edito pronius est vertiginem pati. Huc qui suo, non superioris ductu graditur, ad ima relabetur. Terreant vestigia!

Quid prodest sulcare maria seque ventis dare in ludibrium? Portum non attinges, nisi ad stellæ polaris aspectum navim direxeris. Discretio tua ignis fatuus est, seducit.

2.

Dum multa onera supra vires accumulantur, calcaria quidem, nullum autem frenum indomito equo intractabilique aptatur. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Non fervor, sed temeritas est suis majora viribus audere. Explorandi prius humeri, quid ferre possint, quam oneri subjiciendi: fatiscunt sub pondere, si plus velint, quam ferre possint.

Uno conatu præfervido totius vitæ cursui vigor subtrahitur. Egregia, si diis placeat, sanctitas audere semel, ut tota vita vel nihil vel modicum possis! Moderata durant. Fac parum, ut multum et diu possis.

Deus, cui placere nitimur, totus mens est ac ratio: stulta et inconsulta devotio ei placere non potest. Quantum a medio, tantum a merito recedit. Dum nimium fervet mustum, dolium rumpit; intemperans fervor corpus destruit.

Hic immoderati fervoris fructus est, ut, qui nimium ausus est, fractis nimietate

viribus possit nihil. Nimum intensæ chordæ rumpuntur; sanitas nostra nihil habet de ferro, facile succumbit.

3.

Multum sola laboris pro animabus suscipiendi intentione præstatis. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

In grandibus et egregiis etiam desideria magna si sint, magni facienda, maxime dum tanti operis exsecutio non e volentis arbitrio pendet. Quam felices, qui volendo meritis ditamur!

Plus intentione nostra Deus quam executione, voluntate potius quam re ipsa delectatur; ad illius, non hujus mensuram præmium constituit.

Si animas cælo aggregandi occasio te deficiat, in promptu est desiderium, quo te nec tempus nec occasio ullibi destituet. Hac arte etiam pusilli evadere in apostolos possunt.

Si avari volendo aurum lucrari possent, quas non brevi tempore divitias congregarent! Pudeat nos in thesauris æternis congregandis segniores esse! Animum Deus ponderat.

4.

Tum ad percipienda tum ad communicanda dona Sancti Spiritus multis partibus bona vita litteris antecedit.
S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Humiles nimium abjectæque litteræ sunt et infirma elementa, ad fructum spirituales non assurgunt: muta omnia et inanima, nisi vitam vigoremque a Spiritu nanciscantur. Ad lucrum temporale faciunt, infecunda ad æternum.

Heu, quantum erramus! Doctos inquirimus, ubi pios invenire præstitisset; ideo rarus animarum fructus, quia nimium doctrinæ tribuimus. Nemo apud nos pondus invenit, nisi quem insignis commendat litteratura.

Subtiles sunt, ingenio et talentis prævalent, eloquentes, versati in omnibus versutique, ad animas tamen convertendas inefficaces et nulli sunt.

Spiritus est, qui omni gladio ancipiti vehementius animas penetrat (Hbr 4, 12); pietas est, quæ omni fulmine potentius obstacula omnia diruit; quo vult, penetrat; et quod vult, impetrat.

5.

Ratio juvandi proximi, quæ longe ac late patet, sanctis desideriis precibusque continetur. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Quo manus non possunt, pertingunt desideria; hæc nullo obice, nullis terrarum spatiis vel temporis angustia prohiberi se sinunt a destinato. Quod per lustra spatium pedes non conficerent, desideria momento emetiuntur.

Si barbaras adire terras Indipeta nequeas, non est, quod admodum queraris; breviori via et arctiori compendio iter age desideriis, et multa brevi nec difficili labore merita collegisti.

Ne tamen desideria vacua sint, pondus iis preces addent; ut, quam tua non meretur inertia, pluribus Deus gratiam addat animas opere lucrandi. Sic hæ non tam illius sudori quam tuæ pietati cedent in acceptis.

Pigra tamen desideria steriliora sunt, quam ut ex iis lauream aliquando metas; aliud est velleitas, aliud voluntas; simplicem complacentiam illa, hæc efficacem habet conatum. Ad hanc desideria tua cotem revoca.

6.

Ite et mundum accendite universum.
S. Ignatius ap. Card. Ludovis.

Si minor quam in igne sit apostoli calor, sufficiens non est, qui gelida mortalium corda juvet. Ut decoquatur scoria, ut ferrea corda in vias rectas dirigantur, igne opus est; mitioribus mediis inveteratum non cedit malum.

Facile sopitur calor, ubi ignis abest. Constantia in repurgando mundo necessaria est; quæ si desit, sordidus manebit, novis in dies accrescentibus. Et unde tantus calor, nisi domi focus ignem alat?

Lucet ignis et ardet: paria sunt apostoli officia; duplici nempe via corrigendus est mundus: verbi prædicatione et operis exhibitione. Claudicat zelus, qui alterutro destituitur.

Totus mundus in maligno, malo igne, positus (1 Io 5, 19) etiamnum ardet, ut Sodoma, nec aliter, quam ignibus ignis iste sopietur, sed majoribus. Ubi abundat hominum malitia, ibi tua superabundet diligentia.

7.

Quem tanta, quanta vos serviendi Deo obligatio devincit, vulgari labore et famulatu non est contentus. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Qui in multis nomen contraxit, modico debitum expungere non potest, semper futurus in ære, donec solvat usque ad novissimum quadrantem. Propter magna dona par exspectatur gratitudo.

Quem Dei gratia sublimi constituit in vocatione, grandium ei operum necessitatem imposuit; obvio aliorum contentus munere, etiam haustum aquæ frigidæ remuneraturus (Mc 9, 40) a te hecatomben præstolatur.

Qui Christi audire vult imitator, tenui conatu et brevi passu grandia ejus vestigia non implebit. Tantæ artis prototypon diligentem in ectypo requirit penicillum, nisi monstrum imagini substitutum velis.

Loci sanctitas, mediorum frequentia, gratiarum ubertas, piorum, inter quos vivis, exempla totidem stimuli tibi sunt, quibus ad grandia exciteris. Pudeat te socordiæ tuæ!

8.

Quantum salus et innocentia subit discrimen in mediis procellis et tempestatibus iis, quas nunc bonorum et opum, nunc honoris et gloriæ, nunc voluptatum avidissimus turbo excitat! S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Misera hominum conditio! Ut pisces hamo, ita modico rei amatæ lucro attracti præda fiunt, dumque captant voluptatem brevissimam, capiuntur ipsi libertate, gaudio et quiete simul amissis.

Qui gaudet, contentus dicitur; quia tunc gaudet voluntas, cum habet, quidquid capere valet aut volet, id est quidquid optare. Omnia præter Deum grandi peccant parvitate, non explent animum et tamen fatigant.

Pereant illa, per quæ periculum subire potest anima; mergantur potius, quam mergant. Quis tantillo emat tantum pænitere? Fumo ruinam, perniciem aura nemo prudens mercabitur.

Quamvis dilatentur, quamvis inflentur hæ minutiae, quæ vulgus bonorum titulo honorat, omnia minus sunt, si nostrum expendamus sinum, qui solo intus contento Deo contentus erit. Reliqua non satietatem faciunt, sed discrimen.

9.

Jure sperandum est, quod cum spiritualibus temporalia quoque incrementa non sine amplificatione provenient.
S. Ignatius in ep. ad reg. Abyss.

Non adeo illiberalis est Deus, ut, quæ etiam inimicis suis sat copiose tribuit, amicis suis deesse velit. Fecundissimus ager est ejus dextra, cui dum tua credis, centuplo reddit cum fænore.

Qui dat, quæ majora sunt, minora non negabit. Dona, quæ spiritum, quæ cælum respiciunt, vera dona sunt: temporalia inter quisquilias censentur; quia tamen necessaria sunt, a suis desiderari Deus non sinit.

Suo Deus obsequio addictos non ut servos, sed carorum instar filiorum fovet; quam parum proinde pia mater sui partus obliviscitur, tam parum sua Deus eos ope destituet, quos recepit in sua.

Illius providentia providet omnibus, feras et volucres opipare nutrit, vestit lilia et rosas, suos etiam in deserto usque ad delicias pascit. Pone curas temporalium; cura, quæ Dei sunt: reliqua curabit Omnipotens.

10.

Elegit vos Deus, ne vestrum animum humanæ res viles et labiles irretitum tenerent et vestrum cor in varias partes distractum occuparent. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Quibus te periculis generoso quondam pede subduxisti, ad ea tacitis non est desideriiis redeundum. Etiamnum infidus, periculorum et fraudium plenus est mundus ac erat, dum tuo eum contemptu dignum reputabas.

Ardet adhuc malo igne Sodoma, male a pice et sulphure olet; nec oculo redeundum est eo, unde pridem non pedibus modo, sed et animo recessisti. Recidiva periculosior est.

Quod terrenis altior has contempseris et amores a perituris ad æterna transluleris, opus naturæ non fuit, sed gratiæ. Væ, si huic libellum pares repudii! Vivit vivetque Deus, cui te et tua consecrasti.

Manna te pascit cælum: cur allium et cepas esuris? Certum destructi stomachi indicium est saniora respuere edulia et appetere noxia. Si ollas carnum suspiras, cave, ne cum illis computrescas.

11.

Mundities, si modesta sit et gravis, ut compositi ornatique animi testis est, ita nimia, quæ placendi studio plerumque sumitur, neglectui habenda. S. Ignatius ap. Bart.

Oculis placere hominum ut commune studium est plurimis, ita est inanissimum. Videri appetunt: quæ inde utilitas? Placere satagunt: quis tanti laboris fructus?

Otiosæ mentis est comendo corpori tempus dare, quod æternitati fuerat consecrandum; curas capillo in ordinem redigendo applicare quanta sui abjectio! Qua quisque lege jaceat, quid facit ad utilitatem?

Si tanta nobis cura de animæ decore ac munditie foret, si tanta divinis, quæ humanis oculis placendi cupido: quam sancti et quam cito evaderemus!

Nimia corporis mundities animæ inducit sorditiem; vultus enim ad ornatum et vanitatem compositus ut oculorum laqueus, petra scandali, ruina innocentum: ita mundities orco te potius placere facit quam homini.

12.

Qui sincero oculo cælum aspicit, caliginem terrenorum melius videt; licet enim hæc speciem aliquam fulgoris affundant, lucem illis omnem cæli splendor adimit. S. Ignatius ap. Bart.

Lux major opprimit minorem; fulgent, non apparent tamen præsentē sole minora sidera: sic decor omnis et voluptas, si quæ terris est, cælo comparata quasi nulla disparet.

Cælum intueri natura nos jussit, ut docerēt, reliqua extra cælum omnia non nisi pedibus digna esse. Quantum errat, qui eis cor affigit! Quo capi potest Deus, gutta mellis aut glebula luti non implebit.

Præmii aspectus fortes in vulnera facit athletas; idem in nobis intuitus cæli operetur: æterna illic nos corona expectat, sed non inertibus præparata, non dono, sed merito venalis.

Cælum aspice: ibi patria est, quo tendis; sed per cælum terrestre non est via ad æternum. Qui ducunt in bonis dies, non habent, quod cæli aspectu recreentur; nulla illis ibi spes.

13.

Inter pium et vanum hominem ea est differentia: ille abstinet terrenis et abundat spiritualibus solaciis; iste delectatur sensualibus et cruciatur internis.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Nolo solacium, cui certa succedit desolatio; malo tristitiam, quam sempiterna excipit lætitia. Lætetur, qui volet, ducat in bonis dies suos; gaudia hæc sinum non implent.

Si vis, ne tibi mundana solacia illudant, lude cum illis et pilæ instar procul a te rejice; plurimos illa miseros fecerunt. Sinceriori numquam te afficient solacio, quam contempta.

Pius et impius parem in vultu exhibere lætitiam possunt, corde similem fovere non possunt; illius conscientia cælum est, perpetua ibi quies absque metu; hujus anima sicut mare furens semper in motu et metu.

Una rosa quot non alit spinas! Hæc solaciorum mundi sit imago: caduca voluptas mille post se trahit amarores. Nulla sincerior voluptas, quam voluptatibus carere posse.

14.

Malus ipse facile alios suspectos habet, ut qui vertigine laborat, credit omnia commoveri non horum, sed humorum in suo capite inquietorum vitio. S. Ignatius ap. Maff.

In umbris ambulat, quisquis suspicionibus agitur; videre se credit, cum caligo teneat oculos. Pessimi dimensores, qui suo omnes pede metiuntur et sibimet ipsis mentiuntur opinione seducti.

Qui cito credit, cito decipitur. Quid mirum, quod toties errent, qui suspicionibus aguntur? Nihil est magis pronum, quam in umbris impingere, cespitare, cadere.

Justa Dei vindicta est, ut, de quo quis alium vitio reum putat, ejus reatum contrahat; talionis hæc pœna est. Nulli pejus de aliis sentiunt, quam qui nihil in se ipsis boni comperiunt.

Se negligunt de aliorum moribus curiosi; quam suis erroribus corrigendis impendere deberent mentis aciem, perniciose plane diligentia in alienam messem immittunt.

15.

Divulsum a corpore membrum neque motum neque sensum neque omnino vitam a corpore suo accipit. S. Ignatius ap. Orland.

Tamdiu frugifer est et in honore palmes, quamdiu manet in vite; si sterilis rescindatur, ad nihil valet præterquam ad ignem fovendum. Nulla ei sine vite vita, nullus vigor, fructus nullus.

Non palmiti, sed viti adscribenda fertilitas: botros ille fert, sed ista gignit et alit. Qui se a communitate separat, separat se a Dei benedictione, quæ non privato, sed cœtibus integris est destinata.

Ut membrum in corpore luxatum ac distortum sibi et aliis dolorem creat, ita exlex in communitate aliis exemplo, sibi vita nocet. Quid mirum, quod de rescindendo chirurgi consultant?

Mittere sanguinem non est prodigere; bene perditur noxius, ne reliquus vitium trahat, ex quo totius corporis valetudo periclitetur. Id nempe curandum magis, quid corpori, quam quid membro expediat.

16.

Hoc inter felicitatem humanam et Christi crucem interest, quod illa gustata fastiditur, hæc, quo plus est pota, majorem sitim accendit. S. Ignatius ap. Ribad.

Etiam amara condiri possunt, non modo ut prosint, sed etiam ut sapiant, ut appetantur. Quis crederet, nisi experientia docuisset, Laurentio ignes videri esse rosas?

Quidquid recipitur, per modum recipientis recipitur: apis etiam ex amaro thymo novit mel conficere; ex durissimo ligno alembyci artificio salutare elinquantur succi. Quod in his potest ars, poterit in nobis gratia.

Discendo pati dediscimus miseriam; amando crucem plus ea quam suis ullus voluptatibus delectamur. Sic in suis rosa spinis exsultat, et quas alii pœnas crederent, ipsa decoris sui custodes amat. Sic inter tribulos acanthis modulatur.

Nec magnum est mysterium gravia non graviter ferre: si futurum est malum, male nunc ante tempus affligit; si præteritum, malo liberati sumus; si præsens, cogita statim fore præteritum; ita cogitatione nostra crescit vel minuitur dolor.

17.

Debent nobis corporis excusationes semper esse suspectæ, quippe fugam laboris ficta debilitate virium prætexere soliti. S. Ignatius ap. Bart.

Mala consiliaria est sensualitas; in sua commoda partialis, si una non sufficiat, mille in promptu causas invenit, queis indulgentiam persuadeat; si omnia nequeat incommoda, quærit plurima, quærit difficillima declinare.

Sanitas honestissimum nomen, sanctus plane titulus, sed sub quo mollities, acedia, sensualitas, sensuum libertas, passionum indulgentia, remissio, laxitas, non levia certe vitia, velut sub sipario nidulantur.

Nescit corpus, quid sibi prosit. Præsentia sentit, futura non attendit; quantum ex indulgentia damnum incurrat, non videt, quia sensu omnia, nihil discursu novit definire. Aliter olim judicabit.

Doloris mensura gloriæ modum definit: parvo pœna, immodico nobilis emittitur corona. Male nunc sit corpori, ut æternum sit bene. Facile toleratur, quod tam ubere solacio pensatur malum.

18.

Magnum agit amor proprius: oculos mentis persæpe fascinat, ut putemus impossibilia, quæ si lucem veram admitterent, facile pateret facilia fuisse, immo et necessaria. S. Ignatius ap. Bart.

Male medebitur archiater, si ægri iudicium, pejus, si ejus sensum sequatur. Doleat, modo prosit, nec ferro parcendum nec igni; gemat, reluctetur æger, modo ad sanitatem conducant vulnera.

Pia hæc carnificina est: sensum præsentem valetudinis amissæ lucro, velut inæstimabili thesauro, compensat. Nulla foret magis impia benignitas, quam ægro parcere, ut intereat; hoc est medium salutis eripere.

Grandis infirmitas amor proprius et, ut mala raro sola, omnium animi affectionum parens et antesignanus; cui si parcimus, mala fovemus innumera, quibus liberari non licet, nisi per proprii amoris excidium.

Quæ hic fingit toleratu impossibilia, usus tolerabilia, consuetudo facilia, gratia etiam amabilia esse ostendet. His præ illo præstat uti consiliariis.

19.

Tanta est divinæ consolationis abundantia, ut ejus dulcedo non animam solum afficiat, sed et in corpus redundet. S. Ignatius ap. Bart.

In virtutis studio non anima solum, sed et corpus divinæ obsequitur voluntati; huic munifica Dei manus ita solacia partitur in præmium, ut iis non anima solum, sed et laboris compars corpus afficiatur.

Solacia corporis, quæ mundus offert, et sordida sunt et momentanea; quæ cælum tribuit, pura sunt et solidissima. Hæc illis emere sapientissimum plenumque solacii consilium est.

Mille titulis magno illi Domino debemus omnia, quæcumque præstamus. Quanta Dei liberalitas! Quæ jure posset exigere obsequia, præmio compensat eoque non ad æternitatem dilato.

Prægustum cæli facit Deus, ut solaciis, quæ hic sentimus, inescati amare et anhelare sempiterna moneamur. Quam dulce est tam liberali Domino servire!

20.

Cum objectum amoris infinitum est, semper in amando proficere et perfici licet. S. Ignatius in epist.

Alii affectus mortales sunt, finem accipiunt; solus amor immortalis finem nescit; materia enim illius infinita cum sit, tamdiu ignis hic ardet, quamdiu ei materia suppeditat alimentum.

Libere quidem amamus, quod volumus, non possumus tamen non amare aliquid; ab odio cessare possumus, omnem ponere amorem non possumus: semper necesse est velle aliquid. Amor nempe se ad infinitum bonum amandum esse creatum ostendit.

Reliqui affectus cum tempore vim amittunt, consenescent; amor solus infatigabilis, numquam defecturus est, semper indefessus, natus ad immortale. Durando crescit et, dum æternitas aliis metam ponit, major invalescit.

Lassitudine et ignavia omni amorem liberavit natura, in continuum usum fecit, negavit omnes ei ferias nec umquam tam eximio nos opere satiari voluit. Amando ac in amore crescendo beati erimus.

21.

Voluntariæ paupertatis amator statuat induat, ut eodem vultu lacernam sustineat, quo byssum et purpuram accepisset. S. Ignatius ap. Maff.

Humana cupiditas numquam satiatur, ejus terminus ubique est et principium ubique: post plura sunt alia, post alia omnia, post omnia sua adhuc erunt avaritiæ vota; numquam dicit: Sufficit. Belua insatiabilis.

Quod natura nobis infudit malum, gratia corrigit, dum eo artificio naturæ genium erudit, ut fastidire omnia, non modo contenta paucis vivere, sed et necessariorum penuriam discat.

Adeo non sine remedio paupertas est; quod alia non concedunt artificia, dabit voluntas erudita, id est voluntas sine cupiditate. Parum est, quod sufficit; cur ad superflua extendimus cupiditatem?

Quæ te vestis amiciat, quis verticem galerus tegat, quid interest? Illa si nuditatem protegat, si hic contra solem aut pluviam defendat, implevere officium; reliqua superfluunt, non dant, sed accipiunt ornamentum.

22.

Dum operam virtuti navatis, simul salutis proximi consulitis. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Melius locari tempus non poterat, quam dum suo instrumentum fini aptatur. Nisi acuat falcem messis, modica sub ictum seges veniet; adeo inter otia computandum minime venit, dum a messe feriat.

Spiritus est, qui vitam dat actionibus iis, quæ internam proximi utilitatem respiciunt; sine illo inefficax cadit opera; aures ferire, ad cor penetrare vox non poterit, quam eloquentia, non Spiritus animaverit.

Quod ænea machina ad omnes artis leges optime instructa sine igne, id plurimis naturæ dotibus præditus operarius aget sine Spiritu, id est omnis apparatus, conatus et labores hærebunt irriti.

Nullus apostolatus plus habet utilitatis, quam qui primum in se sui zeli vires exercet. Nemo tibi te proximior; quam in aliis excultam vis vitæ sanctitatem, tibi primum persuade.

23.

*Justo etiam adversa inimicæ sortis
tela proficua fiunt, nocendo prosunt non
secus, ac si gemmea grando vineam
foliis privet et ditet thesauro meliori.*
S. Ignatius ap. Bart.

Quidquid in nos incommodi venit non casu, non hominum invidia aut odio, sed Dei nos amantis ordinatione, nostro bono accidit. Nihil in eo partis fortuna, totum Deus habet.

Maxime prosunt, quæ tamquam adversa gemimus. Morbus corporis animam sanat; quod majus bonum? Satisfacit pro peccatis, ad Deum compellit, peccare prohibet; possemusne ipsi melius quid eligere? Quæ nocent, docent.

Indifferentia sunt omnia; qualia vis, talia facis esse. Neminem fallit miseria; si putetur et hoc ipso, quod ita credas, verissime miser eris, felix futurus illico, ac opinionem mutare noveris.

In omnibus, quod delectat, invenit, qui rebus uti novit; non novit autem, nisi qui virtutis, non naturæ impulsu ducitur. Possunt venena, cur adversa non possint medelam facere?

24.

O mi Deus! O summum bonum! quomodo me tam fœdum peccatorem toleras? S. Ignatius ap. Ribad.

Quidquid sordium hactenus orbis habuit, tantam non creat mephitim, quantam alit anima peccatoris. Nulla tam a sordium colluvie fœda est latrina, ac conscientia peccato sordidata.

Frustra corpus vestitur bysso et purpura: inanis est, quo capillos imbuis, odor cinnamomi; in cassum facies cerussa pingitur; si fœditas in anima latet, sepulcrum es ornatum foris, plenum intus putredine.

Anima, imago Dei, naturæ divinæ particeps, cæli olim heres, nunc a scelere fit monstrum, quo nullum magis horrendum Africa peperit, titio inferni, diaboli mancipium, horror Angelis, abominatio Deo.

Et hoc propter quid? Ob momentaneam voluptatem, ob fumum honoris. O mortales, amate innocentis animæ pulchritudinem! Decor filiæ regis ab intus (Ps 44, 14); non emite tanti sordescere.

25.

Perfectionis amans tantum humilitate abundare debet, quantum lampas oleo; illa redundant interiora, luceant exteriora et quacumque vertatur in partem, se insinuet. S. Ignatius ad S. Magd. de Paz.

Sine profunda demissione animi nec domi pax nec boni foris exempli lux diffunditur; illam summa cordis tranquillitas, communis omnium ædificatio consequitur, mater quietis domesticæ pariter et externæ.

Quidquid turbarum seu domi seu foris oritur, ambitio facit; inquietum malum, quod nec modum scit nec terminum. Hanc doma, et stabile tecum æque ac cum omnibus fœdus pepigisti.

Si repulsam passa sit ambitio tua, si cupiti spe honoris excidisti, cogita, quod, licet non habeas, quod cupiisti, habeas, quod cupere debebas. Vertiginem tibi fecisset altitudo, gradus ille ruinam præparasset.

Quam beati essemus, si sorte nostra contenti contraheremus vota! Plures, ut felices essent, ultro rejecerunt istos, quos tu ita perditæ sectaris, honores. Fumum ambis.

26.

Si quas in te Dei gratias vides, cogita gemmas et aurum esse, aurifice Dei bonitate ligno, rogi merito, clementer inductas. S. Ignatius ad S. Magd. de Paz.

Dona Dei quanto plura sunt vel majora, tanto certior sunt materia demissionis. Egentior ille, qui plura debet; hoc portat onus, qui plura accepit. Fidei tuæ credita sunt dona, quæ possides; repetentur.

Quas thesauri custos, eas et tu curas fovere debes, immo potiores: illi satis est thesaurum a damno servasse immunem, tibi insuper incumbit, ut novum e talentis fructum facias. Vide, quæ tibi cum Dei donis onera veniant.

Truncus eleganti licet paludamento vestiatur, auro insignis et auro fulgeat, stipex manet; tam parum unde superbiat, quam asinus thesauri bajulus habet.

Quæ in te seu naturæ seu gratiæ dona cumulantur, tua non sunt; data de sursum, tolli pro arbitrio possunt. Quid habes, quod non accepisti? Si accepisti, quid gloriaris (1 Cor 4, 7)? In alienis cornicula plumis stulte sibi complacet.

27.

Præstat violenta manu vita exturbari, quam vanitati vivere. S. Ignatius ap. Nolarc.

Si anima, quæ peccaverit, ipsa morietur, vita mala mors potius dicenda est quam vita; non solum quod sepulcro clauditur aut tumulo infertur corpus, cadaver dicendum: est etiam mors viva, est cadaver animatum.

Qui Deo non vivit, legi rationis non obœdit; cui animæ cura in postremis, hujus ego vitam morte deteriolem credo; qua sublatus nec Deum offendit nec animæ nocet nec proximum scandalizat.

Beneficium Dei est, si morbo citius vitam adimat; sic peccandi potestatem adimit, minuit infernum, quem atrociolem meruisset. Qui bene agere, cum potest, nolit, gratia ei fit, dum male agere, cum vellet, impeditur.

Mors ita mala non est, ut timeri debeat, quam scelerati sæpe præ conscientiae tortura elegerunt, nempe ut pœnas exigèrent, quas a passionibus, immo et a dæmonibus pati coëgerunt.

28.

Licet ipsa natura judicii assensus feratur in id, quod sibi veri speciem præbet, tamen multis in rebus, in quibus videlicet cognitæ veritatis evidentia vim illi non infert, potest voluntatis pondere in hanc potius quam illam partem inclinari. S. Ignatius in ep. de obœd.

U t oculus ægritudine vitiatum ita clare videre se credit, ut nullum rei subesse dubium videatur, fallitur tamen sanoque plus quam sibi fidere docetur: ita et judicium alieno sæpe satius est subicere.

Iniquum sane tribunal, ubi judex idem est et reus; numquam suo nimium tribuendum est judicio, tunc vero minime, cum tua res aut judicii ipsius veritas in quæstionem trahitur.

Nemo ita perspicax aut tam defæcati est judicii, qui errare non possit; plus vident oculi quam oculus; nec a doctrina et ingenio sumenda semper est auctoritas; etiam olitor aliquando est opportuna locutus.

Necessaria quidem potentia intellectus est, ita tamen voluntatis imperio subdi debet, ut errori se obnoxium esse conscius voluntatis nutum sequi non renuat.

29.

Quodsi pax et tranquillitas animi quæritur, certe hac non fruetur is, qui habet intra se causam perturbationis atque tumultus. S. Ignatius in ep. de obœd.

Nihil in orbe felicius quam theatrum insontis conscientia; nulla libertas major, quam nihil timere; hanc ille solus obtinet, qui se non timet. Quem reum non agit conscientia, judicem nullum veretur.

Sicut male sibi conscio nullum est extrinsecum fomentum, ita bene conscio nullum tormentum. Nec domi nec foris pax exspectanda, ubi bellum tot adversi movent affectus.

Quod ancipites quotidie agimur, inde fit, quod hodie nos delectet, quod erat heri fastidio, placeat hodie, quod heri displicuit. Ut navis acta ventis, sic mens passionibus subdita semper est in motu, semper cum fluctibus luctatur.

Gaudium in nobis nascitur; fortunæ dona, naturæ necessitas extra potestatem nostram sunt; inde nec dolendi nec gaudendi sumi potest constantia. Imperturbata quies ex animi compositione sumenda est.

30.

Divina liberalitas de suo abunde supplet lucrum, quod videt sua causa contemni. S. Ignatius.

Aliud est videri divitem, aliud esse. Non crumena, sed animo metiendæ sunt divitiæ; opulentiam non opinio facit, sed conscientia, non alienum iudicium, sed proprium. Dives est, qui satis habet.

Qui plures filias maritandas numerat, licet amplissimos census habeat, pauperem se putat; quomodo dives erit, qui infinitas alit cupiditates, quarum vel uni non sufficit orbis?

Non est pauper, qui caret, sed qui eget; nec omnis eget, qui caret, sed qui desiderat. Si desideriis frena laxas, quantumcumque opum affluat, pauper eris; si eadem stringas, quidquid defuerit, satis habebis.

Nec abbreviata nec exhausta est manus Domini (Is 59, 1): non necessaria tantum hactenus suis suffecit, sed usque ad delicias etiam in deserto pavit.

31.

Modo non desit vobis humilitas, non desit mansuetudo, non deerit utique Deo benignitas ad vos adjuvandos. S. Ignatius in ep. de obœd.

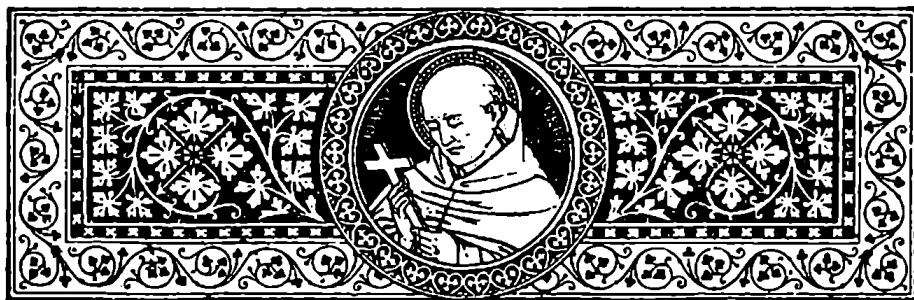
Malitia numquam superat malitiam: bonitate vincenda est. Et licet vitium vitio, ut clavus clavo expugnari posset, præstaret hanc virtuti dare gloriam, ut ipsa vincat.

Quod vis non potuit, effecit mansuetudo; nec ulla efficacior ad persuadendum eloquentia quam patientia: hæc mala et malos superat, expugnat contumaciam.

Quod concoctio et digestio ciborum ad sanitatem corporis, hoc mansuetudo ad publicam pacem facit: utraque virtute in sui commodum transformat incommoda.

Duplex est mansuetudinis beneficium: minuit damna corporis et auget animi bona; duplex pariter pacis artificium: nec enim dat offensæ materiam et datam non accipit; sed et duplex præmium: quod Deo grata sit et hominibus.

NOVEMBER

1.

Non abundantia scientiæ, sed sensus et gustus rerum interior desiderium animæ explere solet. S. Ignatius in annot. exerc.

Tt opinio non tollit ægritudinem nec imaginatio famem sedat, ita docta rerum spiritualium speculatio pium non efficit, si ei medulla, quæ in motu voluntatis consistit, non adsit.

Sola contemplatio labor est, sed sine fructu; seminatur multum et metitur parum; affectui proventus hic tribuitur, non intellectui. Cogitare de bono bonum non facit; agnoscere veritatem non est implere.

Nullius hominis intellectus dæmone doctior: novit is apices omnes, Scripturarum mysteria omnia intime cognoscit, perspectas habet singulas fidei veritates, manet tamen obstinatus in malo. Vide, quid cognitio prosit ad sanctitatem!

Affectus ad divina nec in scholis discitur nec e libris hauritur, nullo humanæ

artis magisterio comparatur. Unus Spiritus Sanctus motor est cordium, sacrorum magister est affectuum. Ille vos docebit omnia (Io 14, 26).

2.

Si regula et moderatio absit, bonum in malum desinit et virtus in vitium.
S. Ignatius in annot. exerc.

Nulla res adeo sancta est, quæ immo-
dico usu abire non possit in abusum.
Creaturæ omnes ex Conditoris mente bonæ sunt: vidit Deus cuncta quæ fecerat, et erant valde bona (Gn 1, 31): noster tamen usus — heu quoties! — malas efficit.

Malus in agendis consiliarius est naturæ impetus, peior inolita consuetudo, pessimus, qui animæ nostræ hostis est, dæmon; horum suasu qui agit, ei etiam medicinæ vertuntur in venenum.

Summa illa mens divina nihil acceptum habet, quod ex impetu vel cupiditate procedit: consilio vult regi omnia et meditato singula definiri. Tantum homo recedit a belua, quantum regitur ratione.

Nihil recte fieri potest sine regula; hæc actionibus omnibus aptanda; quantum ab hac, tantum abeunt a rectitudine. Aedificia sine amussi ruinæ surgunt, non structuræ.

3.

Frequens est dæmoni hoc agere, ut præfixum meditationi vel orationi temporis spatium decurtetur. S. Ignatius in annot. exerc.

Quod plurimum timet orcus, illi maxime est infestus; cum longo usu didicerit, omnia in se arma in oratione acui, nullas non machinas movet, ut eam, si tollere penitus non possit, minuat.

Mutilata Deo non placent holocausta. Nihil suffurandum est numini, nec aliquid ab altari surripiendum. Momenta temporis sibi debiti in numeratis habet Deus: nullum impune negligitur.

Negotiorum successus a Deo pendet, sine hoc auspice irriti sunt conatus. Si tempus orationi destinatum negotiis tribuas, quem sperare potes eventum? Deus contra se non adjuvabit operantem. Omnia tempus habent (Ecl 3, 1).

Plurimum interest, quo tempore olitor seminet, quo arbores cædat; non omnia omnibus propitia; laborare, dum orandum foret, est non proficere. Tempori Deus gratias alligavit: neglectæ non redeunt.

4.

Tanto majorem quisque faciet progressum spiritualis vitæ, quanto magis ab amicis notisque omnibus et ab rerum humanarum sollicitudine sese abduxerit. S. Ignätius in annot. exerc.

Non est potentior nexus quam sanguinis; alium omnem facilius quam hunc dissolves; ita ligat, ut altius a terra evolare vix sinat. Si non prohibet virtutem, certe impedit; si non exstinguit fervorem, imminuit.

Caro et sanguis non revelat ea, quæ sunt Jesu Christi (Mt 16, 17). Inimici hominis domestici ejus (Mch 7, 6; Mt 10, 36), blandi hostes, quorum consilia se, non Deum spectant, pessimi in eligendis aut agendis consiliarii.

Christus humanæ redemptionis opus inchoaturus Matri tam sanctæ, tam caræ valedixit; tu in sinu matris prophetam aut apostolum vis agere? Naturæ hoc consilium est, non gratiæ.

Toto corde (Mc 12, 32) vult Deus diligere; quod si divisum est in alios, divinæ minus respondet expectationi. Minus enim Deum diligit, qui aliquid extra eum diligit.

— — — —

5.

Nulla debet haberi ratio, num, qui præest, maximus sit an mediocris an minimus; hæc enim distinctio vim tollit oboedientiæ. S. Ignatius in testam.

U num debet habere oculum oboedientia, quo ad Deum semper sit intenta; cæca esse debet ad alia. Si enim oculus a Deo ad alia se reflectet, jam nec oboedientia nec virtus, sed vel assentatio vel politia est.

Legatus, qui ad te Domini mandata deferret, parvus sit an magnus, minus interest; non enim ille, sed præcepta per illum significata attendi debent. Cui Domino servis?

Omnis oboedienti superior æqualis est; nemo præ altero melior, nemo deterior, optimi omnes et æque cari; quia nulli nisi Deo semper in omnibus oboedit, alios velut tabellarios aspicit, qui summi mandata Principis ad se ferunt.

Divinæ superior voluntatis interpret est; illam sequi vel rejicere præmio aut pœna dignum est; reliqua in considerationem non veniunt; minus affectu aut pretio digna sunt rite ponderantis.

6.

Quo propius aliquis Deum accedit, eo melius ad suscipienda bonitatis divinæ dona disponitur. S. Ignatius in annot. exerc.

Lumini propior plus lucis accipit et igni vicinior caloris amplius participat: ita qui infinitæ sanctitati strictius adhæret, plus haurit sanctitatis. Ut creatura, sic et Creator uniformiter difformiter agit.

Deum nemo accedit, nisi qui recedit a terra; et huic una et illi adhærere velle inutilis est conatus. Alteruter deserendus est. Si hujus blandimenta contemnis, cælestia recipies.

Non frustra se nobis Christus dedit: nos repetit; hominem induit, ut omnium se homo affectu exueret; præcessit, ut vestigia sequeremur; et hæc semita est, quæ sola ducit ad virtutem. Veni, dicit et tibi, sequere me (Lc 5, 27).

Respue magistros auribus prurientes (2 Tim 4, 3); hic verba vitæ æternæ habet; si ejus doctrinam sequimur, omnem omnium hominum et Sanctorum scientiam exhausimus. Accedite ad eum, et illuminamini (Ps 33, 6).

7.

Christianus unusquisque pius esse debet promptiore animo, sententiam seu propositionem obscuram alterius in bonam trahere partem, quam damnare.
S. Ignatius in annot. exerc.

Apuđ araneum omnia degenerant in venenum, quæ apis in mel convertisset, non rei, sed naturæ malignantis vitio. Certissimum vitiati stomachi est indicium, si ea, quæ sumis, in bilem et indigestos humores convertantur.

Cum absolvi possit, quem tuum trahis ad tribunal, cur reum pronuntias? Injustitia hæc, immo tyrannis est; nemo condemnari jure potest, nisi delictum sole clarius sit probatum. In dubio reus est absolvendus.

Quam benignos tuorum dictorum factorumve interpretes, quam pios cogitationum tuarum judices habere velles, talem te aliis exhibeto, ne justo talione æquo severiores nanciscaris. Qua mensura metiris, recipias.

Etiam quæ apparent mala, forent excusanda, cum oculus sæpe fallat, auris sæpius, et omnium sæpissime suspicio; venefica hæc est; ex musca elephantem momento formare potest.

8.

Quotiescumque alienum patefacimus defectum, nostrum ipsorum vitium commonstramus. S. Ignatius in exam.

Qui diuturnis in vulneribus vivunt et sanie aluntur vermes, quantæ abominationi sunt, tanto esse horrore deberent homines, qui alienis defectibus commemorandis delectantur; animi enim vulnera defectus sunt.

Cælum, terra et elementa omnia quam uberem loquendi materiam tibi suppeditant! Cur displicet ista, nec ullibi magis facundus es, quam ubi alieni mores trahuntur in censuram?

Tegendæ potius quam revelandæ forent sordes; has tractare nemo potest, quin sordes et ipse contrahat. Fetet, dum movetur camerina. Quid juvat veterem renovare cicatricem, nisi quod novus fratri dolor infligatur.

Nec loquendi tantum, sed et aliena vitia audiendi pruritus in vitio est; si enim non invenirent benevolos auditores, pauciores forent, qui similia loquerentur. Sepi aures tuas spinis (Sir 28, 28).

9.

Quodsi quis improvide aliquid elegit, quod licet retractare, reliquum est, ut, ubi eum cœpit pœnitere facti, electionis damnum probitate vitæ et operum solertia compenset. S. Ignatius in regul. elect.

Heu, quoties pœnitet facti, sed eos, qui cæco rapti impetu consilium non admiserunt! Sine deliberatione moliri magna est clausis oculis ad præcipitium properare.

Si mutare, quod elegisti, non possis, potes corrigere. Capiendum est in arena consilium; facienda ex necessitate virtus, et prior imprudentia præsentis consilio mitiganda. Si redire non licet, licebit minus errare.

Etiam in rebus sequius electis relictus est aliquis solacio locus; divinæ id ipsum adscribamus providentiæ, ut ex uno reliquos vitare errores condiscamus. Caro sic, bene tamen emitur prudentia.

Etiam mala electio, si rite uti sciamus, bona parturiet; in satisfactionem criminum, in morum emendationem, in augmentum meriti difficiliora serviant, si vitari non possunt. Sic ex spinis patientia leget rosas.

10.

*Modestia sufficiens incitamentum, im-
mo exhortatio sit solo intuitu quemlibet
componendi.* S. Ignatius ap. Ribad.

Sicut in solem, ita in hominem virtutis studiosum plurimorum oculi convertuntur: latere nequit, quantumvis velit, etiam post siparium, ut ille sub nube observatur. Sic proinde agat, ut non videatur sine utilitate intuentium.

Muti oratores eloquentibus præstant: hi ore, manu illi perorant, ideo facilius trahunt in sequelam; nemo prope ignem agit, quin et lucem accipiat et calorem; nemo conversatur cum bono, quin fiat melior.

Christi bonus odor esto (2 Cor 2, 15); nemo te videat, quin a te virtutem discat. Sic largiri nihil est perdere: alter fit ditior, tu non fis pauperior. Nihil tu das, multum ille accipit. Hoc est viso thesauro fieri opulentum.

Basiliscus etiam visu venena diffundit; tu visu sparge doctrinam: silentio verbositatem, levitatem gravitate, modestia dissolutionem, mansuetudine furorem compesce.

11.

Eligentem convenit se examinare, an affectio, quam erga rem aliquam habet, ex solius Dei amore et intuitu proficiatur. S. Ignatius in regul. elect.

Omne in eo punctum vertitur, ut recte et recta eligas. Error iste numquam solus est, trahit post se innumeros; nunc attende fontem et scaturiginem errorum, sero deinde voles obturare.

Difficilis res electio est: multa consideranda, prævidenda plura, plurima sunt timenda in iis potissimum, ubi electio facta tollit libertatem, ut mutari, quæ occurret, difficultas nisi morte non possit.

Malus electionis arbiter affectus est; si hic cum amore proprio vocetur in consilium, cæcus cæcum ducet et ambo in foveam cadent (Mt 15, 14), ex qua nec pro libitu surgere nec facili consilio redire poterunt.

Nihil sua basi stat firmitus; rationes, quibus electio tua nititur, solidæ sint ac æternæ; his tuto insistitur, reliquæ levi vento dissipantur. Dei voluntas amussis tua sit, qua fundamentum jacias et molem ædificii incipias.

12.

Proprium est Dei et Angeli cujusque boni veram infundere spiritualem animæ lætitiā. S. Ignatius in reg. discret.

In turbido piscari amat dæmon; tenebras is offundit menti, voluntati torporem, humoribus melancholiam inducit, ut sic afflictum ad quærenda ea solacia impellat, quæ Deo displicent, spiritum extinguunt.

Perturbatus animus non est aptus ad exsequendum munus suum, nec ullus facilius errat quam in tenebris. Cum tristitia mentem obnubilaverit, cave aliquid decernas; exspectanda serenitas, ut res plenius discernas.

Quies animi et malacia mentis habitantis in anima divinæ gratiæ index et quidem cæli prægustus est, ut vice versa perturbatio, inquietudo signum perversi spiritus et aliquam inferni imaginem notat.

Mancipia diaboli, quod tristentur, habent; nulla filiis Dei tristitiæ causa. Dicite justo: quoniam bene (Is 3, 10). Fons gaudii et mæroris idem est: conscientia propria, illius bona, mala istius.

13.

Scrupulus per tempus aliquod, dum præsertim recens est vitæ melioris institutio, animam rebus spiritualibus vacantem non parum juvat. S. Ignatius de scrup.

Qui numquam dubitat, numquam ad veram rerum cognitionem pervenit; sic qui in rebus animam spectantibus incurius absque sensu hæret, numquam sinceram sui notitiam obtinebit.

Tenera conscientia oculi instar est: etiam pulvisculus tenuis aut levissimus pilus illum offendit nec quiescere sinit, donec eximatur; crassa vero callum obduxit nec trabem amplius sentit.

Deploratæ valetudinis indicium est nullo in morbis dolore tangi; cum ægri optime secum agi credunt, ibi proximi sunt periculo. Utinam non pari sæpissime lethargo multorum animæ laborent!

Quam sollicite de temporalibus ineuntur rationes; quam accurate lucra conferuntur et damna; res omnes ad trutinam exactissime revocantur! Sola nobis ita vilescit anima, ut nullam mereatur sollicitudinem.

14.

Sicut damnosum est primates coram populo allatrare atque proscindere, ita privatim admonere eos, qui, si velint, mederi malo possint, operæ pretium est.
S. Ignatius in reg. ad sentiend. cum eccl.

Ineruditum vulgus sponte sua in pejus rapitur et ad magistratus sibi præpositi contemptum inclinatur; cave tu novam paratæ materiæ flammam subdere, nisi velis incendio publico causam dare.

Qui in edito sunt, remotius vident; quæ si tibi pariter innotuissent, rarius eorum gesta sugillares. Tibi obœdiendi, non judicandi relicta est gloria, minus publice plectendi potestas data.

Publica magnorum exagitatio nulli prodest: non magistratui, quia justa movetur indignatione; non populo, qui avertitur, quem diligere debeat, a magistratu; non exagitantibus, quia passionis suæ præmio contemptum refert.

Omnis potestas est a Domino (Rom 13, 1); huic resistit, qui potestati se opponit. Ab hominibus nos regi Deus voluit, ut fidem nostram exerceret, ut etiam sub nube solem, sub erroribus obnoxii potestate Deum agnoscamus.

15.

Ecclesiæ catholicæ ita conformes esse debemus, ut, si quid, quod oculis nostris apparet album, nigrum illa esse definiverit, debemus itidem, quod nigrum sit, pronuntiare. S. Ignatius in reg. ad sentiend. cum eccl.

Captivandus intellectus est in obsequium fidei; si enim is mysteria cognosceret, non fides esset, sed scientia. Profundius hoc mare est, quam ut illi tuto te committas, nisi velis a gurgite non observato sorberi.

Petri navicula est, quæ te naufragii periculo eximit; tot ventis, quot peregrinis opinionibus tua vela vertis; ad eam appellendum est petram, contra quam portæ inferi non prævalebunt (Mt 16, 18).

Sapientia et ratiocinatio humana isthic fallitur; his qui nititur, noctua est: media in luce caligat. Clarius in ænigmate quam ad tenuem propriæ cognitionis faculam fidei arcana videntur.

Fides est donum ac lumen Dei, non naturæ, non scientiæ, non hominum. Istud lumen qui non sequitur, ab igne fatuo ad errores inducitur.

16.

Quanto exactius superiores res omnes internas suorum noverint, tanto majori cum diligentia, amore et sollicitudine juvare eos poterunt. S. Ignatius in exam.

Profundum est cor hominis et inscrutabile (Ir 17, 9); nulla illud holide satis exploraveris, semper occultum, donec ipsum se panderit; ea seram arte constructam habet, ut nulli pateat, nisi ipsum velit.

Ad labores, ad cruciatus, ad mortem ipsam cogi etiam invitus homo potest; ut arcana cordis prodat, nulla eum vis, machinæ nullæ adigent nisi volentem.

Sine interna hominis notitia tam parum proderit impensus bona institutione labor, quam parum feliciter morbum curabit medicus, quem ignorat.

Externa signa fallunt, vel quia hypocrisi corrumpuntur et velut vestis comica ad tempus assumuntur, vel quia idem plurimum etiam contrariarum affectionum potest esse prognosticum. Sic fumus et ignem et aquam notat.

17.

Exoptanda est sermonis gratia ad agendum cum proximis necessaria. S. Ignatius.

Ut ad amœniorem solis intuitum ultro se aperiunt flores et velut corda pandunt, quæ ob tristem atræ noctis vultum concluderant: ita facile subdit aliorum corda, qui vocis et vultus amœnitate se facit amabilem.

Inimicus est humano generi, qui humanitatem exuit; hac captivantur omnes, hæc universalis est ad hominum animos clavis et magnes, qui omnes in sui primum affectum, deinde etiam sequelam trahit.

Plus uno alloquio affabilis efficiet quam centies repetitis aliis objurgationibus. Cynicus ut nulli parcit, quem non mordeat, sic exosus fit omnibus, communis odii scopus.

Magnum naturæ donum affabilitas, quam, si ea parcior cui negavit, is arte conetur obtinere. Sæpius artefacta naturam superarunt. Affabilitas studiosa tanto naturali prævalet, quanto ars præ natura certior est magistra.

18.

Ad unionem ex utraque parte juvabit omnis rerum temporalium contemptus, in quibus sui amor, gravissimus hujus unionis ac boni universalis hostis, errare solet. S. Ignatius.

Omnia hactenus in orbe bella conflavit meum et tuum, contumax verbum nec nisi lite aut bello dirimendum; hoc ubi classicum intonat, actum est de mentium unione.

Aequilibrium sperari non potest, quamdiu bilancem alteram pondera prægravant; contra, si vacua sit bilanx utraque, in promptu est æquilibrium. Sic facilis ibi coalescit concordia, ubi nulla est temporalium cupido.

Nec publica prius nec privata belli cessabunt incendia, nisi ligna igni, id est terrenarum rerum desideria subtrahantur; hæc sunt, quæ flammis alimenta ministrant.

Nato Christo factus est in pace locus ejus (Ps 75, 3). Quia pauper positus in præsepio, nihil e mundi opibus concupivit. Ubi suspicio de regis titulo Herodi innotuit, pax bello et tot innocentum cædibus est profligata.

19.

In tentatione accersenda est spes et cogitatio adfuturæ brevi consolationis, præsertim si per sanctos conatus desolationis conatus sensim frangatur. S. Ignatius in exerc.

Non naturæ solius iste cursus est, ut nox succedat diei, læta cursum alternent cum tristibus, verum et gratiæ; si numquam nos exercerent nubila, nesciremus serenum æstimare.

Sinit desolationes Deus, vel ut ambidextros efficiat et utrique sorti assuescere doceat, vel ne quiete perpetua nimium extollamur aut certe ut, unde petendum sit auxilium, erudiamur.

Etiam per fluctus navigatur ad litus. Hæc Deum amantis animæ consolatio sit, quo in desolatione pariter et consolatione illi adhærere possit. Nec quidquam est, quod displicere possit, si e patris manu profectum sciat.

Qui desolationem animi corporis consolatione compensare vellet, languorem ille membrorum veneno curare, morbum morte levare vellet, ac hoc est, quod dæmon in turbido piscatur.

20.

Qui cum facultate præest, videat, ne caritatis particularis affectus universali noceat. S. Ignatius.

Centrum suorum est superior; hunc respiciunt universi, quamdiu pari hic ad singulos affectu parallelis velut lineis fertur nec medium deserit; quod si ad dextram declinet aut sinistram, circulum efficit vitiosum.

Aemulatio, invidia, simulates non tam subditorum quam superioris vitia sunt; qui si hæc partiali erga aliquos affectu non foveret, invidiæ materia, id est fomes igni, subtraheretur.

In medio discipulorum stetit Christus, dum dixit: Pax vobis (Lc 24, 36). Hæc in communitate speranda non est, nisi superior medius inter omnes pari in singulos affectu et providentia feratur.

Quid est superior nisi publico subditorum tributo vel communi obsequio conductus servus? Decet proinde, ut, qui parem a singulis mercedem exigit, parem etiam reddat affectum et æquas in quemvis curas dividat.

21.

In terris mora violentus labor est, nisi plus in cælo et in Deo per amorem quam in terris et tecum verseris: ut solis radii tamdiu extra solem effulgent et vivunt, quamdiu in sole vivunt. S. Ignatius ap. Bart.

Minimus gradus gratiæ divinæ rite ponderantibus majoris esse debet quam thesauri ac gemmæ totius mundi; hi enim, licet ab uno possiderentur universi, beatum non efficerent, illa filium Dei, cæli heredem constituit.

Quam parvo quam magna lucra facimus! Modico pretio infinitum comparatur; infausti propolæ, si alias merces quæritis; huc adeste: gratia Dei ultro prostat, absque auro emitur et argento. Amare nulli durum esse potest.

Quo evagantur vota nostra per varia! Fodimus nobis cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas (Ir 2, 13), quando in uno simul habemus omnia, quem ut invenimus certius, ita securius possidemus. Nemo tollet a nobis nisi volentibus.

Non jam avarus, sed insatiabilis est, cui Deus non sufficit, in quo sunt omnia, sine quo nihil sunt omnia. Nihil enim plus

bonitatis habet, quam quantum ex bono infinito communicat. Sursum corda!

22.

Obversante desolatione agitur homo a maligno spiritu, cujus instigatione nihil unquam recte conficitur. S. Ignatius in reg. de discr. spir.

In tenebris nemo satis tuto figit pedem, maxime ubi obvia sunt præcipitia, quorum nullum aut nimium grave potest esse remedium; lux exspectanda, ut, solidum an fragile sit solum, aperte videas, prius quam passum figas.

In desolatione nobis relinquimur, ideo audaciores in nos animæ hostes fiunt. Receptui hic canendum est, donec foederata nobis in succursum veniat Dei gratia, quæ et mentem illuminet et inflammet voluntatem.

Nihil moderatum suadet desolatio; conturbatus quippe animus non est aptus ad exsequendum munus suum, cæco ruit impetu, non quo ratio, sed quo præsens turbo impellit.

Ut procelloso mari jaciuntur anchoræ, contrahuntur vela, sistitur oneraria, donec serenitas e cælo redeat: ita nihil statuendum de negotiis, dum animus, omni mari periculosiores coquens tempestates, conquiescat.

23.

Vere prudentis est suæ ipsius prudentiæ minime fidere, præsertim in rebus suis, quarum homines animo perturbato fere boni iudices esse non possunt.
S. Ignatius in ep. de obœd.

Nemo sibi sufficit. Dum nascimur, aliena uti opera debemus, sine hac morituri; a primordio nempe vitæ inter prima documenta scire nos natura voluit, quantum aliis debeamus.

Ille securius reget alios, qui seipsum regere formidaverit; sicut qui sibi prudentiæque suæ fudit nimium, nec sibi nec aliis regendis idoneus est. Ipsa æterni Patris Sapientia sibi manuctorem elegit in terris.

Non est gravior error quam credere se decipi non posse. Morosi suarum cogitationum defensores quidquid ex eorum capite prosilit, Palladem esse credunt, cum sæpe sit tantum bubo.

Certus ejusmodi præsumptionis effectus ruina est, quam Deus permittit, ut, qui aliter noluimus, nostro malo nimiam nostri fiduciam dediscamus.

Felix, qui didicit alieno!

24.

Magis timendus est religioso timor paupertatis quam ipsa paupertas. S. Ignatius ap. Bart.

Paupere pauperior est, qui non vult esse pauper; si enim pauperi desunt multa, nolenti paupertatem desunt omnia. Si tibi gravis est, quæ nihil habet, sarcina, putasne levior erit, si te pluribus oneres?

De promissis Veritatis nemo dubitet: Centuplum accipietis (Mt 19, 29). Vide, quam vanus sit timor; ne timeas rerum defectum: plura sunt, quæ nos terrent, quam quæ premunt. Parvulos umbra terret, cum nihil mali sit.

Opinione sæpius quam re laboramus; ibi passim trepidamus, ubi non est timor; paucioribus egemus quam concupiscamus; horrea paramus erigere, quibus longæ vitæ subsidia recondantur, hodie forte morituri.

Nimia pro futuris sollicitudo filia est pusillanimitatis; erectus in Deum animus plus de ejus bonitate supponit, quam ut suos necessariis destitutus credatur. Divitem habemus Patrem, modo simus filii.

25.

Quo interiorum viros spirituales ad consuetudinem ac familiaritatem admissis, eo maiorem capies in Domino voluptatem. S. Ignatius ap. Orland.

Ut aromata numquam tractantur manibus, quin amœnum sui odorem in præmium relinquant; ut numquam igni accedimus propius, quin calorem etiam inviti accipiamus: ita numquam sine utilitate cum viris agimus spiritualibus.

Sigillum nempe viri Spiritu pleni sunt: quam ipsi virtutis imaginem cordi altissime incisam circumferunt, eandem in illis tamquam in cera exprimunt, cum quibus agunt.

Boni solis malis exosi sunt; ut noctuæ oderunt lucem, ita religiosorum virorum ocores non sunt boni christiani, digni, ut, quos in vita contempserunt, eorum etiam in agone auxilio destituantur. In quo quis peccat, punitur.

Perversæ ingenium naturæ est ab iis abhorrere plurimum, quæ plurimum prodessent. Aeger maxime horret medicinas, quæ maxime prodessent. Multi brevi meliores essent, si cum melioribus agerent.

26.

Providentia amantissimi Patris nostri et sapientissimi medici, quos maxime amat et quam citissime post hanc vitam deducere vult ad æternam felicitatem, eos tanto magis purgat in hoc sæculo. S. Ignatius in epist.

Amare non est idem ac blandiri. Imperitum vulgus in eo amorem situm credit, ut amati voluntas adimpleatur: hoc est occidere; aliter amat, qui vere amat; bonum nempe vult amato, non perituum aut defectibile, sed æternum.

Ut amat ægrum medicus, dum eum urit et secat, quia nempe vulnera hæc novit illi profutura: sic Deus amat suos et, licet nunc doloribus dolores accumulet, prodest tamen iis maxime, quia æternum.

Tanto amor major et sincerior est, quanto majus bonum est, quod amato desideratur, licet via difficili obtinendum. Non datur nempe corona sine certamine (2 Tim 2, 5) nec merces sine labore. Ducit Deus per spinas, sed ad rosas.

Amor mundi præterquam quod turpis sit, etiam noxius est: quem amat, occidit. Sic suos animal catulos amplexu necat. Oderit utinam plus, quam amet! Dei amor fortis et utilis eos magis amat, quos magis mundus odit.

27.

Hoc familiare nobis deberet esse, ut Deum in omnibus rebus præsentem cer-neremus et mentes nostras non in oratione solum ad cælum attolleremus.
S. Ignatius in vita.

Maxima pars delictorum tolleretur, si peccaturis testis assisteret; quid si iudex? Quos a peccando non retrahit metus pœnæ, facilius coërcet verecundia. Nullus locus tam est abditus, ubi Deus non adsit.

Ut præsentia solis numquam est sine luce, sic ubi Deus, ibi cum eo lux menti allabitur, quæ principis tenebrarum vires extenuat et fraudes detegit.

Si tunc solum Dei meminimus, cum oramus, quam parce cum illo, immo quam illiberaliter nobiscum agimus! Quantum diei rapiunt occupationes aliæ, et nullam Deus, nullam animæ nostræ securitas mereatur?

Semper de nobis cogitat Deus, a cura nostri adeo numquam deficit, ut continuo nobis benefaciat. Nullum venit momentum ejus dono vacuum, et quam raro nos ejus reciproce recordamur!

28.

Illud imprimis cogitandum, quid a nobis Deus in iudicio exiget, quamnam rerum rationem reposcet, ut ad ejus iudicium, non ad nostrum sensum vitam componamus. S. Ignatius in vita.

O curas hominum inanes! Quomodo dives, doctus evadam, quî honores consequar et voluptates, cura est; et, quam de his Deo redditurus sim rationem, incuria est.

Pro his omnibus adducet te Deus in iudicium. Nulla actio tam modica, nulla cogitatio tam instantanea, nullum verbum tam exiguum, de quo non sit reddenda Deo ratio. Et quam rara, quam nulla de his cogitatio!

Scrutabitur illic Deus in lucernis Jerusalem, civitatem sanctam, in qua forte plura reperiet splendentia quam aurea, apparentia quam vera; et quid de Jericho, quid de Sodoma sperandum? Quale his iudicium?

Transit dies, effluunt anni, labitur ætas; manet tamen de his omnibus, immo de singulis momentis reddenda ratio. Nunc decet esse sollicitum. Sera illic facti pœnitentia.

29.

Via evitandi tribulationes et afflictiones mentis in hoc mundo est, ut conemur conformare penitus voluntatem nostram voluntati Dei. S. Ignatius in epist.

Qua nos Deus ad se via manuducat, relinquendum est curæ illius; nec aurigam ad unam urgemus orbitam: qua libet, vehere sinitur, dum, quo volumus, veniamus.

Quid triste et malum putas? A Deo nullum tale venit. Deus voluit, quidquid accidit. Anne minoris apud te momenti Dei voluntas quam sensus tuus? Cur illa se potius huic quam hic illi accommodare debeat?

Irascere, quantum libet, bilem omnem exsere: quid ad tollendum dolorem efficies? Si proficis, per me licet, impatiens esto; nullum malum minuit impatentia, auget omne; dolorem necesse est feras non ægre; si nolis, magnum facis.

Alia felicitatis quærendæ via est; brevibus accipe: tam qui potest, quæcumque vult, quam qui non vult, nisi quæ potest, felix est; primum soli Deo competit, secunda semita divinam licet æmulari felicitatem.

30.

Experientia docere solet, quod, ubi sunt multæ contradictiones, ibi sequatur major fructus. S. Ignatius in epist.

Non negligit officium suum dæmon: impedire conatur, quidquid conatibus suis nociturum videt. Quæ enim concordia lucis ad tenebras expectari potest (2 Cor 6, 14)?

Astutus hostis mature prævidet damna capiti suo destinata; ideo prævenit, ut in semine suffocet consilia, optime conscius, initiis obviari posse facilius quam rebus adultis; ubi radices fixerit arbor, ægrius evelletur.

Quia vero imbellis est, nisi metu nostro audacior fiat, viribus diffidit suis; homines in fœdus vocat, ut hi contradictiones velut classicum intonent, quibus deterriti a cœpto opere desistant apostoli.

Væ diaboli emissariis, qui, quod ille non potuit, bona præpediunt! Folles nempe sunt, quibus incendia orcus propagat, ut sacri ædificii conatus in cineres cogat. Qui mali sunt, nolunt alios se esse meliores.

DECEMBER

1.

Si quam dæmon conscientiam invenit delicatam, multo delictiorem efficere nititur et in extremum quemdam redigere anxietatis gradum, ut sic misere turbatum a profectu spirituali tandem deficiat.
S. Ignatius de scrup.

Apicem appetere est periculum anhelare. Ne quid nimis, tritum sapientibus axioma, etiam in sanctitate locum habet. Spinæ illæ ex imaginatione propria natæ ad lancinandum animum aptæ sunt, non ad sanctificandum.

Terra, quæ cultricem manum non admittit, quid mirum, si spinas et tribulos germinaverit. Justa hæc pertinaciæ pœna est; si enim consilio locum daret, spinarum loco brevi flores parturiret.

Volenti non fit quidem injuria, fit tamen detrimentum. Inconsulta plane sanctitas! Pati sine merito, sine fructu laborare, hoc est proprii judicii martyrem esse.

Minus malum talibus foret; non proficere pejora sequuntur: fit namque, ut, qui culi-

ces percolaverant, dein camelos glutire incipiant (Mt 23, 24). Hoc nempe captiosæ sanctitatis lucrum, hæc dæmonis intentio est.

2.

Usu ipso et experientia docemur, non ignavos et tepidos, sed ardentis et gnaros in obsequio divino animi pace et tranquillitate potiri. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Quam demens esset, qui per avia quæreret, quod domi poterat reperire! Procul quærimus, quod prope habemus, per alienas januas ejus stipem mendicamus, quod in manu nostra est et ipsi nobis dare immo soli possumus.

Magna hæc felicitas veræ hac in vita felicitatis est, quod personalis sit, non realis; in nobis, non in rebus nascitur et vivit. Quisque suæ lætitiæ patria est et mater. Animum consule, fervorem attende: quantus hic, tanta etiam animi tranquillitas erit.

Quilibet opifex id maxime satagit, ut suæ artis opus nullius objurgationi pateat; cur opera nos, quæ agimus, censuræ, immo indignationi divinæ obnoxia volumus? Totum pretium hominis non tam opus quam fervor est.

Solum sine vitiis esse lignea bonitas

est; ad majora tendat, qui laudem vult mereri. Quæ agit, agat bene, agat, ut melius non possit. Pauca ferventer plurimis perfunctorie actis præponderant.

3.

In conservatione primi spiritus quasi omnis vita est religiosorum cœtum.
S. Ignatius ap. Orland.

In aliis natura solet a parvis initiis res ad majora provehere; oppositum gratia sectatur ordinem: tantum principio fervorem tribuit, ut satisfecisse censendus sit, qui proximus illi accesserit.

Dei providentia tanta religionum principulos virtute ornat, ut optimam agendorum ideam efformet; qui eorum vestigiis fideliter insistit, in verum se virtutis imaginem efformabit. Illuc respice, qua sis origine!

Heroum esse filios ignominia est, nisi majorum gloriam factorum præstantia mercemur. Illorum gesta calcar esse debent ad virtutem, ne degenerem aquila columbam videatur genuisse.

Fovendus est primus calor, alias focus intepescet; exstinguetur fornax, nisi nova identidem igni materia suggeratur; nihil pronius, quam ut aqua nativum ad frigus redeat. Filius ignis es, si luces et ardes; si tepes, fumus es.

4.

Quanto magis se reperit anima segregatam et solitariam, tanto aptiorem se ipsam reddit ad quærendum attingendumque Creatorem. S. Ignatius in annot. exerc.

Ubi tumultus, ubi hominum negotiorumque multitudo, ibi turba, in qua nec locus nec modus est devotioni. Sic, dum plurima quærimus, optimum amittimus; nihil enim nostra cum Deo conjunctione melius.

Qui omne litus attingit, ad nullum pergit; qui se cum lineis omnibus partitur, abit a centro. Si per varia divisi abeant solis radii, non accendunt. Solus quærendus est Deus, totis amandus est viribus, ut teneatur.

Aliis expedita cogitationibus mens recta feratur ad bonum tamquam ad scopum; ab hoc ubi declinat, errat: dissipatæ cogitationes affectum non movent, et affectu frigido ad Deum, qui ignis consumens est, non pervenitur.

Qui ubique est, nullibi est; qui mercurium solidare non didicit, nec in litterarum nec in Dei cognitione aut amore solidus est. Pluribus intentus minor est ad singula sensus; qui una manu multa complecti cupit, nullum tenet.

5.

Magnus est eorum error, quos amor sui obcæcavit, obcædientes existimare se, cum superiorem ad id, quod ipsimet volunt, aliqua ratione pertraxerint. S. Ignatius in ep. de obcæd.

Simiam suam quælibet virtus habet; ut pulchra facies sæpe tantum superficies, ita et virtus sæpe larva tantum est elegans, sed sine cerebro, sine medulla. Substantia obcædientiæ est, ut non tua, sed superioris voluntas impleatur.

Aliud est te superiori, aliud hunc tibi parere; istud facit, dum, non quod ipse vellet, sed quod tibi placere intelligit, imperat. Nescio, cujus majori vitio, an superioris, quod fortitudine, an subditi, quod obcædientia destituatur.

Si superior subditum timeat, si ei placere satagat, frenum perdidit; tum enim non, quid rei æquitas, sed quid subditi cupiditas exigat, attendit et perverso plane ordine, qui præesse debebat, servus efficitur.

Nisi forte condescendendum aliquando ægro videatur, qui tractandus est mollius, ne intra manus duriores plene succumbat; in quo ut laudanda superioris discretio, sic vituperanda subditi est pervicacia.

6.

Ut anima progredi valeat in via spiritali, ad illius partis oppositum necesse est tendat, in quam inimicus tentat pertrahere. S. Ignatius in exerc.

Qui ab impetu rapidi fluminis in syrtibus non vult abripi, huic contra torrentem viribus omnibus nitendum est; qui si cedat, de navi, de fortunis, de vita est conclamatum: vel enim allidetur in cautes vel a gurgite haurietur.

Numquam paciscendum cum eo hoste foedus, qui est implacabilis, cujus omnis cura nostra est perditio. Quidquid molitur ille, in nostri perniciem molitur. Tu consiliis ejus semper esto contrarius.

Vivendum est in armis; numquam hæc ponenda sunt. Nullum ibi crede fore armistitium, ubi diu noctuque in tua vigilat damna inimicus, numquam non machinas admovet allectrices. Has fugisse vicisse est.

Qui procul a Jove, procul est a fulmine; quanto remotior abis a suggestionibus inimici, tanto certius tua vitas pericula; præstat perire non posse, quam hosti colludere. Fuge: salvaberis.

7.

Hostis ille noster nulla re magis caritatem exstinguit quam immodico et inconsiderato in virtute progressu. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Ut saburra contra ventorum levitatem navem munit, mergit immodica; ut oleum, si moderate affluat, flammam alit, exstinguit, si absque mensura affundatur: ita moderatio virtutis est parens, indiscretio vero noverca.

Sæpe putatur pietatis, qui superbiæ partus est, latentis quidem sub specie fervoris, nocentis tamen. Immodicus ille conatus suam frequenter, non Dei gloriam aucupatur. Extraordinaria periculosa sunt.

Qui grandes in via virtutis fecisset progressus, si, moderatione duce, lento passu sensim sine sensu promovisset gradum, is inconsulto cursu sibi remora factus hæret, ut, qui nimium voluit, jam nihil possit.

Ingentia cælo damna, orco lucra imprudens fervor parit; quantum enim animabus prodesse potuisset, tantumdem solacii additur orco, demitur cælo. Etiam bona mente, nisi hæc discretionis subsit legibus, multum errari potest.

8.

Plus Maria dolet Unigenitum peccato offendi ab hominibus, quam doluerit eundem crucifigi. S. Ignatius ap. Nad.

Ut nulla soli cum tenebris, ita nulla Mariæ cum peccato seu actuali seu originali communio, perpetua inter hos oppositio. Ut causa causæ est causa causati, sic crucifixionis Christi causa est peccatum, quam toties repetis, quoties peccas; et hoc quanto Mariæ dolore?

Judæi crucifigentes Christum non agnoverunt (1 Cor 2, 8); tu scis, in quem delinquas; pro illis necdum ut pro te passus ille fuerat; tot tu, nulla illi novæ legis sacramenta in subsidium acceperunt. Vide, quam Judæis deterior sis?

Mors Christi adeo mala non est, ut etiam inter bona censi queat; erat enim malorum terminus, humanitatis debitum, æternæ felicitatis janua; peccatum vero ita malum est, ut solum malum sit.

Qui colere vult Mariam, Filium non offendat; sic Matris una et Filii te filium probabis. Quomodo placere possit Matri, qui inimicus est Dei? Hæc pietatis est medulla, sine qua nihil prosunt omnia.

9.

Superiori, nec si prudentia, bonitate ceterisque quibuslibet divinis donis ornatus instructusque sit, propterea obtemperandum est, sed ob id solum, quod vices Dei gerat. S. Ignatius in ep. de obœd.

Qui propter humanas rationes obœdit, ab hominibus præmium expectet, æternum non accipiet, quod Deus non dat nisi sui causa obtemperantibus. Nemo libenter frustra laborat. Quod agis, fac cum merito.

Servi Dei sumus, non hominum mancipia. Cur horum potius gratia quam illius obœdiamus? Oculorum servi onus ferunt, fructum non accipiunt.

Qui humanæ seu prudentiæ seu benevolentiae nititur, heu, quam fragili insistit fundamento! Utraque instabilis est. Quid hominis benevolentia mutabilius, quid ejus prudentia magis obnoxium erroribus?

Solus de actionis bonitate, de laboris impensi pretio certus est, qui homini non propter hominem, sed propter Deum obœdit; quid ille prodesse potest sine hoc, an non omnia hic sine illo?

10.

Illos sibi quisque ad imitandum proponat, quos diligentia insignes et magnanimitate videbit. S. Ignatius in ep. de perf.

Magna magnorum virorum exempla calcaria sunt, quæ, quid agendum sit, potentissime stimulant; vocem habent eloquentia omni magis facundam. Ideo primos peculiaribus Deus ornavit donis, ut haberent posteri, quorum virtute provocarentur ad paria.

Nec est, quod imbecillitatem quis excuset. Potuerunt illi, cur tu non possis? Etiam illis Damascena e terra coaluit corpus, par utrisque gratia; quid adhuc desit nisi animus?

Male naturam inculpamus, nostros illa veretur nutus; negligentiae, non impotentiae vitio fit, quod a tantis exemplis degeneres abeamus. Consuetudo altera natura est; fac secunda sit prima melior.

Regula in ædificiis debet esse perfecta, secus muri declinabunt ruinæ propiores quam fastigio. Artefactum sua idea non fit melius. Optimi sint, quos imitandos designamus.

11.

Difficilius est spiritum comprimere, quam carnem affligere. S. Ignatius ap. Orland.

Ut corpori negentur commoda, ut membra dolore atterantur, durum quidem est, sed non ita sublime, quin eo etiam philosophica virtus ascenderit, quæ fortunas et vitam contemnere non semel docuit.

Contemni, posthaberi aliis, sui æstimationem contemptui habere, hoc ut naturæ ordinem, sic etiam omnem philosophorum captum excedit; ille solus virtutis hujus magister est, qui mitis erat et humilis corde (Mt 11, 29).

Externa mala tolerare cortex solum est patientiæ, ast ea ferre æquanimiter, quæ animam vulnerant, hæc medulla virtutis est. Hic Rhodus, hic saltus est. Sinceræ hic lapis lydius virtutis.

Corporis ferre molestias jactantia sæpe, sæpe pertinacia docuit; ast animi læsi gemitus comprimere, spiritus ad alta natos intra rectæ rationis limites cohibere non nisi fortitudo potest.

12.

Negligentia et tepiditas semper mæstos pariunt ignavo labores. S. Ignatius in ep. de perf.

Magis ille laborat, qui minus. Otiosi citius atteruntur viribus quam negotiosi; qui suis indulgent cupiditatibus, plura patiuntur iis, qui carnem suam cum vitiis et concupiscentiis suis crucifixerunt (Gal 5, 24).

Ubi fervor est, ibi labor non est; ubi amatur, ibi non laboratur vel certe labor ipse amatur. Amplius nos terret difficultatis metus quam ipsa difficultas.

Crux tepidorum est gravissima. Idem cum ferventibus onus sentiunt, sed unctionem cum illis non accipiunt. Hæc eam fervido animo alacritatem facit, ut quam parum avem pennæ, tam modice omnes difficultates eum onerent, ut potius evehant in sublime.

Grande malum, quod domi nascitur; semper adest, continuo premit et, quod deterrimum, medicam manum impedit; quia non aliter quam domestica cura et sui interitu sanabilis.

13.

Certum omnino sit Deum semper esse ad liberalitatem paratum, modo altam in nobis profundamque humilitatem inveniat. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Ut pronissimæ in valles e montibus confluunt undæ, sic nullus abundantiora charismatum ab altissimis fluentia speret, quam qui se suique æstimationem a se quam profundissime abjecerit.

Si enim vas vacuum non sit, aquam non hauriet; sed nec is gratiarum speret abundantiam, qui eas sui honoris cupiditate plenus petit. Arrogans ille pharisæus vacuus a Domino recessit non liberalitatis divinæ, sed suæ arrogantiae vitio (Lc. 18, 14).

Nemo securior quam humilis. Illa solum contra vehementiores boreæ furores tuta consistit arbor, quæ profundissimas in terram radices misit. Feriunt altas fulmina turres, dum sine noxa crescunt myricæ.

Respexit Deus humilitatem ancillæ suæ, ideo fecit illi magna, qui potens est (Lc 1, 48-49); nec nunc plura cum ullis ille facit prodigia quam cum illis, qui sibi vilescunt. De se parum sentientes plura faciunt.

14.

Multa, sæpe etiam bona, omitti et, quæ agenda non fuissent, modo peccatum non sint, committi possunt ob hominum, quibus prodesse volumus, iudicium. Ignatius ap. Rib.

Bonum malumne sit aliquid, non tam res ipsa quam circumstantiæ definiunt; in his sæpe malum fit, quod in aliis tolerabile, in aliis etiam laude vel præmio dignum fuisset.

Non una ægros omnes levat medicina, quia, quidquid recipitur, per modum recipientis recipitur; nempe bonum ex integra causa; si vel una illam circumstantia vitiat, bonum esse desinit, immo fit malum.

Cum aliorum perturbatione velle bona facere non est gratum Deo holocaustum parare; qui, cum Caritas sit, nihil ei placet absque caritate. Gravior illi pugnillus cum pace quam thesauri cum iurgio communi oblatis.

Aurum est caritas; ut ab illo ignobilia etiam metalla vel ligna fulgorem, sic ab hac viles omittendæque alias actiones pretium accipiunt. Sic age, ut nulli justæ præbeas offensæ causam.

15.

Audire facilius est quam loqui. S. Ignatius ap. Nolarc.

Artium nulla tot eget præceptis quam ars bene dicendi, quia nulla pluribus obnoxia est erroribus; linguam tot natura conclusit repagulis, labiis, dentibus custodivit, ut raro prodeat, ne sæpe erret.

Linguæ proximum natura cerebrum, rationis sedem, constituit; binos addidit in vigiliam oculos, nempe ut nihil proferat illa, nisi quod et prudentiæ legibus conforme et admodum circumspectum sit.

Heu me, quæ non sermo unus inconsiderate fusus movit bella, concitavit incendia! Volat irrevocabile verbum et jacti instar teli multos vulnerat. Omnibus te periculis, fastidiis omnibus erues, si tacere didiceris.

Summus semper apud omnes silentio fuit honor; quantum silentii, tantum cuique fidei et auctoritatis. Mirum nos tam prodigos ad locutionem, cum ea justo frequentior omnem plerumque prodigat nostri æstimationem.

16.

Male credit judex accusanti, nisi audito accusato hunc reum inveniat. S. Ignatius ap. Nolarc.

Nemo frequentius errat, quam qui facile credit; pensari audita, maxime quæ alienæ famæ derogant, et fides iis tamdiu negari debet, donec palpari veritas possit.

Si accusasse sufficit, ut quis reus agatur, nemo innocens manebit; loquendi de aliis et censurandi consuetudo ita late invaluit, ut nulla res majori opus habere examine videatur quam delatio.

Mali fallere, boni falli possunt, neutris præpropere debetur fides. Nos ipsi quam sæpe fallimur; quam pronum, ut in re vel persona lateat error! Facilior est tardæ quam festinatæ credulitatis venia.

Reo nondum audito, nihil certi statui potest; si data delatori una, servanda est aurium altera delato. Suus esse debet purgationi locus; in dubio favendum reo. Quibus delationes audire volupe est, delicias in quisquiliis quærunt.

17.

Inconsulto Deo aggrediendum est nihil. S. Ignatius ap. Lud. Gonza.

Humana consilia bis fallacia sunt: primum quia raro sincera, dein quia fragilia; solis absque metu niti possum, quæ a mente suprema veniunt: illis enim nec fidei quidquam deesse potest nec soliditatis.

Multi sunt auctores operis imperfecti, quia cælo multi non consulto telam ordiuntur. Non speret bonum negotiorum finem, nisi a primo ea principio quis incipiat. Hoc negligere est errare.

Rogari vult Deus, ut suum tenebris nostris lumen affundat, sine quo densa in caligine palpitamus omnes; etiam sapientissimo non unam ambitio et sui amor umbram offundit.

Inconsulta nostri molimina ridet Deus, quæ, dum fervent maxime, dum optimo successu portum videntur respicere, subsidunt. A Babyloniis disce architectis, quid turrim, cælo adverso, ædificare prosit.

18.

Sua semper veritas luce splendet, ubi mendacium tenebris offunditur, sed his castigandis sola rei præsentia sufficit.

S. Ignatius ap. Bart.

Qui mendaciis occultare veritatem volunt, telas texunt araneorum; frustra ingenium eviscerant, quisque ventus dissipabit male conexa retia. Quam parum ignis in sinu, tam parum diu potest latere veritas in recondito.

Bellum cedro movere venti possunt, assibilare, folia commovere, frondes concutere, solitæ obesse paci possunt; a recto avertere tramite aut evertere non possunt: pari nititur radice veritas, non evertetur.

Si veritas a parte tua sit, non est, quod ullum, non, quod mille timeas: una recti conscientia contra mille te defendet adversarios et structos contra te cuniculos, ubi eruperint, in fenum mittet.

Non solet latere veritas: in sole posuit tabernaculum suum, amat publicum; frustra simulas: etiam te nolente, theatrum subit veritas, quam, si lingua neget, frons, oculi, rubor prodent.

19.

Huic quam maxime invigiletis: alter de altero in bonitate sentientes ut utrique invicem diligamus. S. Ignatius ap. Bart.

Amor Dei latissime patet: tot habet appendices amores, quot homines; ut ex oceano fluvii in eundem reversuri deducuntur, ita ex sincero Dei amore plurimi derivantur amores, qui ad ipsum revocantur.

Si amicorum omnia sunt communia, debent amores illis esse communes. Deum non diligit, qui non eadem cum illo diligit. Vide, quid non possit amor Dei: cogit omnes ad omnium amores.

Profanus amor ut amet unum, odit plures, offendit omnes, cæcus semper, et cum amat et cum odit. Dei amor tum efficacius amat unum, cum tenerrime amat omnes, et cum nullum odit, tunc solum unum vere amare se probat.

Homines natura nos esse, non feras voluit, id est sociales; humanitatem debemus amoribus, ne illa in nos censura cadat, quod homo homini lupus audiat; qui calce ferit ut equus, rugit ut leo, mordet ut canis, cornu petit ut taurus, homo non est.

20.

Cui inutilis benignitas exstitit, utilis ejus exemplo ceteris sit severitas.
S. Ignatius ap. Ribad.

Ut severitas, sic et remissio cum modum nescit, evertit imperia. Matrum indulgentia plurimos perdidit, quos tempestivus patris rigor servare potuisset. Malus superior, sub quo nihil ulli liceat, pejor, sub quo omnia omnibus.

Qui coniventia sibi subditis placere curat, Deo displicebit; quia pluribus viam malis aperit, quam ut facile dein queant extirpari. Sera nimium est medici severitas, dum totum cancer corpus occupavit.

Eo graviora censentur mala, quo pluribus officiunt. Qui parcit malis, nocet omnibus: illis, quod non emendentur, aliis, quod sequiora facilius exempla imitentur. Plura remissio quam severitas reipublicæ minatur damna.

Quod levi manu curari poterat vulnus, coniventia neglectum evadit incurabile. Inclemens sane benignitas, dum, quod levissimis principio emendari poterat, ferrum deinde et ignes — utinam non æternos! — subire debet malum.

21.

Nullus quidem, ii tamen offendendi minime, qui, si adversarii forent, possent nostrum in divino obsequio et salutis publicæ studio cursum impedire.
S. Ignatius in hist. Soc.

Aegre progreditur Petri navicula, dum potentes contra nituntur venti, qui nisi Typhim illa reperiat, facilius naufragium quam portum tenebit; contra propitiis ventis velocissime vehetur.

Quid juvat crabrones concitare? Si non lædant, molestant tamen et laborem melioribus curis debitum, ut repellantur, occupant. Pugnando parum fructus colligitur.

Magna magnorum planetarum vis est in sementem: tum divini verbi semen centesimum pollicetur messem, dum faventibus illud astris spargitur. Ut, invita Minerva, parum disces, ita, Jove adverso, non multum proficies.

Plus animarum fructui unus obesse quam centum prodesse possunt, maxime si opibus, si auctoritate valeat, qui se opponit. Fac, quod potes, non quod velles. Satius est parum tuto lucrari, quam magnum proventum periculo exponere.

22.

Ita pœnitendum, ut in corde contritio, in ore confessio et in opere sit satisfactio. S. Ignatius in ms. catech.

Magna res pœnitentia. Facilius est innoxiam a crimine tueri animam, quam congruam pro scelere agere pœnitentiam. Sunt suæ etiam crocodilo lacrimæ, quæ non ubertate, sed affectus sinceritate pensandæ sunt.

Pœnitentia crimine minor esse non debet; quot in se peccator habuit oblectamenta, tot de se facere debet holocausta; immo totus homo Deo immolari debet in pœnitentia, quia totus eum offendit in culpa.

De scelere commisso certus es, de congrue acta pœnitentia certus esse non potes; ideo numquam cessandum est a pœnitentia: dolor non nisi vita terminetur.

Quid tardas converti ad Dominum? Itane volupe tibi est mancipatus diaboli? Si veniæ spe scelera sceleribus multiplicas, cave, ne, priusquam eo venias, naufragium subeas. Pœnitentia, quæ ab infirmo fit, infirma est.

23.

Omnem ordinem et eligendi formam Spiritus Sanctus, qui ad electionem movet, facile supplet. S. Ignatius.

Mirus artifex est Spiritus Sanctus, nec regulis se alligari nec exemplis sinit: operatur, ubi et prout vult. Quod ventis, hoc etiam divino Flamini proprium est, quod, unde veniat aut quo vadat, ignoremus.

Felix, qui ab eo regi se sinit. Examine spiritus, an a Deo sint. Non omnia, quæ sancta videntur, talia sunt; sub pietatis larva sæpe abscondi improbitas potest; quis discernet?

Ingenii nostri acumen longe magis imbecillum est, quam ut in rebus Deum, animam, æternitatem concernentibus tuto eligere quid possit: accersendum e cælo lumen, cor Spiritui Sancto præparandum.

Ut non veniunt nisi ad candida tecta columbæ, ita nitor animæ optima est ad divini Flaminis lumen accipiendum præparatio; sine quo caligat omnis humana sapientia, ingenium omne cæcutit.

24.

Innocentia vitæ ac sanctimonia multum quidem per se valet et ceteris rebus omnibus longe præcellit, sed, nisi cum prudentia agendique cum hominibus modo sit conjuncta, manca erit atque infirma. S. Ignatius in vita.

Suum auro etiam intra montium viscera condito inest pretium, ast eo longe minus, dum usus humanos subit: sic est sanctitati sua domestica utilitas, publico tamen incipit prodesse, quando privatam, qua dives est, virtutem aliis communicat.

Quid juvat plenam optimis mercibus habere officinam, si eas venum non ponas? Latebunt, nihil lucri ferent. Qui melius sua novit vendere, quæstum facit uberiorem. Ideo sua in te Deus cumulavit dona gratiæ, ut in plures deriventur.

Si brusca et morosa tua sit sanctitas, non a te modo arcebis homines, sed et a virtutis studio; tetricam esse tristi supercilio doces, cum veræ sit lætitiæ parens, nec sincerius gaudere possit ullus, quam qui bonus.

Vultus ad serenitatem explicatus, placidus sermo, benignior oculus, perpetua morum tranquillitas si sanctitati vitæ conjuncta sunt, tum optimo virtutum proventu doces. Ceterum frustra vocabis in seque-
lam, quos atro vultu cogis in fugam.

25.

*Viles, abjectos, imbelles vos ignavos-que putate, si vel unus in aula reperia-
tur, qui, ut terreni principis favorem
aucupetur, ipsius nutibus diligentius ser-
viam quam vos, ut gratiosi apud cælestem
Regem evadatis. S. Ignatius ap. Bart.*

Maxima mundi felicitas eo absolvitur gradu, si quis inter aulæ domesticos assumptus regii ministri sortem obtineat. Quantis hoc apud multos laboribus, quantis stetit impensis! Ecce idem tibi volenti ultro apud Deum prostat.

Quantum terreni regis gloriam æterni majestas excedit, tanto majus est, quod huic præ illo debes obsequium. Confer parallelas. Ille pari tecum luto compactus, paribus obnoxius ærumnis, pares abiturus in cineres: Deus æterna et immensa majestas. Vide, quid cui debeas?

Hominem Deus induit, ut sui a nobis impetret sequelam, extorqueat famulatum. Vel fides nobis deest vel inferni pœnas non simplices meremur, quod tali Domino tam parum et tam segniter serviamus.

Nec nostrum sine mercede postulat obsequium: æternum pro labore modico donat præmium. Pudeat nos in lucra temporalia tam pronos, si æterna turpi vecordia negligimus.

26.

Omnia tua dicta et facta in vulgus emanabunt; cogita ea, quæ in tenebris dixisti, in lucem proferenda. S. Ignatius in hist. Soc.

Linceos habet oculos vulgus, nihil ei absconditum; ea, quæ remotos intra parietes sepulta credebantur, erumpunt tandem in publicum; nihil tam abstrusum, quo non rima aliqua oculis accessum cedat.

Quo nequit oculus, penetrat suspicio; quæ ubi semel invaluerit, non quiescit, sed ut sagax odorem tamdiu sectatur canis, dum prædam teneat: ita humani acumen ingenii irrequietum scrutatur omnia, donec secreta resciat.

Defossum in terram semen sepelitur quidem, sed ad tempus; quo brevi exacto, sensim sine sensu prodit seges: ita quæ amici pectore velut agro altissime tutissimeque credis recondita, in apricum protrudentur.

Ama ut osurus et, dum amaris, puta odio te olim prosequendum; ita te et tua fidas amico, ut nocere non possit, licet velit. Quo vehementior est amor, tanto citius in cinerem deficit, et affectui immoderato paria succedunt odia.

27.

Nimium cauti in rebus divinis raro magna atque heroica aggrediuntur; his namque manum non applicat, qui minutam quamlibet difficultatem, quæ occurrere posset, formidat. S. Ignatius ap. Nolarc.

Qui ventos attendit, nec navigat nec umquam seminat: quid forte periculi, quid occurrere difficultatis possit? Si scrupulose metuas, nulla te umquam ad audendum aliquid inducet resolutio.

Parvuli sunt, quos quævis facile terret umbra; quibus ætas et virtus adulta, iis pectus contra difficultates magis est firmum. Sæpius opinio quam difficultas nos ab agendis revocat. Semper accincti numquam inchoamus.

Forte periculum, quod tantopere metuimus, numquam evenit; cur sumus ante causam miseri, qui felices esse possumus, si timori spem substituamus? Nemo plus nos impedit quam ipsi: dum nimium sapere volumus, desipimus.

Frustra fatigaris: brevior humana est perspicacia, quam ut prævideat universa; quæ suspicaris, numquam evenient, fient autem, quæ tu non cogitas. Divinæ aliquid providentiæ relinquendum, suus etiam spei dandus est locus.

28.

Discussis decretisque jam rebus nox ultimum dare debet consilium. S. Ignatius ap. Bart.

Prudentia virtus non esset, si omnia, quæ nobis incidunt, consilia essent: quam belle tum omnia et nihil inconsulto gereretur; sed ut non quodvis cerebrum Palladem, ita nec quævis incidentia consilium parit.

Consilia, ut iis tuto uti possis, festina non sint; præcipitata enim facile præcipitant. Ut una fax alteri, sic et cogitatio una lucem addit alteri, ut magis perspicue, quid agendum sit, videas.

Multa impetus dictat, qui, justa si temperetur mora, damnabit, quæ ante probaverat. Sæpe passio menti offundit caliginem, hæc iudicium eripit, cui tempus mederi potest: quantum enim subsidit illa, tanto plus lucis affulget.

Nemo omnibus horis sapit. Novercæ sunt dies aliquæ in nostram ortæ perniciem; noctem si exspectamus, felicior ilucescet altera. Dilata fieri possunt, facta si male cedant, mutari non semper possunt.

29.

*Otium malorum omnium origo, quoad
ejus fieri poterit, locum non habeat.*
S. Ignatius.

Adæ filii sumus: nostræ nos decet non
oblivisci hereditatis, ut in sudore
vultus pane nostro pascamur. Qui non
laborat, non manducet, vox est Apostoli
(2 Thes 3, 10). Quî facto vespere gros-
sum speres, si non laboras in vinea?

Homo nascitur ad laborem (Iob 5, 7);
nihil agere perinde est ac non vivere.
Vita corporis in motu consistit; si ces-
sent arteriæ, si anhelitus sistat, deficit
vita: sic nec anima vivere censenda est,
quæ, quod deberet, non agit.

Tempus illud inter perdita computan-
dum venit, quod in utilitatem animæ im-
pensum non est. Non omnis, qui diu fuit,
diu vixit. Senex vitiosus virtutis ætate
puer est: juvenis virtuosus parum adhuc
duravit et tamen diu vixit.

Natura nihil otiaitur; omnia sunt in mo-
tu: fluunt aquæ, rotantur astra, ignis sem-
per in conatu, nostro nempe documento,
ne ignavia et torpore labi sinamus tem-
pus, sed, cum hoc favet, operemur bo-
num.

30.

Sicut magnam in cælo reportat mercedem, qui conatur expellere cogitationem pravam: ita magno se periculo in gravia mala labendi exponit, qui bonis inspirationibus non assentitur. S. Ignatius ap. Nolarc.

Offert Deus gratias, non obtrudit; invitat ad bonum, non cogit; si quis eum inhumanus rejecit, quid mirum, si reciprocè rejiciatur? Sic ille nos visitat, prout illum nos colimus.

Qui oblatum contemnit beneficium, non favorem, sed odium promeretur; dum primum avidus accipit, meritum sibi comparavit ad aliud. Optima nempe beneficii compensatio gratitudo est.

Caute inspirationibus attendendum: conditiones sunt, quibus Deus tuam salutem alligavit; talem si negligas, periisti, non Dei parsimonia, sed oscitantia propria. Hodie, si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra (Ps 94, 8).

Dum pulsat Deus ad ostium, dum aurem vellicat, cave aurem cordis obtures; si monet, Pater est; si minatur, Dominus est; semper Salvator, tuæ saluti intentus; dic: Loquere, Domine, quia audit servus tuus (1 Sm 3, 9).

31.

Sit laus et gratia Deo Creatori nostro, ex cujus infinita liberalitate et munificentia bonorum omnium ratio gratiaque redundat. S. Ignatius in ep. ad Hisp.

Plures numeraremus gratias, si sæpius grati essemus; gratitudo pro uno novi est beneficii sollicitatio. Avet ille benefacere, qui totus bonitas, totus liberalitas est. Numera stellas, si potes, et eodem censu gratias vel hoc die aut anno acceptas in computum coges.

Et quid nobis debet Altissimus? Dedit gratias, antequam mereri aut desiderare possemus; continuat in momenta, et quid rependimus? Dat sine spe, gratuito, sine termino, liberaliter.

Illud beneficii auget magnitudinem, quod tam vilibus terræ vermiculis, immo ingratissimis, rebellibus, inimicis benefaciat et, quod captum omnem excedit, dum offenditur, benefacere non cessat. Quid agimus? Feræ cicurantur beneficiis.

Quid retribues Domino pro omnibus? Si te, si tua des, non das, sed reddis, quod suum est. Da hunc annum, da futurum, totam da Deo æternitatem, et fac

omnia ad maiorem Dei gloriam.

SENTENTIÆ S. PHILIPPI NERII

1.

Dæmon, utpote superbus et spiritus amator tenebrarum, nulla alia melius vincitur ratione quam vera cordis humilitate et simplici claraque, remoto omni velo, peccatorum suorum ac tentationum confessario facta confessione.

2.

Qui profectum in spiritu facere desiderat, debet secundum Patrum veterumque monachorum regulas mundum putare pro nihilo, magni omnes facere; se ipsum contemnere contemnique ab aliis nihil curare.

3.

Semper ab humano pectore humilitatis spiritum et submissionem requisivit Deus: nec est, quod illi displiceat magis, quam propria sui ipsius intumescere æstimatione.

4.

Cum quod committitur peccatum vel defectus, cogitandum est, in superbiæ pœnam id a Deo permissum esse, estque perniciosissimum, suos excusare defectus. Ac propterea, cum quis labitur, debet dicere: Si fuisset humilis, nequaquam cecidissem.

5.

Si quis moneatur defectus admissi ab altero, debet monitionem eam animo hilariter humilique accipere, nec ideo tristitiam aut acediam admittere: quia sæpe est acedia talis, cui ex superbia dolet correctio, multo quam ille ipse, qui admissus erat defectus, damnosior.

6.

Crux et tentatio nequaquam a Deo petenda sunt, cum quadam de propriis viribus ad eas superandas præsumptione. Humiliter tamen ac confidenter peti ab eodem possunt gratia ac vires ad prompte hilariterque sufferendum omne id, quod divinæ nobis imponere visum fuerit majestati.

7.

Dum quis ex morbo decumbit corporali, cogitare debet ac dicere: Isthanc mihi Deus immisit ægritudinem, eo quod

quid a me desiderat. Quare constituo omnino, mutare vitam (tamen cum ipsius auxilio) et me ad frugem meliorem recipere.

8.

Jejunia, flagella et corporis afflictationes ejusmodi non debent sine confessarii licentia adhiberi. Et quicumque id genus res proprio assumit arbitrato, aut labefactabit brevi valetudinem, aut, quod sibi grande quid præstare videatur, in superbiam præcipitabit.

9.

Quærenda quidem est scientia, sed sine curiositate et sollicitudine. Quod si quid didicisti, occule nec ostenta; sed eo in vitam utere emendandam.

10.

Magna cordis est perfectio, discretum esse nec terminos prudentiæ transilire. Et multi tamen, ii maxime, qui primum incipiunt Deo deservire, quod virtute careant discretionis, vitam aggrediuntur asperrimam et pænitentias suscipiunt longe laboriosissimas, jejunando strictissime, horrida portando cilicia, super asseribus nudis dormiendo, vigilando, totasque perorando noctes. Quæ cum ipsis improportionata sint, viresque illo-

rum non modice excedant, ideo deprehendunt tandem se et illusos et male affectos indispositosque tam quoad corpus, quam quoad animam.

11.

Non ita mediis inhærendum est, ut finis, in quem media collineant, nulla omnino ratio habeatur. Quare vehementer errant illi, qui nonnisi ad corporis per abstinentias, flagella, peregrinationes, cilicia et id genus alia attendunt afflictationem in eaque conquiescunt, quasi omnis in ea sita esset perfectio; nec advertunt ea omnia media nihil omnino esse, nisi hominem ad timorem Dei ipsiusque mandatorum ex amore observationem, ad humilitatem, ad avulsionem a mundo, quo toto corde Deo deserviat, adducant.

12.

Sunt nonnulli, qui sensim sese novis ac novis oneribus aggravent imperentque sibi in dies singulos et coronas plurimas et Horas Virginis sanctissimæ, et Officium Defunctorum et diversas orationes, alias in alios fines; et complura præterea alia. Quæ ut forte bona sint singula; omnia tamen simul nimia sunt et obruunt oraturum; ac tandem, superante nausea, omnino relinquuntur; præ-

terquam quod tot onera mentalem impediant orationem. Bonum tamen est, certam aliquam sibi imperare devotionem eamque serio persequi nec umquam intermittere.

13.

Nihil opus est, omnia uno velle perficere die et intra quatrimum sanctum fieri; sed pedetentim et gradatim pergendum est.

14.

Difficilius curantur illi, qui nimis multum, quam qui nimis faciunt parum.

15.

Utilissimum est, proprias interrumpere devotiones, quando ita confessario videtur.

16.

Si quando accidat, ut consuetam iubeat confessarius in aliud differri tempus Communionem jussaque nolit obsequi persona, sed firma in proposito perseveret suo sentiatque de mandato tali displicentiam, id quidem exigua est devotio, sed illustre pertinaciæ signum modicæque mortificationis ac superbiæ; quo indignissimam scilicet sese tanto reddit Sacramento.

17.

Qui propriam scit refrenare voluntatem et sua suæ animæ negare desideria, in præalto virtutis gradu est. Nescire autem id nec curare, est secum infinitarum circumferre seminarium tentationum; et hic talis pronissimus ad indignationem est; amicitias rumpit facillime, et raro lætus, sed ut plurimum melancholicus et turbulentus est ob ea, quæ ipsi accidunt.

18.

Non est certum interioris devotionis signum exterior; ne ipsæ quidem lacrimæ. Nam etiam feminæ non bonæ lacrimantur facillime, nec eo tamen sanctæ sunt.

19.

Si quis repulsam patiatur apud principes aut superiores, id ne ægre ferat nec ullum forinsecus signum det indignationis, sed ad eosdem redeat cum eadem vultus liberalitate omnemque illis suspicionem extorqueat animi ea repulsa exulcerati.

20.

Si quando expediret personam principem notabilis defectus commonefieri, consultius esset, corrigere in speciem personam tertiam, quod ita facilius ac sua-

vius pro se eam acciperet correctionem persona princeps; nec ita indignaretur, quod in se alius sibi sumere magisterium audeat.

21.

Qui sibi ab aliis vult multum oboëdiri, imperet parum.

22.

Oboëdire sine discursu certoque sibi persuadere, id, quod imperatur, esse eorum, quæ possit facere, optimum, optima est oboëdientia. Et qui in aliqua Congregatione est, debet ad oboëdiendum esse longe promptissimus et res omnes alias propter communes relinquere.

23.

Non sufficit, solum honorare superiores; honorandi insuper sunt et æquales, immo inferiores et, omnes ut tute honore prævenias, conandum est.

24.

Fugere omne genus singularitatis, ad virtutem pertinet, nec prætendere sese aut esse plus aliis, aut aliis plus facere.

25.

Raptus, ecstases et lacrimæ palam ante oculos plurium suspecta sunt. Nam gratia amat umbram et recessum cordis,

nisi aliud utilitas proximi exigat; natura vero propriam quærit excellentiam amatque videri palam et monstrari.

26.

In bono ne tarderis; nam nec mors tardatur; et beatus juvenis, cui tempus ad bene operandum concedit Deus.

27.

Otium res pestilens homini christiano est; ac propterea semper quid agendum esset, maxime cum quis solus in cubiculo est; ut vel legendus liber quispiam spiritualis, vel vitæ Sanctorum, vel Scriptura sacra, vel dicenda corona, vel componendi libri, vel sternendus lectus, vel quid simile; ne quis a dæmone inveniat otiosus.

28.

Ad persequendam virtutis viam non modicum conducit cogitare, non esse ullum in hac vita purgatorium, sed vel cælum, vel infernum. Nam is, qui servit Deo serio, omnem sibi crucem et afflictionem vertit in gaudium et consolationem habetque suum interius paradisum; sed qui contrarium facit sensusque sequitur, habet in hoc et in altero mundo infernum.

29.

Frequens peccatorum confessio animæ nostræ magnorum est occasio bonorum, quod ipsam expurgat, sanat et in divino confirmat servitio: ac propterea nunquam destinato tempore, quocumque etiam sese ingerente impedimento, esset intermittenda; sed prius confitendum, deinde negotium aggrediendum, quod utique tali cum auxilio feliciter expediatur.

30.

Melancholia animique conturbatio non parum affert spiritui nocementi; cum lætitia contra confortet cor multumque juvet perseverantiam in bona vita. Quocirca continenter deberet esse animo hilari serenoque servus Dei.

31.

Scrupuli, quia inquietant animum redundantque melancholicum, studio omni ac industria fugiantur.

32.

Non debent gratiæ, quales sunt sanitas, divitiæ, prosperitas et si quæ similes a Deo peti absolute, sed conditionate, si videlicet ita Deo placeat, utilesque sint et non noxiæ petenti.

33.

Si quam interiorem gratiam concedat Deus, nulla ea, præterquam patri spirituali, manifestanda est; alioquin perditur.

34.

Qui inserviturus ægroto est, ægrotum illum ipsum putet esse Christum, et quidquid operæ ægroto navaverit, ipsi se putet navare Christo; quia ita et majori cum amore præstatur ea opera et profectu.

35.

Cum boni quidpiam ab altero factum alter aliquis sibi attribuit indeque gloriatur, vehementer gaudere debet is, qui illud opus navavit bonum idque in beneficiis divinis ponere, quod alius id ipsi apud homines suffuretur; quia sic idem illud majore cum merito recuperabit apud Deum.

36.

Pessime facit, qui sibi confidit; et is, qui sese in peccandi conjicit occasiones, dicendo: „Non labar“, labitur plerumque majore cum damno animæ suæ. Ideo, qui non vult labi, non debet sibi confidere et de suis præsumere viribus, sed Domino dicere: „Ne mihi confidas, Domine, nec aliud a me quam peccatum expectes; nisi mihi sis auxilio, labar certissime.“

37.

Juvenes, ad removendum magis a se periculum impuritatis omne, omnem vel minimam peccati hujus debent declinare occasionem. Ideo non probabat Sanctus hic, ut sui filii spirituales se alter alterum contingerent, ne secundum manus quidem; et ne quidem joco.

38.

Cum anima in Dei est resignata manus divinoque contenta beneplacito, est in manibus bonis multumque de felici segura successu. Et convenit valde ægro-tanti esse resignatum Deoque dicere: „Domine, si quid me velis, ecce præsto sum, quamquam nil boni feci; fac me et de me statue, quidquid tibi arriserit.“

39.

Qui aliud quid vult quam Christum, non scit, quid velit: qui aliud quid petit quam Christum, non scit, quid petat: qui alium ob finem quam propter Christum laborat, non scit, quid faciat.

40.

Nulli rerum creatarum, quamcumque exigua illa sit ac vilis, adhærescendum est, sed in humilitate inter creaturas conversandum talisque desiderandus status,

in quo unius etiam egeas Julii, nec eum tamen acquiras mendicando.

41.

Numquam consequetur spiritum, qui cupidus habendi est.

42.

Decem personæ, mundanis extricatae lucris ac commodis, totum converterent mundum.

43.

Anima, quæ se totam dedicat Deo, Dei est tota.

44.

Amor, quem quis superfluum parentibus, sanguini, studiis vel sibi impendit ipsi, totus eripitur Deo.

45.

Qui Deum amore amat vero, ipsumque super omnia æstimat, sentit interdum profluentiam lacrimarum concursumque gratiarum ea abundantia, ut cogatur exclamare: „Satis est, Domine, sine me.“

46.

Pro se quisque nec locum habere debet nec tempus, cum proximus adjuvandus est. Et suos deserere gustus oratiunculasque propter proximum, est Christum propter Christum deserere. Estque

ea perfectio non vulgaris; id, quod pauci norunt.

47.

Cum servus Dei non habet, quas patiatur, tribulationes ullas, neque est, qui ipsum persequatur injuriave afficiat, si suum sibi augere velit spiritum, fingat animo et cogitatione nebulonem aliquem, qui illi obviis convicia faciat, probra ingerat verbisque injuriis facta insuper adjungat immania, salutet scipione, gladio feriat, pugnis ad livorem usque satiet: atque ita pessime habitus, magno caritatis ardore ad exemplum Servatoris, inducat animum ad acceptam injuriam auctori condonandam, pacatisque, qui forte insurgerent, iræ atque indignationis fluctibus, omnique posthabita vindicta, amore Dei, heroica illi ignoscat caritate, non secus atque si eam reapse injuriam accepisset. Quo exercitio paulatim assuefit animus, ad veras etiam injurias facilius ignoscendas, ut miles, qui exercetur in pugnis umbratilibus, ad regendum gladium assuefacit sensim manum artemque addiscit, qua post utatur etiam, cum serio pugnandum est.

48.

Servo Dei necessaria est patientia. Nec debet quis angī tribulationibus, sed

æquanimiter expectare consolationem. Nam Deus ullam umquam immittit crucem, a qua non etiam immittat consolationem. Et loquendo summatim: vita servorum Dei aliud non est ac crux et consolatio alterna.

49.

Illi, qui immissam a Deo non fert æquanimiter crucem, vere potest occini: „Tu non es dignus, quem visitet Deus, nec tantum mereris bonum.“

50.

Cum cruces in nos, morbi et quæcumque alia adversitatum ac contrariorum genera invadunt, non sunt ea timide fugienda, sed fortiter devincenda. Nam si unam tu quidem effugis crucem, incidēs in pejorem aliam. Et qui pruinam declinat, obruetur a nivibus; et qui evadit ab urso, incurret in leonem.

51.

Cum ad sumendum in sacra Communionē gloriosum Christi Domini Corpus, in quo omnes cæli deliciæ sunt absconditæ, accedit servus Dei, stet in timore et præparet se solito amplius ad obventuras tentationes. Otiosas enim non patitur Deus mirabiles has gratias, quas in illo divino distribuit Sacramento. Plus enim gratia horret otium, quam vacuum natura.

52.

Cum quis novum in anima sua atque extraordinarium sentit spiritum devotionis, præparet se, ob dictam rationem, ad tentationem aliquam atque crucem. Insuper et cum quis ardorem advertit spiritus, petat a Domino vires, ut sufferre possit omne id, quod illi a cælo ferendum imponetur; et ne a tentationibus in peccatum aliquod nec grave nec leve præcipitetur.

53.

Si quis quæreret, quænam maxima crux servo Dei possit accidere, responderi posset, crucem ipsius esse maximam, omni carere cruce.

54.

Caveant sibi juvenes quidem a peccato carnis, senes vero avaritiæ. Fugiendo illud, istud vincitur resistendo.

55.

Semper timendum et numquam sibi confidendum est; quia dæmon ex improviso adoritur et tenebris involvit intellectum; quique non timet, victus est: nam nudus auxilio Dei est.

56.

In tentationibus, quas libido corporis suggerit, confestim ad Deum recurrat

tentatus, signumque sanctæ Crucis ter imprimat pectori et dicat: „Christe, Fili Dei, miserere mei;“ vel versum: „Deus, in adjutorium meum intende, Domine, ad adjuvandum me festina;“ vel: „Cor mundum crea in me, Deus, et spiritum rectum innova in visceribus meis.“ Et osculatus terram dicat tentatori: „Accusabo te ante patrem meum spirituales, si me diutius tentaveris.“

57.

Contra tentationes, quando eæ noctu solent effervescere, valde utile est, ante recitare, quam cubitum te conferas, hymnum: „Te lucis ante terminum.“

58.

Qui orare nescit, non novit Deum.

59.

Nihil utilius homini oratione est, et absque ipsa non diu in via spiritus perdurabis. Propterea in dies ad hoc potentissimum salutis medium recurrendum est, tamen non absque confessarii arbitratu.

60.

Homo, qui non orat, brutum est.

61.

Salutis nostræ juratus hostis nil aliud magis timet nec odit plus nec amplius quam orationem conatur impedire.

62.

Inter orandum non ita affigantur oculi corporales imagini cuiquam, ut ab ea numquam avellantur, sic enim cerebro noceretur. Memoriam tamen poterit imago inservire, ut eo facilius nobis in mentem veniat, v. g. Incarnatio Verbi, vel Nativitas Christi, vel ejusdem in cruce mors. Quodsi Sancti alicujus Sanctæve ea imago sit, proderit, ut eorumdem virtutum ad imitandum meminerimus eosque deprecemur, ut pro nobis apud Deum intercedant.

63.

Legisse Sanctorum vitas plurimum juvat orationem, et quando spiritus ad easdem inclinat meditandas, meditandæ sunt, et quando ad considerandam passionem Domini, considerata est. Nec secus, ac impellit spiritus, aut orandum aut meditandum est.

64.

Orationem vehementer conturbare solent ea, quæ superveniunt, phantasmata, multique eam ob irruentium cogitationum

molestias intermittunt; id, quod neuti-
quam probo; nam, obstante quacumque
phantasia, quamdiu potest, in oratione
perseverandum est. Et sæpe Deus con-
cedit in momento, quod plurimo non
potuit tempore obtineri.

65.

Inter alia, quæ a Deo petenda sunt,
est perseverantia in bonis operibus et sin-
cero servitio Dei. Si enim patientia ha-
beretur et in cœpta semel duraretur bona
vita, spiritus multo maximus acquireretur.

66.

Solet persæpe in prima animæ ad De-
um conversione vehemens ac fortis af-
fluere spiritus, et post videtur evane-
scere, quasi animam deseruisset Deus:
sed magnanimum esse constantemque
oportet; redibit enim.

67.

Vix umquam mori servos permittit
suos Deus, quin eos indicio aliquo mor-
tis præmoneat imminentis, vel certe spi-
ritum ipsis ante extraordinarium com-
municet.

68.

Vitæ spiritualis gradus sunt tres: pri-
mus dicitur vita animalis; alter humana,
tertius angelica. Id est, solet in principio

Dominus ad attrahendas ad se animas demulcere eas dulcedine quadam certisque spiritibus ac gustibus extraordinariis, et post fingit se longius ire, retrahendo manum suam sanctissimam ab earum dulcedinum communicatione, ut videat animarum in spiritu constantiam, sinitque eas tantisper pugnare ac configere, donec, ubi aliquamdiu fortiter resisterint vicerintque tribulationes suas ac tentationes, reconcedat illis priorum gustum ac consolationum cælestium etiam alterum tantum. Et hæc est vita angelica, in qua nec crux nec fastidium sentitur ullum.

69.

Sanctorum cuicumque desiderare præcellere sanctitate, id quidem non est superbiæ. Nam desiderare sanctum esse, est desiderium amandi honorandique Dei super omnia, quod in infinitum etiam, si quidem posset, extendi ac dilatari deberet. Amore enim infinito, cum infinita ejus sit majestas, dignus est Deus.

70.

Numquam propria standum prudentia est, sed ubique consilium a confessario capiendum, uti et preces singulorum exposcendæ.

71.

Ad perseverandum in vita bona sanctoque Dei servitio frequens necessaria est confessio ac communio, et bonæ praxes etiam ad hoc non parum afferunt adjumenti.

72.

Pro gratiis per orationem obtinendis eousque continuandæ preces sunt, dum perfecte, quod petitur, impetretur. Nam sæpe, suspensa oratione, suspendit gratiam et Deus. Quare si ægrotus per orationem meliuscule cœperit habere, non eo remittenda est oratio. Nam sicut cœpit per orationem sanitas, ita per ejusdem vires debet redintegrari.

73.

Cum quis inter orandum magnam persentiscit spiritus quietem, bonum id signum est aut concessæ aut concedendæ a Deo gratiæ.

74.

Multi, postquam carnales intra se aliasve adverterint tentationes, subdubitant, consenserintne necne? Ideo si persona, quæ passa tentationem est, amorem sentiat erga virtutem illam, quam tentatio oppugnarat, odiumque in idem illud vitium suggestum, bonum est signum dis-

sensus. Item si jurare non auderet, consensisse se, signum est et istud dissensus. Nam consensum deliberatum anima facillime advertit.

75.

A tentatione non nimis disquirendum, consensumne sit necne? nam hujusmodi disquisitio carnalem facile renovat tentationem.

76.

Timendæ sunt tentationes carnales, etiam in invaletudine, et in ipsa etiam senecta, quamdiu possunt claudi palpebræ et aperiri. Nam fornicationis spiritus nulli nec tempori parcit nec personæ.

77.

Si servus Dei tot inter ubique laqueos cum majori velit transire securitate, pro Patrona apud Filium eligat Virginem beatam, et si non possit rosarium percurrere, hanc dicat, loco Ave Maria, orationem: „Virgo Maria, Mater Dei, ora pro me Jesum.“

78.

Supellex templi parce, nec nisi cogente necessitate expendenda est, quia supellex Dei est.

79.

Perutilis quidem est servo Dei lætitia, sed fugienda dissolutio cavendusque spiritus scurrilis et nugatorius. Nam qui scurrilitate delectantur et nugis, reddunt se divini spiritus incapaces, et si quid boni intra se possident, id brevi profundent.

80.

Cum sacerdos invisit ægrotum, ne agat prophetam, dicendo, non convaliturum ex morbo ægrum. Nam prædicta morte recuperataque ab ægro valetudine, sentiri potest displicentia, quod non successerit prophetia.

81.

Electio confessarii maturo institui debet consilio. Nam vitæ difficilis ducem habere expertum, non modicum lucrum est, ast electus semel ne temere mutetur; sed fides illi habeatur, et quæcumque acciderint, cum illo conferantur.

82.

Ad majorem e Sanctorum vitis aliisve libris spiritualibus profectum hauriendum, non sunt ii curiose, sed pedetentim studioseque perlegendi: cumque quis jam se compungi sentit, aut aliquid in se ac-

cendi devotionis, non est ulterius per-
gendum, sed subsistendum expectan-
dumque ac spiritus degustandus est; cum-
que exspirare cœperit, ad lectionem red-
eundum.

83.

Ad bene orandum debet prius anima
profundissime submittere sese ac humi-
liare, indignamque agnoscere, quæ stet
in tantæ conspectu majestatis; et suam
Deo monstrare inopiam, indigentiam at-
que impotentiam; et sic se humiliatam
projicere in Deum; Deus enim illam
orare docebit.

84.

Cum quis amaro est animo totusque
stomachabundus, vel sentit appetitus sen-
suales, molestos eos ac perfrequentes:
ne concidat aut fatiscat. Nam cum Deus
certam alicui largiri constituit virtutem,
permittit eum contrario oppugnari vitio;
ut confligendo resistendoque capacem se
illius, quam propugnabat, reddat virtutis.

85.

Alienum a ratione est, bonum aliquod
omittere opus, eo quod inde vana gloria
sentiatur. Nam quamdiu vana gloria non
est ipsius domina operis, sed quasi quæ-
dam dumtaxat comes et socia, non tollit

suum operi meritum; quamquam perfectio requirat, ut in servitutem redigatur.

86.

Qui religionem cogitat, discat suam ante frangere voluntatem in iis, in quibus majorem sentit difficultatem. Namque ita facilius in Ordine perduraturus est.

87.

Cum quis ex proprio motu et voluntate statuit apud se jejunare, corpus flagris cædere, portare cilicinas vestes, et si quæ similia, id vero a confessario improbatur, non debet ab eodem violente licentia extorqueri.

88.

Maneat quisque domi suæ, id est, intra seipsum; neque sit syndicus et judex actionum vitæque alienæ: nisi aut judicare temerarie aut murmurare aut velit alios contemnere.

89.

Qui adhuc tiro est in spiritu, ne quærat alios convertere; sed attendat sibi seque confirmet ac contra tentationum tempestates præmuniat, sitque humilis neque credat, magnum quid fecisse se, immo nihil fecisse putet, ne eat præceps in superbiam.

90.

Scrupulosi debent se omnino suo sub-
jicere patri spirituali nec suo credere
judicio, alioquin numquam liberabuntur.
Habere quidem poterunt indutias, non
vero pacem.

91.

Servus Dei debet esse resignatus tam
ad gustuum in rebus divinis copiam quam
ad eorundem inopiam, tam ad lætitiā
quam acediam degustandam.

92.

Res est ingentis plena periculi perso-
nis spiritualibus, desiderare visiones; et
plurimi, hunc talem spiritum consecrati,
in immanem præcipitati sunt ruinam.

93.

Ad personam, quæ post diuturnum vir-
tutis studium in peccatum aliquod lapsa
est, erigendam inque pristinum restituen-
dam statum, medium haud est certius,
quam inducere eandem ad solemnem ali-
quam mortificationem sui, v. g. ut hunc
lapsum suum aliis magnæ probatæque
virtutis, quibus confidit, aperiat. Nam
Deus illam, hujus heroicæ humilitatis gra-
tia, in priorem restituet statum.

94.

Unusquisque propriæ debet quietem conscientiaë procurare ac propterea, si quando quis votum aliquod suscipere cogitaret, consulebat hic Sanctus, ut plerumque cum adjecta conditione v. g. si potero, si fuero recordatus, vel simili, conciperetur.

95.

Debemus nos prorsus in manus Dei resignare; nam si quid a nobis desiderarit Deus, faciet nos in eo, in quo nostra volet uti opera, præclaros atque excellentes.

96.

Qui se religiosus in Ordine advertit dissoluto, siquidem inflammatum in se ad omnem perfectionem sentiat spiritum, non debet, deserto suo, alium intrare Ordinem, sed in eo, in quo est, perseverare. Nam Deus vult ipsius uti opera, ad propriam bono ejus exemplo religionem instaurandam.

97.

Defectus naturales, uti sunt esse claudum, strabonem, et id genus alii, nulli debent exprobrari.

98.

Ne nimium sis præceps ad commo-
nendos defectuum ac imperfectionum fra-

tres, sed prius te ipsum post alios considera. Utere item prudentia.

99.

Taliter deberet unusquisque et tam sancte in dies vivere itaque omnes suas instituere actiones, ac si is dies vitæ ejus foret postremus.

100.

Omnes personæ amore amentur vero; nec umquam ob quæpiam verba in te effusa haustasque displicentias odium in aliquem fove, quia, in quo corde non est amor proximi, in eo etiam Deus non est.

101.

Qui sibi tristitiæ nebulas adoriri animadvertit, ne eo turbetur, brevi enim evanescent; interim tamen ad dispellendam inordinatam illam passionem orandum est aliquid aut hymnus quispiam spiritualis decantandus.

102.

Ad præstandam superioribus obœdientiam promptum esse oportet et ad alienam magis quam propriam exsequendam voluntatem.

103.

Qui primum sibi in cælis locum desiderat a Christo, delectet se semper in

terris ultimo loco, et si quis sui non esse habitam advertit rationem, agat Deo gratias speretque suum sibi in cælo honorem iri asservatum.

104.

In meliorem partem accipiamus omnia nec facta aliena dijudicemus. Misereat item nos defectuum alienorum, certos, lapsuros nos longe gravius, nisi a Deo singulariter fulciremur. Et qui donum aliquod dotemve notat in se, ne inde superbia intumescat, sed Deo, a quo omne emanat bonum, debitas agat gratias.

105.

Quærendus ibi Christus est, ubi non est, id est, in cruce et tribulationibus: ubi Redemptor, utpote gloria coronatus modo, non invenitur. Interim, qui affligitur, ne indulgeat querelis, cum tribulationes nobis a Deo amantissimo, non nisi ad maiorem in cælo coronam promerendam, immittuntur.

106.

Quotidie legatur aliquantulum de libro quopiam spirituali, memoriæque singularis inde aliqua sententia in maiorem animæ profectum infigatur.

107.

Cum quidpiam emendum erit, id non ex affectu erga rem, sed ex indigentia atque usu faciendum est. Unde Sanctus dictitabat: Ego non emo affectus.

108.

Communione sacræ tempore remedii a Deo petendum est illi præcipue vitio, ad quod quis se magis sentit trahi atque inclinari.

109.

Cum quis Altaria visitat, petat a Sanctis, quibus ea dicata sunt, eleemosynam spiritualem, cum valde apta sit hæc ratio spiritus ac devotionis excitandæ.

Atque hæc et iis etiam plura erant Sancti hujus documenta; et tale lumen illi Deus, ad gentes in hoc caliginoso mundi deserto illuminandas, concesserat, quo tot personas, quæ in umbra mortis sedebant, illustravit suisque erroribus extricavit. Sed omnia hæc sunt tantum paucae quædam guttulæ ex fonte illo uberrimo, quem Deus in ipso excitarat et quo arida populorum corda irrigabat, ut in iis æternitas beata germinaret.

INDEX RERUM

Numerus solus significat Sententiam S. Ignatii vel ejus commentarium et remittit ad paginam; numerus cum apposita littera N significat numerum Sententiarum S. Philippi Nerii.

A

Abnegatio propriæ voluntatis pluris faci-
enda est quam mortuorum suscitatio. 56.
in abnegatione sui ii præ ceteris exercitati
esse debent, qui vel nobilitate generis aut
doctrinæ ingeniive commendatione excel-
lunt. 215.

Abstinere a litibus non solum liberale, sed
et fructuosum. 26.

in **Abusum** abire potest omnis res, etiam
sanctissima, usu immodico. 307.

propter abusum aliquem nihil est abolendum,
quod ex se malum non sit. 237.

Accommodet se ipsum negotio, non nego-
tium sibi, quisquis amat felicem rei a se
agendæ finem imponere. 50.

Acedia est hostis peior gravissimo. 214.
propter acediam nostram in rebus spiri-
tualibus consolatione divina merito priva-
mur. 71.

- Actioni** tanto plus valoris accedit, quanto hæc magis recedit a voluntate propria. 121.
- Actus** in schola virtutis ponderantur, non numerantur. 151.
- Adversa** etiam inimicæ sortis tela justo proficua fiunt. 297.
- Adversa nos ad Deum compellunt, a quo prospera nos abstrahunt. 60.
- Adversariorum** genus nullum periculosius, quam adversariis carere. 75.
- Adversitas** nulla nobis nocebit, si nulla dominetur iniquitas. 64.
- Adversitate fortunæ corda Deum vere amantium amplius accenduntur. 76.
- Adversitates super nos venientes non sunt timide fugiendæ, sed fortiter devincendæ. N 50.
- Aeger** audiri debet, si errare nolit medicus. 94.
- Aeger dum pascitur, pascitur Dominus. 110.
- Aegritudo** animæ difficilior quam corporis. 121.
- Aegritudo gravior majori digna est compassionem et affectu magis tractanda quam odio. 173.
- Aegritudo multos meliores fecit, quos sanitas perdidisset. 81.
- Aegritudo omnium meritorum campum pandit ei, qui sciat uti illa. 32.
- Aegroto** inserviturus ipsum putet esse Christum: ita majori cum amore et profectu ea opera præstatur. N 34.
- Aegrotum invisurus sacerdos ne agat prophetam dicendo, non convalebiturum ex morbo ægrum. N 80.

Aequus sit omnibus, obnoxius nemini, quisquis inter homines agere versarique tutus desiderat. 59.

Aestimatio sui credula facile est. 16.

Aestimationem ex veste qui quærit, alio se carere pretio satis docet. 135.

de **Aeternorum** crassa in orbi incuria. 239.

Affabilitas magnum naturæ donum. 322.

Affabilitate nullus potentior archistrategus ad hominum animos captivandos. 96.

Affectibus uti debemus uti domini servis; subesse debent rationis imperio, non præesse. 115.

Affectibus vis et vigor tollendus est, ne nocere possint. 35.

in affectu et in dejectione animi vehementi non statuendum quidquam, sed expectandum, usque dum fervor recesserit. 225.

Affectu uno domito pax nondum meditanda, vivunt alii, qui male te perdant. 35.

Affectus ad divina nec in scholis discitur nec e libris hauritur, sed a Spiritu Sancto solo movetur. 306.

Affectus erga mulieres spiritualis facile degenerat in sensualem. 131.

Affectus est malus electionis arbiter. 316.

Affectus et fervor pretium ponunt operibus. 214.

Affectus in dubiis malus est iudex. 198.

Affectus omnis et in alterutram partem propensio exuendus scire cupienti, quid a se velit Deus. 39.

Affectus partiales obnoxii sunt. 59.

Affectus partiales sunt odiorum semina. 155.

Affectus plus instruendus quam intellectus. 67.

Affectus qui habet domitos, plus unius quadrantis meditatione fructus assequetur, quam crudus aliquis plurium. 211.

Affectuum pravorum pulsu in insolenti quid faciendum sit. 136.

Affectuum sacrorum magister est solus Spiritus Sanctus. 306.

Afficiunt nos res ita, prout eas accipimus. 274.

Afflictationes corporis non debent adhiberi sine confessarii licentia. N 8.

Afflictationum corporalium finis sensus est corporis, non detrimentum. 174.

Afflictiones corporis una singulis mensura dividi non possunt. 145.

Afflictiones præferendæ sunt illæ, quæ sensum inferunt acriorem, sed damnum levius. 174.

Agenda ita sunt omnia, ut quæsitæ laus ab actione procul sit. 222.

Agendi recte obligatio tanto major, quanto altior locus, quo sors te constituit. 63.

Agendi recte regulæ fidissimæ sunt agenda prævidere et acta in censuram vocare. 257.

Agendorum regula prima. 1.

Agendum aut scribendum nihil, unde rancor aut amaror aliquis nasci possit. 175.

Agere multa, cum multis et tamen nec a se nec a Deo umquam recedere, magnum et rarum artificium est. 188.

de **Aliis** nulli pejus sentiunt, quam qui nihil in se ipsis boni comperiunt. 288.

- Aliis qui utilis esse cupit, sibi prius multum vacare debet. 33.
- Aliorum delicta tu in tuæ fragilitatis medelam converte. 220.
- Aliorum operæ sæpe nostri gratia impediuntur, cum nostras aliis præstare debemus. 272.
- Aliorum scelera si videntur, quid faciendum sit, innuitur. 228.
- Alios docere vis? Exemplis age! 227.
- Alios salvaturus præsidiiis eget validioribus, ne se perdat. 33.
- Aliud est esse, aliud videri humilem. 62.
- Alta** semper periculis obnoxia. 176.
- Altaria** cum quis visitat, petat a Sanctis, quibus ea dicata sunt, eleemosynam spirituales. N 109.
- Alterius** sententiam seu propositionem obscuram unusquisque christianus pius promptiore animo debet in bonam partem trahere quam damnare. 312.
- ad **Altiora** nati sumus, quam ut infimis delectemur. 88.
- Amando** fies invulnerabilis sine magiæ suspicione. 263.
- Amare est de amati felicitate gaudere, non secus ac si amans eam possideret. 95.
- Amare non est idem ac blandiri. 331.
- Amat se quisque tanto sincerius, quanto plus a sui amore recedit. 198.
- Amat te plus, qui, quod sequius est, monet, quam qui laudat. 182.
- ubi amatur, ibi non laboratur vel certe labor ipse amatur. 347.

Ambitio inquietum malum, quod nec modum scit nec terminum. 299.

Ambitio justa hæc sola est: Deum diligere et in ejus amoris pretium in amando crescere. 95.

Ambitio malum mundi commune. 16.

Amicitia et mora omnis dissolvenda est cum eo, cujus anima gravi peccato est noxia. 36.

Amicum Christi non debet se reputare, qui animas non fovet, quas ille fuso sanguine redemit. 97.

Amicum habuisse, cui defectuum tuorum te monere sit indultum, magna est in proficiendo utilitas. 182.

Amicus esto omnibus, familiaris nemini. 59.

Amicus res pretiosa; nemo nisi optimus sit tibi amicus. 223.

Amor Dei cogit omnes ad omnium amores. 354.

Amor Dei solus est sinceræ fons lætitiæ. 178.

Amor est humerus et robur patientiæ. 73.

Amor est omnis hominis felicitas. 76.

Amor ille quæstuosissimus est, qui sine lucro, cujus omnis fructus est amare. 86.

Amor mirabilis artifex est. 73.

Amor nescit moras. 250.

Amor omnium quidem artium magister est, maxime tamen eloquentiæ. 262.

Amor proprius omnium animi affectionum parens et antesignanus. 292.

Amor proprius persæpe oculos mentis fascinat. 292.

Amor pares vel invenit vel facit. 47.

Amor plus valet quam omnes thesauri totius mundi. 152.

Amor, quem quis superfluum cognatis, studiis vel sibi impendit ipsi, totus eripitur Deo. N 44.

Amor sit universalis. 155.

Amor sui gravissimus est boni universalis hostis. 323.

Amor tanto major et sincerior est, quanto majus bonum est, quod amato desideratur. 331.

Amor verus cæcus esse debet ad propria commoda, etiam lucra spiritualia. 17.

in amore si vis proficere, loquere de amore. 262.

Amore vero omnes personæ amentur. N 100.

Amore vero qui Deum amat, sentit interdum abundantiam consolationis. N 45.

Amorem Deus magis ab operibus quam a verbis æstimat. 126.

Amori divino nil detrahit, qui proximum propter Deum diligit. 20.

Amoris Dei vel atomus dulcior est, quam omne, quod orbis mentitur esse amabile. 95.

Amoris objectum cum infinitum est, semper in amando proficere et perfici licet. 294.

Amoris proprii astutiæ deteguntur. 235.

Angelos in juvandis proximis oportet imitari. 132.

in Angelos si quæ invidia cadere posset, ista foret, quod homo pro Deo pati possit, Angelus non possit. 60.

Anima, quæ rei infinitæ pretio constitit, vilis esse non potest nisi illis, quibus nihil est se vilius. 79.

Anima, quæ se totam dedicat Deo, Dei est tota. N 43.

Anima quanto magis se reperit segregatam, tanto aptiorem se ipsam reddit ad quærendum attingendumque Creatorem. 339.

Anima quo minus corporalibus adhæret, eo magis rationis divinorumque capacior. 7.

Animæ desiderium explere solet non abundantia scientiæ, sed sensus et gustus rerum interior. 306.

Animæ in rebus qui sibi facem præfert, ignem sequitur fatuum. 52.

Animæ pericula et plura et graviora sunt corporeis. 33.

Animam Deus invitat ad solitudinem, dum ei vult ad cor loqui. 39.

Animam qui periculo facit obnoxiam, eam non æstimat. 84.

ad animarum curam plus facit uncia sanctitatis cum præclara sanitate corporis quam præclara sanctitas cum uncia sanitatis. 238.

Animarum curatores nulla re magis quam spiritu egent, ne, dum aliorum salutem curant, de sua periclitentur. 233.

Animarum fructui unus plus obesse quam centum prodesse possunt. 356.

Animarum in directione maxima, si ullibi, opus est discretione. 186.

Animarum regimen est ars artium. 27, 185.

Animarum saluti addictos ita oportet laborare, ut non tantum Deo, sed et hominibus propter Deum se gratos faciant. 196.

Animarum venator bonus initio multa dissimulare debet, quasi nesciat. 184.

Animas quærere plenum arduitatis est opus. 271.

Animadversio solum erga caros fit, liberalitas etiam ad inimicos se extendit, castigatio solum ad amicos. 251.

Animalis homo non percipit, quæ sunt Spiritus. 57.

Animi imbellis est ad omnem sensum commoveri; fortis dissimulare novit aut in usum convertere. 242.

Animi inconstantis est, multa inchoare. 169.

Animi morbi ex tepore pariter et fervore nimio proficiscuntur. 270.

Animi motibus frangendis ardentius insistendum quam ossibus. 9.

Animi nulla re æque ac morum studiorumque similitudine capiuntur. 96.

Animi pace et tranquillitate potiuntur, experientia docente, non ignavi et tepidi, sed ardentes et gnavi in obsequio divino. 337.

Animi tranquillitate certe non fruetur is, qui habet intra se causam perturbationis ac tumultus. 303.

Animo cum quis est amaro totusque stomachabundus vel sentit appetitus sensuales, molestos eos ac perfrequentes, ne concidat aut fatiscat. N 84.

Animo forti nihil est invium. 6.

Animum Deus ponderat. 277.

Animus ad dura præparandus. 134.

Animus blande est inducendus ad ea, a quibus natura horret. 244.

Animus conturbatus non est aptus ad exsequendum munus suum. 193, 327.

- Animus** plurimum in corpus potest. 9.
- Animus**, qui terrenis plenus est cupiditatibus, non est capax divinarum gratiarum. 266.
- Animus** redditur bonus non ex bono corpore, sed viceversa. 9.
- Animus** scelerati primum occupandus est, ut ejus vitia expugnentur. 197.
- Animus** terrena sapiens erigendus est sensim sine sensu et per gradus, non per saltum, ad superna evehendus. 70.
- Animus** tum probatur magnus, si verbis calumniosis major fuerit. 30.
- Animus** tuus arbiter est felicitatis tuæ, immo conditor: tantam habes, quantam vis. 274.
- Apostolatus** nullus habet plus utilitatis, quam qui primum in se sui zeli vires exercet. 296.
- Apostoli** imago sit, ut, ubicumque agit, exempli primum luce, tum doctrinæ sanctioris calore innotescat. 247.
- Apostoli** officia: lucere et ardere. 280.
- Apostolum** inter et magnum ascetam discrimen. 238.
- Appetere** non multum, compendiosissima ditescendi via. 46.
- Approbet** quisque prius seipsum, tum facile in aliorum mentibus sui approbationem ingeret. 221.
- Aptus** regno Dei non est mittens manum ad aratrum et respiciens retro. 69.
- Arbitrio** suo qui cuncta conformari contendunt, et arrogantiae multum ostendunt et ignorantiae. 50.
- Ariditas** et successus par periculum faciunt precandi studio deditis. 144.

Armis ad salutem iisdem contra dæmonem utendum est, quibus ille abutitur ad nostram perniciem. 162.

Arrogantia duplex est velle humilitate mercari honores. 62.

Arrogantia grandis est credere, nihil in se nota vel censura dignum reperiri. 182.

Arrogantia parit odium. 78.

Ars artium est regimen animarum. 185.

Ars magna est scire gaudere. 87.

Artificium magnum, attamen rarum est agere multa, agere cum multis et tamen nec a se nec a Deo umquam recedere. 188.

Artis est nec obviæ nec vulgaris, inter malos non fieri malum. 33.

Artium difficillima, lingua rite uti. 40.

Artium nulla tot eget præceptis quam ars bene dicendi. 350.

Asperitas in eos, qui imbecillæ virtutis sunt, cur non sit adhibenda. 253.

Astutia male dicitur prudentia. 44.

de **Auctoritate** vera. 229.

Audacia infelix est consiliaria. 122.

Audacia nisi rationis freno contineatur, abit in temeritatem. 5.

Audaciæ argumentum certum et ruinæ initium est, suo consilio aut viribus fidere. 38.

Audendum aliquid. 6.

Auderemus si plura, plura etiam possemus. 192.

Audire facilius est quam loqui. 350.

Auxilia divina ibi præsto sunt, ubi deficiunt humana. 77.

B

Beate vivit ille, qui, quoad fieri potest, et in Deo mentem et Deum in mente versat assiduo. 104.

Beatitudinis incertum vivere et Deo interim ac proximorum saluti vivere præstat quam certum ejusdem gloriæ statim mori. 124.

Beneficium non est, sed genus inimiciæ nocentissimum, concedere, quod nocere potest. 31.

Beneficii novi sollicitatio est gratitudo pro uno. 366.

Benevola negatio morosis præponderat vitiis. 31.

ad benevolentiam hominum divini obsequii causa colligendam omnibus omnia fieri est necesse. 96.

Benignitas cui inutilis exstitit, utilis ejus exemplo ceteris sit severitas. 355.

Bona impedire semper malum, in eo potissimum, cujus munus foret bona docere. 272.

Bona non fiunt nisi renitentibus malis. 160.

Bona, quæ mundus ita nominat, mala potius sunt quam bona. 28.

Bona terræ omnia, dum sunt, delectant: illico transeunt et usu ipso fastidiuntur. 65.

Boni alicujus unicum granum cum securitate obtinere melius est quam centum cum periculo salutis. 84.

Boni quidpiam ab altero factum cum aliquis alius sibi attribuit indeque gloriatur, vehementer gaudere debet is, qui illud opus navavit. N 35.

Bonitati divinæ proprium est ea sollertius defendere, quæ a diabolo acrius oppugnantur. 11.

Bonitatis indicium est malis displicuisse. 8.
de **Bono** cogitare nondum bonum facit. 306.

Bonum duplex accrescit malo perduto, semel ex imminutione mali, dein ex substitutione boni. 55.

Bonum est nihil, nisi quod ducit ad summum Bonum. 80.

C

De **Cæcitate** nostra in agnoscendis nostris defectibus. 232.

Cæcus si cæcum ducet, ambo in foveam cadunt. 316.

Cæli mutatio non mutat mores. 4.

Cælum aspice: ibi patria est, quo tendis. 286.

Cælum dum aspicio, heu, quam sordet terra! 88.

Cælum obtinere facilius sæpe foret quam perdere. 119.

Calumniæ non obsunt, si non tam verbis quam factis diluantur. 30.

Calumniari in nullum licet, minime in magistratus. 256.

Calumniis major est, qui has non curare didicit. 212.

Caritas, non carnalitas. 59.

Caritas ordinata est, si vera est. 33.

Caritate prior domi ardeat, qui alios amat inflammare. 33.

Caritate fovendi sunt omnes quidem, scelerati tamen maxime, tenera. 112.

- Caritati et humanitati conjuncta debet esse veritas.** 12.
- Caritatis jactura minima peior est quavis temporali.** 26.
- in Carnis** tentationibus confestim ad Deum recurrendum est. N 56.
- Caro Christi**, quam sacra Communionem sumimus, est caro Mariæ. 85.
- Castigatio** justo frequentior arguit imperium magis impatiens quam disciplinæ cupidum. 98.
- Catulum** etiam si Deus tibi præfecerit, tu non recusa. 82.
- Cauti** nimium in rebus divinis raro magna atque heroica aggrediuntur. 362.
- Caveat** ante omnia, ne nimium sapiat desiderans grandia præstare in Dei obsequio. 41.
- Ceciderunt** turpiter, qui prius quam ambulare nōssent, volare conati sunt. 51.
- Censor** optimus conscientia tua. 221.
- Censum** Deus non attendit, sed rem. 6.
- sine Censura** ne sinas te vivere. 257.
- sine Certamine** nulla speretur corona. 180.
- Certis** in causis silere quam loqui præstat. 30.
- Christi præsidium** aderit semper nobis hostium omnium conjuratione potentius. 134.
- Christus** cur minus ponderis apud nos quam in naturalibus Aristoteles, Aquinas in theologicis inveniat? 47.
- Christus** in omnibus, quæ volumus, petimus, laboremus, debet esse finis. N 39.
- Christus** quærendus est ibi, ubi non est, id est, in cruce et tribulationibus. N 105.

Cito quæ fiunt, duplicem laudem habent, et gesti operis et celeritatis. 37.

Cito qui paret, duplici se obœdientiæ præmio dignum facit. 45.

Claudicare in utramque partem causa est unica torporis nostri. 7.

Clausura exacte observata indubium religiosæ domus rite institutæ indicium. 127.

Cogitandum, antequam agendum quid sit vel loquendum, an id placeat Deo et prosit proximo. 40.

Cognitio Dei discitur in humili silentio et solitudine cordis. 15.

Cognitio integra prius personæ habenda, quam te in ejus immittas amicitiam. 223.

Cognitio quid prosit ad sanctitatem, videre licet in dæmone. 306.

Cognosci opta tam intus quam foris ab omnibus. 247.

Colloquia pia suscitant caritatem, ut ventus flammam. 262.

Commodis suis implicitos non convenit de animæ rebus statim adoriri, quod foret hamum sine esca et illiciis jactare. 244.

Communio sacræ tempore remedium a Deo petendum est illi præcipue vitio, ad quod quis se magis sentit trahi atque inclinari. N 108.

Communitas sana debet integritatem suam matura partium corruptarum amputatione conservare. 55.

in communitate pax speranda non est, nisi superior medius inter omnes pari in singulos affectu et providentia feratur. 325.

a communitate qui se separat, separat se a Dei benedictione. 289.

Conari velle magnum naturæ beneficium est. 58.

ex **Conatu** meritum exspectandum, non ex eventu. 159.

Conatus conatu quasi clavus clavo retundatur. 190.

Conatus nostri sæpe sunt detrimenta nostra. 61.

Concedere, quod nocere potest, est nocentissimum inimicitiae genus. 31.

Conculcatio omnis excellentiae et existimationis in splendidis et bene cultis et prior et potior esse debet corporis maceratione. 92.

Confessarii electio maturo debet institui consilio. N 81.

Confessio peccatorum frequens animæ nostræ magnorum est occasio bonorum. N 29.

Confidens sibi pessime facit. N 36.

de **Conformitate** voluntatis nostræ cum voluntate Dei. 334.

Conscientia delicata et dæmonis contra eam machinationes. 336.

Conscientia quem absolvit, non est in orbe, quod timeat. 74.

Conscientia suas habet proditores vultum et oculos. 221.

Consilia etiam saluberrima vim amittunt, nisi, qui ea suggesserit, etiam usu approbaverit. 63.

Consilia sua dum videt propalari dæmon, fugit. 38.

Consilia, ut iis tuto uti possis, festina non sint. 363.

Consiliaria mala est sensualitas. 291.

Consiliarius malus in agendis est naturæ impetus, peior inolita consuetudo, pessimus, qui animæ nostræ hostis est, dæmon. 307.

Consolatione divina merito privamur propter acediam nostram in rebus spiritualibus. 71.

Consolationis divinæ tanta est abundantia, ut ejus dulcedo non animam solum afficiat, sed et in corpus redundet. 293.

Conspectu rei etiam tenuissimæ cujuslibet confestim in Dei amorem novit evolare, qui Deum novit. 111.

Consuetudo altera natura est; fac secunda sit prima melior. 58, 345.

Consuetudo consuetudine quasi clavus clavo retundatur. 190.

Consuetudo sociam trahit negligentiam. 125.

Contagio pestis est communitatum. 55.

Contemplationibus ultra modum longis addicti plus patent dæmonum præstigiis. 51.

Contemptor fortunæ omnis, se contentus solo, ad felicitatem Dei accedit proxime. 29.

Contemptum contemnere apex perfectionis. 92.

Contemptus divinæ majestatis maximus est vilibus coli. 163.

Contemptus sui in splendidis et bene cultis corporis maceratione et prior et potior esse debet. 92.

Contemptu sui sibi viam ad ardua atque excelsa disponat iturus ad vineam Domini suis laboribus excolendam. 102.

- Contenti** sorte nostra si vota contraheremus, quam beati essemus! 299.
- Contradicere** debes numquam cuiquam sive cum ratione sive contra, semper vero complecti, quod aliis probatur. 242.
- Contradictiones** ubi sunt multæ, ibi sequetur major fructus. 335.
- Contraria** contrariis eliduntur. 136.
- Conversandum** cum mulieribus ut cum hostibus. 131.
- Conversatio** ferventis cum externis quanto utilior est, si bona sit, tanto damnosior est, si dissoluta sit. 181.
- Conversationis** cum viris spiritualibus utilitas. 330.
- Conversiones** fiunt paucæ, quia rari sunt boni pastores. 233.
- Cooperari** malo malum, quia causa causæ causa est causati. 183.
- Cooperari** posse Deo in salutem animarum gratiarum maxima est. 102.
- Cor** hominis inscrutabile. 223.
- Cor** immobili nisi affixeris, continuo fluctuabis. 166.
- Cor nostrum** aula Dei. 208.
- Corona** in cælo pretiosissima illos manet, qui opera sua omni, qua possunt, agunt diligentia. 151.
- Corona** nulla speretur sine certamine. 180.
- Coronam** virtus in arduo constituit. 6.
- Correctio** debet esse sine amore. 175.
- Correctio** ut locum habeat, debet esse vel auctoritas in corrigente vel amor cognitus in corrigendo. 201.

- Correctionis finis emendatio est. 253.
Correctionis importunitas peiores facit emendandos. 253.
Correctionis legem superior a Deo discat. 217.
Corporis excusationes debent nobis semper esse suspectæ. 291.
Corporis in molestiis quid faciendum. 235.
Corpus nostrum res est magni Dei et fidei nostræ commissum. 203.
Crastinum nemo sibi tuto polliceri cum possit, vivendum ita, tamquam hodie morituris. 37.
Creata omnia sunt nævis obnoxia; illa censenda sunt optima, quæ paucissimis. 237.
Creator creatura sua semper liberalior. 13.
Creaturæ nulli adhærescendum est. N 40.
Creaturæ omnis amor est inutilis, immo noxius; solus Dei amor fecundus est. 86.
Creaturarum amore qui semel hæret illaqueatus, egenus est maxime. 152.
Criterium datur subdubitantibus, utrum in tentationem consenserint necne. N 74.
Crucem facile bajulat, qui bajulat, quod amat. 73.
Crucem immissam a Deo qui non fert æquanimiter, non est dignus, quem visitet Deus. N 49.
Crucis vel fortunæ suæ quisque faber est. 134.
Crudelitatis est maximæ, benignum esse in dissimulanda contagione, communitatum peste. 55.
Crux et tentatio nequaquam a Deo petenda sunt, cum quadam de propriis viribus ad eas superandas præsumptione. N 6.

- Crux** maxima omni cruce carere. N 53.
- Culpa** vacet, qui culpas vult diluere. 201.
- Cupiditas** mutila violentius trahit interdum, ut fera vulnerata ferocior fit. 35.
- Cupiditates** quamdiu toleramus, tamdiu sumus nobis intolerabiles. 46.
- Cupiditatis** imminutio augmentum est caritatis. 211.
- Cura** tui ipsius omnibus curis est præponenda. 84.
- Curam** sui meliorem nemo habet quam qui se propter Deum negligit. 91.
- Curantur** illi difficilius, qui nimis multum, quam qui nimis faciunt parum. N 14.
- Curationis** fundamentum est novisse morbum. 94.
- Cursu** secundo ubi fluunt omnia, suspicio sit, an non illic parum felix sit divini obsequii cursus. 160.

D

- Dæmon** adeo imbellis est, ut, nisi nos arma illi ministremus, nihil adversum nos moliri possit. 162.
- Dæmon** corpus aggreditur, dum animam quærit. 22.
- Dæmon** doctior omni intellectu humano, et tamen manet obstinatus in malo. Vide, quid cognitio prosit ad sanctitatem. 306.
- Dæmon** ex improvise nos adoritur et tenebris involvit intellectum. N 55.
- Dæmon** hominem impugnaturus machinas admovet ad partes debiliores. 147.

Dæmon in agendis consiliarius pessimus. 307.

Dæmon in turbido piscari amat. 317.

Dæmon nil aliud magis timet, odit et impedire conatur quam orationem. N 61.

Dæmon nulla re magis caritatem exstinguit quam immodico et inconsiderato in virtute progressu. 342.

Dæmon numquam contra nos evadit valentior, quam cum secreto ac clanculum operatur. 52.

Dæmon omnem jam metum tollit, ne cadas; nunc auget, ut cedas: utrumque in perniciem tuam. 241.

Dæmon si quam conscientiam invenit delicatam, multo delicatior eam efficere nititur, ut profectum spirituales impediat. 336.

Dæmon si te ad peccandum impellere nequeat, gaudet fecisse molestiam et animi serenitatem minuisse. 193.

Dæmon superbus non melius vincitur quam vera cordis humilitate et simplici claraque peccatorum ac tentationum confessione. N 1.

Dæmon, ut bonum, quod fit, omittatur, sæpius invitat ad majus; quod tamen deinde novis difficultatibus objectis impedit, ne fiat. 216.

Dæmone efferatior est nulla bestia super terram. 170.

contra dæmonem iisdem utendum est armis ad salutem, quibus ille abutitur ad nostram perniciem. 162.

Dæmonum præstigiis plus patent addicti contemplationibus ultra modum longis. 51.

- Dæmonem pusillanimitas tua audaciorem facit. 200.
- Dæmonem talem erga nos experimur, qualem volumus. 200.
- Dæmoni frequens est hoc agere, ut præfixum meditationi vel orationi temporis spatium decurtetur. 308.
- Dæmoni magnum gaudium est anima inconsulto procedens, sine freno illius, a quo regi deberet. 176.
- Dæmoni usitatum est foris quam domi res potius gerere. 146.
- Dæmonis consiliis semper esto contrarius. 341.
- contra dæmonis quotidianas insidias par est quotidianas statis horis agere vigilias. 254.
- Damnum** infinitum incurrimus, si aliam præter Deum mercedem quærimus. 86.
- Decumbentium** cura ne quid desideret, non ulli parcendum sumptui in quantavis pecuniæ difficultate. 110.
- in **Defectibus** aliorum scrutandis quanto quis oculatior est, tanto negligentior est in suis agnoscendis. 204.
- Defectum alienum quotiescumque patefacimus, nostrum ipsorum vitium comprobamus. 313.
- Defectus ab altero commissi si quis monetur, debet monitionem animo hilari humilique accipere. N 5.
- Defectus naturales nulli debent exprobrari. N 97.
- Defectus quanto pauciores in te advertis, tanto plures alis. 182.

- Defectuum alienorum odium plus alienationis animi gignit quam emendationis. 173.
- Dei bonitas ad perfectionem nobis sponte largiendam paratior est quam nos ad eam investigandam. 269.
- Dei et hominum liberalitas. 10.
- Dei gloria major in omnibus semper et ubique quærenda. 1, 366.
- Dei in obsequio grandia præstare desiderans ante omnia caveat, ne nimium sapiat. 41.
- Dei locutio non percipitur, ubi pugnat passio aut partem in unam impellit natura. 39.
- Dei offensam impedire est infinitum malum impeditivisse. 53.
- Deo debemus totos nos committere. 156.
- Deo inconsulto aggrediendum est nihil. 352.
- Deo totaliter adhærendum est. 19.
- Deum nemo accedit, nisi qui recedit a terra. 311.
- Deum possidenti nihil deest, etiamsi nihil habeat. 46.
- Deum qui habet, nihil ei triste accidere potest; et cur. 264.
- Deum qui secum fert in corde, circumfert secum paradisum. 178.
- Deum solum invenit ille, qui Deum solum amat, solum novit. 111.
- Deus causam suam non destituet. 11.
- Deus cur dæmoni permittat nos tentare. 22.
- Deus interius magis quam exterius hominem elaborat et excolit. 146.
- Deus liberalis est, sed in liberales. 163.

Deus nobis plurimas ultro gratias largiretur, nisi perversa voluntas nostra liberalitati ejus obicem poneret. 266.

Deus paratior est dare beneficia quam nos accipere. 266.

Deus plus intentione nostra quam executione, voluntate potius quam re ipsa delectatur. 277.

Deus ponderat opera, non numerat. 6.

Deus semper liberalior erga nos quam nos erga illum. 13.

Deus talem se nobis exhibebit, qualem volumus. 71.

Deus tanti rem quamlibet æstimare solet, quantum se aliquid tamquam instrumentum ad bene operandum Deo conjungit. 194.

Delationes audire quibus volupe est, delicias in quisquiliis quærunt. 351.

sine **Delectatione** anima esse non solet; vel infimis delectatur vel summis. 87.

sine **Deliberatione** moliri magna est clausis oculis ad præcipitium properare. 314.

Deligendum, priusquam diligendum. 12.

Demissio animi fundamentum est profectus in virtute. 41.

Demissio sui ad persuadendum plus adjumenti dat quam integra bibliotheca. 102.

Depressione nostri exaltatur Deus. 41.

Descendendum ei est longe ad infima, quisquis eniti ad sublimia velit. 62.

Desideria animæ suæ negare nescire est secum infinitarum circumferre seminarium tentationum. N 17.

Desideria propria suspecta nobis esse debent, cum ipsi nesciamus, quid nobis prosit. 61.

Desidia in spiritu est mors superstes, vigil sopor. 18.

Desolatione obversante agitur homo a maligno spiritu, cujus instigatione nihil umquam recte conficitur. 327.

Desolationem animi corporis consolatione qui vellet compensare, languorem ille membrorum veneno curare, morbum morte levare vellet. 324.

Devotio exterior non est certum interioris signum. N 18.

Devotio quantum a medio, tantum a merito recedit. 276.

Devotiones proprias interrumpere, quando ita confessario videtur, utilissimum est. N 15.

Devotionis spiritum novum atque extraordinarium cum quis in anima sua sentit, præparet se ad aliquam tentationem atque crucem. N 52.

Diabolicæ hoc invidiæ magisterium est, illam, qua carent, aliis virtutem invidere. 272.

Diabolus eligit nocturnum tempus ad vehementiores tentationes parandas. 25.

Diabolus quæ acrius oppugnat, Deus sollertius defendit. 11.

Differre nolentis est. 45, 209.

Differre ut nolentis, ita nauseantis est. 83.

Differendum nihil est in crastinum, quod hodie dari potest executioni. 37.

Differendum non in crastinum, quod hodie præstare possis. 83.

Differentia inter pium et vanum hominem. 287.

- Difficilius** est spiritum comprimere, quam carnem affligere. 346.
- Difficultatis** metus amplius nos terret quam ipsa difficultas. 347.
- Diffidentiae** nulla ratio, ubi Omnipotens est foederatus. 11.
- Dignum** Deo quid fieri non potest, quin vel mundus tumultuetur vel infernus turbas cieat. 8.
- Dilata** fieri, facta revocari non possunt. 225.
- Dilata** fieri possunt, facta si male cedant, mutari non semper possunt. 363.
- Dilatione** lucri ut nemo ditior, ita nemo factus est sanctior. 216.
- Dilatione** opus bonum corrumpitur. 83.
- Diligens** et piger. 18.
- Diligere** praestat quam intelligere ea, quæ supra nos sunt. 67.
- Diligit** Deum minus, qui aliquid extra eum diligit. 309.
- Disciplinæ** timeat ac sibi, qui timetur. 137.
- Discretio** habenda etiam in devotione. N 12.
- Discretio** ubique, in via virtutis tamen maxime necessaria. 141.
- Discretionem** maxima, si ullibi, opus est in animarum directione. 186.
- Discretum** esse nec terminos prudentiæ transilire, magna cordis est perfectio. N 10.
- Discrimen** inter felicitatem humanam et Christi Crucem. 290.
- Disquisitio**, consensumne sit in tentationem carnalem necne, facile renovat tentationem. N 75.
- Dissidiis** nihil proficitur: caritas læditur, et veritas non elucescit. 242.

- Dissimulandum** sæpe, simulandum numquam. 44.
- Dissimulatione** prudenti sæpe malum curatur, quod immodica cura exasperatum fuisset. 98.
- Dives** est, qui satis habet. 304.
- Dives** sit possessor eorum, quæ possidet, non ab iis possessus. 143.
- Divinos** ad favores alia non reperitur semita quam per demissionem. 62.
- Divitiæ** malæ non sunt, nisi tales aut usus faciat aut affectus. 202.
- Docent**, quæ nocent. 297.
- Doctrina** et virtus relate ad validitatem persuadendi. 245.
- Doctrina**, quam facta non confirmant, frustranea est. 63.
- Doctrinæ** quia nimium tribuimus, ideo rarus sæpe animarum fructus. 278.
- Dolor** querelis egeritur et minuitur, dum cum audiente dividitur. 94.
- Doloris** mensura gloriæ modum definiet. 291.
- Domestici** hominis inimici ejus. 309.
- Domo** in rite ordinata senes juventutem, juvenes debent vivere senectutem. 43.
- Domus** religiosæ rite institutæ tria sunt indubia indicia: si clausura, si munditia, si lex silentii exacte observetur. 127.
- Dona** Dei quanto plura sunt vel majora, tanto certior sunt materia demissionis. 300.
- Dona** dum augentur, rationes etiam augentur donorum. 153.
- Ad dona** Spiritus Sancti tum percipienda tum communicanda multis partibus bona vita litteris antecedit. 278.

Dotes naturæ ut sint efficaces in salutem animarum, interiori virtutis impulsu eas agi oportet. 93.

Ducem vitæ difficilis habere expertum non modicum lucrum est; at semel electus ne temere mutetur. N 81.

Ductu alieno qui graditur, securius procedit. 176.

Ductu suo regi velle est infallibile erroris argumentum. 51.

Dulcedinem tantam non habet universum mel omnium florum hujus mundi, quantam habet fel et acetum Domini Jesu. 68.

E

Ecstases palam ante oculos plurium suspecta sunt, et cur. N 25.

Electio illa debet esse cautissima, ex qua pendet æternitas. 39.

Electioni hominis omnia Deus subjecit, sed ut media sint ad Deum. 80.

Electionis arbiter malus est affectus. 316.

Electionis improvidæ damnum probitate vitæ et operum sollertia compensanda. 314.

Eligentem convenit se examinare, an affectio, quam erga rem aliquam habet, ex solius Dei amore et intuitu proficiscatur. 316.

Emendatio vitæ procuranda iisdem corporis et animæ viribus, quibus abusi sumus, ut contra legem Dei faceremus. 158.

Emendum cum quidpiam erit, id non ex affectu erga rem, sed ex indigentia atque usu faciendum est. N 107.

- Errasse** qui se comperit, non cadat animo; etiam errores prosunt ad sanitatem. 258.
- Errat** multum, qui errat in principio. 218.
- Errata** singulorum singula qui vindicare vult, omnes tollere debet homines, cum nemo sine crimine vivat. 98.
- Error** est bonus et utilis magister. 258.
- Error** magnus parva negligere. 23.
- Error** non est gravior quam credere se decipi non posse. 328.
- Errores** aliorum speculum tibi sint, e quibus videas, quid in te deformitatis tollere debeas. 220.
- Errores** quam primum tollere debet superior, ne, si semel iterumve coniveat, mos in legem transeat. 251.
- Erroris** argumentum infallibile est suo ductu regi velle. 51.
- Eruditio** inter sordes veneno infectas quæsitâ doctiorem te facit, sed et scelestum. 243.
- Eventus** dubius cum maturo consilio melior est quam felix cum temeritate. 122.
- Eventus** si cadat infra desiderium, cadendum non est animo. 132.
- Excusare** suos defectus est perniciosissimum. N 4.
- Excusationes** corporis debent semper esse nobis suspectæ. 291.
- Excusationi** si semel via pandatur, vis omnis et vigor obœdientiæ peribit. 42.
- Exempla** magnorum virorum magna sunt calcaria, quæ, quid agendum sit, potentissime stimulant. 345.
- Exempla** sequiora etiam nolenti nocent. 55.

per exempla via brevis est, longa per præcepta. 189.

Exempla virorum perfectionis studio addictorum si prava sint magis nocent. 273.

Exempli mali vis potior quam boni est. 273.

Exempli melioris necessitatem iis imposuit vocatio, quos eminentiori in gradu locavit. 187.

Exempli vis pessima est in malis. 251.

Exemplum unius pravum quod corrumpit, plurimum vix conatus restituit. 181.

in **Exercitiis** bonis sanctisque ab omni tempore ac pigritia tamquam ab hoste capitali abhorrendum. 214.

Exsecutioni operis qui addit celeritatem, ejus pretium geminat. 83.

Exterior hominis compositio ab interna velut radice progerminet. 226.

Extraordinaria periculosa sunt. 342.

F

Fac, quod potes; Deus supplebit ea, quæ non potes. 159.

Fac, quod potes, non quod velles. 356.

Facinus rarum et eximium sexcentis vulgaribus antecellit. 6.

Facta aliena ne dijudicemus omniaque in meliorem partem accipiamus. N 104.

Factum cujusquam criminis damnare cave. 108.

Fallere qui vult omnes, justo Dei judicio fit, ut ipse fallatur maxime. 129.

Fama bona emi non potest nisi vita bona. 205.

Fama est res delicata, super omnes fortunas curanda. 205.

Familiaris esto nemini, amicus omnibus. 59.

Familiaris non sis omnibus, sed consule Spiritum, ad quem te magis impellat. 248.

Familiaritas mulierum, etiam earum, quæ spirituales sunt, vitanda. 131.

ad familiaritatem quo interiorum viros spirituales admiseris, eo maiorem in Domino capies voluptatem. 330.

Favor hominum continuus et communis applausus facile animum inflat et immemorem facit officii. 165.

Favor hominum quæri cum virtute potest, immo debet. 196.

Felicitas alitur ærumnis. 34.

Felicitas majus quid est quam fortuna. 142.

Felicitas non est, quæ perpetua non est. 178.

Felicitas tota intra nos est, et hæc est beatitudo. 64.

Felicitate constanti nihil infelicius. 34.

Felicitati perpetuæ non fidendum. 29.

Felicitatis titulum injuste occuparunt oblectamenta mundi. 68.

Felicitatis tuæ arbiter, immo conditor est animus tuus. 274.

Feminis et pueris minima præ reliquis fides habenda. 48.

Fervor et affectus pretium ponunt operibus. 214.

Fervor et conatus si adsit, mira possumus, auxiliante gratia divina. 6.

Fervor imprudens ingentia cælo damna, orco lucra parit. 342.

Fervor moderandus, ne penitus exstinguatur. 101.

Fervor præcox vires atterit. 5.

Fervor primus si inconsultus sit, plus virtuti officit, quam prosit. 218.

Fervor ubi est, ibi labor non est. 347.

ex fervore nimio pariter et tepore animi morbi proficiscuntur. 270.

Fervoris immoderati fructus est, ut, qui nimium ausus est, fractis nimietate viribus possit nihil. 276.

Festina lente! 5.

Festinatio mala est consiliaria; nihil suadet moderatum. 225.

Fidendum Deo sic, quasi rerum successus omnis a nobis, nihil a Deo penderet. 2.

Fidendum non est perpetuæ felicitati. 29.

Fidere suo consilio aut viribus certum audaciæ argumentum, sed et ruinæ initium est. 38.

Fides hominum infida est: promittit, non servat fidem. 48.

Fiducia in Deum. 2.

Fiducia in Deum tanta niti oportet, ut mare ipsum, si navis deesset, nuda se in tabula superaturum credat. 140.

Finem certius obtinet, qui apte ad persuadendum facit, quam qui dicit. 189.

Finem felicem rei a se agendæ quisquis amat imponere, se ipsum negotio, non negotium sibi accommodet. 50.

Fini quam apta sint media attendendum, non quam pretiosa quamque sibi in amoribus. 50.

Finiet non bene, qui non quotidie incipit. 148.

Fœderatos habere, prima belligerantium cura est. 38.

Fornicationis spiritus nulli nec tempori parcit nec personæ. N 76.

Forti animo nihil est invium. 6.

Fortunæ dominum esse præstat quam servum. 66.

Frustra vivit, qui bene non vivit. 18.

Fur est, qui suam, non Dei gloriam quærit. 1.

G

Gaudium ibi potest esse solidum, ubi possidetur summum Bonum. 117.

Gaudium illud est sincerum, quod nemo tollet a nobis. 87.

Gloria Dei major in omnibus semper et ubique quærenda. 1, 366.

Gloria humana ut fumus exaltatur et perit. 1.

Gloria non voluptati, sed adversitati stat venalis. 60.

Gloriæ inanis vitium ex ignorantia et cæco sui amore nascitur. 16.

Gloriam qui suam, non Dei quærit, fur est. 1.

Gradatim et pedetentim pergendum est in via perfectionis. N 13.

Grandia Dei in obsequio præstare desiderans, ante omnia caveat, ne nimium sapiat. 41.

Gratia Dei abundantior, ubi plura sunt obstacula. 8.

Gratia Dei potentior est dæmoni invido: huic fide, et eluctaberis. 100.

Gratia Sancti Spiritus nescit tarda molimina. 45.

Gratia semper dæmone potentior est. 136.

Gratiæ circa res temporales a Deo non debent peti absolute, sed condicionate. N 32.

Gratiæ divinæ gradus minimus rite ponderantibus majoris esse debet quam thesauri totius mundi. 326.

Gratiæ neglectæ non redeunt. 308.

Gratiam a Deo pete, ut multum patiaris: in hoc uno plurima beneficia Dei continentur. 54.

Gratiam inter et naturam discrimen. N 25.

Gratiam interiorem si quam Deus concedat, ea nemini nisi patri spirituali manifestanda est; alioquin perditur. N 33.

Gratiarum maxima est posse Deo cooperari in salutem animarum. 102.

Gratias Dei si quas in te vides, cogita gemmas et aurum esse, aurifice Dei bonitate ligno, rogam merito, clementer inductas. 300.

Gratias Deus offert, non obtrudit. 365.

Gratias Deus plurimas ultro largiretur, nisi perversa nostra voluntas liberalitati ejus obicem poneret. 266.

Gratias innumeras habet vocatio pedisequas. 153.

Gratias numeraremus plures, si sæpius grati essemus. 366.

Pro gratiis per orationem obtinendis eousque continuandæ sunt preces, dum perfecte, quod petitur, impetretur. N 72.

Gratitudo est optima beneficii compensatio. 365.

Gratitudo pro uno novi est beneficii sollicitatio. 366.

Gubernationem animarum qui ambiunt rati se spiritu plenos, heu quantum decipiuntur! 185.

Gula plures occidit quam gladius. 203.

Gustus rerum interior et sensus desiderium animæ explere solet, non abundantia scientiæ. 306.

H

Habendi cupidus qui est, numquam consequetur spiritum. N 41.

Hodiernus dies crastino magis propitius semper est habendus. 209.

Hominem pium inter et vanum differentia. 287.

Homini interiori domando ardentius insistendum quam corpori. 9.

Hominum et Dei liberalitas. 10.

Hominum etiam ratio habenda est propter Deum. 20.

Hominum fides infida est: promittit, non servat fidem. 48.

Homo exterior quanto magis patitur, tanto magis interior viget. 54.

Honorandi sunt non solum superiores, sed insuper et æquales, immo inferiores. N 23.

Hostis apertus minus nocet quam fictus amicus. 12.

Hostis gravissimus, qui non opes aufert, sed meritum. 214.

Hostis noster dæmon est, et fortissimus. 38.
Hostis tartareus numquam contra nos valentior evadit, quam cum secreto ac clanculum operatur. 52.

Humanitas debet esse vera, alias est fraus et vanitas. 12.

Humanitas est universalis ad hominum animos clavis et mages. 322.

Humanitate capitur homo. 78.

Humeri prius explorandi, quid valeant, quid ferre recusent. 276.

Humili ad Deum recursu melius erudimur quam discursu et rationibus ullis. 199.

Humilis pænitens melior est quam superbus innocens. 258.

Humilitas honorata est virtus magna et rara. 92.

Humilitas modo non desit vobis, non deerit utique Deo benignitas ad vos juvandos. 305.

Humilitate debet perfectionis amans tantum abundare, quantum lampas oleo. 299.

Humilitate velle honores mercari duplex arrogantia est. 62.

Humilitatem et submissionem Deus semper ab humano pectore requisivit. N 3.

Humilitatem modo Deus altam profundamque in nobis inveniat, semper paratus erit ad liberalitatem. 348.

Humilitatis fundamento si sit innixum, tunc reliquum ædificium tuto surget. 102.

Hypocrita se prius fallit quam alios. 24.

Hypocritam nemo diligit. 129.

I

Ignorantiæ proximum est, scire, quod non prodest. 67.

Imaginis Dei utilitate emolumentoque gaudere communi omnes obligatione tene-
mur. 267.

Imago aliqua quomodo orantem juvare pos-
sit. N 62.

ad **Imitandum** illos sibi quisque proponat,
quos diligentia et magnanimitate insignes
videbit. 345.

Immisericordia major non est quam eum
deserere, qui se juvare non potest. 110.

Immodico usu potest omnis res, etiam
sanctissima, abire in abusum. 307.

Imperantis debet esse prudentia, non pa-
rentis. 42.

Imperes ut bene, ratio imperet tibi. 44.

Imperet parum, qui sibi ab aliis vult multum
obcediri. N 21.

Imperium magis impatiens quam disciplinæ
cupidum arguit castigatio justo frequen-
tior. 98.

Impetus dux cæcus est. 119.

Impetus naturæ parum domiti durius casti-
gandi. 246.

Improbis occultis inter probos multo tem-
pore durare non potest. 129.

Imprudentia grande malum. 141.

Impunitas licentiam parit. 251.

ad **Impuritatis** periculum omne a se remo-
vendum, omnem vel minimam hujus pec-
cati occasionem, qualis est etiam mutuus
contactus, debent declinare juvenes. N 37.

Incrementa spiritualia sequuntur quoque temporalia. 283.

Indicium bonitatis est malis displicuisse. 8.

Indiscretio grande malum. 141.

Infelicitas est maxima, æternæ felicitatis spe privari. 34.

Infelicius nihil, quam videri felicem et non esse. 68.

Infelix homo, qui scit creata omnia et nec se nec Deum noscit. 67.

Infirmatibus mali ad Deum compellantur. 81.

Infirmos erga liberalitas commendatur. 139.

Ingenia magna magna minantur pericula, nisi virtutis imperio dirigantur. 215.

Inimici hominis domestici ejus. 309.

Inimicitiae genus nocentissimum est concedere, quod nocere potest. 31.

Iniqua loquentium os benefactis est obstruendum. 212.

Iniquitas iisdem machinis obruitur, quas aliis evertendis destinavit. 24.

Initia sunt prognostica futurorum, ut flores fructuum. 260.

sine **Injuria** plurium affectus uni addici non potest. 59.

Innocentia vitæ ac sanctimonia debent esse conjunctæ cum prudentia, alias erunt mancæ atque infirmæ. 359.

Inobœdientia erga confessarium signum pertinaciæ modicæque mortificationis est. N 16.

Inobœdientis jugo nullum intolerabilius: quod vult, non potest; quod non vult, debet. 138.

Insidiæ nullæ sunt periculosiores, quam quæ plus obtendunt securitatis. 52.

Inspirationibus bonis qui non assentitur, magno se periculo in gravia mala labendi exponit. 365.

Intellectus captivandus est in obsequium fidei. 320.

Intellectus potentia necessaria quidem est, at tamen voluntatis imperio subdi debet. 302.

Intemperies mentis frequens sit suspecta. 193.

Intentio tua si careat effectu, subtrahitur tibi non occasio meriti, sed vanitatis. 159.

Intentione laboris pro animabus suscipiendi sola multum præstatur. 277.

Internis si magis delectaremur, rarius memoriam subirent temporalia. 210.

Interior homo ita componendus est, ut ex illo compositio promanet in exteriorem. 226.

Interrogare satius est quam errare. 109.

Invidia si quæ in Angelos cadere posset, ista foret, quod homo pro Deo pati possit, Angelus non possit. 60.

Ipsi nos mutare debemus, non clima. 4.

Ira recte adhibita nihil laudabilius. 115.

Iræ vitium non fugiendo, sed resistendo vincitur. 130.

Irremediabile redditur diuturnitate temporis et operis iteratione, quod in principio facile aboleri potuisset. 209.

J

Jactura caritatis minima pejor est quavis temporali. 26.

Jactura rerum temporalium facit lucrum æternum. 54.

Judex male credit accusanti, nisi audito accusato hunc reum inveniatur. 351.

Judicamus sæpe, quæ nescimus. 256.

Judicare de aliis male est malitiam suam prodere. 108.

Judicat male, qui secundum faciem judicat. 90.

Judicem nullum veretur, quem reum non agit conscientia. 303.

Judicia Dei alia, alia hominum, et ea frequentissime opposita. 249.

Judicia hominum quanto in malum proniora, tanto majorem suadent cautelam iis, quos populus omnis observat. 181.

Judicia vulgi æstimanda sunt, non numeranda. 179.

in judicio de legendis rebus ferendo non est hærendum in fuco, quem præferunt, sed prospiciendum, quo desinant. 122.

Judicium est aliud de rei bonitate, aliud de illius pro te utilitate. 109.

ob judicium hominum, quibus prodesse volumus, multa, etiam bona, omitti possunt vel etiam committi, quæ agenda non fuissent. 349.

Judicium temerarium vitæ alienæ omnino evitandum. N 88.

Jugum Christi suavius et onus levius est quam nostrarum cupiditatum. 119.

inter **Jurgia** vivere calamitas est, non vita. 207.

Justo etiam adversa inimicæ sortis tela proficua fiunt. 297.

Juvenum virtuti periculosa negotia perperam creduntur. 5.

Juvenes caveant sibi a peccato carnis, senes vero avaritiæ; fugiendo illud, istud vincitur resistendo. N 54.

Juvenes debent vivere in domo rite ordinata senectutem, juventutem senes. 43.

Juvenis ut vixit, ita vivet senior, ita morietur. 259.

Juventutem qui cura destituit, ætatem perdidit. 206.

Juvenum hoc vitium est, uno passu totam velle perfectionis viam emetiri. 218.

L

Labitur nemo certius, quam qui credit se esse securissimum. 176.

Laborat ille magis, qui minus. 347.

Labore et famulatu vulgari non est contentus, quem magna serviendi Deo obligatio devincit. 281.

Lacrimæ non sunt certum interioris devotionis signum: nam etiam feminæ non bonæ lacrimantur facillime, nec eo tamen sanctæ sunt. N 18.

Lætari in rebus pessimis res est et materia lacrimarum. 87.

Lætitia confortat cor multumque juvat perseverantiam in bona vita. N 30.

Lætitia mentis constans est virtutis pedisequa. 117.

Lætitia pii et impii. 287.

Lætitia servo Dei perutilis quidem est, sed fugienda dissolutio cavendusque spiritus scurrilis et nugatorius. N 79.

Lætitiæ sinceræ fons est solus amor Dei. 178.

Lætitiæ suæ quisque patria est et mater. 337.

Lætitiā spiritualem veram animæ infundere proprium est Dei et Angeli cujusque boni. 317.

Lætitiā talem, quæ possit æquare gaudium Spiritus Sancti, nulla res creata potest in anima creare. 87.

Laudari semper velle grandis est arrogantia. 182.

Laudem duplicem, gesti nempe operis et celeritatis, habent, quæ cito fiunt. 37.

Laudem quærere vanitatis, obtinere felicitatis, sed mereri virtutis est. 222.

Legum glossa nulla melior quam exempla. 33.

Liber quidam spiritualis cotidie legendus. N 106.

Liberalibus in Deum non est timenda inopia. 210.

Liberalior creatura Creator est. 266.

Liberalior in illos Deus, qui se et sua parum, Deum super omnia curant. 91.

Liberalis Deus est, sed in liberales. 163.

Liberalitas Dei et hominum. 10.

Liberalitas divina de suo abunde supplet lucrum, quod videt sua causa contemni. 304.

Liberalitas erga infirmos. 139.

Liberalitas nostra in cælum meretur ejus in nos beneficia. 71.

ad liberalitatem Deus semper paratus, modo altam in nobis profundamque humilitatem inveniatur. 348.

Libertas nulla major, quam nihil timere. 303.

- in **Libris** quod veneno infectum est, longissime serpit, nisi principiis occurratur. 243.
- Lignum** nullum aptius est excitando foco amoris Dei quam lignum sanctæ Crucis. 73.
- Lingua** rite uti, artium difficillima. 40.
- Lites** plus post se fastidii quam utilitatis trahunt. 207.
- Lites** vitare non solum liberale, sed et fructuosum. 26.
- Litum** damnum duplex. 207.
- Littera** scripta manet irrevocabilis. 175.
- Locum** primum in cælis qui sibi desiderat, delectet se semper in terris ultimo. N 103.
- Longanimitate** opus erit, si primus non succedat ictus. 244.
- in **Loquendo** parcos, in audiendo patientes esse oportet cum omnibus quidem, sed præcipue cum inferioribus. 94.
- Loqui** parum oportet et multum audire. 177.
- Lucem** odit princeps tenebrarum; fugit, dum sua propalari videt consilia. 38.
- Lumine** superno opus est in omni electione. 39.

M

- Maceratione** corporis et prior et potior esse debet in splendidis et bene cultis contemptus sui et excellentiæ ac estimationis. 92.
- Magnanimum** et constantem esse oportet, si spiritus fortis et vehemens, qui persæpe in prima ad Deum conversione affluere solet, postea evanescere videtur; redibit enim. N 66.

Majestatis divinæ contemptus maximus est vilibus coli. 163.

Maledicorum ora graviorum virorum testimoniis sunt diluenda. 212.

Mali etiam nolentibus vitia sua affricant. 36.

Mali nolunt alios se esse meliores. 335.

Malis qui dissimilis esse veretur, evadit malus. 179.

in malis vis exempli pessima est. 251.

Malitia numquam superat malitiam: bonitate vincenda est. 305.

Malo cooperari malum, quia causa causæ causa est causati. 183.

Malorum radix est castiganda. 161.

Malus ipse facile alios suspectos habet. 288.

Manresæ plus una hora Deo magistro discitur quam omnes doctores mundi tradere potuissent. 72.

Mansuetudinis beneficium est duplex: minuit damna corporis et auget animi bona. 305.

Mansuetudo effecit, quod vis non potuit. 305.

Maria dolet plus Unigenitum peccato offendi ab hominibus, quam doluerit eundem crucifigi. 343.

Maria Virgo Patrona eligenda apud Filium. N 77.

Mariam colere qui vult, Filium non offendat; sic Matris una et Filii te filium probabis. 343.

Martyria sitire ægritudinis tempore necesse non est, cum ad manum sint morbi carnifices. 32.

Maximarum rerum tractatio ut e voto fluat, vilissima præmittenda sunt opera. 268.

Media non quam pretiosa quamque sibi in amoribus, sed quam apta fini, attendendum. 50.

Mediis non ita inhærendum est, ut finis, in quem media collineant, nulla omnino ratio habeatur. N 11.

Mediocritas ingenii ut plus habet iudicii, sic plus spondet utilitatis. 215.

Meditatio et cum Deo communicatio liberæ naturæ vires stringit et impetus refrenat. 261.

Meditationi vel orationi temporis spatium præfixum ut decurtetur, hoc frequens est dæmoni agere. 308.

Melancholia animique conturbatio non parum affert spiritui nocumenti. N 30.

Mendaciis qui veritatem occultare volunt, telas texunt araneorum. 353.

Mens proximi spectanda est, quæ sæpe innocens est, etiamsi exterior facti species deterior videatur. 108.

Meritorum omnium campum pandit ægritudo ei, qui sciat uti ea. 32.

Meritum expectandum ex conatu, non ex eventu. 159.

Meritum non est, ubi deest difficultas. 160.

Methodo una omnes regere velle perinde est ac uno capita omnia pileo, uno omnes pedes calceo metiri. 186.

Metuendum maxime tunc, cum ad nutum fluunt omnia. 29.

Metuens multum homines numquam grande aliquid pro Deo conficiet. 89.

Metui occalescens animus pejor fit. 217.

Metus major a mulieribus quam ab hostibus, quia certius exitium. 131.

Metus non emendat; hoc non facit nisi amor corrigentis. 201.

Metus sæpe nos revocat, ubi spes impellere deberet. 192.

Militia spiritualis comparata cum sæculari. 150.

Militiæ asceticæ media sunt alia quam politicæ. 78.

in minoribus si concedatur triumphus, deest stimulus ad majora. 161.

Miracula non exspectanda, ubi nulla urget necessitas. 140.

Miraculum sane fuerit maximum, si desit Deus sua ope iis, qui sua ejus amore dereliquerunt. 142.

Miser censendus non est, qui miseria sua contentus vivit. 34.

Moderata durant. 101, 276.

Moderatio est parens virtutis, indiscretio vero noverca. 342.

Moderatio et regula si absit, bonum desinit in malum et virtus in vitium. 307.

Moderatoris sine voluntate aut consensu quodquod fit, vanæ gloriæ deputabitur, non mercedi. 121.

Modestia humilis efficacius quam auctoritas eum semper juverit, quem labor alienæ salutis tenet occupatum. 78.

Modestia sufficiens incitamentum, immo exhortatio sit solo intuitu quemlibet componendi. 315.

Modicum bene factum Deo gratius est quam multum ignave factum. 125.

Molestiæ hominis exterioris augment merita interioris. 54.

Molimina tarda nescit Spiritus Sancti gratia. 45.

De **Monitione** primatum privata. 319.

Morbi juvant ad vitam meliorem, ut tenebræ ad splendorem. 81.

ex morbo dum quis decumbit corporali, quomodo se gerere debeat. N 7.

Morborum animi medicina facilius quam corporum. 112.

Mores aliorum emendaturus prius emendet suos. 3.

Mores non mutantur cæli mutatione. 4.

Mori affectibus vita debet esse veri obœdientis et virtutis characteristic. 56.

Mori pro Christo proximique salute optatissimum, quod accidere potest. 213.

Mori qui vult bene, mori nunc incipiat; omnia cotidie ad mortem disponat. 240.

Mortificandus est vetus homo ita in virtutis tirocinio, ne novus moriatur. 218.

Mortificatio corporis et passionum non est differenda in senium. 259.

Mortificationem aliquam sollemnem subeat persona post diuturnum virtutis studium in peccatum aliquod delapsa, ut Deus eam in priorem statum restituat. N 93.

Mortificationem inter exteriorem et interiorem discrimen. 208.

ad mortificationes externas exercendas licentia non debet a confessario violente extorqueri. N 87.

Mortificationi mensuram prudentia statuatur. 174.

de mortificationibus, quæ plus habent strepitus, minus ponderis, quid sentiendum. 161.

Mortificationis spontaneæ palam extra ordinem susceptæ mos cur utiliter prohibeatur. 161.

de **Mortis** consideratione. 240.

Mortis imminentis aliquo indicio Deus servos suos præmonere solet vel certe spiritum ipsis antea extraordinarium communicat. N 67.

Motus animi, iræ potissimum, in iis qui præsent, nolo extinctos planeque mortuos, sed probe domitos. 115.

Mulierum, etiam earum, quæ spirituales sunt, familiaritas vitanda. 131.

Multiloquio prodigitur auctoritas. 177.

Mundi contemptum Christi causa professus patriam in mundo habet nullam, quam agnoscat pro sua. 113.

Mundum in religione quærit, quisquis non se ipsum cum omnibus concupiscentiis suis reliquerit. 14.

Mundum qui contempsit, statuæ similis esse debet, quæ nec lacerna indui recusat nec purpura, qua prius ornabatur, detrectat spoliari. 66.

Mundum totum converterent decem personæ, mundanis extricatae lucris ac commodis. N 42.

Munditia exacte observata indubium domus religiosæ rite institutæ indicium. 127.

Mundities corporis sit modesta et gravis, non vero nimia, alias inducit animæ sorditiem. 285.

Munera qui accipit, non solum de libertate, sed et de auctoritate nominisque estimatione plurimum amittit. 224.

Munus datum cum malevolentia pretium amittit. 31.

Mutatio cæli non mutat mores. 4.

N

Naturæ et morbo interdum adscribitur, quod tentationi esset adscribendum. 22.

Necessitati naturæ quod conceditur, nequaquam crede detractum pietatis studio. 101.

Negandum si quid est, ita fiat, ut benevolentia suppleat rem petitam. 31.

Negari si quid debeat, ita blande fiat, ne bis animus vulneretur, negatione et ejus modo. 172.

Negatio cum suavitate repulsam non sentit. 31.

Negligentia et tepiditas semper mæstos pariunt ignavo labores. 347.

Negligentia in servitio Dei reprehenditur. 231.

Negotia periculosa perperam juvenum virtuti creduntur. 5.

Negotio nulli dandum est initium, nisi prius Deus per preces consulatur. 260.

Negotiorum multitudo multum officit pietati. 188.

Nemo vir erit magnæ orationis, nisi paris fuerit mortificationis. 35.

Nihil possumus sine Deo, qui tamen nostram cooperationem exigit. 2.

Nimium intensa durare non possunt. 218.

Nimium qui facit, nihil facit. 101.

- Nitor** animæ optima est ad divini Flaminis lumen accipiendum præparatio. 358.
- Nocet** frequentissime esse locutum, raro nocet tacuisse. 40.
- Noctem** eligit diabolus ad vehementiores tentationes parandas. 25.
- „**Nolo**“ et „**Volo**“ non habitant in hac domo. 234.
- Notitia** sui est maximum ad vitam bonam compendium. 147.
- Nox** ultimum dare debet consilium discussis decretisque jam rebus. 363.
- Noxia** celerius agunt radices. 209.

O

- Obœdiens** morosus parum distat a contumaci. 45.
- Obœdienti** omnis superior æqualis est. 310.
- Obœdientia** est vicaria sapientiæ divinæ, par utrique infallibilitas. 82.
- de obœdientia intellectus. 138.
- Obœdientia** magna virtus est, quia iudicium, pretiosissimam sui partem, Deo immolat. 82.
- Obœdientia** morosa. 157.
- Obœdientia** quæ sit optima. N 22.
- Obœdientia** quos manuducit, illi felices. 275.
- Obœdientia** tantam præstat infallibilitatem, quantam nulla habet scientia. 42.
- Obœdientiæ** duplici præmio se dignum facit, qui cito paret. 45.
- de obœdientiæ promptitudine. N 102.
- Obœdientiæ** substantia est, ut superioris, non subditi voluntas impleatur. 340.

Obœdientiæ vim tollit distinctio, num, qui præest, maximus sit an mediocris an minimus. 310.

Obœdiri qui vult sibi multum ab aliis, impetret parum. N 21.

Qui obœdiunt voluntate solum, repugnante ratione, uno tantum pede in religione versantur. 167.

Obsequio Dei qui se suasque rationes postponit, huic Deus multo melius consulit. 61.

Obstacula ubi sunt plura, gratia Dei ibi abundantior. 8.

Oculi sapientis in capite, stulti vero in pedibus sunt. 219.

Offendendus nullus quidem, ii tamen minime, qui, si adversarii forent, possent nostrum in divino obsequio et salutis publicæ studio cursum impedire. 356.

Offensæ justa causa nemini est danda. 175.

Omnia fieri omnibus est necesse ad hominum benevolentiam divini obsequii causa colligendam. 96.

Onus, quod libenter fertur, non sentitur. 250.

Opem Deus differt, ut spem nostram exacuat. 77.

Opera Deus ponderat, non numerat. 6.

Opera per se bona oportet etiam bene facere. 151.

Operam perdit, qui aliorum mores emendaturus non incipit a se ipso. 3.

Operandum sic, quasi nos nihil, Deus omnia solus sit facturus. 2.

Operarii vineæ Domini altero tantum pede terræ insistere, altero ad iter urgendum sublevato esse debent. 45.

Operariorum bonorum, qui quærant, non quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi, genus rarum est. 271.

Operis vox efficacior est quam oris. 189.

Operum grandium necessitatem Dei gratia ei imposuit, quem in sublimi vocatione constituit. 281.

Opus bonum aliquod omittere, eo quod inde vana gloria sentiatur, alienum est a ratione. N 85.

Opus commendat artificem. 151.

Opus rarum et eximium sexcentis vulgaribus antecellit. 6.

Opes quanto plus amantur, tanto gravior servitus. 143.

Opes quoque habent sua bona. 202.

Opinione sæpe quam re laboramus. 329.

Optimi sunt, quos imitandos designamus. 345.

Optimus qui esse desiderat, curet, ut in suo, quem Deus illi destinavit, gradu bonus sit. 202.

Orando plus proficies quam studendo. 91.

ad orandum bene debet anima prius se profundissime submittere ac humiliare. N 83.

inter orandum cum quis magnam persentiscit spiritus quietem, bonum id signum est concessæ aut concedendæ a Deo gratiæ. N 73.

inter orandum imago aliqua multum poterit inservire memoriæ; at oculi corporales non ita ei affigantur, ut ab ea numquam avelantur; sic enim cerebro noceretur. N 62.

- Orare qui nescit, non novit Deum. N 58.
Oratio schola est, et quomodo. 261.
Oratione homini nihil utilius est, et absque ipsa non diu in via spiritus perdurabis. N 59.
Oratione suspensa, suspendit gratiam et Deus. N 72.
Orationem dæmon maxime timet, odit et impedire conatur. N 61.
Orationem juvat plurimum legisse Sanctorum vitas. N 63.
Orationem vehementer conturbare solent supervenientia phantasmata; attamen perseverandum est. N 64.
Orationi deditus nec ariditate dejiciatur nec extollatur in consolatione. 195.
Orationi hæc debetur gloria, quod sit animorum domina. 261.
Orationi pretium nec ariditas nec consolatio facit. 195.
Orationi vel meditationi temporis spatium præfixum ut decurtetur, hoc frequens est dæmoni agere. 308.
Orationis anima est mentis recollectio. 211.
Orationis hostes. 144.
Orationis qualitates. 144.
Otiosi citius atteruntur viribus quam negotiosi. 347.
Otium gratia plus horret quam vacuum natura. N 51.
Otium, malorum omnium origo, quoad ejus fieri poterit, locum non habeat. 364.
Otium res pestilens homini christiano est. N 27.

P

Pace et tranquillitate animi potiuntur, experientia docente, non ignavi et tepidi, sed ardentes et gnavi in obsequio divino. 337.

Pace et tranquillitate certe non fruetur is, qui habet intra se causam perturbationis ac tumultus. 303.

Pacem animi perfectamque virtutem pigri non acquirunt, quia se ipsos non vincunt. 149.

ad pacem in communitate servandam quid a superiore requiratur. 325.

Pacem qui vult, legem dicat affectibus, ultra quam progredi non sinantur. 208.

Pacem simulat hostis, ut tutius feriat. 52.

Pacis duplex est artificium: nec enim dat offensæ materiam et datam non accipit. 305.

Pacis duplex est et præmium: quod Deo grata sit et hominibus. 305.

Pacis suæ quisque faber est. 149.

Pax nec domi nec foris exspectanda, ubi bellum tot adversi movent affectus. 303.

Pax optima rerum, quas homini natura dedit. 207.

Pænitendum ita, ut in corde contritio, in ore confessio, et in opere sit satisfactio. 357.

Pane Angelorum non ideo abstinendum, quod molliores non experiamur sensus. 103.

De Parendi et obœdiendi modo optimo. 250.

Parum bene fundatum et durabile melius est quam multum incertum et male securum. 120.

Parva etiam multum nocent. 105.

Parva negligere error magnus. 23.

in parvis prius danda virtutis experimenta,
quam grandibus adjiciatur animus. 268.

Passio princeps ante omnes alias debilitanda. 128.

Passiones frenare convenit hominem usu rationis præditum ita, ut nihil ex impetu, omnia ex ratione operetur. 118.

Passionum facillimum remedium est nova consuetudo. 58.

Passionum suarum principem et nosse et persequi primus est ad sanctitatem gradus. 147.

Pastores boni quia rari sunt, ideo paucæ fiunt conversiones. 233.

Pati mala non est malum, pati a malis etiam bonum. 75.

Pati multa si te Deus faciat, signum, quod te magnum facere velit Sanctum. 60.

Pati parum aut nihil est in manu nostra. 134.

Patientes in audiendo, in loquendo parcos oportet esse cum omnibus quidem, sed præcipue cum inferioribus. 94.

Patientia cæli clavis est. 60.

Patientia commune malorum omnium medicamentum. 164.

Patientia habenda principio bono animarum venatori. 184.

Patientia miseris est velut quoddam numen tutelare, non quod tollat, sed quod levet mala. 54.

Patientia servo Dei maxime est necessaria.
N 48.

Patria nullum facit bonum, nullum facit malum. 113.

Pauca ferventer plurimis perfunctorie actis præponderant. 337.

Pauper non est, qui caret, sed qui eget, nec omnis eget, qui caret, sed qui desiderat. 304.

Pauperies, contemptus et insipientiæ titulus ad majorem Christi imitationem eligendi potius sunt quam opes, honores et doctrinæ existimatio. 47.

Paupertas voluntaria plus dat quam fortunæ prodigalitas dare possit. 142.

de paupertate voluntaria. 295.

Paupertatis timor religioso magis est timendus quam ipsa paupertas. 329.

Peccat gravius senex quam juvenis. 43.

Peccata minima minime contemnenda. 23.

de peccati fœditate. 298.

Peccato gravi cujus anima est noxia, cum eo omnis amicitia dissolvenda est. 36.

Peccatum cum quod committitur, cogitandum est, in superbiæ pœnam id a Deo permissum esse. N 4.

Peccatum unicum sub sole malum est. 74.

Peccatum vel unicum impedivisse pro omnibus totius vitæ laboribus et curis satis magnum impensæ operæ pretium est. 53.

Perditissimi etiam amandi sunt, et cur. 112.

ad **Perfectionem** qui tendit, attendit, non qua itur, sed qua eundum est. 179.

Perfectionem sero assequetur, qui viam per suos errores velit discere. 220.

ad perfectionem uno omnes calle cogere velle, res plena est periculi. 186.

Perfectionis amans tantum humilitate abundare debet, quantum lampas oleo. 299.

Perfectionis apex contemnere contemptum. 92.

Pericula aliena faciant te cautum. 220.

Pericula animæ et plura et graviora sunt corporeis. 33.

Pericula qui timet, non peribit in illis. 122.

ad pericula, quibus te generoso pede quondam subduxisti, non est redeundum tacitis desideriis. 284.

Periculi ignorantia summum est periculum. 176.

Periculi plenum est, una omnes via cogere ad profectum. 27.

Periculi plus plerumque latet in minimis peccatis contemnendis quam in maximis. 23.

Periculi res plena est uno omnes calle cogere velle ad perfectionem. 186.

Periculum semper creabunt vitia nisi valida virtutis manu stirpitus evellantur. 35.

ad **Perseverandum** in sancto Dei servitio necessaria est frequens confessio et communio. N 71.

Perseverantia in bonis operibus et sincero servitio Dei, inter alia, a Deo petenda. N 65.

de perseverantia in ordine dissoluto consilium. N 96.

Persecutio flabellum est, quo virtus nostra excitetur. 165.

Persecutionis utilitas. 8.

Pertinaciæ et perseverantiæ discrimen. 230.

Pietas efficacius non præcipitur quam agendo. 33.

Pietati quod tribuitur tempus, non perit. 91.

Pietatis studio nequaquam crede detractum, quod naturæ necessitati conceditur. 101.

Piger et diligens. 18.

Pigri ad animi pacem et ad perfectam virtutis possessionem numquam veniunt, quia se ipsos non vincunt. 149.

Piscator hominum sapiens omnibus se attemperare debet. 159.

ex **Placiditate** morum qui de virtute fert sententiam, male iudicat. 58.

Pluribus intentus minor est ad singula sensus. 339.

Pœnæ inferni facilius tolerandæ amanti Deum quam damnatorum contra Deum blasphemias audire. 21.

Politica optima sinceritas est. 24.

Potestas omnis a Deo; huic resistit qui opponit se potestati. 319.

Præcipitata facile præcipitant. 363.

Præfidentia temeritatis mater est, pedisequam trahens ruinam. 176.

Præsens occasio inconsulte negligitur propter remotam spem multa in obsequium Dei facienda. 191.

De præsentia divinæ recordatione. 332.

Prævisa minus, volita nihil ferient. 134.

Precandi studio deditis par periculum faciunt successus et ariditas. 144.

Prece vel pretio præstat obtinere quod intendis, quam litibus. 207.

Pretium operis geminat, qui exsecutioni addit celeritatem. 83.

Princeps persona quomodo debeat commonefieri ob defectum notabilem. N 20.

Profectum in spiritu qui facere desiderat, debet mundum putare pro nihilo, magni omnes facere, se ipsum contemnere contemnique ab aliis nihil curare. N 2.

Profectum non speret, qui nescit secum habitare. 72.

Profectus mensura ex vultu, gestibus naturæ facilitate aut amore solitudinis male sumitur, cum a vi, quam sibi quisque infert, sit desumenda. 180.

in proficiendo magna utilitas est amicum habuisse, cui defectuum tuorum te monere sit indultum. 182.

Proficiscimur tantum, quantum ab amore proprio nos subtrahimus. 7.

Progredi ut valeat anima in via spirituali, ad illius partis oppositum necesse est tendat, in quam inimicus tentat pertrahere. 341.

Progressum spiritualis vitæ faciet quisque tanto maiorem, quanto magis ab amicis notisque omnibus et a rerum humanarum sollicitudine sese abduxerit. 309.

Promissio tarda et inconsulta displicet Deo: vota vel omittenda vel implenda. 255.

Promittendum non est, quod nolis; minus, quod non possis explere. 172.

Promptitudo parendi excoctæ virtutis characteristicæ est. 45.

Pronissimi sumus ad aliorum odium et nostri amorem, difficillimi ad aliorum amorem et odium nostri. 112.

Properare et errare affinia sunt. 257.

Propheta non est acceptus in patria. 113.

Propius quo quis Deum accedit, eo melius ad suscipienda bonitatis divinæ dona disponitur. 311.

Proposita (sola) nullum sanctum effecerunt. 83.

Propria gloria non quærenda, sed Dei. 1.
Propriarum rerum deliberatio quomodo facienda, ne amor proprius nos in transversum agat. 198.

Prosperitas longa vitia nutrit. 34.

Prosperitatis nimix pericula. 160.

Proventus futuri et secuturi brevi quædam significatio est tempestas absque nostra culpa in nos sæviens. 164.

Providentia Dei tenerior et paterna de illis, qui sui ipsorum minorem habent. 61.

Providentia divina eos tanto magis purgat in hoc sæculo, quos maxime amat. 331.

Proximi juvandi ratio, quæ longe ac late patet, sanctis desideriis precibusque continetur. 279.

Proximus cum adjuvandus est, pro se quisque nec locum nec tempus habere debet. N 46.

Prudentia exquisita cum mediocri sanctitate plus quam cum minori prudentia major sanctitas. 44.

Prudentia illa sola habet laudem, quæ ad æternæ sapientiæ leges disponit omnia. 44.

Prudentia in loquendo et agendo habenda. 361.

Prudentia non parentis esse debet, sed imperantis. 42.

Prudentia propria numquam standum est, sed ubique consilium a confessario capiendum. N 70.

- Prudentia** te uti superior non vetat, cum aliquid tibi præcipit. 141.
- Prudentia** utendum in fratribus commonendis. N 98.
- Prudentia** virtus non esset, si omnia, quæ nobis incidunt, consilia essent. 363.
- Prudentis** vere hominis est suæ ipsius prudentiæ minime fidere. 328.
- Publicæ** potissimum res non inchoentur, nisi media ad finem deducendi sint prævisa. 219.
- Pugillus** in pace melior quam thesauri cum jurgio. 26.
- Punientis** defectus persæpe major est quam puniendi. 98.
- Pusillanimes** cogitationes dum dæmon animo affundit, hic acceptorum jam a Deo beneficiorum memoria est erigendus. 192.
- Pusillanimitas** tua dæmonem audaciorem facit. 200.

Q

- Quies** imperturbata ex animi compositione sumenda est. 303.
- Quietem** spiritus magnam cum quis interrogandum persentiscit, bonum id signum est concessæ aut concedendæ a Deo gratiæ. N 73.
- Quietus** eris non aliter nec alibi, nisi in Dei amore conquiescas. 95.

R

- Ratio** Deo quondam reddenda de omnibus. 333.
- Ratiocinatio** bene conjuncta esse potest cum virtute obœdientiæ. 141.

Rationes humanæ postponendæ sunt divinis. 42.

Recedere ab instituti regula est accedere ad errorem omnium gravissimum. 49.

Recidivæ pericula. 284.

Recollectio mentis est anima orationis. 211.

Recordatio beneficiorum et gratitudinis materia et novæ spei stimulus est. 192.

Rectores caveant, ne suos asperitate a se faciant alienos. 137.

Reformaturus mundum a seipso incipiat, secus oleum ac operam perditurus. 227.

Regimen animarum est ars artium, quam qui maxime callere se credit, callet minime. 27, 185.

Regis cælestis servus in comparatione cum aulico principis terreni. 360.

Regula agendorum prima. 1.

Regula est religiosi anima: quantum ab illa recedit, tantum perdit spiritus. 49.

Regulæ cum detrimento qui religiosos adhibent ad procurationem divini obsequii, arbo-rem destruunt, ut fructum inde carpant. 49.

Regulæ vis et benedictio. 116.

Rei pretium non color nec opinio, sed ad intentum aptitudo facit. 80.

Rem Deus attendit, non censum. 6.

Res creata nulla potest talem in anima lætiti-
am creare, quæ possit æquare gaudium
Spiritus Sancti. 87.

Res tantum valet, quantum illam Deus fecit
valere. 80.

Religionem qui cogitat, discat suam antea
frangere voluntatem in iis, in quibus ma-
jorem sentit difficultatem. N 86.

Religiosi boni munus est ad Dei, non ad principis obsequium homines promovere. 183.

Religiosorum coetuum vita quasi omnis est in conservatione primi spiritus. 338.

Religiosos nulla res magis facit mundo despicabiles, quam si varias secti per partes inter se dividantur. 187.

Religiosos qui adhibent ad procurationem divini obsequii cum detrimento regulæ, arborem destruunt, ut fructum inde carpant. 49.

Religiosum oportet esse acephalum. 138.

Religiosus veri nominis non solum a sæculo liber esse debet, sed etiam a semetipso. 14.

Relinquere Deum propter Deum magnum lucri spiritualis compendium est. 17.

Remissio plura reipublicæ minatur damna quam severitas. 355.

Repentina resolutio ut facilis, ita parum utilis. 225.

Repentinæ mutationes Dei opus sunt, non hominum; nos sensim et per gradus operari ars docet et natura. 244.

Reprehensio intempestiva idem facit quod violenta medicina: plus nocet sæpe quam morbus. 217.

Reprehensio principum et magistratuum particularis plus damni et scandali quam remedii generat. 256.

Repulsam et contumaciam pati duplex vulnus est, quod simul ægre ferri potest. 31.

Repulsam si quis patiatur apud principes aut superiores, id ne ægre ferat, sed ad

eosdem redeat cum eadem vultus liberalitate. N 19.

Resignare debemus nos prorsus in manus Dei. N 95.

de resignatione animæ in manus Dei. N 38.

Resignatus esse debet servus Dei tum ad consolationem tum ad desolationem. N 91.

Resolutione opus est, ut appetitus noster totus in spiritualem convertatur. 7.

Reverentia major ex longinquo. 248.

Ruinæ initium est et certum audaciæ argumentum, suo consilio aut viribus fidere. 38.

S

Sæculares homines quomodo tractandi sint. 236.

Sagacitas melius regit quam potestas. 44.

Salus cuiusvis hominis pluris tibi sit quam thesauri omnes mundi universi. 79.

de salute nullius, etiam pessimi, desperandum. 132.

in salute proximi curanda auctoritas necessaria est. 229.

Saluti aliorum ita se debet impendere asceta, ut suæ nihil officiat. 49.

Saluti proximi simul consulitis, dum virtuti operam navatis. 296.

Salutis alienæ quem tenet labor occupatum, efficacius eum semper modestia humilis quam auctoritas juverit. 78.

Salutis et innocentiae pericula. 282.

Salutis in negotio nihil differendum. 37.

Salvarentur plures, si plures plura pateantur. 60.

Sanctimonia debet esse conjuncta cum prudentia agendique cum hominibus modo, alias erit manca atque infirma. 359.

Sanctitas et sanitas relate ad curam animarum. 238.

Sanctitas illa ignava est, quæ laudem captat ex iis, quæ plus stupor quidam naturæ quam virtus operatur. 180.

Sanctitas muta quidem, attamen efficacissima est contio. 189.

ad sanctitatem quid prosit cognitio, videre licet in dæmone. 306.

Sanctitas vitæ non tantum apud Deum, sed et apud homines vel omnia potest vel multum. 189.

Sanctitate cum mediocri prudentia exquisita plus quam cum minori prudentia major sanctitas. 44.

ad sanctitatem gradus primus est passionum suarum principem et nosse et persequi. 147.

ad sanctitatem via compendiosissima et fere sola est abhorreere ab omnibus, quæ mundus amat et amplectitur. 179.

Sanctorum cuicumque desiderare præcellere sanctitate, non est superbiæ. N 69.

Sanctum magnum vult te Deus facere, si multa te pati faciat. 60.

tam sanctum nihil est, quo malus male uti non possit vel casu vel vitio. 237.

Sanctus simul et intractabilis nemo est, quia nemo intractabilis humilis est. 51.

Sanguinis Christi pretio pauci ad salutem utuntur. 154.

Sanitas et sanctitas relate ad curam animarum. 238.

Sanitatis quoddam genus est hominem non esse sanum. 81.

Sapientem simulat etiam fatuus, quamdiu tacet. 177.

Satyras tutus ride, si tua te non arguat conscientia. 64.

Scelerati non resipiscunt nisi amati. 112.
erga sceleratos agendum sicut pia mater erga filium jacentem. 197.

Scientia inflat, nutrit arrogantiam. 67.

Scientia quærenda quidem est, sed sine curiositate et sollicitudine. N 9.

Scientia, quæ robur non accipit a pietate, parum proficit. 199.

Scientiæ abundantia non solet explere desiderium animæ, sed sensus et gustus rerum interior. 306.

Scientiæ divinæ schola suorum profectum non ex discentis ingenio, sed ex docentis voluntate metitur. 72.

Scrupuli, quia inquietant animum redduntque melancholicum, studio omni ac industria fugiantur. N 31.

Scrupulosi debent se omnino suo subjicere patri spirituali nec suo credere iudicio, alioquin numquam liberabuntur. N 90.

Scrupulus per tempus aliquod animam rebus spiritualibus vacantem non parum juvat. 318.

Secreti tenacem esse, non modo prudentiæ, sæpe etiam conscientiæ est. 48.

Secreto quidquid loqueris, ita profer, ac si toti hominum communitati loquereris. 48.

Securitatis sub larva perpetua tranquillitas gravissima minatur animæ pericula. 75.

Securior nemo quam humilis. 348.

Senectus est norma gregis, speculum morum. 43.

Senes vix umquam peccant soli: trahunt nempe in sequelam juvenes. 43.

Senex vitiosus virtutis ætate puer est: juvenis virtuosus parum adhuc duravit et tamen diu vixit. 364.

Sensualitas est mala consiliaria. 291.

Sensualitas vulpes astuta: ut molestiam fugiat, simulat ægritudinem. 235.

Sentiendum cum ecclesia catholica. 320.

Sermocinatio Domini ejusque cooperatio cum humilibus. 41.

Sermonis gratia ad agendum cum proximis necessaria est exoptanda. 322.

Sermonis ingressus facile concedendus terrena sapientibus, exitus tibi reservandus. 70.

Sermonis spiritualis utilitas. 171.

Serpens sæpe sub gramine læto latet. 12.

Servire Deo regnare est. 183.

Servis Domini mei dum servio, censeo me Domino ipsi obsequium præstare. 265.

Servus Dei continenter deberet esse animo hilari et sereno. N 30.

Severitatis jam suspicio nocet. 137.

Sibi prius multum vacare debet, qui aliis utilis esse cupit. 33.

Signa si a Deo expetenda sunt, et plura et clariora expetenda sunt de solis præceptis servandis quam de servandis consiliis. 57.

Signum instabilis animi sui que victoriam fugientis est, de loco sperare morum mutationem. 4.

- Silentii** legem frustra verbis imponis, si exemplo veniam præbes manifestandi. 48.
- Silentii** lex exacte observata indubium religiosæ domus rite institutæ indicium. 127.
- Silere** quam loqui præstat certis in causis. 30.
- Similitudine** morum studiorumque animi capiuntur. 96.
- Similitudo** morum mater est amorum. 47.
- Singularitatis** omnis genus fugere ad virtutem pertinet. N 24.
- Sol** quoque facit umbras, non ideo tamen proscribendus a publico. 237.
- Soli** væ; quia, cum ceciderit, non habet sublevantem se. 176.
- Solitudinis** et silentii nativus amor non virtus, sed morositas potius censenda. 180.
- Solitudo** virtutis academia. 72.
- Sollicitudinem** in minimis dæmon facit maximam, ut ad maximos sub specie boni errores inducat. 193.
- Sollicitudo** nimia, etiam in sanctis, sanctitas non est. 193.
- Sollicitudo** pro futuris nimia filia est pusillanimitatis. 329.
- Sordidum** et incompositum in te quidquam non patere, sed nec affectatam diligentiam. 106.
- Sorditiem** animæ inducit nimia corporis mundities. 285.
- Spe** futurorum dæmon præsentia impedit. 216.
- Spei** magnitudo est obtinendarum mensura gratiarum. 114.
- Spem** ope divina destitui prodigiis omnibus majus et hactenus inauditum foret. 140.

Sperandum tanto plus in Deum, quanto res magis videntur desperatæ. 77.

Spes et nomen et robur amittit, dum mediis nitimur, quæ videmus. 77.

Spes nostræ pusillæ nos pauperes faciunt, non Deus. 140.

Spiritum comprimere difficilius est quam carnem affligere. 346.

in spiritus primi conservatione quasi omnis vita est religiosorum cœtum. 338.

Spiritus vegetatur, dum languet corpus. 81.

Studium male ponitur in precum assiduitate, quod in domandis affectibus collocandum. 35.

Stultus haberi desidera ab omnibus, ut sapiens habearis a Deo. 249.

Stylo vindice non est opus, ubi sui ipsius vindex est veritas. 30.

Suavius est nihil quam amare Deum, sed ita, ut ex amore illius multa patiaris. 76.

Subditus debet obœdire superiori, non superior subdito. 340.

Subjici Deo in superiore est optima vitiis exstirpandis medela. 56.

Sublevantem se non habet solus, cum ceciderit. 38.

ad Sublimia quisquis eniti velit, longe ad infima ei est descendendum. 62.

Sublimitas periculosa est. 62.

Subsidia numquam deerunt in causa Dei necessaria. 140.

Successus et ariditas par periculum faciunt precandi studio deditis. 144.

Superior debet errores quam primum tollere, ne, si semel iterumve coniveat, mos in legem transeat. 251.

Superior divinæ voluntatis interpret est. 310.

Superior ille malus, sub quo nihil ulli liceat; peior, sub quo omnia omnibus. 355.

Superior ita tractet subditos, ut sine gemitibus vivant alacres et Deo serena mente serviant. 217.

Superior non subdito, sed subditus superiori obœdire debet. 340.

Superior videat, ne caritatis particularis affectus universali noceat. 325.

Superiores quanto exactius res omnes internas suorum noverint, tanto majori cum diligentia, amore et sollicitudine eos juvare poterunt. 321.

Superiori solum propterea obtemperandum est, quod vices Dei gerat. 344.

Supellex templi parce nec nisi cogente necessitate expendenda est, quia supellex Dei est. N 78.

Superbiæ non est, Sanctorum cuicumque desiderare præcellere sanctitate. N 69.

Suspectum quem habet subditus de sinceritate, paribus occurrere armis avet tutaque omnia suspecta credit. 44.

T

Tacere ad calumniam certissimum vindictæ genus. 30.

Tacere facilius est quam loqui. 40.

Taciturnitate tua os æmuli sigillabis. 242.

Tardandum non in bono. N 26.

Tarditas et mora in obœdiendo multum gratiæ demit. 157.

Temeritas, non fervor est suis majora viribus audere. 276.

Tempestas absque nostra culpa in nos sæviens est quædam futuri et secuturi brevi proventus significatio. 164.

Temporalis jactura quavis peior est minima caritatis jactura. 26.

Tempori Deus gratias alligavit: neglectæ gratiæ non redeunt. 308.

Temporis fallendi causa ad te venientibus de rebus ultimis occurre. 99.

Tempus multis medetur, alia sponte veniunt ad maturitatem. 98.

Tempus tantum valet, quantum æternitas. 18.

Tentari te Deus non sinet super id, quod potes. 136.

in tentatione spes accersenda est et cogitatio adfuturæ brevi consolationis. 324.

in tentationem carnalem consensumne sit necne, disquisitio facile renovat tentationem. N 75.

Tentationes carnales timendæ sunt in invaletudine, et in ipsa etiam senecta, quamdiu possunt claudi palpebræ et aperiri. N 76.

contra tentationes nocturnas ante cubitum recitandus Hymnus *Te lucis ante terminum*. N 58.

Tepiditas et negligentia semper mæstos pariunt ignavo labores. 347.

a tepore ac pigritia omni tamquam ab hoste capitali abhorrendum in exercitiis bonis et sanctis. 214.

ex tepore pariter et fervore nimio animi morbi proficiscuntur. 270.

Terrenorum caliginem melius videt, qui sincero oculo cælum aspicit. 286.

Thesauri omnes mundi universi minoris tibi sint quam cujusvis hominis salus. 79.

Thesauris cum jurgio melior pugillus in pace. 26.

Timendum semper et numquam sibi confidendum est. N 55.

Timor belli ipso bello pejor. 136, 192.

Timor Domini initium sapientiæ. 170.

Timor Numinis offendendi unicus coërceat nos. 74.

Tiro in spiritu ne quærat alios convertere. N 89.

Torporis nostri causa unica, quia claudicamus in utramque partem. 7.

Tractabiles Dei manui debemus nos offerre. 90.

Tranquillitas animi ad rectæ rationis regulam compositi facit bonum. 9.

Tranquillitate animi potiuntur, experientia docente, non ignavi et tepidi, sed ardentes et gnavi in obsequio divino. 337.

Tranquillitate ipsa nulla est pejor tempestas. 75.

Tribulationibus carens servus Dei quid facere debeat. N 47.

Tribulationis leve pondus æternæ gloriæ operatur. 54.

Tribunal iniquum, ubi judex idem est ac reus. 302.

Tristitia cum mentem obnubilaverit, cave aliquid decernas. 317.

ad tristitiam fugandam optimum medium oratio. N 101.

Tutus inter homines agere versarique quisquis desiderat, æquus sit omnibus, obnoxius nemini. 59.

U

ad **Unionem** ex utraque parte juvabit omnis rerum temporalium contemptus. 323.

Unius casus ceteris est terrori et multorum fervori in via virtutis teporem aspergit. 273.

Unum est necessarium. 169.

Usu nullus certior est magister. 257.

Usu rerum necessitas definiat, non cupiditas. 66.

Usus longus est maximus rerum etiam optimarum hostis et corruptor. 125.

Usus rei rem bonam facit. 81.

Usus rem bonam vel malam facit. 115.

Utilitas persecutionis. 8.

V

Vacuus spiritu quomodo hoc alios replebit? 33.

Vanitatis aucupes infelices. 16.

Vanitatis vitium ex ignorantia et cæco sui amore nascitur. 16.

Venator animarum bonus initio multa dissimulare debet, quasi nesciat. 184.

Venena quoque prosunt rite attemperata. 115.

Verborum ubi est flumen, ibi vix gutta mentis. 177.

- Veritas** oppugnari potest, expugnari non potest. 24.
- Veritas** sua semper luce splendet, ubi mendacium tenebris offunditur, sed his castigandis sola rei præsentia sufficit. 353.
- Veritas** ubi sui ipsius est vindex, vindice stylo non est opus. 30.
- Versipellis** se prius fallit quam alios. 24.
- Vestis** tua, ut quadret, quomodo esse debeat. 135.
- Vetus** homo in virtutis tirocinio ita est mortificandus, ne novus moriatur. 218.
- Via** duplici nos Deus instituit, una per se, altera per hominem. 123.
- Via** omnes una cogere ad profectum periculi plenum est. 27.
- Vigilem** pro se habet Deum, qui propter Dei obsequium sui suorumque commodorum obliviscitur. 91.
- Vince** te ipsum. 252.
- Vindicare** si cogitas, hosti palmam porrigis, quia vulnus, quod intentabat, te accepisse gemitu doles. 212.
- Vindice** opus non est stylo, ubi sui ipsius vindex est veritas. 30.
- Vindicta** Dei justa est, ut, de quo quis alium vitio reum putat, ejus reatum contrahat. 288.
- Violenta** terrent. 70.
- Viribus** suis fidere, certum audaciæ argumentum et ruinæ initium est. 38.
- Virtus** consistit inter hostes, quorum quilibet satis est ad iter impediendum, acediam nempe et nimiam sui fiduciam. 270.
- Virtus** coronam in arduo constituit. 6.

- Virtus desinit in malum, si regula et moderatio absit. 307.
- Virtus in medio. 59, 145.
- Virtus non aliter nutritur quam adversis. 75.
- Virtus non in censu, sed in fortitudine, hæc non in numero, sed in animo consistit. 133.
- Virtus non tantum apud Deum, sed et apud homines vel omnia potest vel multum. 189.
- Virtus novicia instar florum. 5.
- Virtus sine adversario languet. 160.
- Virtus sine prudentia est nulla virtus. 109.
- Virtute malo præstare servos Dei quam numero. 133.
- Virtute mascula solidi etiam de nævis exilibus severius sunt castigandi. 105.
- de virtute plus, minus de scientia. 67.
- Virtutem aliis suadere qui volet, sibi prius persuadeat, alias inefficax cadet oratio. 245.
- ad virtutem genius difficilior si seipsum fortiter expugnet, duplo meritis auctior evadet præ illis, quibus lene ac lentum ingenium nihil facessit negotii. 58.
- ad virtutem nulla via tutior quam ordinaria. 161.
- Virtutem operari discamus, non speculari. 67.
- Virtutem parum suadebunt, qui ejus parum sunt tenaces. 187.
- Virtutem perfectam pacemque animi non acquirant pigri, quia se ipsos non vincunt. 149.
- Virtutes sunt sorores; non colliduntur ad invicem. 196.
- Virtuti a teneris assuevisse maximum est vitæ probæ magisterium. 206.
- Virtuti dum operam navatis, simul saluti proximi consulitis. 296.

Virtuti juvenum periculosa negotia perperam creduntur. 5.

Virtuti suæ qui fidit, nullam habet. 176.

Virtutis academia solitudo. 72.

Virtutis basis processus est; nemo in bono stare potest: vel progredi debet vel regreditur. 269.

Virtutis certus index non contemplatio, sed humilitas est. 51.

Virtutis commendatio a viro gravi profecta multos plus quam virtus ipsa ad sui amorem invitat. 205.

Virtutis exercitio quantum accedit moræ, tantum laudis decedit. 83.

Virtutis experimenta prius danda in parvis, quam grandibus adjiciatur animus. 268.

Virtutis impulsu interiori agi oportet dotes naturæ, ut sint in salutem animarum efficaces. 93.

Virtutis in schola actus ponderantur, non numerantur. 151.

Virtutis in tirocinio vetus homo ita est mortificandus, ne novus moriatur. 218.

Virtutis nisi dirigantur imperio magna ingenia, magna minantur ea pericula. 215.

Virtutis nomen non meretur, amare Deum inter prospera. 76.

Virtutis non obviæ esse debet, qui peccatorum conversioni operam suam vult addicere. 107.

ad virtutis officia etiam parvuli animari possunt donis et bellariis. 206.

Virtutis parens est moderatio, indiscretio vero noverca. 342.

- Virtutis pedisequa est constans mentis lætitia. 117.
- Virtutis regula hæc est: mala pati, bona facere. 60.
- Virtutis studium labefactatur continua prosperitate. 34.
- Virtutis via indefesso progressu alacriter metienda, quasi nunc primo tam longum iter susciperetur. 148.
- ad virtutis viam persequendam non modicum conducit cogitare, non esse ullum in hac vita purgatorium, sed vel cælum vel infernum. N 28.
- Visiones desiderare res est ingentis plena periculi personis spiritualibus. N 92.
- Vita bona multum litteris antecedit ad Spiritus Sancti dona tum percipienda tum communicanda. 278.
- Vita bona necessaria est nobis pro nobis, fama bona pro aliis. 205.
- Vita violenta manu exturbari præstat, quam vanitati vivere. 301.
- Vitæ Sanctorum perlegendæ non sunt curiose, sed pedetentim et studiose. N 82.
- Vitæ spiritualis gradus sunt tres: vita animalis, vita humana, vita angelica. N 68.
- Vitam dare pro Christo mors est omni vita dulcior. 213.
- Vitia aliena documento sint ad cautelam, non incitamento ad sequelam. 179.
- Vitia erunt, quamdiu homines. 98.
- Vitia multa simul debellare est omnibus indulgere. 128.
- Vitia nisi valida virtutis manu stirpitus evellantur, semper creabunt periculum. 35.

Vitia nostra servient nobis ad triumphos, si ea victoriæ nostræ materiam statuamus. 162.

Vitia nutrit prosperitas longa. 34.

Vitia sua mali etiam nolentibus affricant. 36.

Vitium in nobis præcipuum ante omnia debellandum. 128.

Vivendum ita, tamquam hodie morituris, cum nemo sibi tuto crastinum polliceri possit. 37.

Vivendum quotidie ita, ac si dies hodiernus sit vitæ postremus. N 99.

Vivere bene fons purorum solaciorum. 87.

Vivere discamus, non loqui. 67.

Vituperium foret, a malis laudari et commendari. 8.

Vocationis finis infracto animo enitendus. 153.

Volenti nihil difficile, maxime ex iis, quæ fieri debent ex amore. 263.

„Volo“ et „Nolo“ non habitant in hac domo. 234.

Voluntas aliena magis exsequenda quam propria. N 102.

Voluntas est primum inter relinquenda. 234.

Voluntas imprimis vincenda. 161.

Voluntas nostra perversa nisi Dei liberalitati obicem poneret, plurimas nobis ultro gratias largireretur. 266.

Voluntas propria fermentum est, quod operi etiam bono admixtum totum inficit. 121.

Voluntas propria quidquid suaserit, suspectum habe. 121.

Voluntatem propriam qui scit refrenare, in præalto virtutis gradu est. N 17.

Voluntatis propriæ abnegatio pluris facienda est quam mortuorum suscitatio. 56.

Voluptas irritat appetitum, non satiat, animum non implet, sed inquietat. 68.

Voluptas nulla sincerior quam voluptatibus carere posse. 287.

Voluptas omnis plus habet mæroris quam voluptatis. 120.

Voluptas vera in nobis nascitur et pro mensura cognitionis adolescit. 274.

in **Votis** emittendis condicio plerumque adjiciatur, si potero, si recordatus fuero, vel similis. N 94.

Z

de **Zelo** gloriæ Dei proximorumque salutis. 152.

Zelum putamus, et sæpe sensualitas est. 32.

Zelus inconsideratus persæpe eo nos adducit, ut caritatis obliviscamur. 173.

INDEX

	Pag.
Præfatio editoris	v
Scintillæ Ignatianæ	
Januarius	1
Februarius	32
Martius	61
Aprilis	92
Majus	122
Junius	153
Julius	183
Augustus	214
September	245
October	275
November	306
December	336
Sententiæ S. Philippi Nerii	367
Index rerum	396

Ex officina libraria Ratisbonensi
Friderici Pustet in lucem prodiit:

Bibliotheca ascetica

edita a

Francisco Brehm

Sacerdote

Hujus Bibliothecæ asceticæ edendæ finis et ratio est, præbere clerico sacerdotique pio collectionem quandam librorum commodissime institutam et nitidissime exornatam, qui ex omnium consensu haud inepti esse videntur ad profectum in vita spirituali fovendum et augendum.

Prodibunt vero singula volumina ad instar librorum liturgicorum in 24° exornata, typis rubri et nigri coloris composita, lineis rubris circumamicta, aucta, quantum apte fieri potest, imaginibus a Fr. M. Schmalzl depictis, impressa in charta subtili non dilucida.

Hucusque prodierunt:

- 1. De Imitatione Christi** libri quatuor auctore Thoma a Kempis. Pag. XXIV et 400. Editio altera. Præter introductionem biographicam et asceticam additæ sunt duæ Appendices de œconomia libelli de Imitatione Christi, insuper perampli indices rerum et orationum in libello contentarum. — 1917

Constat Mk. 2.25 Religatum cum fronte rubra
Mk. 3.25

2. Exercitia spiritualia S. P. Ignatii de

Loyola. Pag. XL et 600. Præter Litteras encyclicas R. P. Roothaan continet item duas Appendices, nempe Directorium in Exercitia spiritualia et libellum R. P. Roothaan de ratione meditandi; insuper peramplos indices rerum notabilium. — 1911

Constat Mk. 3.00 Religatum cum fronte rubra
Mk. 4.00

3. Vita D. N. Jesu Christi ipsissimis Sanctorum

Evangeliorum verbis concinnata auctore P. J. B. Lohmann S. J. et P. V. Cathrein S. J. (Harmonia Evangeliorum latina). Pag. XII et 372. — 1911

Constat Mk. 2.25 Religatum cum fronte rubra
Mk. 3.25

4. Memoriale vitæ sacerdotalis auctore Claudio Arvisenet. Pag. XII et 400. — 1911

Constat Mk. 2.25 Religatum cum fronte rubra
Mk. 3.25

5. Certamen spirituale auctore V. P. Laurentio Scupoli.

Pag. XII et 448. Cum 2 Appendicibus de Tentationibus et Examine conscientiae auctore P. Alf. Rodriguez S. J. — 1913

Constat Mk. 2.25 Religatum cum fronte rubra
Mk. 3.25

6. De magno orationis medio auctore S. Alf.

de Ligorio. Cum 2 Appendicibus de Oratione auctore P. A. Rodriguez S. J. et S. Athanasii ad Marcellinum epistola in interpretationem Psalmorum. Pag. XVI et 424. — 1913

Constat Mk. 2.25 Religatum cum fronte rubra
Mk. 3.25

7. De sacrificio Missæ auctore Joanne Card. Bona.

Cum tribus Appendicibus continentibus P. Gasparis Druzbecki S. J. tractatum de effectibus, fructu et applicatione Ss̃mi Missæ Sacrificii, opusculum Jacobi Merlo Horstii: Aphorismi eucharistici, necnon Preces pro Præparatione et Gratiarum Actione ex Missali Romano. Pag. XII et 452. — 1913

Constat Mk. 2.25 Religatum cum fronte rubra
Mk. 3.25

8. Mensis Eucharisticus sive Exercitia eucharistica et

liturgica ante et post Missam auctore P. G. Druzbecki S. J. Pag. VIII et 648. — 1913

Constat Mk. 3.00 Religatum cum fronte rubra
Mk. 4.00

9. Idea theologiæ asceticæ scientiam Sanctorum

exhibens P. Francisci Neumayr S. J. opus posthumum, cui accedit Appendicis instar P. Gasparis Druzbecki S. J. Lapis lydius boni spiritus. Pag. XX et 372. — 1919

Constat Mk. 3.00 Religatum cum fronte rubra
Mk. 4.00

10. Scintillæ Ignatianæ sive S. Ignatii de
Loyola Sententiæ
et effata sacra, quæ per singulos anni dies
distribuit P. Gabriel Hevenesi S. J., cum
Appendice continente Sententias S. Philippi
Nerii. Pag. VIII et 476. — 1919

Constat Mk. 3.00 Religatum cum fronte rubra
Mk. 4.00

Collectio continuabitur, quantum et quando
per circumstantias (ex. gr. librorum liturgicorum
editionem magis urgentem) licebit.

Extra Bibliothecæ asceticæ seriem, sed in ejusdem
forma exteriori apparuit 1913

Novum Jesu Christi Testamentum pag.
540.

Constat Mk. 3.00 Religatum cum fronte rubra
Mk. 4.00.

